

THE
LAW OFFICE
OF
SARGENT & WELLESLEY
ATTORNEYS AT LAW
100 NASSAU ST. N.Y.C.

kw SW A104471

J. RÖMELINGH
Boek-Kunst en Bureauhandel
GRONINGEN.

DE SPROOKJESVERTELLER.

EEN

NIEUW BOEK VOOR JONG EN OUD.

BEWERKT

DOOR

J. J. A. GOEVERNEUR.

Met 25 keurige Platen.

TWEEDE DRUK.

NIJMEGEN,
BLOMHERT & TIMMERMAN.

De eerste uitgave van: »het gulden Kinderboek» verscheen
onder de titels:

Het Boek van de mooiste Kinder- en Volkssprookjes
en
De Sprookjesverteller, een nieuw boek voor jong en oud.

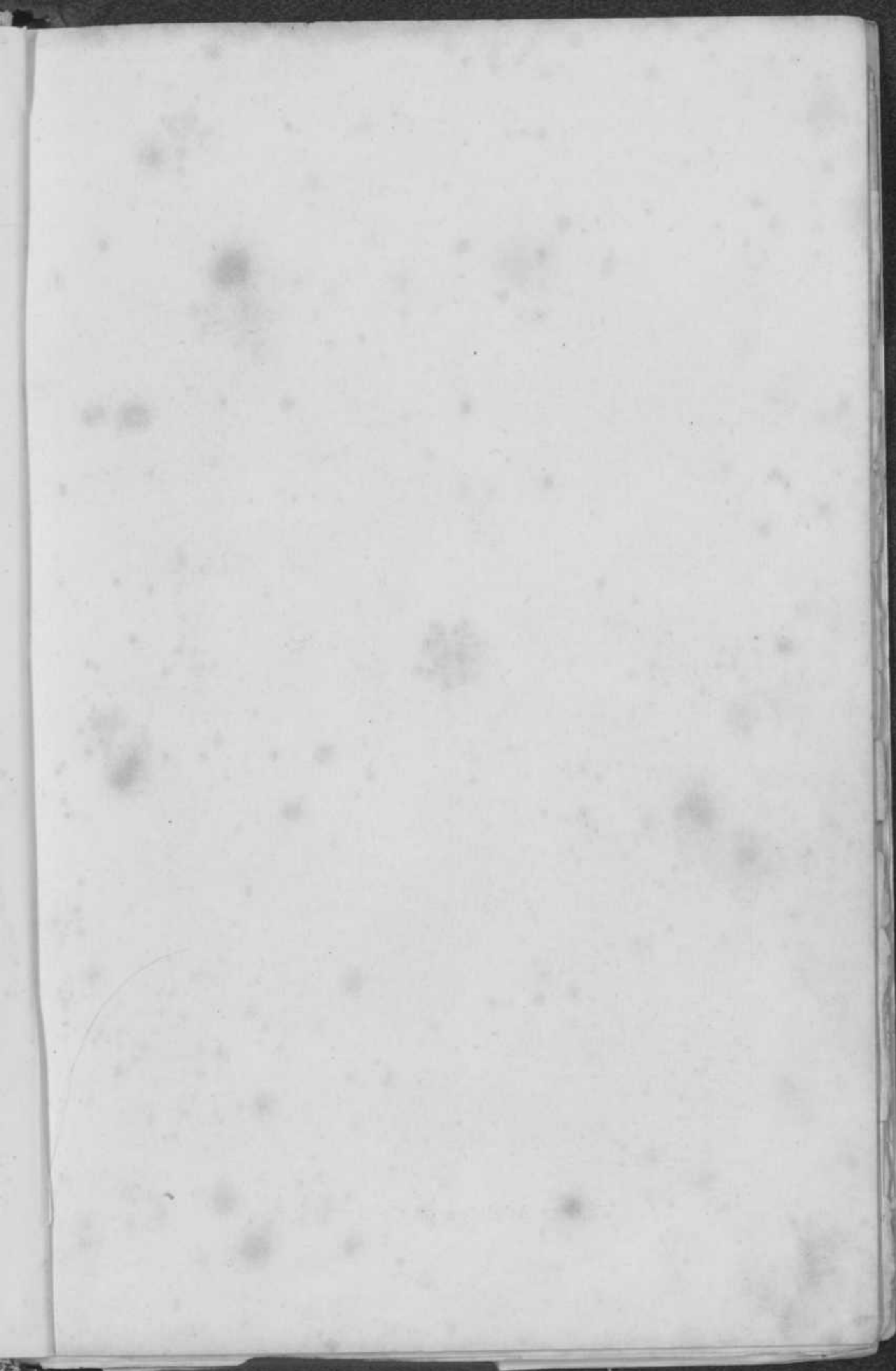
INHOUD.

	Pag.
Jonker Adelstan en de boonestengel	1
Ijzeren Laci	20
De boschvrouw	26
De zeven Simeons	29
De beste dood	34
Koning Lijsterbaard	35
Iwan Czarewitsch en de brave Bulat.	39
De rattenvanger van Hameln	46
Van den reus, die geen hart in het lijf had	59
Hoe licht men in nood kan komen	64
De oude-wijvenmolen	65
Undine	67
De drie zusters met de glazen harten	92
Miska's tabakspijpje	95
De geschiedenis van kalif Ooievaar	105
De reuzendochter	114

	Pag.
De geschiedenis van de schoone Melusine	114
Van den schaapherder en den draak	126
Van Stoffel, die weten wou, wat griezelligheid is	131
De oude toovenaar.	141
De bloem van IJsland	143
Het doode kind	158
De sterke Jura	159
De slimme Trine	163
Het hemd	164
Roodmantel	165

PLAATSING DER PLATEN.

De schoone Melusine	Titelplaat
Jonker Adelstan.	Pag. 8
De Boschvrouw	" 27
Undine.	" 89
De bloem van IJsland	" 153

Nijmegen.

Blombert & Timmerman.

Jonker Adelstan en de Boonerank.

Jonker Adelstan en de boonestengel.

ENGELSCHE SPROOKJE.

estijds, toen de goede en groote koning Alfred regeerde, was er eene weduwe, die vrouw Adelgonde heette en zich bitter zuinigjes behelpen moest. Dat goede mensch had twee kinderen, een zoon, Adelstan, en eene dochter, Adelheid genaamd. Van die kinderen valt, wat Adelstan aangaat, zoo heel veel goeds niet te zeggen; hij was een ziertje zonder zorg en dacht nooit aan den dag van morgen. Des te vlijtiger en verstandiger betoonde zich daarentegen Adelheid, die hare moeder bij het spinnen en in de huishouding wakker bijstond. Het huisje, waarin de familie woonde, lag niet ver van een klein dorp in een eenzaam dal, dat rondom door steile, hoog in de wolken opstekende bergen en rotsen omgeven was. Slechts van éene zijde, waar het dal aan het water grensde, kon men in dezen verborgen schuilhoek doordringen. Bij de steile wanden der bergen schoten prachtige watervallen neer; daaruit ontstonden talrijke beken, en deze stroomden in eene breede bedding gezamenlijk door het dal naar zee toe.

Op zekeren laten middag kwam Adelstan langzaam, stil en sloerig langs de steile rotswanden naar huis slenteren. Eenige treden van de hut vond hij Adelheid staan, die al een poosje ongeduldig naar hem had uitgekeken.

„Hoe zijt ge zoo bleek en hoe trilt ge zoo?” vroeg het meisje, terwijl zij haren broeder, die met een bedrukt gezicht voor haar stond, bij den arm nam en duchtig schudde.

Adelstan had dan ook wel alle redenen, om bedrukt te kijken, want Bles de koe, de eenige schat der familie, was hem ontloopen, terwijl hij, in plaats van op háar te passen, naar 't spel der eek-horentjes in de elzen langs de beek stond te zien. Wel had hij Bles toen overal in 't kreupelhout en het gansche dal door gezocht, maar de koe was en bleef verdwenen. Zoo was het avond geworden.

Toen de zieke moeder het bitter verlies vernam, wrong zij wanhopig de handen, want buiten die Bles bezat zij nog maar eenige hoenders, en daar bestond al haar rijkdom in. — Geen wonder dus, dat vrouw Adelgonde luid klaagde en jammerde: „Och, hoe moet het nu met ons gaan? Nu zijn we heelemaal in de ellende! Hoe zullen we het nu van den winter maken? Als de hemel niet helpt, moeten we omkomen van honger en gebrek!”

De droefheid der goede moeder maakte de kinderen ook geheel verslagen, zoodat zij ook de handen begonnen te wringen en bitter te schreien. Dat duurde zoo eene heele poos. Toen echter scheen Adelstan op eens een goeden inval te krijgen, want hij sprong op en riep:

„Schrei niet langer, moedertje; wees maar gerust, zus! Kijk, ik wil dan nu de wereld ingaan en zien, dat ik werk krijg, waardoor ik voor ons allen eerlijk den kost kan verdienen.”

Dit verstandig en natuurlijk besluit — 't was de eerste maal, dat Adelstan van werken sprak — stelde vrouw Adelgonde weer eenigszins gerust. Zij gaf Adelstan haar zegen, en deze maakte zich nu dadelijk tot vertrekken gereed. Nog een kus van moeder en zuster, en met een sprong was de knaap de deur uit, om buitenaf werk te zoeken.

Terwijl hij nu zoo moedig door der dorp voortstapte, bemerkte onze jonge held eene stokoude bedelaarster, die, povertjes gekleed en met de kap over het hoofd getrokken, aan den rand van de beek zat, alsof ze van vermoeidheid en zwakte niet verder kon komen. De in den grond goedhartige knaap vroeg haar, of hij haar ook ophelpen zou of verder iets voor haar doen kon. In het eerste oogenblik scheen het moedertje hem niet te verstaan, maar toen Adelstan haar krachtig onder de armen pakte, richtte zij zich op eens overeind en... o wonder! — hare donkere, armoedige plunje veranderde plotseling in een licht en glansrijk gewaad, haar gerimpeld gezicht nam gladde, fijne edele vormen aan, en uit haar vroeger halfgesloten grauwe oogen straalde op eens een zachte, vriendelijke gloed. Verdwenen waren de borstelige haren, en over het glinsterend kleed golfde in gouden lokken het blonde haar, met een krans van geurige veldbloemen omwonden. Aan hare schouders waren als op tooverslag twee blinkende vlerken als vlinderwieken uitgeschoten. In

de rechter hand hield zij een staf, in de linker tusschen duim en wijsvinger eene kleine glanzige, purperkleurige boon.

Verrast en ontsteld keerde Adelstan zich eerst van de liefelijke verschijning af, maar toen, moed vattende, zag hij, hoewel nog altijd beschroomd, vol bewondering tot haar op. De fee wierp hem een vriendelijken blik toe en sprak met welluidende stem:

„Schrik niet, mijn zoon! Gij deed de goede bedoeling blijken, om mij in mijn nood bij te staan — tot dank daarvoor wil ik nu ook u en de uwen helpen en dienen. Om hiertoe mede te werken hebt gij echter eerst eenige gevaren en avonturen door te staan, waarvan gij het nadere zult vernemen. Lang al had ik gehoopt, dat gij tot inkeer komen en u een braaf en rechtschapen zoon betoonen zoudt; maar tot hiertoe zijt gij lichtzinnig, traag en afkeerig van allen arbeid gebleven. Nu echter, daar gij, naar het schijnt, een anderen weg wilt inslaan, is er ook alle hoop, dat er iets goeds en degelijks uit u groeit. En dus maak ik dan ook geen zwaarigheid meer, u te zeggen, hoe gij u zelf en anderen kunt helpen. Verneem vooreerst, dat uwe moeder geenszins eene weduwvrouw, maar dat uw vader nog in leven is; en dan moet gij weten, hoe gij, uwe moeder, uwe zuster en gij zelf in deze streek gekomen zijt. Uwe moeder mocht u dat geheim niet vroeger ontdekken; dat zou u in gevaar hebben gebracht. Uw vader Adalbert echter, een dapper Saksisch ridder, kwijnt weg als gevangene in zijn eigen slot. Ach, en hij moet daar al zoo lang zuchten! In den tijd, toen gij van ridder Adalbert gescheiden werdt, was uwe zuster eerst kort te voren geboren en waart gij zelf nog in de eerste kinderjaren. Tot daartoe leefden uwe ouders gelukkig en genoten de achting van allen, die hen kenden. Toen echter landden in een stormachtigen nacht koene roovers uit Dene-marken op onze kust, en hun aanvoerder, een geweldige reus, gelukte het, in de donkerheid uws vaders burg te overrompelen en den ridder tot zijnen gevangene te maken. Den volgenden morgen liet die reus Bimbam u en allen, die 's nachts aan het bloedbad ontkomen waren, op het slotplein voor zich brengen en was voornemens u, den een na den ander, meedoogenloos te slachten. Toen verscheen nog even tijdig de eenige, die iets op den wreedaard vermocht: de goedaardige Pumfia, de gemalin van den reus, en smeekte hem zoo roerend, het leven van uwe moeder en hare beide kinderen te sparen, dat de roover u om harentwil verschoonde, maar toch tot voorwaarde stelde, dat uwe moeder met hare kleinen naar eene ver verwijderde plaats vertrok, na vooraf een plechtigen eed te hebben gedaan, dat zij het gebeurde voor ieder, zelfs voor hare eigen kinderen, zou verzwijgen. Met een bloedend hart en alleen om u te redden deed uwe moeder, wat van haar verlangd werd. Waart gij er niet geweest, dan zou zij gaarne het lot van haren edelen gemaal gedeeld hebben, dien zij voor lang dood en begraven houdt. Dat is hij evenwel niet. Toen namelijk Bimbam voor den ingang

van het slot het wapenschild met vier door elkaar gevlochten A's ontdekte, schoot hem een oude voorzegging te binnen, volgens welke hem uit vier A's groot ongeluk zou overkomen, ingeval hij zelf er toe bijdroeg, dat iemand, wiens naam met een A begon, om het leven kwam. Nu echter beginnen uwe namen alle vier met A (Adalbert en Adelgonde, Adelstan en Adelheid). Zich over deze vreemde overeenstemming ongerust makende, liet de reus ook uwen vader in het leven en vergenoegde zich met hem en allen, die aan het bloedbad ontkomen waren, in de keldergewelven van den burg veilig op te sluiten. Uwe moeder met u en uw zusters pakte vrouw Pumfia echter in een grooten korf; zij gaf u toereikende levensmiddelen mee, en zoo bracht men u over zee naar eene eenzame kust, waar men u aan uw lot overliet. Met behulp van de arme, maar brave naburen bouwde vrouw Adelgonde daar toen de kleine hut, waarin gij tegenwoordig nog woont."

De fee hield hier een oogenblik op. Na meermalen diep gezucht te hebben, ging zij daarop voort:

„En nu nog een paar woorden over mij zelve. Ik heb twee zusters. Omdat zij zich in hare ijdelheid inbeeldde, mooier en beter dan zelfs de lieve engelen in den hemel te spelen en te zingen, en daardoor in het feeënrijk voor ieder lastig werd, is de eene door haar peet in een harp veranderd, ofschoon het arme schepsel hare heerlijke stem toch heeft behouden. Zoo vaak zij daarmee iemand dienst of genoeg doen kan, laat zij roerende tonen hooren. — Mijne andere zuster is, omdat ze zoo op pronk en praal gesteld en zoo'n erge praat- en babbelkous was, door onzen oom, die een groot toovenaar is, in eene altijd kakelende hen herschapeu, die zoo veel gouden eieren legt, als men maar verlangt. Beiden doen nu dienst als zoogenaamde huisfeeën en mogen de plaats, waarheen ze verbannen zijn, zoo lang de heer van dat oord zich daar ophoudt niet verlaten. Ze kunnen ook alleen door den naasten erfgenaam, dus den zoon des huizes, verdreven of weggevoerd en verlost worden. Zoo lang de betoovering duurt, blijft het de taak mijner zusters, tot het geluk van het huis, waarin zij dienen, werkzaam te zijn. — Ik zelve, Beana, heb misdaan door dat ik in het lot mijner zusters niet vrijwillig deelen wilde, en dus moet ik dan in het huis, waarin wij verbannen zijn, dagelijks 't aandoenlijk harpspel mijner eene en 't vervelend gekakel van mijne andere zuster aanhooren, terwijl ik voor tuin, veld en akker zorg, om de welvaart niet van den huize te doen wijken. Wij kunnen eerst verlost worden, als de zoon van het huis ons daaruit weghaalt. Dat moet nu uwe taak zijn. Gelukt het u, dan keeren uwe ouders in uw voorouderlijk slot terug; maar eerst moet gij een middel weten te vinden, om den ondeugenden reus Bimbam onschadelijk te maken."

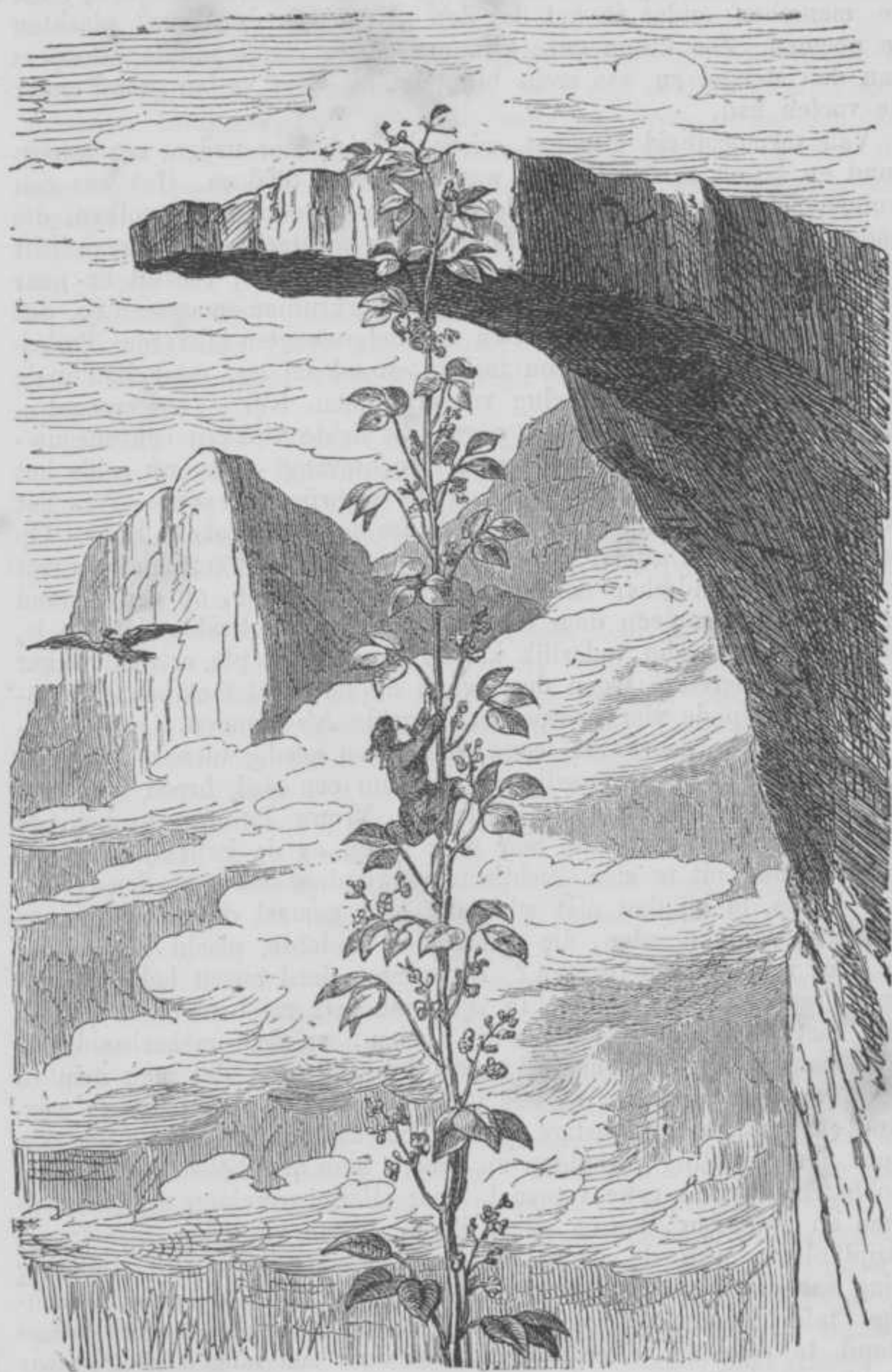
Adelstan was uiterst verbaasd, maar beloofde, al den raad, dien de fee hem daartoe geven zou, getrouwelijk te zullen opvolgen.

„Welnu,” ging Beana voort, „neem dan deze boon, keer naar huis terug, graaf in uw tuintje dicht bij de groote rotsen een diep gat en poot daar deze tooverboon in. Tegen den morgen zal zij al opkomen en heel schielijk tot aan de uitstekende spits van de rots zijn opgeschoten. Bij dien stengel moet gij naar boven klauteren; 't is de eenige weg, om ten spoedigste naar uws vaders huis te komen. Pas evenwel op, dat ge niet duizelig wordt; ge moet daartoe altijd naar boven en nooit naar beneden kijken. Boven op de spits van de rots gekomen, zult gij vernemen, langs welken weg gij naar ridder Adalberts burg komt. Uw eerste werk moet daar zijn, mijne zuster, de kakelende hen, weg te voeren en naar uwe hut te brengen. Vervolgens komt de zingende harp aan de beurt. Deze zal in u haren redder zien, daardoor zeer ontroerd worden en trillende tonen doen hooren. Zij zal evenwel spoedig weer tot bedaren komen, als gij haar de woorden „Tschimm, tschimm” toeroept, waaruit zij merkt, dat ik van uwe verschijning weet. Zoodra zich mijne beide zusters onder de bescherming uwer moeder bevinden, moet gij het laatste en beste werk volbrengen en nog eens den gevaarlijken klautertocht naar het slot wagen, om uw vader te bevrijden. Mij zelve ziet gij eerst weder, als gij de uw opgedragen taak verricht hebt. Het gelukken daarvan hangt alleen van uw moed en zelfvertrouwen af. Misschien kan ik u toch nu en dan ongemerkt ondersteunen; maar vergeet daarom toch niet, dat niemand geholpen kan worden, als hij niet den vasten wil heeft, zichzelf te helpen. En nu, neem hier dit geld, koop daarvoor, wat gij het dringendst noodig hebt, spreek uw moeder een troostrijk woord toe en laat haar op beter tijden hopen. Zeg haar, dat gij nu werk genoeg hebt gevonden en reeds in den vroegen morgen aan den gang moet gaan; bid haar vervolgens om haar zegen op uw werk. Moed maar, en eene gelukkige uitkomst zal niet uitblijven.”

Adelstan was onder deze woorden op zijne knieën gezegen, als om ook des hemels bijstand in te roepen; toen hij weder opkeek — juist toen de fee had uitgesproken — zag hij zich moederziel alleen. Van de bloemenfee was niets te zien. Dat echter geen zinsbedrog had plaats gehad, bleek uit het geld, dat hij in de hand hield, en uit de blinkende boon. Adelstan stond nog eenige oogenblikken in diepe gedachten verzonken. Tot hiertoe gewoon, altijd maar bij den dag te leven, voelde hij, dat eene groote verandering in hem was voorgevallen. Zelfvertrouwen en moed waren op eens in hem ontwaakt en het gevoel in hem levendig geworden, dat hij kracht tot dingen had, welke hij vroeger niet voor mogelijk had gehouden.

Gij kunt u licht voorstellen, hoe ontsteld moeder en dochter bij het vernemen van het voorgevallene waren. Het moederhart beefde bij de gedachte aan de gevaren, die haren zoon zeker te wachten stonden. Vast besloten, zijn kinderplicht te vervullen en zijn vader uit zijne diepe ellende te verlossen, zocht Adelstan echter zijne moe-

der zoo veel mogelijk te troosten en op te beuren. Daarop greep hij eene spade en ging in den tuin, om daar de boon nauwkeurig volgens de bekomen aanwijzing te poten. Den volgenden morgen ging hij er weer naar zien en vond haar tot zijne verbazing al zoo hoog in de lucht opgeschoten, dat hij het einde van de rank met de oogen niet meer bereiken kon. Nauwelijks gunde hij zich tijd tot ontbijten; hij was alleen maar op zijne gevaarlijke onderneming bedacht. Nog eens omhelsde hij moeder en zuster; vervolgens begon hij bij den stengel op te klauteren, van de eene vertakking tot de andere, al hooger en hooger en zonder een blik naar beneden te werpen. Van kind af in het klimmen geoefend, kwam hij schielijk vooruit, al hooger en hooger. Eindelijk gunde hij zich een oogenblik lang rust en keek onwillekeurig naar omlaag, waar de gedaante van zijne moeder en zuster hem als kleine stipjes toeleken. — Pas echter had hij beiden een groet toegewenkt, of daar begon hij ook met een vaart naar beneden te glijden, en nu viel hem in, dat hij immers niet naar de diepte mocht zien. Onverdrotten zocht hij dus het verzuim weer goed te maken, en kwam al hooger en nog weer hooger. Nu rustte hij weer een ommezien, liet zijne oogen rondgaan en zag de verre kust, waar de zon juist uit den oceaen opsteeg en haar glanzig licht door gouden wolkjes uitstraalde. Nog had hij een goed eind weegs af te leggen. Vooruit dus, Adelstan! Goeden moed! Niet getalmd! En opwaarts ging het, tot onze held de wolkenlaag bereikte, die zich om de spits van den berg opeenpakte. Onvoorziens stak op dat oogenblik een stormwind op, die de rank, waaraan Adelstan zich vastklemde, met geweld schudde. Bezorgd keek deze op, hoe ver hij nog te klimmen had, maar kon zelfs nu nog het einde van den stengel niet te zien krijgen. Een ommezien werd hij angstig en half duizelig. . . . Hoe? als de fee eens niet een goede, maar een booze geest was, — als hij van vermoeidheid niet meer verder kon en krachteloos uit de ontzettende hoogte in de diepte neertuimelde? Slechts weinig minuten evenwel voelde hij zulk eene ontmoedigende vrees. Als kind was hij verplicht, voor zijn vader alles, zelfs het leven te wagen. Deze bewustheid verleende den zoon frisschen moed en staalde zijne kracht. Zoo ging het dan weer opwaarts, door eene, toen door twee nieuwe wolkenlagen, al hooger, al hooger, tot hij eindelijk het donkerste wolkengevaarte achter zich had. Daar kwam een arend aansuizen uit zijn nest in de rotsholte, dat Adelstan zoo juist was voorbij geklauterd. Die scheen niet gaarne te zien, dat een stout menschenkind zich hier boven in het rijk der arenden en gieren vertoonde. Wie kon de waaghals zijn, die zoo zijn nooit nog door menschenoogen bespied nest durfde naderen? Adelstan stoorde zich trouwens weinig aan wat de arend van hem dacht, maar klauterde wakker door. Verbaasd verhief de koning van het vogelenrijk zich in hooger luchtkringen, terwijl Adelstan langzaam en omzichtig zijn weg vervolgde. Nu ontdekte hij eene vooruitspringende rotspunt, waarom

En opwaarts ging het tot onze held de wolkenlaag bereikte.

de boonerank zich gewonden had. Het was dezelfde rotspartij, die ee menschen onder in het dal den „Neus van den reus” plachten te noemen. Zoo kwam onze klimmer dan eindelijk aan de uitloopers van den stengel en was recht blij, dat hij weer vasten grond onder de voeten had.

Van vermoedheid uitgeput, wierp hij zich hier neder, zag scherp rond en begon te overleggen, wat nu verder te doen. Het was een wonderlijk schouwspel, dat zich voor hem vertoonde. De wolken, die onder zijne voeten om de toppen der bergen heentrokken, zou men licht voor bewegelijke sneeuwvelden hebben gehouden; vooruit en naar alle kanten zag hij op de reusachtige bergkruinen sneeuw en ijs, dat in den zonnegloed als diamanten en edelgesteenten flikkerde. Besluiteloos, welke richting hij zou inslaan, stond hij op, maar kon op de spiegelgladde ijsbaan niet vlug vooruit komen. Kijk — hoe vreemd... daar vormde zich voor zijne oogen uit lichte vlokken een sneeuwklompje, werd grooter en grooter in omvang — en nu rolde het voor hem uit, als wilde het hem tot wegwijzer dienen. Was het misschien de leidsman, van wien de fee hem gesproken had? Op eens stooft de bol uiteen en Adelstan zag nu in het verschiep een met zorg beplant landschap en aan den verren horizon, op een afstand van weinig uren, een door de zon beschenen groot ridderslot. Ja, ja, dat moest zeker zijn vaderlijk kasteel zijn. Hij stapte er dus wakker op los en bereikte tegen den avond de slotpoort met haar wapenschild, waarop de vier dooreengestrengelde A's stonden. Op het bordes boven de poort zat eene slanke en goedig uitziende reuzin. Adelstan naderde deemoedig en bad om een stuk brood voor een armen reiziger en om een nachtleger. Vrouw Pumfia was het, de gemalin van den reus, die hier naar haren op de jacht zijnden echtgenoot stond uit te zien. Zichtbaar verwonderd vroeg zij den vreemden knaap, of hij dan niet wist, dat haar gemaal de geweldige reus Bimbam was, die ieder, die zijn kasteel naderde, placht te dooden, ja soms zelfs wel op te eten? Dit zeggen deed onzen held wel wat ontstellen, maar eene stem in zijn binnenste zei hem toch, dat hij het met dien reus wel klaar zou spelen, en daarom herhaalde hij zijn verzoek nog dringender, terwijl hij voorsloeg, dat men hem in geval van nood ergens, al was 't in een kast of in een oven, wegstoppen zou. De goedhartige Pumfia liet zich na een poosje dan ook door den jongeling verbidden en bracht hem over het slotplein in het hoofdgebouw naar eene voorzaal, waar allerlei geweldige wapens, helmen en zwaarden, lansen en schilden, bogen en pijlen, hamers en strijdkolven, aan de naakte wanden hingen. En van de zoldering hing aan een ketting eene geweldig groote lamp boven eene reusachtige tafel, waarnaast een breede armstoel op den heer des huizes stond te wachten. Verder ging men door een langen gang, waar rechts en links ijzeren deuren eene reeks van kerkerholen sloten, in welke ongelukkige gevangenen met hunne ketens rammelden. In

een van die hokken is zeker mijn arme vader opgesloten! dacht onze held in het voorbijgaan.

Deze herinnering gaf hem op nieuw moed; getroost volgde hij zijne geleidster in de ruime keuken, waar een helder vuur brandde. Adelstan bemerkte, dat voor dit vuur een zware os aan een lang braadspit hing te braden. De reuzin sneed van den os een fiksche lap vleesch af en reikte dat „hapje” haren beschermeling toe, tegelijk met een ding, dat een mes moest verbeelden, maar veel meer van eene Turksche sabel had. Adelstan at daar met smaak wel bijna een vierde part van op, dronk er een teug frisch water bij en wilde nu, goed verzadigd, naar een veilig rustplaatsje omzien, toen eene grove stem klonk met een geweld, alsof een paar honderd dolle kalkoenen tegelijk aan het kolderen waren, en schreeuwde:

„Holla, vrouw! Waar zit je? Is mijn avondmaal klaar?”

„Daar komt de bulderbast!” riep vrouw Pumfia, zich tot haren gast keerende; „gauw, mijn jongen, kruip in den oven!” een raad, dien Adelstan oogenblikkelijk volgde. Nadat de reuzin de ovendeur gesloten had, riep zij haren brommenden gemaal bedaard toe: „Hier, hier, lieve Bimbam! Het maal wacht al.”

Een oogenblik later trilde eene zware deur in hare hengsels en daar wrong zich de reus naar binnen, want er was geen plaats in het slot, waar hij om zijne lengte recht overeind kon staan. Hierop ging hij op den grond zitten en riep met een blik op den gebraden os: „Ha, Pumfia, dat ruikt lekker!” — Op eens echter keerde hij zich om, keek naar den oven en riep: „Vrouw, die lekkere lucht komt niet van den os, niet van 't kalf, ook niet van varken, hert of ree, maar ik ruik versch vleesch.”

„Och kom!” zei zijne vrouw; „ik weet van geen versch vleesch; misschien heeft het volk wat afval van vleesch voor de arenden op den slottoren neergelegd.”

„Ja, dat is wel mogelijk,” antwoordde de reus, hierdoor tevreden gesteld. Hierop pakte hij den os bij den nek, trok hem van het braadspit en smeed hem op den haard, waarop hij al zijn best begon te blazen, om het vleesch wat schielijk te doen bekoelen. Dat blazen nu klonk als het gerucht, dat een blaasbalg in een smeltoven maakt. Vervolgens nam hij den os, zooals men met een gebraden haas omgaat, en scheurde hem in stukken. Daar reikte hij nu zijne vrouw een vetten bout van toe met de woorden: „Holla, daar, dat is voor jou.” Hij zelf ging nu ook met ijver aan het smullen en verteerde onder onophoudelijk smakken het grootste en beste deel van den os. Ten laatste hield het gerucht van tong, mond en tanden op. Nu snoof de reus nog eenige malen, blies zijne neusgaten op, snuffelde rechts en links en zei tot vrouw Bimbam: „Kind, daar kriebelt mij nog altijd de lucht van versch vleesch in den neus.”

„Verbeelding!” antwoordde de reuzin; „die lucht heb je zeker van

buiten meegebracht of je hebt een stevige verkoudheid opgedaan. Ga liever wat dutten en leg je hoofd op mijn schoot; ik wil je wat kammen en krauwen, dan kom je gauw in de rust en slaapt als een roos. Kom hier maar."

Reus Bimbam deed, wat zijne schrandere vrouw hem gezeid had. En toen de reus begon te snurken, dat al de vensters er van trilden, kwamen voor en na verscheiden kleine persoontjes, 't eene jongske na het ander, voor den dag en snoven en snuffelden overal rond, tot zij het geraamte van den os vonden, waaraan nog vrij wat vleesch was blijven zitten, dat zij gulzig afkloven. Zoodra de slotheer zich echter weer zachtjes begon te roeren, zoo zachtjes, dat de vloer er van dreunde en kraakte, was al dat kleine volkje met een wip weer weg. Bimbam werd wakker, wreef zich de oogen uit, begon weer te snuffelen en bromde: „En ik zeg, dat het toch naar versch vleesch ruikt."

„De kleine ondeugende bengels van je broer zijn hier geweest," zei zijne vrouw hem; „kijk maar — daar loopt er nog een weg. Maar nu, Bimbam, heb je je maal en je dutje gehad — 't wordt tijd, dat je ook 't keelgat wat nat maakt, en dus stap op naar de drinkzaal, waar 't hennetje al lang kakelt. Hoor maar!"

Toen Adelstan in zijn schuilhoek voor 't eerst de stem van den reus vernam, voelde hij zijn hart als een hamer kloppen, maar had toch de stoutheid, door eene reet een nieuwsgierigen blik naar het monster te werpen. Op deze wijze zag hij ongemerkt, hoe de gedrochtelijke gedaante zich naar den oven keerde, en hoorde hij den reus bij herhaling brommen, dat hij nog altijd versch vleesch rook. Dat deed den armen knaap het angstzweet uitbreken en de haren te berge rijzen. Ge kunt u dus ook wel voorstellen, hoe blij hij was, toen meester Bimbam eindelijk uit de keuken opstapte en verdween.

Nu begon hij weer nieuwen moed te krijgen en bij zichzelf nogmaals te overleggen, wat hij verder te doen had.

Onderwijl was het donker en stil geworden. Na eene korte poos kwam vrouw Bimbam in de keuken terug en opende de ovendeur met de woorden: „Hier, arme schelm, heb je nog wat brood en nu kun je op je gemak uitrusten. Slaap evenwel niet te lang, want ge moet morgen al heel vroeg maken, dat ge wekomt. Je moogt waarlijk wel van geluk spreken, dat mijn man je niet al heeft opgepenzeld. Je zoudt maar een onnoozel hapje voor hem zijn. Zoodra de dag aanbreekt, moet je stilletjes opstappen; want later kom je niet meer levend de deur uit." Hierop verliet vrouw Pumfia de keuken, om in een afgelegen vertrek de nachtrust te zoeken. Pas echter was zij weg, of Adelstan kwam uit zijn schuilhoek en sloop op de teenen naar de groote zaal, waar hij bij 't flauwe schijnsel der groote hanglamp den reus in zijn armstoel zag zitten en duchtig cider drinken. Heer Bimbam dronk uit eene kan, die de grootte van

De hen sloeg met de vleugels en liet zich zonder verzet aanpakken.

een gewonen stalemmer had en die hij soms wel met een enkelen teug ledigde. Daarbij wiegde hij zich heel plezierig in zijn stoel heen en weer. Op de tafel echter stond onverdrotten eene hen te kakelen en schreeuwde maar al door:

Klok, klok, klok!

Kok-ker-de-kok!

Neem nog een slok.

Van tijd tot tijd riep de reus haar toe: „Kippetje, leg weer!” waarop

de hen telkens een gouden ei in een vlak korfje, dat op tafel stond, liet vallen.

Zoo verliep uur op uur. Geduldig bleef Adelstan op een gunstig oogenblik wachten. Eindelijk scheen de reus toch zijne bekomst te hebben; zijn hoofd werd kennelijk zwaar en zonk ten laatste vermoeid op de borst neer. Kort daarna was hij diep in slaap en snurkte, dat de wanden er van dreunden. De rechte tijd voor onzen waaghals, om zijn plan te volvoeren, scheen nu gekomen. Behoedzaam kwam hij bij de tafel, waar de gouden hen op haar korf zat. Deze begon toen zij hem zag hardop te kloppen; maar toen Adelstan haar schielijk de tooverwoorden: „Tschimm, tschimm!” toefluisterde, werd de hen dadelijk stom, sloeg met de vleugels en liet zich zonder verzet door onzen held aanpakken. Deze maakte dadelijk rechtsomkeert en wou met de hen de zaal uitsluipen, toen daar een fijn pieperig stemmetje riep: „Oom, heer oom — een dief, een dief!”

Adelstan keek verwonderd om en bemerkte nu eerst een dreumes, een kereltje, nog veel kleiner dan hij zelf was — 't was Loeris, de jongste der kostelijke neven, die tegen den ridder Bimbam „oom” moesten zeggen — die dat den reus toeschreeuwde, maar toch Adelstan zelf daarbij vriendelijk toelachte. Ja, 't ventje spoorde dezen zelfs aan, zich maar gauw uit de voeten te maken. Adelstan deed dit dan ook en liep, zoo vlug als zijne voeten hem maar dragen konden, den gang door over den hof naar de slotpoort, waar hij met zijne hen onder de traliedeur doorkroop. En nu vloog hij, meer dan hij liep, door dik en dun naar de rots, waar hij 's morgens bij den boonestengel naar boven was geklauterd. 't Kwam hem daarbij voor, dat de hen door met de vleugels te slaan zijn loop nog versnelde.

Maar, o wee! daar meende de vluchteling uit de wijde verte een luid snuiven, blazen en proesten te hooren. Zeker was de reus hem al op de hielen. Adelstan wist intusschen, wat hem te wachten stond, als die hem te pakken mocht krijgen, en repte zich dus wat hij maar kon, zoodat het hem groen en paars voor de oogen werd. Nu kwam hij bij het zich wijd uitstrekkend sneeuwveld aan. Terstond vormde de sneeuw zich daar weer tot een klomp en rolde als een bal voor hem uit. Met lichten voet volgde hij het spoor, dat die maakte, en vloog als een pijl over het gladde, blinkende veld. Zoo had hij gewonnen spel. Wel was ook de reus, die met iederen stap honderd passen vooruit kwam, voor de berghelling aangekomen; maar, wat vreemd was, op de sneeuw wist meester Bimbam geen raad, die pakte zich in groote klompen aan zijne schoenzolen vast, zoodat het was of hij lood aan de voeten had hangen. Slechts met moeite, stap voor stap, sukkelde hij verder. Bij eene nieuwe poging, die hij deed, om vlugger voort te komen, gleed hij uit, raakte zijn evenwicht kwijt en lag — bons! plat op zijn rug. De grond dreunde er van, terwijl hij zelf 't van woede uitbrulde; maar hoe hij zich ook afsloofde, hij kon met geen mogelijkheid weer op de been komen.

Ondertusschen had Adelstan den boonestengel bereikt. Gelukkig was het neerdalen op verre na zoo'n moeilijk werk niet, als het naar boven klauteren.

't Was kort na zonsopgang, toen Adelstan met zijne hen weer beneden in moeders tuin te land kwam. Met een blij hart liep hij op moeder en zuster toe en riep al van verre: „Kijkt, vrindjes, daar hebt ge mij nu weerom!” Wat die beiden gelukkig waren, toen zij den koenen klimmer weer in de armen hielden! De heele dag van gisteren was haar zoo lang als een jaar gevallen, zoo hadden angst en bezorgheid haar gekweld, en dezen nacht hadden ze ook van ongerustheid haast geen oog kunnen toedoen. Met kloppend hart luisterden zij naar het verhaal van hoe het onzen jongen held gegaan was. Dat hij zich zoo kloekmoedig gehouden had, was voor haar eene groote geruststelling. Het beste bewijs daarvan was de gouden hen, die hij gelukkig had thuis gebracht. Deze scheen het in de nieuwe woning recht prettig te vinden, kakelde en klokte al haar best en verzuimde niet, nu en dan eens een gouden eitje te leggen.

Adelstan was besloten, den volgenden dag zijn geluk weer op nieuw te beproeven. Den anderen morgen stond hij al voor dag en dauw klaar. Hij klom ditmaal wel eens zoo vlug en gemakkelijk de steile ladder op; den weg naar het slot vond hij van zelf. In de nabijheid daarvan zocht hij een veiligen schuilhoek op, die hem de vorige reis al in 't oog was gevallen en welke hij goed onthouden had. Hier wachtte hij den namiddag af, den tijd wanneer vrouw Pumfia haar man bij de slotpoort placht op te wachten. Deze laatste kwam dan ook spoedig aanstropelen, ditmaal beladen met een vracht korenschoven, zoo groot en zoo zwaar, dat men ze zeker op geen twee boerenwagens had kunnen laden. Dit graan had men op het slot noodig, deels voor het brood, dat vrouw Pumfia bakte, en deels tot het brouwen van het zware bier, waarvan meester Bimbam een groot liefhebber was. De reus scheen nu echter dezen avond bijzonder slecht gemutst te zijn. Knorrig en met eene donderende stem gaf hij order, om de slotpoort toch vooral met alle zorg te sluiten. Nadat dit gedaan en de baan vrij was, wachtte Adelstan nog in zijn schuilhoek tot het goed donker werd en sloop toen naar de slotpoort, waar hij ook ditmaal weer gelukkig onder door kroop. Eens binnen, ging hij den kant uit naar de groote zaal. Op weg daarheen vernam hij op eens zoete, liefelijke tonen; nooit van zijn leven had hij nog mooier muziek gehoord. Hij vergat daarom echter het gevaar niet, waarin hij verkeerde, en sloop stil als een muis door naar de groote zaal, waar de reus weer stevig zat te drinken. Op de tafel stond ditmaal de feeënharp, waaruit zoete tonen voortkwamen. Het was eene wonderbare toovergedaante, de eene helft eene schoone vrouw met vleugels aan de schouders, de andere helft den vorm van eene gewone harp vertoonende. Hare snaren klonken zoo zacht en welluidend, dat de reus er spoedig gerust door in slaap

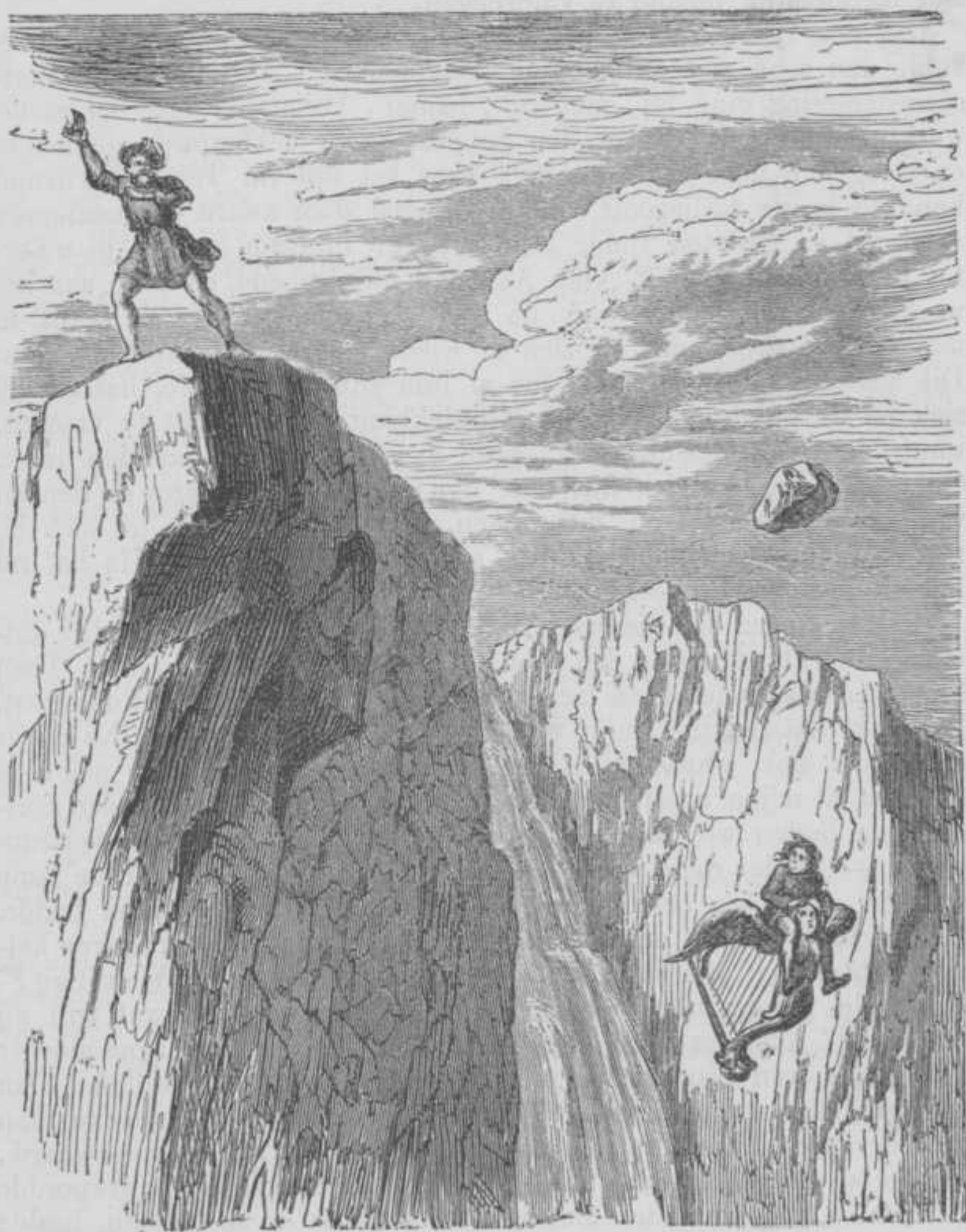
raakte. Nu sprong Adelstan uit zijn hoekje voor den dag en maakte door de tooverwoorden „Tschimm, tschimm!” de harp opmerkzaam. „Kling-klang, ting-tang!” antwoordde de toovergedaante fluisterend, breidde hare vleugels uit en vloog op Adelstan toe, die haar in zijne armen opving en nu dadelijk op vluchten bedacht was. Nog was hij niet bij de deur, toen hij weer de pieperige stem van Bimbams kleinen neef hoorde, die weer, als vroeger ook: „Oom, heer oom — een dief, een dief!” riep. Ditmaal was de reus aanstonds wakker, maar van het vele drinken nog zoo zwaar en duizelig in zijn hoofd, dat hij op zijne beenen stond te waggelen en met zijn schedel tegen den wand aan rende. Zoo'n dikke ijzere hersenpan, als hij had, kon echter wel een harden bons doorstaan.

Ondertusschen gelukte het Adelstan, weer onder de poort door op het open veld te komen, terwijl de harp met lossen zwaai over het ijzeren traliehek wipte. Buiten drong de harpfee den jongeling, op hare schouders te gaan zitten. Adelstan deed dit en... „kling-klang, ting-tang” suisde het nu door de lucht met de gezwindheid van twaalfduizend meikeverskrachten. Nog echter had het voorvluchtige paar de bergspits niet bereikt, of daar hadden zij ook den reus al dicht op de hielen. Hij rukte den eersten den besten boom uit den grond en slingerde dien hun na. 't Was niet de glibberigheid en gladheid van de sneeuw, die meester Bimbam ook ditmaal weder ten val brachten, maar 't was het erge slingeren, dat hij deed, en de onvastheid, waarmee hij op zijne voeten stond, — alles een gevolg van dat hij naar gewoonte zesmaal meer gegeten en zesmaal meer gedronken had, dan goed en dienstig was voor zijne gezondheid. Zoo duurde het dan niet lang, of hij kwam te tuimelen en lag plat op zijn dikken stompneus. Maar daarom gaf hij het nog niet op. Alles, wat maar binnen zijn bereik viel, pakte hij op en slingerde hij de vluchtelingen na. Daar zoo kwam weer een reusachtige boomstam door de lucht snorren. Gelukkig was de feeënharp nu juist bij de plaats, waar de boonestengel zijne ranken om de rots had geslagen, en zoo vloog de ontwortelde boom zonder kwaad te doen over de beiden heen.

„Houd u goed aan mij vast!” vermaande de fee onzen jongen held; „want nu gaan we met een vaart in de diepte neer. Kijk echter scherp rond, of Bimbam ook weer naar ons gooit; want daar boven liggen rotsblokken genoeg, waarmee hij ons kan verpletteren. Roep mij maar toe, naar wat kant ik moet uitwijken.”

Met een gang het „kling, klang! ting tang!” in de diepte neer. De pijlsnelle neerdaling deed onzen held bijna den adem verliezen; maar toch keek hij scherp naar alle kanten uit. Daar kwam een zwaar rotsblok links aangevlogen. „Wend rechts!” riep Adelstan, en „kling-klang, ting-tang” week de harp rechts uit. Geen twee seconden later commandeerde Adelstan weer, maar ditmaal: „Links!” en de harp vloog links. Zoo ging dat een tijd lang voort, tot zij in

veiligheid waren. Nu liet de harp eene wonderliefelijke melodie hooren en onder de zoetste tonen kwamen de geredden zoo op den grond neer. Moeder en zuster stonden in den tuin verlangend naar den zoon en broeder uit te zien, en ook de gouden hen kwam klap-

De pijlsnelle neerdaling deed Adelstan bijna den adem verliezen.

wiekend toeschieten. Na de zijnen omhelsd te hebben, wenschte Adelstan, dat de hen hem tot verwelkoming eenige gouden eieren zou leggen, en aan dien wensch werd terstond voldaan. Voor de kostbare stof liet Adelbert zich hierop door den goudsmid in het

dorp goed gangbaar geld geven, waarvoor hij een aantal vijlen, hammers en ander gereedschap kocht. Daarmee keerde hij naar de woning zijner moeder terug, maar kon van ongeduld amper den volgenden morgen afwachten, wanneer hij zijn zwaarste werk, maar ook zijn meesterstuk hoopte te volbrengen.

Dat zou de bevrijding van zijn vader zijn. Deze edele taak vervulde den zoon met ontembaren heldenmoed. Met de eerste morgenschemering ging hij, met vijl, hamer, knijptang, boor en ander werktuig gewapend, naar den boonestengel, beklauterde de hoogte en sloeg den hem bekenden weg naar het slot in. Tegen den avond bereikte hij de traliepoort, die hij ditmaal door zware boomstammen versterkt en gesloten vond. „Ha, meester Bimbam, rekent ge u achter dit bolwerk zeker?” riep Adelstan glimlachend en ging aan het werk, om met behulp van de zaag eene opening in de poort te maken, zoo groot, dat hij zich er eventjes door heen kon wringen. Dit gelukte. Daar hij den reus al luid snurken hoorde, haastte hij zich na de groote zaal voorbij. Ontdekking had hij niet te vreezen, want de reus blies en snoof, alsof er storm uit het noorden raast. Onbezorgd kon hij zich dus naar den gang keeren, waarop de deuren van de kerker gewelven uitkwamen. Daar echter voelde hij zich bij zijn kleed vastgehouden, en een schel stemmetje riep: „Ha ha, nu heb ik je eindelijk beet!”

't Was weder die nieuwsgierige neef van den reus. Doodelijk ontsteld, smeekte Adelstan het ventje, hem toch niet te verraden. Toen begon Loeris hartelijk te lachen en riep: „Wees maar niet ongerust. Ik denk, dat het met mijn waarden oom ten einde loopt. In dat is maar goed ook, want anders eet hij in zijne dronkenschap nog eens mij met al mijne broers en zusjes op. Kom dus, ik wil je den kortsten en besten weg wijzen. Volg mij. Ge kunt op Loeris vertrouwen.” — Onder deze woorden stak het kleine persoontje eene lamp aan en ging een wenteltrap af, die naar een laag vertrek leidde. Zonder vrees volgde onze held. Een bleeke man, die een zwaren ketting achter zich aan sleepte, trad de twee te gemoet. „Wie zijt gij?” sprak de gevangene het onverwachte bezoek aan, „en wat wilt gij van mij?” Adelstan noemde zijn naam en vertelde van zijne moeder Adelgonde, van zijne zuster Adelheid en van hunne lotgevallen. „Dan zijt gij mijn hartelijk geliefde eenige zoon,” sprak de bleeke man met bevende stem; „en gij, nog zoo jong, hebt dus alles gewaagd, om uw vader te bevrijden?” — „Dat heb ik, heer vader,” antwoordde Adelstan en, zonder zich met verdere praatjes op te houden, haalde hij zijne vijlen voor den dag, gaf eene daarvan aan den ridder en ging zelf met de andere zoo handig en vlug aan het werk, alsof hij zijn leven lang niets anders gedaan had dan vijlen. Nog een paar krachtige stooten, en de boeien vielen op den grond. Welk eene blijdschap! Evenwel was het geen zaak, zich daaraan al zoo dadelijk over te geven. De goedhartige Loeris, die hun bij hun werk het

licht had vastgehouden, drong tot spoed aan. Onderweg vertelde hij aan de gelukkigen, dat het tot hiertoe zijn werk was geweest, op de gouden hen en de wonderharp te passen. Dit had hij door den reus te waarschuwen getrouwelijk gedaan. Toen hij Adelstan voor de eerste maal te zien kreeg, had die hem terstond aan den ongelukkigen gevangene, op wien hij sprekend geleet, doen denken, en had hij daarom al het doen van den jonker met deelneming en belangstelling bespied. Hij had daarbij in zijn vuistje gelachen, toen hij zag, hoe ongerust de reusachtige slotbewoners zich maakten over wat in de laatste dagen was voorgevallen, en niet minder plezier had het hem gedaan, te hooren, hoe de reus elk oogenblik zwoer, dat hij den onbeschaamden indringer tot gruizelementen zou slaan, en dan telkens uit ergernis weer zoo lang had gedronken, dat hij zonder eenig besef in zijn stoel achterover tuimelde.

Hierop haastten vader en zoon zich naar de poort en niet zonder moeite kwamen zij gelukkig naar buiten. De kleine Loeris moest natuurlijk achterblijven, daar het zijn plicht was, den reus op een bepaald uur te wekken. Des te meer bespoedigden de twee geredden hunne vlucht. Reeds hadden zij het sneeuwveld bereikt, toen een schrikbarend snuiven, proesten, trappelen en stampen hun verried, dat meester Bimbam hun weer op de hielen zat. Zij verbeeldden zich, zijn heeten adem reeds te voelen, en dus begonnen zij bijkans aan hun behoud te wanhopen. Toen zij evenwel eens naar het wangedrocht omkeken, aanschouwden zij een allerkluchtigst tooneeltje. De reus had maar pas het sneeuwveld bereikt, of daar kreeg hij eene ontzettende menigte sneeuwballen in zijn gezicht. Die vielen van minuut tot minuut al dichter en zwaarder en raakten hem op zijn neus, op zijn mond, op zijne oogen, op zijne bolle wangen en overal. Hij werd hierdoor ten laatste zoo heelemaal verbijsterd, dat hij met zichzelf geen raad meer wist en de vervolging van de vluchtelingen dus wel moest opgeven. Maar toen begon hij zich eerst recht als dol en razend aan te stellen. Op het oogenblik, dat hij met armen en beenen in de lucht in de sneeuw lag te wentelen, bereikten onze twee gelukkig den boonestengel, waarvan Adelstan zijn vader reeds al het noodige verteld had. In vliegende vaart ging het nu naar omlaag, onze held voorop, zijn vader dicht achter hem aan. Beneden werden beiden reeds door de hunnen opgewacht en ten hartelijkste begroet. Welk gelukkig wederzien! De verlostte vader sloot sprakeloos van vreugde vrouw en dochter in zijne armen. De gouden hen klapte vroolijk met de vleugels en klokte en kakelde luid, terwijl de harp eene wonderzoete melodie liet hooren, en op hetzelfde oogenblik verscheen ook de bloemenfee, door allen hartelijk welkom geheeten. „Juicht niet te vroeg!” vermaande deze echter; „nog is het gevaar niet geweken; ziet, daar komt het monster al naar beneden zakken!” En ja wel — de reus had onderwijl den boonestengel bereikt, zich daaraan vastgeklemd en zocht nu op de-

zelfde wijze als zijne vluchtelingen naar beneden te komen. „Weest niet bevreesd,” ging Beana in hare toespraak voort; „hij zal u niemendal doen.” Bij deze woorden riep zij hare zusters bij zich, en gezamenlijk richtten zij nu tot den boonestengel het volgende gezang:

»Boonerank, boonerank,
 Taai en slank,
 Grijp, grijp, grijp!
 Knijp, knijp, knijp!
 Wind je stijf
 Om zijn lijf,

Houd hem vast met sterke snoeren,
 Tot hij zich niet meer kan roeren.”

Ondertusschen klauterde meester Bimbam naar beneden en maakte daarbij zoo ontzettend veel beweging, dat de rank als in den stormwind heen en weer slingerde. Reeds naderde hij den grond en maakte zich klaar, om op het gras te springen; maar daar op eens wonden de kleine ranken en uitloopers zich om zijne armen en beenen, grepen en knepen hem, woelden zich zelfs in zijne haren vast en namen zoo den geweldigen man gevangen. Spoedig zat hij zoo stevig ingepakt, alsof hij in de sterkste kluisters en boeien was geslagen. En hoe meer hij rukte en trok, des te vaster wonden de ranken zich om hem toe. Al zijn razen en tieren, zijn vloeken, jammeren en lamenteeren hielp geen zier. Hij knarste van woede op de tanden, zijne oogen vlamden als vurige kolen door het groene omkleedsel heen, waarin hij zich zoo plotseling verstrikt zag, hij balde de vuisten tegen Adelstan en zijn vader — alles vruchteloos. Toen hij nog eene laatste krachtige poging deed, om zich te bevrijden, en daarbij Adelstan bulderend toeschreeuwde, dat hij hem toch zoo dadelijk wel pakken en opeten zou, lachte die hem in zijn gezicht uit en riep: „Ha, ha, ha! Meester Bimbam krijgt dus weer de lucht van versch vleesch in zijn neus!” — En daarbij lachte ook de bloemenfee met haar zilveren stemmetje, en kakelde de gouden hen zoo hard zij maar kon, en liet de tooverharp haar welluidend „Kling-klang, ting-tang” door de lucht klinken.

Hierop begaven allen zich in het huis der nu zoo gelukkige edelvrouwe en hielden daar raad, wat nu verder te doen. Men besloot, de dorpsoudsten van het gebeurde kennis te geven en hun te melden, dat de schrikbarende reus Bimbam gelukkig gevangen was. Dit nieuws verbreidde zich weldra door den geheelen omtrek. Van alle kanten stroomden de menschen toe, om het gevreesde wangedrocht van nabij te bekijken. Tegelijk verschenen talrijke gewapende krijgsknechten, om den nog altijd geduchten reus in nog sterker banden te slaan. Deemoedig smeekte deze om genade en dat men hem toch het lieve leven mocht laten behouden. Daar hij den vorigen dag niets gebruikt had, toonde hij zich nu bijzonder mak en gedwee en begon, in plaats van een groot woord te voeren, gedurig zoete broodjes te bakken.

Stevig geboeid werd Bimbam op een door ridder Adalbert gehoord groot schip gebracht, en nu ging 't onder sterk geleide stroomaf naar zee toe. Daar zeilde men om de kust heen naar het slot van Adalbert, waarop men reeds de banier van koning Alfred den Groote zag wapperen. Deze was met zijne mannen, van een gelukkigen veldtocht tegen de Denen huiswaarts keerende, toevallig dicht bij den burg geland en had daar zijn nachtkwartier genomen. Verwonderd, zijn ouden wapenbroeder Adalbert daar niet meer te vinden, werd hij door vrouw Pumfia van al het voorgevallene onderricht. Ridder Adalbert liet nu juist op dezen zelfden dag aan zijnen gebieders bericht toezenden, dat hij met den gevangen reus in aantocht was. In volle wapenrusting wachtte de koning met zijne dappere schaar op het slotplein de komst van den reus en van zijn wakkeren vriend Adalbert af. Spoedig naderden zij: Bimbam, aan handen en voeten geboeid, en ridder Adalbert met zijn dapperen zoon. Deze laatste knielde voor den koning neder en deed een nauwkeurig verhaal van al het gebeurde. Met het moedig gedrag van den jonker uiterst ingenomen, sprak koning Alfred hem daarop toe: „Gij hebt braaf gehandeld, mijn zoon. Moed, volharding en trouwe kinderliefde leiden altijd tot het gewenschte doel.”

Maar bij die lofspraak bleef het niet. De koning beloonde den jongen held met vorstelijke mildheid en beloofde, hem later onder zijne lijfwacht te zullen opnemen. Ook Loeris, 't guitig neefje van den reus, werd door den goeden koning Alfred rijk begiftigd. Ridder Adalbert echter behoorde voortaan tot de Tafelronde van zijn krijgshaftigen vorst. Op voorspraak van de waardige vrouwe Adelgonde, die aan de goedhartige Pumfia hare erkentelijkheid wilde betoonen, werd den reus het leven geschonken. In zijne wijsheid besloot koning Alfred nochtans, van Bimbams ontzettende kracht ten algemeenen nutte voordeel te trekken. Onder sterke bewaking werd hij voortaan tot het verrichten van werkzaamheden, waartoe groote lichaamskrachten vereischt werden, gebruikt en deed door het aandragen van zware steenblokken en andere lasten bij den bouw van huizen, bruggen en wegen de beste diensten.

Ridder Adalbert kwam weder in het rechtmatig bezit van zijn slot en al zijne uitgestrekte landerijen, waar, vooral ook door toedoen van de bloemenfee, de gouden hen en de wonderharp, alles spoedig weer een veel vriendelijker en lachender aanzien begon te verkrijgen. Voor zijn intocht in het kasteel gaf de ridder in het huisje zijner vrouw en kinderen nog een groot feest, waarop al de drie feeën verschenen, die door jonker Adelstans moed uit haar staat van betovering voor altijd verlost waren. De boonstengel speelde bij deze gelegenheid een zeer schitterende rol. Toen men zich tegen den avond in den tuin tot een vroolijken rondedans verzamelde, vloog eensklaps de rank van onder tot boven in vuur, waarbij zich de prachtigste lichten en kleurschakeeringen vertoonden. Daartusschen knal-

den en knetterden de talrijke boonen alsof er vreugdeschoten gelost werden. 't Was het kostelijkst vuurwerk, dat ooit door menschen-oogen was aanschouwd. Weldra was de geheele onafzienbare stengel van den stam tot hoog in de lucht in eene vurige kolom herschappen, die eindelijk instortte met een kraken, dat uren ver in 't rond te hooren was. Hierop was alles pikdonker en de boonerank spoorloos van de aarde verdwenen.

IJzeren Laci.

HONGAARSCH VOLKSSPROOKJE.

Er was eens een koning, en die had drie dochters en drie zoons. De jongste zoon nu heette Laci en was een moedwillige knaap. Eens, dat hij uit de school naar huis ging en hem eene oude vrouw tegenkwam, die eieren in haar korf droeg, stiet de deugniet moedwillig tegen dat korfje, zoodat al de eieren er uit rolden. De oude vrouw werd toen natuurlijk ontzettend boos en schreeuwde hem na: „Daarvoor zal je naaste wensch vervuld worden!” waarna zij met eieren en al verdwenen was.

Toen Laci nu naar huis kwam, vond hij zijne drie zusters in den tuin. De eerste had een kleed aan zoo schitterend als de zon, de tweede een, dat blonk als de maan, en de derde een, dat flikkerde als de sterren. Dat waren evenwel nog maar hare daagsche kleeren; des Zondags vertoonden zij zich veel prachtiger. Nu vroegen die meisjes den jongste, of hij met haar met den bal wou spelen, en dat wou hij wel. De zusters hadden echter vooraf onder elkander afgesproken, dat zij hem daarbij zoo dikwijls en zoo hard mogelijk op zijn neus zouden raken, omdat hij haar altijd zoo ondeugend plaagde. Ze deden dat ook wezenlijk heel handig, zoodat hij eindelijk boos werd en riep: „Ik wou, dat je in den grond zonkt!” en kijk — terstond opende zich de grond onder hare voeten en waren alle drie in de aarde weggezonden.

Van zelf bracht dit bij het gansche hof groote droefheid en ontsteltenis te weeg. De oudste van de drie zoons kwam bij zijn vader en sprak: „Laat mij gaan, om mijne zusters op te zoeken; ik wil haar vinden en weer thuis brengen.” De vader stemde toe en de oudste zoon ging op reis, maar kwam niet weer terug. Ook de tweede prins ging, om zijne zusters op te zoeken; doch ook die kwam niet weerom.

Ondertusschen was Laci groot geworden, en op een dag, toen de koning op zijn troon zat, knielde de jongeling voor den vader neer en sprak: „Vader, aan al uw verdriet en hartzeer heb ik schuld. Vergun mij daarom, heen te gaan, om mijne verloren zusters en broe-

ders op te zoeken. Of ik breng hen terug, òf gij ziet mij nimmer weerom." De koning verheugde zich over Laci's moed en goede gezindheid en gaf zijne toestemming.

Laci was al een dag op weg geweest, toen hij in het bosch eene arme vrouw vond, die zich aftobde om haar bundel op den rug te krijgen. Nu schoten hem dadelijk de eieren van die andere oude vrouw te binnen, en daar hij sinds het verdwijnen van zijne zusters veel zachtzinniger was geworden, trad hij op de vrouw toe, tilde de vracht hout op en legde die op haar rug te recht. De oude zag hem vriendelijk aan en zeide: „Uw goede wil zal beloond worden. Ik weet heel goed, waar gij heen wilt, en zonder mij zoudt gij uwe zusters nimmer weerzien. Houd echter maar moed; ik wil u op den rechten weg brengen." Daarbij stampte zij op den grond, het aardrijk opende zich en eene met ijzer beslagen kist stond voor Laci's voeten. „Ga in die kist liggen," gebod de oude verder; „zoo komt gij in het slot, waar uwe zuster met het zonnekleed woont." Laci gehoorzaamde; de aarde sloot zich boven hem en de kist rolde holderdebolder ver, heel ver met hem voort, tot zij eindelijk op eens roerloos staan bleef. Nu sprong Laci uit de kist, want hij stond voor een zilveren paleis, langs de poort waarvan eene zilveren rivier ruischte, en over die rivier leidde eene brug, uit louter scheermessen bestaande, die zich voortdurend bewogen en daardoor beletten, dat iemand er over kwam. „Hoe zal ik nu aan den overkant komen?" riep Laci; maar de kist antwoordde: „Heb maar geen zorg, in het paleis breng ik u wel; maar hoe er weer uitkomt, dat moet ge zelf weten." Laci kroop weer in de kist en rolde onder de brug door tot midden in het paleis. Hier sprong hij weder uit zijne wonderlijke reiskoets, bedankte de kist voor de genomen moeite en klom de trappen op. Boven gekomen, ontmoette hij zijne zuster.

„Hoe komt gij hierheen, mijn broeder, hierheen, waarheen geen vogel verdwaalt?" vroeg zij. Hij echter antwoordde: „Ik kom u afhalen." — „Ik ben in de macht van den zeskoppigen draak; als die u hier vindt, zijt gij verloren," antwoordde de zuster. Laci echter zeide: „Ik zal met hem vechten; wijs mij de rustkamer, om daar wapens uit te kiezen." Dit deed de zuster dadelijk. Toen hij nu onder de zwaarden en andere wapens omwoelde, vond hij een klein fleschje, waarop geschreven stond: „Drakensterkte;" hij zette dat fleschje aan den mond en dronk het tot den bodem toe leeg. Pas had hij het weer neergezet, of daar liet zich een schrikbarend gerommel vernemen. „De draak komt thuis!" riep de prinses. „Als hij nog wel tien mijlen ver is, slingert hij altijd zijn strijdkolf tegen de poort aan, zoodat die wagenwijd openspringt; zóo meldt hij zich aan." Nauwelijks had zij het laatste woord over de lippen, of de draak stond ook reeds voor hen. „Wat komt gij hier doen, aardworm?" vroeg hij grimmig. Laci antwoordde: „Met u vechten wil ik." — „Ik moet eerst zien, of gij waard zijt, dat ik mij met u

bemoei," sprak de draak. Nu bracht de prinses op een wenk van hem een steenen brood en een houten mes. De draak nam die, sneed zich met het mes een stuk brood af en gaf beide dingen toen aan Laci, om hem dat kunststuk na te doen. Laci echter sneed het brood midden door. Nu zag de zeskoppige draak hem verwonderd aan en zeide: „Welaan, ik wil met u vechten!" Zij gingen naar beneden op den ijzeren dorschvloer. Laci omvatte den draak en smakte hem tegen den grond, dat hij tot aan de knie in het ijzer wegzonk. Hierop wrong de draak zich daar weer uit los en slingerde er Laci tot aan de heupen in; doch deze richtte zich ook weer op en wierp den draak met zoo veel geweld neer, dat hij tot aan den hals in het ijzer bleef zitten. Daarop trok Laci zijn zwaard en hieuw hem alle zes koppen af.

„Van den draak hebt gij mij thans bevrijd, lieve broeder," sprak de prinses den overwinnaar vroolijk toe; „maar hoe komen wij nu over de brug?" — „Maak u daar niet ongerust over," sprak Laci, trok den draak uit den ijzeren vloer op, stroopte hem zijne huid af en breidde deze over de brug uit. Al waren nu de scheermessen ook nog zoo scherp, zoo was de huid toch wel zoo dik en sterk, dat broeder en zuster er veilig over heen konden loopen. Aan den overkant stond de oude vrouw, nam de prinses bij den arm, en sprak: „Ik wil u bij uw vader brengen, en gij, Laci, ga bij mijn broeder, den smid, die zal u verder helpen."

Laci ging verder en vond eene smidse; die was heelemaal van staal en de smid daarin ook. „Goeden dag, Laci," zei de stalen smid; „mijne zuster heeft mij al gezegd, wat uw wensch is, en ik wil u gaarne bijstaan. De menschen zeggen wel, dat gij van ijzer zijt; maar dat is nog niet genoeg tot de gevechten, die gij te bestaan zult hebben; ik wil u daartoe van staal maken." Laci trad bij hem aan het vuur, en door de knapheid van den smid werd hij hard en vast als staal. Nu heette hij met recht de ijzeren Laci. Zoo ging hij dan welgemoed zijns weegs en op een gouden slot aan, dat hem reeds van verre in de oogen blonk. Bij zijn nader komen zag hij, dat het zich voortdurend op eendepooten heen en weer bewoog. Ijzeren Laci hield echter met de eene hand den eenen poot vast, zoodat die niet verder kon; met de andere rukte hij de poort wagenwijd open, waarna hij binnentrad. Daar kwam een negenkoppige draak op hem toe en sprak: „Ik weet wel, dat ge een sterke knaap zijt; daarom wil ik met u vechten. Wees gij een ijzeren rad, ik wil een papieren zijn, en dan rollen wij van twee bergen af tegen mekaar aan." — „Neen," sprak ijzeren Laci, „wees gij het ijzeren rad, ik wil het papieren zijn." En zoo gebeurde het ook. De twee raden bonsden tegen elkaar aan, 't ijzeren rad viel om en verloor een nagel, die echter een drakekop was. Nu stelde de draak voor: „Wij willen nu als vlammen kampen; wees gij de roode vlam, ik zal de blauwe zijn." — „Neen," sprak ijzeren Laci, „ik wil de

blauwe zijn, wees gij de roode." En dat bleef vastgesteld. Toen nu de beide vlammen zoo met elkaar vochten, vloog de waterraaf over hen heen. Aan die riep de draak toe: „Waterraaf, waterraaf! laat een druppel op de blauwe vlam vallen; ik geef je daar een kop voor." Nu werd Laci ontzettend boos en riep: „Waterraaf, waterraaf! laat een druppel op de roode vlam vallen, en ik geef je daar negen koppen voor." De waterraaf deed, wat Laci haar verzocht had, en de roode vlam ging dadelijk uit. Toen gaf ijzeren Laci aan de raaf de negen drakenkoppen, bracht zijne gevangen zuster, de prinses in het maankleed, bij den stalen smid en verzocht dezen, haar naar zijnen vader terug te geleiden.

Er verliepen hierop versehiden dagen, tot Laci bij een brandenden hooiberg kwam. Daar lag echter eene slang in, die klagelijk jammerde: „Help mij; ik wil je dankbaar zijn!" IJzerlaci trad op den hooiberg toe en haalde de slang er uit. Toen sprak deze tot hem: „Ik ben de dochter van den slangenkoning; kom met mij op zijn slot, hij zal u mijne redding vergelden." Toen zij voor de poort van het slangenslot stonden, zeide de prinses: „Wat mijn vader u ook mag aanbieden, neem het niet aan; maar verlang van hem het slechtste paard, het roestigste zwaard en het morsigste hemd uit zijn kasteel, en 't zal u niet berouwen." Hierop bracht zij hem bij haren vader, en toen die het gevaar en de redding van zijne dochter vernam, bood hij IJzerlaci goud, zilver, sieraden en allerlei tooverwerk aan. Laci antwoordde: „Dat alles kan ik niet gebruiken; geef mij maar het slechtste paard, het roestigste zwaard en het vuilste hemd van den slangenburg." De slangenkoning werd verlegen en zeide: „Dat heeft u mijn dochter geraden; maar het zal gebeuren." Hierop werden die drie dingen gehaald, en slangenkonings dochter zeide tot IJzerlaci: „Gij hebt wel gedaan, mijn raad te volgen; het paard is een tooverpaard; het zwaard overwint iederen vijand, zoo lang het niet geschuurd wordt; het hemd beschut tegen houw en steek, zoo lang het niet wordt gewasschen. Gebruik de drie gaven goed, en gij zult uw doel bereiken."

IJzerlaci trok nu verder naar den burg van den twaalfkoppigen draak, die zijne zuster met het sterrenkleed gevangen hield. Toen hij aankwam, was de draak niet thuis; maar de zuster riep hem schreiend toe: „Vlucht, mijn broeder, anders zijt gij verloren, evenals ik en onze broeders. Zie maar, hoe uwe broeders in den schoorsteen hangen, en iederen dag moet ik vuur aanmaken om hen te rooken." Laci troostte haar. „Mijn zwaard zal u allen verlossen," zeide hij. — „Neen," jammerde de prinses. „Geweld kan hier niets helpen, want de vrouw van den twaalfkoppigen draak is eene booze heks; die heeft gezworen, dat wij voor eeuwig verloren zouden zijn, als iemand om onzentwille den draak bevocht. Gij moet ons den draak afkopen." — „Dat wil ik gaarne beproeven," antwoordde IJzerlaci, juist op het oogenblik, toen de twaalfkoppige draak met

zijn vrouw in volle heerlijkheid het slot binnenreed. Zoodra hij uit de staatsiekoets gestapt was, sprak Laci hem aan: „Heer, verkoop mij de beide prinsen en het meisje in het sterrenkleed.” Toen antwoordde het monster: „Gij zijt IJzerlaci; geef mij het roestige zwaard, dat op uwe zijde hangt, en het hemd, dat gij draagt, dan kunt gij krijgen, wat gij begeert.” IJzerlaci antwoordde: „Gij begeert twee dingen van hooge waarde, maar voor mijne broers en zuster is niets te veel.” Meteen nam hij het zwaard van zijne zijde, trok het hemd uit en gaf beiden aan den twaalfkoppigen draak. Die had nu het hemd nauwelijks aangetrokken en het zwaard ontbloot, of honend riep hij: „Gij dwaas! nu moet gij sterven; waarom geeft gij uw beste goed zoo onberaden weg?” — „Moet ik wezenlijk sterven,” antwoordde Laci, „laat mij dan eerst van mijn paard afscheid nemen.” De twaalfkoppige draak stond dit toe, en toen hij nu in den stal bij zijn paard stond, riep hij bedroefd: „Weet gij wat gebeurd is?” — „Ja,” antwoordde het tooverpaard; „de draak was onnoozel genoeg, om mij niet als prijs te verlangen; dan waart gij verloren geweest, maar nu kan ik u nog helpen. Verlang van den draak, dat hij u na uw dood op mij vastbindt. Voor het overige zal ik zorgen.” IJzerlaci ging terug en bad: „Twaalfkoppige draak, daar ik nu sterven moet, verzoek ik u, mij als ik dood ben op mijn paard vast te binden en dat te laten loopen, waarheen het wil.” — „Dat genoeg kan ik u wel doen,” sprak de draak, sneed IJzerlaci in honderd kleine stukken, wikkelde deze in een doek en bond den doek het paard op den rug vast. Dit rende nu voort, alsof het door den stormwind werd gedragen.

De slangenkoning hoorde van verre het gerucht en zeide tot zijne dochter: „Uw IJzerlaci is zeker een ongeluk overgekomen, want het tooverpaard holt als razend en dol.” Daarom liet de slangenkoning voor de poort een groot vuur aanleggen; het tooverpaard kwam woedend daarop toe en verslond de vlam. Dit deed het dier terstond bedaren, en het bleef op het slotplein staan. „Hier breng ik mijn in stukken gehakten meester.” Dat was alles, wat het zei. De slangenkoning voegde echter de honderd stukken, waarin Laci gekapt was, weer behoorlijk aan elkaar en zond alle slangen uit, om heilzame kruiden te zoeken. Die liet hij vervolgens koken en IJzerlaci er mee wasschen. Deze ontwaakte hierop en was nu zevenmaal schooner en vaster dan vroeger. Daar echter op den snellen rit de rechter schouder verloren gegaan was, zoo maakte de slangenkoning hem een nieuwen van goud en elpenbeen.

IJzerlaci trok nu weer uit, om zijne zuster en de broers te verlossen. In de nabijheid van het slot van den twaalfkoppigen draak veranderde hij zich zelf in een paard en ging zoo op het slotplein grazen. De vrouw van den draak merkte wel, dat hier tooverij in het spel was, maar dat Laci het paard was, dat wist zij toch niet. Evenwel ging zij toch bij den twaalfkoppigen draak en

zeide: „Ik moet sterven, als ik niet terstond de lever van dat paard kan eten.” De draak wenkte, en dadelijk werd het paard opgevangen om geslacht te worden. De prinses in het sterrenkleed kwam juist voorbij en riep: „Och, mijn mooi paard! 't is doodjammer, dat men je slacht.” — „Hebt ge wezenlijk medelijden met mij,” fluisterde het paard, „neem dan de aarde, waarop bij het slachten de eerste bloeddroppels vallen, en gooi die in den tuin van den draak.” De prinses deed, wat haar gevraagd was, en den volgenden dag stond op die plaats een boom met gouden appels.

De vrouw van den twaalfkoppigen draak riep nu haren man en zeide: „Ik moet sterven, als mijn morgenmaal niet boven het hout van dezen boom gekookt wordt.” De draak wenkte en zijne dienaars traden toe, om den boom te vellen. Juist kwam nu de prinses met het sterrenkleed voorbij en riep: „Och, arme boom, wat is het doodjammer, dat je wordt omgekapt!” — „Hebt ge wezenlijk medelijden,” lispelden de bladen, „neem dan bij 't omkappen de eerste twee spaanders en gooi die in den vijver van den draak. De prinses deed, wat haar gevraagd was, en den volgenden morgen zwom een wonderschoon goudvischje in den vijver van den draak.” De vrouw van den draak riep nu haren man en zeide: „Ik moet sterven, als ik dat goudvischje niet bij mij in de kamer heb.” De draak wilde haar gaarne haar zin geven, maar ze konden het vischje niet vangen. Omdat hij zelf nu heel goed zwemmen kon, wou hij dat zelf beproeven; hij legde het roestig zwaard af, trok het morsige hemd uit en sprong in het water. Nu op eens wipte het vischje met een sprong op het land en IJzerlaci stond daar. Hij trok haastig het hemd aan en zwaaide het zwaard. Zoodra de vrouw van den draak dat zag, sprong zij op een bezemsteel en vloog de lucht in. De draak werd nu evenwel gewaar, dat IJzerlaci weer levend en heel was geworden, en smeekte daarom: „Als ik dood ben, bind mij dan op mijn paard.” — Laci sloeg hem met één enkelen houw alle twaalf koppen af en bond die en den romp op het paard van den draak. Dat liep daarmee weg, maar is nog niet teruggekomen.

IJzerlaci haalde nu zijne beide broeders uit den schoorsteen, waar ze al heel droog, bruin en zwart waren geworden, en bracht hen bij den slangenkoning, om weer genezen te worden. Ook zijne zuster in het sterrenkleed nam hij mee. Toen zij bij den slangenkoning kwamen, had die aan zijne zijde een wonderschoon meisje zitten, dat eene ster op haar voorhoofd droeg. Toen sprak de slangenkoning: „Dit is mijne dochter, die gij uit de vlammen gered hebt. Ik geef haar u tot gemalin.” Zoo hielden dan die beiden eene vroolijke bruiloft, maar de broeders, die weer frisch, blank en krachtig geworden waren, keerden met de zuster naar den vader terug. IJzerlaci en zijne vrouw leefden lang en gelukkig zamen, en als ze niet gestorven zijn, dan leven ze heden nog.

De boschvrouw.

Liesje was nog jong van jaren. Hare moeder, eene weduwe, bezat niets dan eene armoedige hut en twee geiten, maar Liesje brak daar haar hoofd niet mee en bleef altijd blij en welgemoed. Van het voorjaar tot in den herfst hoedde zij de geiten aan de beek in het naburig berkenwoud. Als zij het huis uitging, stak hare moeder haar een stuk brood in het draagzakje en gaf haar daarbij een spinstok mee, terwijl zij haar op het hart drukte: „Wees goed vlijtig, kind!” Omdat zij echter geen spinrokken had, sloeg zij haar het vlas maar los om het hoofd. Liesje nam het zakje en trippelde vroolijk zingend achter de geiten aan naar het bosch. Daar ging zij onder een boom zitten, trok met de linker hand de draden van het hoofd, dat haar tot spinrokken diende, en met de rechter draaide zij den stok, dat hij lustig snorde. Daarbij zong zij, dat het bosch er van klonk. Als de zon hoog stond, legde zij haar werk neer, riep de geiten, gaf die van 't brood, opdat ze niet weg zouden loopen, en huppelde het bosch dieper in, om zoete bramen te zoeken. Wanneer ze dan haar maaltje gedaan had, ging ze aan het dansen, waarbij ze de handen over elkaar sloeg. De zon lachte dan tusschen de groene boomen door en de geitjes wentelden zich in het gras en dachten: „Wat hebben we toch eene vroolijke herderin!” Na dat dansje ging zij weer vlijtig aan het spinnen, en als zij 's avonds naar huis kwam, behoefde de moeder nooit te knorren, dat de spinstok niet vol was.

Eens, toen zij naar gewoonte tegen middagtijd na haar eenvoudig maal weer een dansje wilde maken, stond eene wonderschoone vrouw voor haar. Zij droeg een luchtig zeegroen kleed, als spinnerag zoo dun, van het hoofd tot den gordel goldden gouden lokken neer, en op het hoofd droeg zij een sluier en een krans van boschbloemen.

De schoone vrouw lachte haar toe en vroeg: „Liesje, danst ge gaarne?” Toen de vrouw zoo vriendelijk tot haar sprak, week Liesje's schrik en antwoordde zij: „O ja, dol graag, ik wilde wel den heelen dag dansen.”

„Kom dan, laat ons met elkaar dansen; ik wil 't je leeren,” sprak de vrouw, schortte haar kleed op, omvatte Liesje en begon met haar te dansen. Toen zij nu in een kring rondraaiden, liet zich boven haar eene zoo liefelijke muziek hooren, dat Liesje er heelemaal door betooverd werd. De speellui zaten op de takken van de berken en hadden zwarte, aschgrauwe, bruine en bonte rokjes aan. 't Was een troep uitgelezen muzikanten, die zich op een wenk van de boschvrouw verzameld had: nachtegalen, leeuwerikken, vinken, sijsjes, en langs den grond roerden zich kevers en mieren in hunne onderaardsche balzalen. Liesje's wangen gloeiden, hare oogen straalden, ze vergat spinstok en geiten en zag maar alleen op de vreemde, die zich voor en om haar in de sierlijkste bewegingen omdraaide — zóo

licht, dat de grashalmpjes onder hare voeten zich niet eens bogen. En zij dansten van den middag tot den avond; maar Liesje's voeten werden niet moe. Toen eindelijk hield de schoone vrouw op, de muziek verstomde — en evenals de verschijning gekomen was, zoo verdween zij ook. Nu Liesje echter haar spinstok op den grond zag liggen, dacht zij met schrik aan haar onafgedaan werk. Zij nam het vlas van haar hoofd, stak dat met den stok in haar zak, riep de geiten en ging met deze naar huis. Ditmaal zong zij onderweg niet, maar had bitter berouw, dat zij zich door de schoone vrouw had laten verleiden, haar plicht te verzuimen. De geiten, die haar vroolijk gezang niet hoorden, keken om, of de meesteres haar wel wezenlijk volgde. Ook de moeder was verwonderd en vroeg aan de dochter, of zij ziek was, dat zij niet zong. „Nee, moedertje, ik ben niet ziek. De keel is mij van 't zingen wat droog geworden, daarom zing ik niet,” verontschuldigde Liesje zich en ging haar spinstok en het ongesponnen vlas maar gauw wegbergen. Zij hoopte, dat de moeder er niet terstond naar vragen zou, en den volgenden dag zou zij het verzuimde wel weer inhalen, waarom zij maar liever geen woord van de schoone vrouw vertelde. Den volgenden dag dreef Liesje de geiten weer naar het berkenbosch. Vervolgens zette zij zich onder een boom neer en begon vlijtig te spinnen en te zingen; want onder gezang gaat het werk nog wel eens zoo vlug van de hand. De zon stond recht boven haar hoofd. Liesje gaf aan hare geiten wat brood, liep heen, om in het bosch bramen te zoeken, en daarop begon zij onder het eten wat met hare dieren te praten. „Och, lieve vrindjes, vandaag mag ik niet dansen!” zuchtte zij, toen zij na het maal de broodkruimels in haar schortje veegde en op een steen legde, waar de vogels ze wegpikken konden. — „En waarom moogt gij niet?” liet zich eene liefelijke stem hooren, en de schoone vrouw stond voor haar, alsof zij uit de wolken was gevallen. Liesje schrikte nog meer, dan de eerste maal, en drukte de oogen toe, om de verleidster maar niet te zien; doch toen deze hare vraag herhaalde, antwoordde zij beschroomd: „Och, vergeef mij, schoone vrouw, ik kan niet met u dansen, want ik moet mijne taak afspinnen, of moeder knort op mij. Voordat de zon ondergaat, moet ik inhalen, wat ik gisteren verzuimd heb.” — „Kom, dans maar toe! Voordat de avond komt, krijgt ge wel hulp,” sprak de boschvrouw, schortte haar kleed op en nam Liesje bij de handen. De speellui op de berken begonnen weer muziek te maken en de danseressen draaiden als tollers in 't rond. En de schoone vrouw danste nog sierlijker; Liesje kon de oogen niet van haar afwenden en vergat geiten en spinstok. Eindelijk hield zij op; de muziek zweeg, de zon ging onder. Liesje tastte met beide handen naar haar hoofd, waarom het vlas was gewonden, en barstte in tranen uit. Nu echter nam de boschvrouw haar het vlas af, wond dat om een berkenstam, greep den spinstok en begon te spinnen. De stok werd zichtbaar voller, en voor dat

de zon onderging was al het vlas, ook dat van den vorigen dag, haarfijn gesponnen. Terwijl zij den gevulden stok nu aan het meisje overgaf, sprak de schoone vrouw: „Daar, wees nu maar blij en lach weer!” Hierop verdween zij. Liesje was tevreden en dacht onderweg bij zichzelf: „Nu zij zoo goed is, wil ik weer met haar dansen, zoodra zij maar komt.” Zij zong weer, om de geiten vlugger te doen doorstappen. De moeder ontving haar echter met een donker gezicht; zij had dien dag het garen nagekeken en bevonden, dat de eene stok niet vol was geworden, en daarom was zij verdrietig. „Wat hebt ge gisteren toch gedaan, kind, dat ge uwe taak niet afkreegt?” vroeg zij een beetje knorrig. — „Vergeef, moeder, ik heb wat gedanst,” antwoordde Liesje, en terwijl zij moeder den nieuwen spinstok liet zien, zei zij: „Vandaag is hij weer zoo veel te voller.” De moeder zweeg, ging de geiten melken en Liesje legde het vlas op zijne plaats. Zij wou moeder van den dans vertellen, maar dacht: „Eerst wil ik toch aan de schoone vrouw vragen, wie zij is; dan zeg ik het aan moeder.”

Op den derden morgen dreef zij de geiten als gewoonlijk naar het bosch; de geiten begonnen te grazen en Liesje te zingen en te spinnen. Toen het middag werd, legde Liesje haar spinstok in het gras, gaf de geiten van haar brood, maar zocht geen bramen, en terwijl zij de kruimels voor de vogeltjes uitstrooide, zei zij: „Lieve geitjes, nu wil ik je eens wat voordansen.” Zij wou juist zien, of zij het zoo mooi als de schoone vrouw kon, toen deze voor haar stond. „Laat ons met mekaar dansen,” sprak zij glimlachend tot Liesje en greep haar bij de schouders. Terstond klonk de muziek boven hare hoofden en de danseressen zwaaiden luchtig in 't rond. Liesje zag niets anders dan de wonderschoone vrouw, die zich zoo sierlijk bewoog, en hoorde niets anders dan de liefelijke muziek, naar wier tonen hare voetjes zich zoo vlug roerden. Zoo dansten zij van den middag tot den avond. Nu hield de vrouw op en de muziek zweeg. Liesje keek rond en de zon was al achter het bosch. En naar haar spinstok ziende, die nog lang niet vol was, begon zij te schreien uit vrees, dat moeder knorren zou. „Geef mij uw zakje; ik wil goedmaken, wat gij vandaag verzuimd hebt,” sprak de schoone vrouw. Liesje gaf haar het zakje en de vrouw was eenige oogenblikken onzichtbaar, doch reikte haar toen het zakje weer toe met de woorden: „Daar, thuis moog je er inkijken!” waarop zij verdwenen was, alsof de wind haar had weggewaaid. Liesje was eerst bang om in het zakje te kijken; maar onderweg werd zij toch nieuwsgierig, want het ding was zoo licht, alsof er niets in zat; — ze moest eventjes zien. — Hoe verbaasd was zij evenwel, toen zij in 't zakje alleen... berkenloof vond. Nu begon zij eerst te schreien en had spijt, dat ze zoo lichtgeloovig was geweest. Vervolgens wierp zij de bladen met beide handen weg en wilde het zakje omkeeren, toen haar inviel, dat zij het overige wel onder de geiten kon strooien. Dus hield zij er nog eenige blaadjes in en sloop daarmee langzaam naar huis toe.

De moeder stond haar reeds op den drempel te wachten. „In 's hemels naam kind, wat voor garen hebt ge mij daar gisteren thuis gebracht?” waren moeders eerste woorden. — „Hoe zoo dat?” vroeg Liesje angstig. „Wel, toen ge van morgen weg waart, begon ik af te haspelen; maar of ik haspel en haspel, de spinstok bleef maar altijd vol — een streng, twee, drie strengen, er kwam nog geen eind aan. Wat booze geest heeft dat gesponnen? riep ik ontsteld en... op 'tzelfde oogenblik was al 't garen van den stok weg, als was 't weggeblazen. Zeg, wat is er gebeurd?” Nu begon Liesje te vertellen.

„Dat was dan eene boschvrouw!” riep de moeder. „Tegen den middag en om middernacht vertoonen die hare kunsten. Gelukkig nog, dat ge geen jongen zijt, want dan waart ge niet levend uit hare armen gekomen. Ze had zoo lang met je gedanst, tot je er dood bij waart neergevallen. Met de meisjes hebben ze echter medelijden en ze geven haar soms wel rijke geschenken. Hadt ge mij iets gezegd, dan zou ik niet geknord hebben en had nu de heele kamer vol garen.” Nu dacht Liesje aan haar zakje en dat daarin mogelijk nog wel wat onder de bladen kon zitten. Zij neemt er dus het ongeponnen vlas uit, kijkt er in, kijkt nog eens en roept: „Zie, moeder, zie!” De moeder slaat de handen boven haar hoofd samen — de berkebladen waren in goud veranderd. „Ze zei mij, eerst thuis er in te kijken; maar ik was ongehoorzaam.” — „'t Is nog een geluk, dat gij het zakje niet heelemaal hebt omgekeerd,” sprak de moeder. De rijkdom, dien Liesje mee naar huis gebracht had, was buiten dat groot genoeg. De moeder kocht een eigen huis en Liesje behoefde niet meer de geiten te hoeden; maar hoe rijk en gelukkig ze ook werd, ze heeft toch nooit genoegelijker uren gehad, dan toen ze zoo met de schoone boschvrouw danste.

De zeven Simeons.

RUSSISCH VOLKSSPROOKJE.

Er was eens een oud man en eene oude vrouw, die al lange jaren samen woonden en nog geen kinderen hadden, en toch waren ze reeds hoog bejaard. En zij baden tot God, dat die hun een kind mocht schenken, dat hun in hunnen ouderdom bijstond; maar zij baden langen tijd, zonder dat hun gebed verhoord werd. Na zeven jaren kwamen toen evenwel zeven zoons op eenmaal, en die allen werden Simeon genoemd. Intusschen mochten vader en moeder zich niet lang in hunne talrijke nakomelingschap verheugen. Zij stierven beiden, toen de jongens pas tien jaar oud waren. Deze zochten nu verder zoo goed mogelijk door de wereld te komen en bebouwden gezamenlijk het stuk grond, dat zij van hunne ouders geërfd hadden.

Nu gebeurde het eens, dat czaar Ador hun huisje voorbijreed en hen op het veld zag arbeiden, en hij verwonderde zich, dat zulke jonge knapen hun akker zelven bebouwden. Daarom zond hij een bojaar of voornaam edelman tot hen af en liet hun vragen, wiens kinderen zij waren. De bojaar kwam bij de Simeons en vroeg hun, waarom zij nog zoo jong reeds zulk zwaar werk verrichtten. Hierop antwoordde de oudste Simeon, dat zij weezen waren, alle zeven Simeon heetten en niemand hadden, die voor hen zorgde. De edelman ging heen en berichtte dat aan den czaar Ador, die zich er over verwonderde en beval, dat men hen mee zou nemen.

Toen de czaar in het paleis kwam, verzamelde hij al zijne bojaren, vroeg hun om raad en sprak: „Mijne heeren bojaren! Gij ziet hier zeven weezen, die geen bloedverwanten hebben; ik wil hen zoo opvoeden, dat zij mij daar later voor danken moeten, en daarom vraag ik u, in welk handwerk of in welke kunst ik hen zal laten onderrichten.” Hierop antwoordde een voor allen: „Genadige heer, daar zij alleen al zoo ver gekomen zijn en goed hun verstand hebben, zoo zou licht wel 't beste zijn, aan ieder in het bijzonder te vragen, welk handwerk of welke kunst hij wil aanleeren.”

De czaar keurde dit antwoord goed en begon den oudsten Simeon te vragen: „Zeg mij, welk handwerk of welke kunst gij wilt leeren.” Nu antwoordde hem Simeon de oudste: „Uwe majesteit, ik wil geen kunst leeren, maar zoo gij beveelt, in het midden van uw hofplein eene smidse te bouwen, dan zal ik voor u eene zuil smeden, die tot aan den hemel reikt.” De czaar zag in, dat het niet noodig was, dezen Simeon nog iets te laten leeren, daar hij toch reeds zoo'n geweldig smid was en dit handwerk zoo in den grond verstond; maar toch geloofde hij niet, dat hij eene zuil tot aan den hemel kon smeden. Daarom liet hij eene smidse op het midden van zijn hofplein bouwen, en al spoedig begon de oudste in deze smederij zijn werk.

Hierop vroeg de czaar den tweeden Simeon: „En gij, mijn jongen, welke kunst of handwerk wilt gij leeren?” Deze antwoordde: „Uwe majesteit, ik wil noch een handwerk, noch eene kunst leeren; maar als mijn oudste broeder de ijzeren zuil heeft gesmeed, zal ik boven op den top van die zuil klimmen, in alle koningrijken rondzien en u zeggen, wat in elk rijk geschiedt.” — De czaar vond, dat men ook dien zoon niets behoefde te leeren, omdat hij al genoeg wist.

Hierop vroeg hij den derden Simeon: „Welk handwerk of welke kunst wilt gij leeren?” Deze antwoordde: „Uwe majesteit, ik wil noch een handwerk noch eene kunst leeren, maar als mijn oudste broeder eene bijl voor mij smeedde, zou ik daarmee schielijk een schip bouwen.” — Toen riep de czaar: „O, aan zulke meesters hebben wij juist gebrek.”

Hierop vroeg hij den vierden Simeon: „Gij, vierde Simeon, welke kunst of handwerk wilt gij leeren?” — „Uwe majesteit, ik wil niets leeren; maar als mijn derde broeder een schip heeft gebouwd en dat

schip wordt door de vijanden aangevallen, dan wil ik het bij den voorsteven pakken en in 't onderaardsche rijk brengen, en als de vijand weggezeild is, dan zal ik het ook op open zee sturen." De czaar stond verbaasd over zoo groote wonderkracht en zeide: „Ook gij behoeft niets leeren."

Hierop vroeg hij den volgenden Simeon: „Gij, vijfde Simeon, wat wilt gij leeren?" — „Ik wil niets leeren, uwe majesteit," zeide de vijfde Simeon; „maar mocht mijn oudste broeder een geweer willen smeden, dan zal ik met dit geweer iederen vogel of elk ding in de lucht schieten, al is 't zoo ver, dat ik het maar eventjes zien kan." — „Dan zult gij een uitstekend jager zijn," zeide de czaar tot hem.

Hierop vroeg hij den zesden Simeon: „En gij, Simeon zes, welk handwerk of welke kunst wilt gij leeren?" — „Uwe majesteit," zeide Simeon, „ik wil geen kunst leeren; maar als mijn vijfde broeder in de lucht een vogel heeft aangeschoten, dan zal ik hem niet op de aarde laten vallen, maar hem in de lucht opvangen en bij uwe majesteit brengen." — „Dan zijt gij ook al heel knap en handig," zeide de czaar tot hem.

Hierop vroeg de czaar den laatsten Simeon: „En gij, Simeon, welk handwerk of welke kunst wilt gij leeren?" — „Majesteit," antwoordde de laatste Simeon, „ik wil niets meer leeren; want ik versta toch al een handwerk." — „Welk handwerk verstaat gij dan?" vroeg de czaar. „Wel, ik versta de kunst van stelen en geloof, dat mij daarin niemand de baas is," antwoordde hij.

Toen de czaar van eene zoo leelijke kunst hoorde, werd hij toornig en sprak tot zijne bojaren: „Mijne heeren, zegt, wat raadt gij mij, moet men dezen diefachtigen Simeon niet straffen?... Welken dood zal hij ondergaan?" — „Uwe majesteit," zeiden de raden; „waarom zou men hem dadelijk met den dood straffen? Misschien is hij een buitengewone dief en kan ons in geval van nood zelfs nuttig worden." — „Hoe zoo dan?" vroeg de czaar. „Wel, in dit geval, bij voorbeeld," antwoordden de raden. „Uwe majesteit heeft nu al zes jaren om de hand der schoone prinses Helena gevrijd, maar kunt haar niet krijgen en hebt al zoo veel legers en geld daaraan besteed, en deze diefachtige meester Simeon kon misschien de schoone prinses op de eene af andere wijze voor uwe majesteit stelen."

Toen antwoordde de czaar: „Gij spreekt de waarheid, mijne vrienden!" En hij keerde zich tot den diefachtigen Simeon en sprak: „Nu, Simeon, kunt gij door zeven en twintig landen naar het dertigste koninkrijk trekken en mij de schoone koningin Helena hier bezorgen? Als gij haar handigjes steelt, zal ik u rijkelijk beloonen." — „Laat dat aan mij over," antwoordde Simeon; „ik haal haar hier zoodra gij dat beveelt." — „Ik beveel niet alleen, maar ik bid u, houd u niet langer aan ons hof op en neem krijgsliden en geld mede, zoo veel ge hebben wilt." — „Ik heb geen krijgslegers en geen schatten noodig; laat maar al onze broeders gaan, want zonder mijne broe-

ders kan ik niets uitrichten." De czaar wilde eerst niet gaarne al de Simeons tegelijk laten gaan; maar schoon het hem leed deed, zag hij zich toch genoodzaakt, aan al de zeven verlof te geven.

Ondertusschen had de oudste Simeon de ijzeren zuil in de smidse op het slotplein reeds voltooid. De tweede klauterde daarbij op en zag naar alle kanten rond, om het rijk van den vader der schoone Helena te bespieden. Op eens riep hij czaar Ador toe: „Uwe majesteit, achter zeven en twintig landen in het dertigste koningrijk zie ik de prinses, de schoone Helena, aan het venster zitten. O, wat is zij schoon!" De czaar, hierdoor nog meer aangevuurd, sprak nu tot de Simeons: „Mijne vrienden, gaat nog heden op weg en komt spoedig terug. Zonder de prinses, de schoone Helena, kan ik onmogelijk langer leven."

De oudste smeedde nu voor den derde een geweer en zorgde voor wat op reis aan teerkost noodig was. De diefachtige Simeon nam echter eene kat mee en toen gingen allen gezamenlijk op reis. De diefachtige broeder had deze kat zoo aan zich gewend, dat zij hem overal als een hond naliep, en als hij staan bleef, ging zij op de achterpooten staan en vleide hem en spinde. Zoo zetten zij hun weg voort, tot zij aan het strand van de zee kwamen, waar zij over moesten. Lang zochten zij daar langs de kust naar hout, om een schip te bouwen. Eindelijk vonden zij een geweldig zwaren eik. De derde Simeon vatte nu dadelijk de bijl en kapte den eik bij den wortel om, waarna hij er in een ommezien een schip van bouwde, dat spoedig zeilree en in het ruim met verschillende kostbare goederen bevracht was. Al de Simeons scheepten zich nu in en gingen onder zeil.

Na eenige maanden bereikten zij gelukkig het doel hunner reis. In de haven gekomen, wierpen zij het anker uit. Den volgenden dag nam Simeon, de sluwkop, zijne kat en ging er de stad mee in. Hij kwam ook aan het slot van den czaar en bleef voor de vensters van prinses Helena staan. Terstond stelde zijne kat zich op de achterpooten en begon te spinnen en te snorren. Nu moet men echter weten, dat in het rijk nog niemand ooit eene kat gezien had, en niemand wist, wat dat voor een dier was. De schoone prinses Helena zat om dezen tijd aan het raam, en toen zij de kat zag, zond zij spoedig eene harer kamerjuffers af, om te vernemen, wat dat voor een schepsel en of het ook te koop was, en wat het kostte. De kamerjuffer kwam dadelijk bij Simeon en bracht hare boodschap over. Simeon antwoordde: „Zeg maar aan hare majesteit, de schoone Helena, dat dit dier „kat" genoemd wordt; maar te koop is het niet; als hare majesteit er zoo veel behagen in vindt, zal ik het haar als geschenk vereeren." De kamerjuffer keerde terug en meldde aan hare gebiedster, wat Simeon gezegd had. De prinses Helena verblijdde zich hier zeer over, verliet hare kamer en ging persoonlijk aan Simeon vragen, of hij de kat werkelijk niet wou verkoopen. Simeon echter sprak tot haar: „Uwe majesteit, de kat verkoop ik niet, maar als

ze u zoo bevalt, dan schenk ik haar u." De prinses nam de kat dadelijk op den arm, ging naar hare kamers en beval Simeon, haar te volgen. Toen zij in het paleis kwamen, zocht de prinses haren vader, den czaar, op, toonde hem de kat en vertelde hem, dat een vreemdeling haar het dier had geschonken. De czaar bekeek de kat van alle kanten, was er zeer mee ingenomen en beval, den sluwen Simeon te roepen. Zoodra deze kwam, wilde de czaar hem voor zijne kat met schatten beloonen. Daar echter Simeon niets aannam, zoo sprak de czaar tot hem: „Mijn vriend, woon dan vooreerst in mijn huis; onderwijl zal de kat in uwe tegenwoordigheid beter aan mijne dochter wennen." Daar Simeon hier geen lust toe voelde, zoo sprak hij tot den czaar: „Uwe majesteit, ik zou met groot genoegen in uw huis wonen, als ik mijne woning niet had op het schip, waarop ik in uw rijk ben gekomen, en dat durf ik aan niemand toevertrouwen; maar indien uwe majesteit het toestaat, zal ik iederen dag uwe majesteit opzoeken en de kat aan uwe lieve dochter wennen." Hierop verzocht de czaar hem, iederen dag aan het hof te verschijnen.

Van toen af ging Simeon iederen dag naar de schoone prinses Helena. Eens echter zeide hij tot haar: „Uwe majesteit, ik kom nu al lang bij u; maar ik merk niet, dat gij ooit eens wandelen gaat. Als gij nu eens op mijn schip woudt komen, zou ik u veel gouden stoffages en sieraden toonen, zooals gij ze nog nooit gezien hebt."

De prinses begaf zich dadelijk tot haar vader en verzocht hem verlof, om eens langs den havenkant te gaan wandelen. De czaar stond dit toe, maar beval, dat de staatsdames en hofjuffers haar volgen zouden. Zoodra zij aan de haven kwamen, verzocht Simeon de prinses, zijn schip te bezichtigen, en nadat zij dit gedaan had, lieten Simeon de sluwkop en zijne broeders aan de vorstin verscheiden kostbare goederen zien. Daarop zeide de jongste Simeon tot de schoone Helena: „Zeg nu aan uwe staatsdames en hofjuffers, het schip te verlaten, want ik wil u kostelijke dingen toonen, die zij niet zien mogen." Hierop beval de prinses haar gevolg, terstond aan land te gaan. En nu liet Simeon, de sluwkop, door zijne broeders de ankertouwen kappen en met volle zeilen de open zee opsturen. Ondertusschen legde hij zelf de vorstin allerlei kostelijke stoffen voor en gaf haar daarvan eenige ten geschenke. Zoo verliepen eenige uren. Eindelijk zeide de prinses, dat het tijd was, naar huis te gaan, daar de vader anders boos zou zijn. Zij verliet dus de kajuit, doch daar zag zij, dat het schip zich reeds in open zee bevond en dat de kusten lang verdwenen waren. Zoo dan sloeg zij zich op de borst, veranderde zichzelf dadelijk in een zwaan en vloog op. De vijfde Simeon greep nochtans zijn geweer en schoot haar aan, en de zesde liet haar niet in het water vallen, maar ving haar in de lucht op en bracht haar op het schip, waar de zwaan weder prinses werd.

Nadat de staatsdames en hofjuffers, die op de havenkaai wachtten, gezien hadden, dat het schip met de prinses wegzeilde, haastten

zij zich naar den czaar en boodschapten hem Simeons bedrog. Nu beval de czaar, dat dadelijk de geheele vloot de vluchtelingen zou nazetten. Reeds had die het schip der Simeons bijna ingehaald, toen de vierde Simeon het eerste schip bij den voorsteven aangreep en naar de onderaardsche wereld stuurde. En toen nu de overige schepen waarnamen, hoe het vaartuig met de schoone Helena verdween, dachten zij allen, dat het met man en muis vergaan was.

De gebroeders Simeon echter keerden gelukkig naar hun vaderland terug en brachten de schoone Helena in het paleis van czaar Ador, die aan de Simeons voor zoo groote diensten de vrijheid schonk en daarbij nog goud en zilver en edelgesteenten in menigte. Hij zelf ook leefde lange jaren met de schoone czarín in vrede en eendracht.

De beste dood.

Tegenwoordig is men met het toepassen van de doodstraf zoo haastig niet meer, maar voor een honderd jaar was men daar bijzonder vlug mee bij de hand. En dan hielp ook alle bidden en smeeken er niet tegen. Zoo werd eens iemand, die zijn vaderland vroeger groote diensten bewezen en daarom algemeen in hooge eer en aanzien gestaan had, wegens eene misdaad, die hij in drift had begaan, ter dood veroordeeld. Daar nu de vorst van zijn land hem anders niet ongenegen was, liet die hem de keus, hoe hij liefst sterven wou. Sterven moest hij, maar hij mocht dat op de manier, die hemzelf het best beviel. Dus kwam dan de hoofdrechtter bij hem in de gevangenis en sprak: „Onze heer koning wil u eene gunst bewijzen: Wilt gij geradbraakt worden, dan wordt gij geradbraakt; wilt gij gehangen worden, dan zal men u opknoopen; wilt gij liever rattenkruid innemen — ook al goed; maar sterven moet gij, dat begrijpt gij zelf wel.”

Toen antwoordde de veroordeelde: „Als ik dan toch sterven moet: het radbraken vind ik een heel pijnlijken dood, het op hangen bevalt mij ook niet en van rattenkruid ben ik ook nooit een bijzonder liefhebber geweest; maar ik heb altijd geloofd en geloof nog, dat de dood door ouderdom de zachtste en gemakkelijkste is, en daar nu de keus aan mij wordt gelaten, wil ik dien dan ook maar kiezen.” En daarbij bleef hij en hij liet zich er maar niet van afbrengen. Zoo moest men hem dan ook wel laten voortleven, tot hij van ouderdom en zwakheid van zelf stierf; want de koning zeide: „Ik heb mijn woord gegeven, en dat mag ik als eerlijk man niet breken.”

Koning Lijsterbaard

en koning had eene dochter, die bijzonder schoon, maar daarbij zoo trotsch en overmoedig was, dat ze geen vrijer goed genoeg voor haar vond. Zij wees den een na den ander af en dreef dan nog leelijk den spot met hen. Eindelijk liet de koning een groot feest aanleggen en de trouwzieke mannen uit alle landen daarop te gast nooden. Deze werden allen volgens rang en stand in eene rij geschaard; eerst kwamen de koningen, dan de hertogen, de vorsten, graven en vrijheeren, en ten laatste de gewone edellieden. Nu werd de koningsdochter langs die rij geleid; maar op ieder had zij iets te vitten en aan te merken. De een was haar te dik — „zoo'n wijnton!” zei ze; de ander te lang — „'t lijkt wel een boonestaak!” de derde te kort — „kort en dik heeft geen schik;” kortom, ze had op iedereen iets te zeggen, maar bovenal stak zij met een goeden koning den gek, die bovenaan stond en wien de kin een weinig krom gegroeid was. „Ei,” riep zij en lachte, „die heeft een kin net als de lijster een snavel,” en sinds dien tijd kreeg die koning den naam van Lijsterbaard. Toen de oude koning nu echter zag, dat zijne dochter niets deed dan met de menschen spotten,

en al de vrijers, die daar verzameld waren, versmaadde, werd hij in in zijn hart boos en zwoer, dat zij den eersten den besten bedelaar, die aan zijn deur kwam, tot man zou nemen.

Een paar dagen later begon een speelman onder het venster te zingen, om daarmede eene geringe aalmoes te verdienen. Toen nu de koning dat hoorde, sprak hij: „Laat hem boven komen!” Hierop trad de speelman in zijne havelooze kleeren binnen, zong voor den koning en zijne dochter en verzocht, toen zijn lied uit was, deemoedig om eene milde gave. De koning sprak: „Uw gezang heeft mij zoo goed bevallen, dat ik u mijn dochter daarvoor tot vrouw wil geven.” De koningsdochter schrikte; maar de koning zeide: „Ik heb een eed gedaan, dat ik u aan den eersten den besten bedelaar zou geven, en dien eed wil ik ook houden.” Nu hielp verder geen bidden en geen smeeken; de priester werd gehaald en zij moest zich dadelijk met den speelman laten trouwen. Toen dat gebeurd was, sprak de koning: „Nu past het niet, dat gij als bedelaarsvrouw nog langer in mijn paleis blijft, en gij moet dus met dezen man verder trekken.”

De bedelaar nam haar bij de hand mee naar buiten en zij moest hem te voet volgen. Toen zij nu in een groot bosch kwamen, vroeg zij:

»Aan wien behoort dit schoone bosch?» —

»'t Behoort aan koning Lijsterbaard;

't Was 't uwe, als gij zijn huisvrouw waart.''' —

»Ach, wat ben ik beklagenswaard,

Ach, had ik maar genomen koning Lijsterbaard!”

Hierop kwamen zij op een weideland, en zij vroeg weer:

»Aan wien behoort dit groene land?» —

»'t Behoort aan koning Lijsterbaard;

't Was 't uwe, als gij zijn huisvrouw waart.''' —

»Ach, wat ben ik beklagenswaard;

Ach, had ik maar genomen koning Lijsterbaard!”

Vervolgens kwamen zij door eene groote stad; daar vroeg zij weer:

»Aan wien behoort dees schoone stad?» —

»Zij hoort aan koning Lijsterbaard;

't Was de uwe, als gij zijn huisvrouw waart.''' —

»Ach, wat ben ik beklagenswaard;

Ach, had ik maar genomen koning Lijsterbaard!”

„Het bevalt mij toch niet,” sprak de speelman, „dat gij u zoo gedurig een ander tot man wenscht; ben ik u dan niet goed genoeg?”

Eindelijk kwamen zij aan een klein huisje; daar vroeg zij:

»Och hé, wat is dat huisje klein!

Van wien mag dat ellendig nietig huisje zijn?”

De speelman antwoordde: „Dat is mijn huis en uw huis, waar wij samen wonen zullen.” Zij moest zich bukken, om door de lage deur te komen. „Waar zijn de bedienden?” vroeg de koningsdochter. „Wat bedienden!” antwoordde de bedelaar; „wat gij gedaan wilt hebben, moet gij nu zelve maar doen. Leg terstond vuur aan, hang

water over en maak wat eten klaar; ik ben hongerig en moe." De koningsdochter had evenwel volstrekt geen verstand van vuur aanleggen, zoodat haar man haar daartoe wel een handje helpen moest. Toen zij hun sober maaltje verteerd hadden, gingen zij te bed, maar tegen den morgen joeg hij haar daar al vroeg weer uit, om de huishouding te beredderen. Een paar dagen leefden zij zoo zuinig en armoedig en teerden hun voorraad op. Toen sprak de man: „Vrouw, zoo gaat het niet langer, dat wij maar eten en niets verdienen. Gij moet korven en mandjes vlechten." Hij ging uit, sneed wilgetakken en bracht die thuis. Nu begon zij korfjes te vlechten, maar bezeerde hare fijne handjes aan het harde wilgenrijs. „Ik zie wel, dat gaat niet," sprak haar man; „spin liever, mogelijk gaat dat beter." Zij ging zitten, om te spinnen, maar de harde draad sneed haar de teëre vingers stuk, zoodat het bloed er bij neerliep. „Ziet ge," sprak de man, „gij deugt tot geen arbeid en ik weet niet, wat met je aan te vangen. Nu zit er niet anders op, dan dat we koopmanschap met potten en pannen beginnen; gij moet daarmee op de markt gaan zitten en zien, dat ge de waar aan den man brengt." — „Och," dacht zij, „als daar op de markt menschen uit mijns vaders rijk komen en mij als pottenvrouw zien zitten, wat zullen ze mij bespotten en uitlachen." Maar er was geen praten tegen: ze moest zich schikken, als ze niet van honger omkomen wou. De eerste maal ging het goed, want, omdat de vrouw schoon was, kochten de menschen haar gaarne hare waar af en betaalden, wat zij vroeg, ja, velen gaven haar het geld en lieten haar de potten en pannen nog behouden. Nu leefden zij van het verdiende, zoo lang dat strekte, en toen deed de man weer een grooten voorraad nieuwe koopwaar op. Zij ging daarmee op een hoek van de markt zitten en stalde het uit, om koopers te lokken. Daar kwam nu echter een dronken huzaar aanhollen en kwam met zijn paard midden onder de potten en pannen, zoodat er geen stuk van heel bleef. Nu begon zij te schreien en wist van angst niet, wat zij doen zou. „Ach, nu is 't heelemaal verkeerd!" riep zij; „wat zal mijn man daarvan zeggen?" Zij liep naar huis en vertelde hem het ongeluk. „Wie gaat dan ook ooit met breekbare waar op een hoek van de markt zitten?" sprak de man. „Maar kom, schrei niet; ik zie toch wel, dat ge eigenlijk nergens tot deugt. Daarom ben ik naar het paleis van onzen koning geweest en heb gevraagd, of ze daar niet een werkmeid noodig hebben, en ze hebben mij beloofd, u daartoe te nemen. Daarvoor krijgt ge dan althans vrijen kost en eten."

Nu werd de koningsdochter eene werkmeid, moest den kok in de keuken helpen en het zwaarste, ruwste werk doen. Zij maakte zich in hare beide zijzakken een potje vast. Daarin bracht zij naar huis, wat haar van het overgeschoten eten werd toegedeeld en hiervan leefden zij nu. Eens zou de bruiloft van den oudsten koningszoon gevierd worden; toen sloop de arme vrouw naar boven en loerde om

een hoekje van de zaaldeur, om toch ook wat van al de heerlijkheid te zien. Toen nu de lichten waren aangestoken, en de eene gast al mooier dan de ander binnenkwam, en de oogen verblind werden door al de pracht, moest zij wel met een bedroefd hart aan haar eigen lot denken en verwenschte zij de trotschheid en overmoed, die haar nu zoo ellendig gemaakt en tot bittere armoede gebracht hadden. Van de kostelijke spijzen, die in en uit werden gedragen, wierpen de dienaren haar nu en dan een paar brokken toe, die ze in hare potjes stak, om ze naar huis mee te nemen. Op eens kwam daar echter de koningszoon nader. Hij was in fluweel en zijde gekleed, had zware gouden ketens om den hals, en toen hij de schoone vrouw daar in de deur zag staan, greep hij haar haastig bij de hand en wilde met haar dansen; doch zij weigerde dit en schrikte, want zij zag, dat het koning Lijsterbaard was, die naar haar had gevrijd en dien zij met bespotting had afgewezen. Haar tegenspartelen echter hielp niet, hij trok haar in de zaal; maar daar scheurde de band, waaraan hare zakken hingen, en de potjes vielen er uit, zoodat de soep stroomde en de brokken rechts en links vlogen. Toen de gasten dit zagen, volgde een algemeen gelach en maakte haar zoo beschaamd, dat zij wel honderdduizend ellen diep in den grond had willen wegzinken. Zij sprong de deur uit en wilde ontvluchten; maar op de trap haalde haar een man in en bracht haar terug, en toen zij hem in zijn gezicht zag, was het weer koning Lijsterbaard. Hij sprak haar vriendelijk toe: „Vrees niets; ik en de speelman, die met u in dat ellendige huisje gewoond heeft, zijn een; uit liefde tot u heb ik mij zoo veranderd, en de huzaar, die u de potten en pannen vernielde, ben ik ook geweest. Dit alles is geschied, om uwen trotschen zin te buigen en u te straffen voor de hoogmoedigheid, waarmee gij mij bespot hebt.” Toen schreide zij bitter en zeide: „Ik heb heel slecht gedaan en ben niet waard, uwe vrouw te zijn.” Hij echter sprak: „Troost u, de booze dagen zijn voorbij, nu willen we onze bruiloft vieren.” Nu kwamen de hofjuffers en trokken haar de prachtigste kleeren aan, en haar vader kwam en het geheele hof, om haar met haar huwelijk met koning Lijsterbaard geluk te wenschen, en de rechte pret ving nu eerst aan. Ik wou, dat wij, gij en ik, er ook bij hadden kunnen wezen.

Iwan Czarewitsch en de brave Bulat.

RUSSISCH VOLKSSPROOKJE.

De zwaar Chodor had maar een zoon, Iwan geheeten, en dien liet hij, toen de knaap den jongelingsleeftijd bereikt had, door verschillende leermeesters in alle ridderlijke kunsten onderwijzen. Toen Iwan geheel volwassen was, vroeg hij zijn vader verlof, om andere rijken te bereizen en daar menschen te zien en ook zichzelf eens te laten bekijken. Czaar Chodor liet hem gaan, maar deed hem vooraf beloven, dat hij zich in die rijken roemrijk gedragen en zijn eigen naam en dien zijns vaders eer aandoen zou.

Hierop begaf Iwan zich naar de vorstelijke stallingen, om zich een goed paard uit te zoeken — een paard, waarop hij zijne hand kon leggen, zonder dat het voor hem op de knieën viel, want alleen een zoodanig kon hij gebruiken. Hoe lang hij ook zocht, hij kon echter maar geen dier naar zijn zin vinden, waarom hij met een bedroefd hart de stallen verliet. Om zijn verdriet wat te verzetten, nam hij nu boog en pijlen en ging buiten op het vrije veld. Onder het rondwalen daar zag hij hoog in de lucht een zwaan vliegen.

Terstond spande hij den zwaren boog en schoot naar dien zwaan; maar hij trof hem niet en de pijl verdween uit zijne oogen. Nu, daar hij zijn lievelingspijl had verloren, werd prins Iwan nog meer bedroefd. Hij zocht naar hem op het geheele veld, doch zonder hem te vinden. Zoo kwam hij bij eene kleine hoogte en hoorde eene menschenstem, die hem toeriep: „Kom hierheen, Iwan Czarewitsch!” Iwan was niet weinig verwonderd, toen hij eene stem hoorde en toch niemand zag. De stem riep hem andermaal; Iwan ging nu op het geluid af en bemerkte in een berg een klein venster met ijzeren tralies, en aan dat venster zag hij een mensch, die hem met de hand nader wenkte. Toen Iwan daarop toekwam, zeide de onbekende: „Waarom zijt gij zoo bedroefd, goede Iwan?” — „Hoe zou ik niet bedroefd zijn?” antwoordde hem de prins. „Ik heb daar mijn lievelingspijl verloren en kan hem nergens vinden; en daarbij ook bedroeft het mij, dat ik geen goed strijdros naar mijn zin vind.” — „O, dat verlies is nog zoo groot niet,” zeide de opgeslotene tot hem; „ik bezorg u een goed ros en geef u ook uwen drogen pijl terug, want die is bij mij ingevlogen; maar wat zult gij mij daarvoor geven?” — „Als gij mij een goed paard verschaft en mij mijn drogen pijl teruggeeft, dan geef ik u alles, wat gij maar zult eischen,” beloofde de prins. — „Ik begeer niets anders van u, dan dat gij mij bevrijdt,” sprak de ander. — „Maar wie heeft u hier opgesloten!” vroeg Iwan Czarewitsch. — „Dat heeft uw vader gedaan. Ik was een bekend roover, maar anders over 't geheel wakker en braaf; daarom heet ik ook „Bulat, de brave kerel.” Uw vader was zeer boos op mij en beval, mij te vangen en in deze gevangenis op te sluiten, waar ik dan nu ook al drie en dertig jaar zit.” — „Hoor, Bulat, mijn brave kerel,” sprak de prins, „ik kan u zonder mijns vaders toestemming niet bevrijden, want als hij dat vernam, zou hij verstoord op mij zijn.” — „Wees daar niet bang voor,” antwoordde Bulat; „uw vader zal daar niets van vernemen; zoodra gij mij hebt los gelaten, zal ik naar andere landen gaan.” — „Welaan,” sprak Iwan Czarewitsch, „ik zal u vrijlaten; maar geef mij eerst mijn drogen pijl weerom en zeg, hoe ik aan een goed strijdros kom.” — „Ga maar buiten het open veld op,” zeide Bulat; „daar zult gij drie groene eiken zien en tusschen die drie eiken op den grond eene ijzeren deur met een koperen ring; onder deze deur is een stal, daarin staat een goed strijdros, dat achter twaalf ijzeren deuren en twaalf stalen sloten is opgesloten. Ga daar dus heen, til de deur op, sla de twaalf sloten af en open de twaalf deuren, dan zult gij een paard hebben, zooals gij dat zoekt. Kom vervolgens op dat paard bij mij, en ik zal u dan uw drogen pijl teruggeven, als gij mij vrij van hier laat gaan.”

Na deze woorden gehoord te hebben, zocht prins Iwan de drie eiken op het vrije veld en zocht de ijzeren deur met den koperen ring. Hij vatte dezen, lichtte de deur op, sloeg de twaalf sloten af, opende de twaalf deuren en trad in een stal, waar hij een goed

paard en eene ridderlijke wapenrusting vond. Iwan legde nu zijne hand op dit paard, en het viel niet op de knieën neer, maar boog zich slechts een weinig. En toen het dier een ruiter voor zich zag, begon het met luider stemme te brieschen, viel daarop voor Iwan op de knieën en liet zich door hem den teugel aanleggen en zadelen. De prins greep het goede ros, den strijdkolf en het slagzwaard, leidde het dier buiten den stal, wierp zich in den Turkschen zadel en nam de met zijde doorwerkte teugels in de hand. Toen overviel hem eene dolle woede en het dier niet minder. Het verhief zich boven de aarde, suisde voort over het hooge woud en onder de voorbijtrekkende wolken door; het liet berg en dal tusschen zijne hoeven, bedekte kleine rivieren met zijnen staart, sprong over breede stroomen en groote moerassen en zoo kwam prins Iwan tot Bulat en sprak tot hem: „Geef mij nu mijn drogen pijl terug, Bulat, brave kerel, dan zal ik u uit de gevangenis ontslaan.” Bulat gaf hem dadelijk zijn drogen pijl terug, en Iwan maakte hem daarvoor weer tot een vrij man. „Ik dank u, Iwan Czarewitsch,” sprak Bulat, „dat gij mij uit de gevangenis bevrijd hebt. Ik zal u nog verder goede diensten doen, zoodra gij in nood verkeert, en als gij mij noodig hebt, zeg dan maar: „Waar is mijn Bulat, die brave kerel?” en ik zal terstond voor u verschijnen en u in elk gevaar een trouw dienaar zijn.” En na het spreken van deze woorden riep hij met luider stemme:

»Siwka Burka, edel dier,
Haast u en kom vliegend hier!
Bliksemsnel, bliksemsnel
Kom en doe naar mijn bevel!”

Daar verscheen plotseling voor Bulat, den braven kerel, een tweede ros, en Bulat kroop in het eene oor; toen at en dronk hij en kroop door het andere oor weer uit, waardoor hij een zoo schoon jongeling werd, dat men 't zich moeielijk voorstellen, het ook niet met de pen beschrijven en in geen sprookje vertellen kan. Nu sprong Bulat op zijn paard en sprak: „Leef dan vooreerst wel, Iwan Czarewitsch!” en met die woorden reed hij weg.

Prins Iwan daarentegen besteeg zijn goed paard en reed naar zijnen vader. Lang hield hij zich daar evenwel niet op, maar spoedig nam hij onder veel tranen weer afscheid van hem en ging, gevolgd door zijn lijfknecht, op reis naar verre landen.

Zoo reden beiden eenigen tijd met elkaar en kwamen eindelijk op een schoonen, maar heeten dag in een bosch, waar prins Iwan dorst kreeg. Zij zochten in het bosch overal naar water, maar konden dat nergens vinden. Eindelijk ontdekten zij een diepen put, waarin zich welwater verzamelde. Nu zeide prins Iwan tot zijn dienaar: „Klim in dien put neer en haal mij water; ik zal u aan een touw binden en u vasthouden, dat gij niet verdrinkt.” — „Neen, Iwan Czarewitsch,” zeide de dienaar, „ik ben zwaarder, dan gij, en gij kunt mij niet houden; 't was beter, dat ik u hield.” Iwan volgde dezen

raad en liet zich neerzakken in den put. En toen hij genoeg gedronken had, beval hij den ander, hem nu weer uit de diepte op te halen; doch die sluwkop antwoordde hem: „Ik zal u niet weer optrekken, voordat gij mij eene eigenhandige getuigenis hebt gegeven, dat gij mijn dienaar zijt en ik uw heer, dat ik dus Iwan Czarewitsch heet. Hebt gij geen lust daartoe, dan zal ik u in den put laten verdrinken.” — „Lieve man,” riep Iwan hem toe, „verdrink mij niet, maar haal mij op; ik zal u op schrift geven, dat gij mijn heer zijt en ik daarentegen uw dienaar.” — „Nee, ik vertrouw u zoo licht niet,” vervolgde de verraderlijke dienaar; „gij moet uwe belofte met eed bekrachtigen.” — „Nu, dan zweer ik u bij God, dat ik u werkelijk zulk eene getuigenis geven zal.”

Hierop trok de verrader hem op en gaf Iwan Czarewitsch hem het getuigschrift. Vervolgens trok hij zijne kleederen uit, gaf die den dienaar, trok zelf die van den dienaar aan, en zoo gingen de beiden weder op weg. Na eenige dagen kwamen zij in het rijk van Panthoei.

Toen de beheerscher van het land van Iwan Czarewitsch's aankomst hoorde, kwam hij hem te gemoet, maar ontving natuurlijk den dienaar in plaats van den prins, nam dien bij de handen, leidde hem in zijne vertrekken, liet hem aan zijne eigen tafel plaats nemen, en zij aten en dronken en waren vroolijk met elkaar. Eindelijk begon de czaar: „Iwan Czarewitsch, waarom zijt gij in mijn land gekomen?” Hierop antwoordde de valsche Czarewitsch: „Grootmachtige heer, ik ben tot u gekomen, om naar de hand van uwe dochter, de schoone prinses Zeria, te dingen.” — „Gaarne geef ik u mijne dochter tot gemalin,” antwoordde Panthoei. Hierop gaf de valsche Iwan zoo met een woord te kennen, dat zijn dienaar hem gedurende de reis veel moeite en last had veroorzaakt en dat men hem daarom maar in de keuken tot het geringste werk moest gebruiken. De czaar beval dus terstond, dat men den echten Iwan Czarewitsch het vuilste keukenwerk moest laten doen, en leidde ondertusschen met den valschen dienaar een vroolijk leven.

Na eenige dagen verscheen een leger aan de grens van het rijk van Panthoei, om den czaar zijn gebied te ontrooven en hem zelf tot gevangene te maken. Nu ontbood Panthoei den valschen Iwan tot zich en sprak: „Mijn waarde toekomstige schoonzoon, er is een vijandelijk leger gekomen; als gij dit leger van de grenzen van mijn rijk teruggedrijft, zal ik u mijne dochter geven.” De valsche Czarewitsch antwoordde daarop: „Zeer goed, ik zal dat doen, maar bij nacht en niet bij dag, want bij dag is het geluk mij niet gunstig.”

Zoodra het nacht werd en allen in het slot zich te slapen gelegd hadden, ging de valsche Iwan naar het breede slotplein, riep den waren Iwan en sprak tot hem: „Iwan Czarewitsch, wees niet boos, dat ik in uwe plaats ben getreden, vergeet alles en doe mij een dienst — verdrijf den vijand uit dit rijk.” De ware Iwan antwoordde

hem daarop: „Ga gerust slapen, en ik zal alles bezorgen.” — Toen ging de valsche en legde zich te slapen; maar Iwan Czarewitsch riep met luider stemme: „Waar is mijn Bulat, de brave kerel?” — Op 't zelfde oogenblik stond Bulat, de brave kerel, voor hem en vroeg: „Welken dienst verlangt gij, in wat nood verkeert gij? Zeg schielijk op!” — Toen maakte Iwan hem met zijn nood bekend. En Bulat, de brave kerel, liet zijn ros zadelen en legde zijne wapenrusting aan; vervolgens riep hij met luider stemme:

»Siwka Burka, edel dier,
Haast u en kom vliegend hier!
Bliksemsnel, bliksemsnel
Kom en hoor naar mijn bevel!»

Het ros kwam aanstuiven, dat de aarde beefde; uit zijne ooren steeg de damp als een zuil op, uit de neusgaten schoten vlammen, en toen hij genaderd was, bleef hij roerloos staan. Bulat sprong in den zadel; ook Iwan besteeg zijn ros en zoo reden beiden voort. Om dezen tijd sliep de prinses Zeria nog niet, maar zat aan het venster en had alles mee aangehoord, wat Iwan Czarewitsch met zijn valschen dienaar en daarop met Bulat, den braven kerel, had gesproken.

Zoodra de echte Iwan en zijn begeleider zich in de nabijheid van het vijandelijke leger bevonden, sprak Bulat tot den prins: „Begin gij van de rechter zijde op den vijand in te houwen, ik zal van de linker aanvallen.” En zij begonnen op de vijandelijke legermacht in te hakken en door de hoeven hunner rossen te laten vertrappen, wat hun maar in den weg kwam. In één uur velden zij wel om de honderdduizend man. De vijandelijke koning vluchtte met een klein deel zijner krijgsmacht naar zijn eigen land terug, en Iwan Czarewitsch zocht met zijnen wakkeren Bulat het slot van czaar Panthoei weer op, zadelde zijn paard af, bracht het in den stal en gaf het haver te vreten. Vervolgens nam hij afscheid van Bulat, den braven kerel, ging in de keuken en legde zich te slapen.

Al vroeg in den morgen trad daar Panthoei in zijne hoekkamer en overzag de streek, waar gisteren nog het vijandelijke leger had gestaan, en toen hij zag, dat dit geheel in de pan gehakt of verslagen was, liet hij den valschen Iwan tot zich roepen en dankte hem voor de redding van zijn rijk. Hij stelde hem tegelijk een allerkostelijkst geschenk ter hand en beloofde, hem nu zijne dochter spoedig tot vrouw te zullen geven.

Na verloop van weinig weken kwam nochtans dezelfde vijandelijke koning weer met een groot leger oprukken en belegerde de hoofdstad van Panthoei's rijk. In zijn nood riep dezen wederom den valschen Czarewitsch tot zich en zeide: „Mijn waarde vriend Iwan, help mij tegen dezen boozen nabuur, verjaag ook dit nieuwe leger uit mijn rijk; als gij dat volbracht hebt, geef ik u zonder uitstel mijne dochter tot gemalin.” — Hierop ontving hij tot antwoord: „Ik zal

dit alles volbrengen, maar alleen in den nacht en niet bij dag, want bij dag loopt het krijgsgeluk mij tegen." Zoodra het dus nacht was geworden en alles zich te rust had begeven, ging de valsche Iwan op den breeden binnenhof, zocht den echten Czarewitsch op en sprak tot hem: „Denk niet aan het kwaad, dat ik u toevoeg; wees niet boos op mij, dat ik uwe plaats inneem, en verdrijf nog eens den vijand uit dit rijk.”

Iwan Czarewitsch antwoordde daarop: „Ga gerust slapen: de morgenstond heeft goud in den mond; alles zal gedaan worden.” Toen ging de valsche dienaar en legde zich te rust. Iwan Czarewitsch echter riep: „Ach, waar is mijn Bulat, de brave kerel?” — Na weinig minuten verscheen de wakkere Bulat voor hem en vroeg: „Welken dienst verlangt gij? In wat nood verkeert gij? Spreek op, schielijk!” — Nu deelde de Czarewitsch hem zijn nood mede, en Bulat zeide den Czarewitsch, zijn goed ros te zadelen en zijne wapens om te hangen. Hij zelf echter riep met donderende stem:

„Siwka Burka, edel dier,
Rep u en kom vliegend hier!
Bliksemsnel, bliksemsnel,
Kom en hoor naar mijn bevel!”

Het ros liep, dat de aarde trilde, uit de ooren steeg hem de damp als een zuil op, uit zijne oogen schoten vlammen, en toen het genaderd was, bleef het weer roerloos staan. Bulat, de brave kerel, sprong in den zadel; ook Iwan besteeg zijn paard, en zoo verlieten zij het slot. Om dezen tijd sliep Zeria nog niet en zij had alles gezien en gehoord, wat gebeurd was.

Zoodra de ruiters het vijandelijke leger te zien kregen, sprak Bulat tot den Czarewitsch: „Vang gij met den rechter vleugel aan, ik zal met den linker beginnen.” En zij overvielen de vijanden, hieuwen alles met hunne zwaarden neer en lieten allen, die zij geveld hadden, door de paarden vertrappen; in twee uren doodden zij tweemaal honderdduizend man. Met moeite ontkwam de vijandelijke koning met eene kleine schaar zijner krijgers naar zijn rijk. Iwan Czarewitsch keerde met Bulat terug en bracht zijn ros in den stal. Alstoen nam hij afscheid van den braven kerel en legde zich te slapen.

In den vroegen morgen keek Panthoei nu weder naar den kant uit, waar den vorigen dag het vijandelijk leger had gestaan, en vond wederom, dat het geheel verslagen was. Hij verwonderde zich over de ongehoorde dapperheid van den Czarewitsch en beval, hem te roepen. Czaar Panthoei zeide hem nogmaals dank voor de redding van zijn rijk en overlaadde hem met allerkostelijkste geschenken.

Ten derden male rukte de vijandelijke koning het rijk van czaar Panthoei binnen, en ook ditmaal ontbood deze zijn aanstaanden schoonzoon en zeide: „Mijn vriend Iwan Czarewitsch, bescherm mij nog eenmaal tegen dezen gevaarlijken vijand en verjaag zijne legers uit mijn rijk, dan zal ik u oogenblikkelijk mijne schoone dochter tot

gemalin geven." Hierop antwoordde hem de valsche Czarewitsch: „Ik zal alles verrichten, zoodra het nacht zal zijn." Toen de nacht gekomen was en allen zich te slapen gelegd hadden, begaf de verraderlijke dienaar zich weder naar den binnenhof, riep den echten Czarewitsch bij zich en zeide tot dezen: „Vergeet het kwaad, dat ik u aangedaan heb, bewijs mij nogmaals een dienst en verdrijf het vijandelijk leger." Hierop antwoordde de echte Iwan: „Ga gij maar gerust slapen." En met sterke stem riep hij: „Waar zijt gij, mijn Bulat, mijn brave kerel?" — Terstond verscheen de verlangde voor hem en sprak: „In welken nood zijt gij? Zeg schielijk!" Nu deelde de Czarewitsch hem zijn nieuwen nood mede, en Bulat liet weder zadelen. Zoodra zij het vijandelijke leger in het gezicht kregen, deden zij, wat zij vroeger hadden gedaan; zij hieuwen er op in en versloegen zoo veel krijgers, dat men ze niet tellen kon, en ook de booze koning zelf kwam om het leven. Na deze derde overwinning keerden zij terug. Nu nam Bulat afscheid van Iwan Czarewitsch en sprak: „Van nu af zult gij mij nimmer wederzien." En hij wierp zich op zijn ros en reed weg, en Iwan daarentegen ging in de keuken en legde zich te slapen.

In den vroegen morgen zag de czaar weder uit zijne hoekkamer naar de plaats, waar het vijandelijke leger had gestaan, en toen hij zag, dat dit verdelgd was, deed hij zijn toekomstigen schoonzoon komen en sprak tot hem: „Nu ben ik tevreden en geef u mijne dochter tot gemalin." En men begon alles tot de bruiloft klaar te maken. Na eenige dagen ontving de valsche Iwan de schoone Zeria uit de handen haars vaders, en toen zij uit de kerk waren gekomen en aan tafel zaten, verzocht de echte Czarewitsch den opperkok, hem te laten gaan, omdat hij zien wilde, hoe zijn heer met zijne bruid aan tafel zat. De kok liet den keukenjongen gaan en gaf hem zijne kleederen. Toen Iwan Czarewitsch in de vorstelijke staatsievertrekken kwam, mengde hij zich onder de andere toeschouwers en zag zijn verraderlijken dienaar en de schoone vorstendochter. Deze zag ook den Czarewitsch, herkende hem terstond, sprong van de tafel op, nam hem bij de hand, leidde hem voor haren vader en sprak: „Dit is mijn bruidegom en de redder des rijks, en niet de ander, die met mij verloofd werd." Toen ondervroeg czaar Panthoei zijne dochter, wat dat te beduiden had. En toen nu de prinses hem alles nauwkeurig bericht had, nam de echte Iwan Czarewitsch aan tafel plaats naast de prinses Zeria; maar de bedriegelijke dienaar werd om zijn schandelijk verraad bij de poort gedood. Iwan Czarewitsch trouwde nu werkelijk de schoone Zeria en keerde met haar tot zijn vader, czaar Chodor, terug, die hem de kroon op het hoofd zette. Na weinig tijd beklom Iwan Czarewitsch den troon en regeerde lang en gelukkig.

De rattenvanger van Hameln.

I.

In Hameln op de markt was de geheele eerbare burgerij verzameld; de burgemeester stond in haar midden en sloot zijne toespraak met de woorden: „En dus vraag ik u, wat reden en oorzaak van dezen geweldigen oploop is?” „Hoogedele burgemeester, ze hebben mijn pakhuis leeg geroofd,” riep een uit den hoop. „Mijn oogst gestolen,” schreeuwde een ander. „Ze hebben mijn vet varken zelfs niet verschoond!” een derde. „En mijne koe niet,” riep een vierde. „Ze hebben mijn kind gebeten,” klaagde een vijfde. Zoo was het een algemeene klacht en de een bracht dit, de ander weer een ander bezwaar in.

Wat was er dan gaande? Stond de vijand voor de poort of hadden men van kannibalen of menscheneters te lijden? „Och neen, neen! Die ellendige ratten en muizen zijn het, die ons allen nog levend opeten.” — „Dus doe ik u kund en te weten,” riep het waardig opperhoofd der stad, „dat ik besloten heb, de ratten en muizen te vuur en te zwaard van den aardbodem te verdelgen. Aldus heb ik besloten en aldus geschiede het ook!”

Alstoen krabde de gezamenlijke eerbare burgerij zich eenparig achter de ooren en zweeg; maar de burgemeester verhief andermaal zijne machtige stem en ging voort: „Heeft misschien iemand iets tegen mijne verordening in te brengen?”

„Neen, wij hebben er niets tegen, al we er het gedierte maar door van den hals krijgen,” verklaarde een snijdersbaas; „maar — grutje nog toe, te vuur en te zwaard! — vuur steekt de huizen in brand en zwaard — wie zal tegen zulk gespuis het zwaard willen zwaaien — met de naald kan ik wel te recht, maar daarmee richt men tegen ratten weinig uit — wat zal vuur en zwaard helpen? daardoor raken we dat langstaartig volk niet kwijt.”

„Ja, wat dat aangaat — hoe ge 't ongedierte kwijt raakt, dat is je eigen zaak,” antwoordde de hoogachtbare heer; „aldus heb ik besloten en aldus geschiede het ook.”

Alstoen krabde de gezamenlijke eerbare burgerij zich andermaal eenparig achter de ooren en ging ieder zijns wegs. De burgemeester ook stapte met alle deftigheid naar huis en zei onderweg wel tienmaal tot den raadschrijver, die met hem ging: „Dat kwaad moet verholpen worden; zoo als 't nu is, kan het niet langer blijven.”

„Ja, datzelfde zeg ik ook,” antwoordde de raadschrijver; „sinds de ratten en muizen ons als een zondvloed overstroomden, is geen oogst op 't land meer veilig. Zij halen ons voor onze oogen het eten van het bord weg, springen op tafels en banken, slapen op onze bedden en, slaat men één dood, dan krijgt men er tien voor in plaats.”

„Wacht maar, ik zal raad schaffen, strenge justitie uitoefenen en de stad zuiveren,” riep de burgemeester, rood van drift, toen hij den drempel van zijn huis betrad. Daarbij schermde hij met zijne armen in de lucht rond en raakte, daar hem juist een paar ratten tusschen de beenen doorliepen, zijn evenwicht kwijt, zoodat hij struikelde en een val deed, dat zijn huis er van dreunde.

Wel kwam de achtbare burgemeester met behulp van zijn schrijver spoedig weer recht op de beenen te staan, maar toch had hij een duchtigen buil aan het voorhoofd gekregen, zoodat hij op nieuw begon te bulderen en uit te varen tegen het ongedierte, dat zich verstoutte, zelfs in zijn eigen huis ondeugendheid te doen en zijn hoogachtbaren persoon in gevaar te brengen van armen en beenen te breken. Toen hij eindelijk behoorlijk uitgeraasd had, wierp hij zich in zijn armstoel en greep naar de volle bierkan, waarbij hij zoo hard proestte en snoof, dat eenige ratten, die in de kamer aan 't ravotten waren, verschrikt haar schuilhoek opzochten. Nu kwam ten laatste de raadschrijver aan het woord. Hij zocht den vertoornen burgervader tot bedaren te brengen; maar nadat hij een tijd lang heel roerend gesproken had, merkte hij, dat de gestrenge heer onder zijn praten zoetjes in den dut geraakt was.

Een paar dagen later waren in diezelfde brave en oude stad voor het huisje eener vlijtige arme weduwe eenige kinderen aan het spelen. Gottfried Gutmann, een vroolijke, krachtige knaap van dertien tot veertien jaren, en Valentijn, de wilde zoon van den burgemeester, waren de aanvoeders van den troep. „Zie de herfstdraden eens vliegen,” riep Gottfried; „de zomer loopt ten einde, we willen hem nog een liedje tot afscheid zingen. Toe vrindjes zingt op!” En hij nam zijn zusje, de kleine Magdalena, bij de hand, de kinderen sloten een kring en hieven lustig aan:

»De zomer met zijn rooden hoed
Brengt arbeid, hitte en zonnegloed,
Hij rijpt de vrucht in veld en tuin
En kleurt ook ons de wangen bruin.
De zomer zoekt een groenen boom
En rust daar uit en heeft een droom...”

Daar braken zij midden in hun gezang af en stoven verschrikt uiteen. Een oud man, armoedig gekleed, half blind, naar 't scheen, kortom, ellendig om aan te zien, was op eens in den kring der kinderen geraakt. Onzeker rondtastend, hield hij hun smeekend zijn hoed voor en zei op zingenden toon:

»Een arme man, een arme man,
Die moeielijk meer loopen kan,
Vraagt je een onnoozel stukje brood;
Hebt medelijden met zijn nood.”

Meelijdig stak de kleine Magdalena hem de boterham, die ze in de hand had, toe. „Hou, je brood,” riep Valentijn, verdrietig, dat ze in hun spel gestoord werden; „die schooier moet niets hebben.” —

„Wat gaat dat jou aan?” bracht Gottfried daartegen in; „ze mag haar brood geven aan wien ze wil.” — „Mijn vader is hier burgemeester en wil hier geen landloopers dulden,” riep Valentijn driftig. — „En mijne moeder zegt, dat zulke heidens en landloopers al dat ongedierte meebrengen,” zei de kleine wijsneuzige Door. „Ja, zeker doen ze dat,” riep Valentijn; „en ik durf wedden, die oude vent heeft hier al die ratten en muizen naar toe getooverd — hij lijkt precies een heiden — toe, kerel, scheer je weg!” — „Ik wil dan toch eens zien, wie dezen ouden man kwaad doet,” zei Gottfried en ging voor den bedelaar staan. „Probeer 't eens!” — „Komt, jongens! laat ons den leelijken kerel weggagen en Gottfried ook, als hij niet anders wil.” Gewoon, den heerschzuchtigen Valentijn te gehoorzamen, hielden de knapen zich aan zijne zijde en 't zou op eene duchtige vechtpartij zijn uitgelopen, indien niet een nieuwe aankomeling de algemeene aandacht had getrokken. In een rood wambuis, een pluim op den hoed, kwam daar een vreemd persoon aanstappen, een speelman naar 't scheen, want hij had een fluit bij zich. Deze nu knikte met zijn lachend gezicht de kinderen vriendelijk toe en zong met luide stem:

»k Ben rattenvanger van bedrijf
 En hou je elk ongediert' van 't lijf;
 Als ik maar fluit, dan komen zij
 En 'k maak er ieder huis van vrij.
 Dus, lieve menschen, weest verblijd,
 Gauw zijt ge van die plaag bevrijd;
 Vertrouw maar heel gerust op mij,
 'k Doe alles zonder hekserij.”

Onder dat zingen vlogen alle deuren en vensters open; de menschen traden buiten, de kinderen drongen, hun twist vergetend, den speelman na, de volwassenen volgden en weldra had zich eene groote menigte op de markt verzameld. De speelman herhaalde daar zijn gezang.

„Hebt ge 't wel gehoord?” riep men elkaar toe. „Hij wil ze vangen met huid en haar.” — „Heiza,” schreeuwde de snijder, „als hij ons van 't gespuis verlost, geef ik hem, wat hij wil.” — „Ik ook! Ik ook!” klonk het van alle kanten. „Maar waar is de burgemeester toch? Roept hem! Haalt hem hier!” Eenigen liepen naar het huis van den achtbaren burgervader.

„Gestrenge heer!” riepen wel een dozijn stemmen voor zijne deur. „Hier is een man, die ze vangen en uitroeien wil, allen, groot en klein, zwart en grijs!” — „Wie? wat? hoe?” riep de hoogachtbare; „zijt gij dol — dat alles zonder mijne toestemming? Ik moet zelf eerst dien rattenvanger eens behoorlijk onder handen nemen.” En zoo vlug hij maar kon, schoot hij zijn rok aan, zette zijn grooten steek op het hoofd en haastte zich naar het marktplein. „Plaats! plaats!” riep hij en schoof op zij, wat hem in den weg stond, tot

hij zich tot midden in den kring had baan gebroken. „Hier ben ik, de burgemeester van Hameln! Speelman, spreek op, wat is je begeerte?”

De pijper zag vergenoegd op al de drukte neer en vertrok zijn gezicht tot een grijnzend lachen. Zijne magere gestalte stak wel een hoofd boven al de andere uit; Gottfried met de andere kinderen stond dicht bij hem. Het liep den knaap ijskoud over den rug; hoe kon ooit een mensch zoo wonderbaarlijk gniffelen en lachen?

De speelman sprak: „Gestrenge heer, met uw welnemen, ratten verdrijven is geen kunst. Ik heb dit van mijn meester geleerd. Geef mij, wat ik verlang, en dan ben ik uw dienaar.” — „Lieve tijd!” riep de burgemeester, „dat zou al een knap stuk zijn. Niets is ons daarvoor te veel; een goudgulden per hoofd, zou ik zeggen — als je dat goed is.” — „Ja, ja, een goudgulden per hoofd,” klonken vele stemmen. „Dat zij dan zoo,” sprak de speelman; „maar houdt eerlijk uw woord, gij eerbare burgers van Hameln.” — „Wij zullen betalen, wij zullen betalen! Verlos ons maar eerst van de ratten, en dan krijgt ge uw loon.”

De rattenvanger zette zijne fluit aan de lippen en blies. „Dat klinkt vroolijk,” riep de snijder; „men mocht er wel naar dansen.” De lust tot dansen verging echter, toen de fluit al scheller tonen liet hooren en nu uit alle hoeken, gaten en kelders ratten en muizen in dichte scharen voor den dag kwamen. Loopend, springend, piepend drongen zij tusschen de voeten der toekijkers door en haar aantal werd elk ommezien grooter. Weldra krioelde heel de straat van die leelijke langstaarten. „Plaats! plaats!” klonk het van alle kanten, en de een duwde en stiet den ander op zij. „Helpt, helpt, ik stik, je smoort me!” riep de dikke, vette burgemeester, om wien zich een dichte hoop menschen had opeengepakt, die zich nu zelf met horten en stooten voortbewoog. Maar de ratten maakten nog meer haast; zonder schuwheid drongen zij tusschen de menschen door, sprongen bij enkelen op en hipten dan over de menigte op den rattenvanger aan. Deze stond onbewegelijk en scheen zich nergens aan te storen. Van tijd tot tijd lachte hij maar eens grimmig en zong tusschen het fluiten in:

»Rat en muis, muis en rat,
Je moet weg hier uit dees stad;
Volgt mij maar, volgt mij maar,
Buiten is je graf al klaar.”

En toen stelde de schaar zich in beweging: de fluitende speelman voorop, de dieren achter hem aan, en toeschouwers bij honderden volgden. Zoo ging het de stad door, de poort uit, regelrecht op de rivier aan. Een dichte nevel lag op het water; de speelman verdween daarin Men hoorde nog de fluit als uit de wijde verte; bij duizenden, honderdduizenden en miljoenen kwamen nog al gedurig nieuwe ratten en muizen uit de velden en akkers toestroomen en voegden zich bij de anderen, de tonen der wonderbaarlijke fluit

volgende. In de golven der rivier kwam hierop eene beweging als bij hevigen stormwind, piepen en fluiten rondom — kortom, er ontstond een rumoer, dat de menschen hun eigen woorden bijna niet verstaan konden. Eindelijk trok de nevel op, terwijl ook de fluit zweeg, en de schitterende zon brak weer door de wolken; de rattenvanger keerde naar den stadsoever terug, en de toeschouwers konden hunne oogen haast niet gelooven, toen hij weer zoo rustig en bedaard voor hen stond, alsof er volstrekt niets bijzonders gebeurd was. De ratten en muizen waren verdwenen.

„Dat is nu toch zoo'n groote kunst niet,” zei de stadstrompetter tot den stadspauker, toen allen van hunne eerste verbaasdheid wat bekomen waren; „al die goudgulden had een van ons ook wel kunnen verdienen.”

Men keerde naar de stad terug. De burgemeester stond nog op de markt te hijgen en te blazen en hoorde bedaard aan, hoe alles in zijn werk gegaan was. Nu echter trad de lange speelman recht op hem toe, sloeg de hand aan de muts en sprak: „Mijn tijd is om, heer; geef mij nu het loon, dat mij toekomt.” De hoogwijze burgervader hemde en kuchte een paar malen, streek hierop met de hand over zijn voorhoofd, waaraan de buil nog zichtbaar was, en gaf ten antwoord: „Hoor 'reis, speelman, mij dunkt, wat jij daar gedaan hebt, zou een ander ook kunnen — je hebt ons wat beet genomen — een goudgulden per hoofd is al te veel — bedenk je eens goed — zou 't niet wat minder kunnen?”

„Ik heb geen eisch gedaan; gij hebt mij zooveel aangeboden en 't mij beloofd.”

„Met dat tooverstukje hadden onze stadsmuzikanten 't ook wel klaar gespeeld,” riep de voorbarige snijder.

„Zwijg, meester knipschaar!” antwoordde de rattenvanger bedaard; „gij zelf ook hebt mij dat loon toegezegd.”

Nu trad ook de halfblinde oude bedelaar, om wien de kinderen voor kort bijna twist gehad hadden, op den burgemeester toe en mompelde eerst zacht, maar toen al luider en luider: „O geeft, geeft toch, wat gij beloofd hebt, want zoo ge uw woord breekt, zult gij daar zwaar voor moeten boeten.”

Niemand lette echter op die waarschuwing, en wel allermint de burgemeester. „Kom, kom,” zei hij; „ieder moet op zijn eigen zakken passen en met onze belofte was het zoo niet gemeend! Daar in Ginteln zouden ze ons mooi uitlachen! Weet je wat? Wat onze stadspijper in 't jaar trekt, dat zul jij ook hebben; maar ook geen duit meer. — Wat zegt gijlieden daarvan?” keerde hij zich tot de burgers.

„Braaf zoo! Braaf zoo!” schreuwden deze. Onze burgemeester strijdt voor 't belang van stad en burgerij.”

„Geef mij, wat gij beloofd hebt,” riep de rattenvanger met doffe stem, „of....” Hij sprak niet uit, maar hief dreigend de hand met

de fluit op en zijne oogen vlamden. Weer mompelde de oude man achter den burgemeester zijn waarschuwend woord; hij herhaalde het luider; doch de burgers van Hameln bleven doof voor zijne stem.

„Wat wil die zotte kerel met zijne fluit?” — „Durft hij ons dreigen?” — „Pakt hem en jaagt hem de poort uit!” gingen hier en daar wilde kreten op. Men wilde den rattenvanger beetpakken; doch.... hoor! daar klonk een schelle, gillende toon boven al het tumult uit, eerst luid en oorverscheurend, maar toen weer zoo zacht en smeltend, dat allen met welgevallen luisterden. En de speelman, in het midden staande, zong:

»Gij, knapen, hoort! Gij, meisjes, hoort!
Mijn fluitje klinkt, ik leid u voort —
Op, op, mij na, bergop, bergaf —
En eindelijk in.... het holle graf....”

Die laatste woorden waren in het gegons en gejoel der menigte nauwelijks hoorbaar weggestorven. Maar de speelman ging voort, wonderlijke, nooit gehoorde wijzen te blazen, eerst vleierend en lokkend, dan al scherper en luider, zoodat de toon in alle huizen drong.

De deuren sprongen van zelf open; de kinderen, groot en klein, kwamen toe en verzamelden zich rondom den speelman, die nu niet langer op straat staan bleef, maar langzaam voortstapte, terwijl allen volgden. Nu schoten de ouders toe, om hunne kinderen tegen te houden. Zij riepen, dreigden, wilden geweld gebruiken..... alles vruchteloos.... op de tonen van de fluit volgden honderden van kinderen den wonderlijken speelman de stadspoort uit. 't Was te vergeefs, dat de ouders smeekten en kermden en jammerden — de kinderen luisterden alleen naar de fluit en naar den fluitspeler.

Zoo trok de schrikwekkende speelman weg en nam den kostbaarsten schat van de burgers van Hameln — hunne lieve kinderen — mee. En 't ging maar al voort; niemand was in staat, de verdwaasde kleinen tegen te houden. De magere gestalte van den pijper was nog lang reusachtig groot in de verte zichtbaar, en lang nog klonken de tonen zijner fluit in het oor der jammerend en snikkend volgende ouders en verwanten. Daarop werd het donker, een dichte nevel daalde neer en.... speelman en kinderen waren verdwenen.

Die onnoozele kinderen moesten ondertusschen maar rusteloos hun leidsman volgen. Nu rees een hooge berg voor hen op, dan moesten zij langs een steil pad naar de diepte afdalen. Eindelijk zagen zij eene donkere kloof voor zich. De pijper trad daar binnen; de kinderen volgden. Op zijde van de kloof stond de arme oude man, die te vergeefs gewaarschuwd had; hij strekte als afwerend de armen uit en riep angstig en met bevende stem: „Terug! Terug!”

Zoet en verleidelijk klonk op nieuw de lokkende fluit; alleen daarnaar luisterende, drongen de kinderen den goeden waarschuwer voorbij.... de donkere diepte in. Daar viel het oog van den ouden man op een van de laatste kinderen, en dat was Gottfried. Ook

deze wilde de lokkende tonen van den verleider volgen; maar in het oog, dat onbewegelijk op hem gericht was, lag eene kracht, sterker dan die van het betooverend geluid. Daar op eens volgden een donderend kraken en dreunen — de poort tot de kloof sloot zich toe — Gottfried tuimelde op den grond.

II.

„Gottfried, ga naar huis, uwe moeder schreit om hare kinderen,” sprak de arme oude bedelaar op zachten toon. Verbijsterd keek de knaap in het rond, „Ja, maar waar zijn ze waar is mijn zusje Line?” — „Die allen zijn de verlokkelijke tooverfluit gevolgd; ze hebben naar mijne waarschuwendende stem niet geluisterd; ze zijn in hun verderf geloopen,” antwoordde de oude man. — „Magdalena, mijn zoet zusje, dus ook gij zijt verloren?! Line, Line lief. . . . toe, kom weerom!” — „Ze kan nu daar in de diepte uwe stem niet meer hooren,” sprak de oude; „kom over een jaar weer hier op dezelfde plaats; dan kan ik u misschien toch nog helpen. Ga nu echter naar huis; uwe moeder schreit bitter om u.” Hij zelf ging zijns weegs.

De ontstelde knaap sloeg den weg naar huis in. Bedroefde en beschreide gezichten kwamen hem te gemoet, voor allen uit zijne moeder, die juichend haar goed kind omarmde. Men vroeg van alle kanten, hoe het hem gegaan was. De knaap vertelde, wat hij wist. Zelfs de dikke burgemeester kwam toe, doch wist niets tot troost te zeggen.

Weken, maanden gingen voorbij; van de verdwenenen kwam volstrekt geen bericht, het eens zoo vroolijke stadje was thans stil, triest en treurig. Met bleeke, ingevallen gezichten zagen de menschen elkaar aan; de snijder, vroeger toch al vrij schraal en mager, was nu tot een kikvorsch ingekrompen; de burgemeester had met zijn dikken buik wel de helft van zijne deftige waardigheid verloren. „Al mijn rijkdom zou ik hem geven, als ik mijn Valentijn maar terug had,” zeide hij dikwijls. Gottfried zag en hoorde dit alles, hij zag ook, hoe zijne eigene moeder bij den dag bleeker en lijden-der werd — ach, hij wist zeer goed, om wie zij in stilte schreide. Dag en nacht moest hij dus aan de laatste woorden van den oude denken, die hij bij den berg vernomen had. Hij sprak daar evenwel met niemand over. Wat hielp het, dacht hij, dat anderen ook vreesden en hoopten, gelijk hij zelf, als dan die hoop eindelijk toch werd teleurgesteld?

Zoo was ten laatste een jaar om. Al vroeg 's morgens werd Gottfried verschrikt wakker. Hij had in den droom Magdalena gezien, bleek, met holle wangen, en nog hoorde hij haar smeekend roepen: „Och broertje, help! help mij toch!” Daartoe was hij gereed. Het laatste jaar had hem kloeker en krachtiger gemaakt; moedig en vast-

beraden wilde hij tot hare redding zijn leven wagen en alle gevaren trotseeren. Stilletjes sloop hij naar de kamer van zijne moeder. Die sliep nog; want verdriet en kommer hadden het arme mensch tot laat in den nacht wakker gehouden. Heel zacht kuste hij hare hand; hij durfde haar niet wekken; zij zou hem zeker niet hebben laten gaan. Hij was nu immers haar een en alles. „Dag, zoet moesje; ik wil uwe tranen drogen, en God zal mij helpen!” sprak de knaap vol vertrouwen.

Onhoorbaar verliet hij het huis. Berg en dal glinsterden nog van den dauw, de zon was zoo pas eerst opgegaan. Daar lag de berg, de plaats van het ongeluk, waar zusje en speelnooten verdwenen. Gottfried zag rond naar den ingang, die zich het vorig jaar vertoond had; maar alles was harde, vaste rots. „Houd nu uw woord, oude waarschuwer, en sta mij bij!” riep de knaap. Hij voelde eene hand op zijn schouder; de geroepene stond achter hem: „Ik weet, wat gij wilt, en zal u helpen en bijstaan. Deze staf zal u de poort van den berg openen en u beschermen. Uw werk is zwaar; maar den standvastige wacht de overwinning. Denk aan uw moeder; hebt gij hulp noodig, de getrouwe Eckart is nabij. Gij hebt eens naar mijne waarschuwende stem geluisterd, ge zijt een brave, wakkere jongen. Talm nu niet langer; wij zien elkaar weer; vaarwel!” Hij reikte Gottfried zijn staf toe en ging. Zonder verwijl deed de knaap, wat hem gezegd was. Langzaam en onwillig weken twee rotsblokken van elkaar; een smalle gang werd zichtbaar. Een laatsten blik naar het groenende landschap, naar de stralende zon daar boven werpende, trad Gottfried in de kloof en de berg sloot zich achter hem. Dichte duisternis omgaf hem, maar toen hij onbevreesd verder trad, werd het spoedig helderder. Waren het de glinsterende rotskegels aan de wanden, die een flauw schemerlicht uitstraalden? — Gottfried voelde zekere beklemdheid in de doodstilte hier beneden; hij luisterde gespannen naar zijn eigen voetstap. Spoedig echter kwam er leven en beweging; uit hunne rust opgeschrikt, gonsden en fladderden schuwe nachtvogels rond en lieten onwelluidende, krassende tonen hooren.

Moedig stapte hij door en stoorde zich niet aan het uilengekras; zijn pad leidde hem langs donkere afgronden en ruischende water-vallen. En 't werd voortdurend levendiger in de diepte. Flikkerend lichtschijnsel danste boven het water, allerlei stemmen lieten zich hooren, nu fluisterend, dan luid, alsof zijn voetstap al de geesten der onderwereld had opgejaagd. Plotseling klonk hem in akelige, holle graftonen in de ooren:

„Wat, menschenkind, zoekt ge in dit donker gebied
Van dood en verschrikking? Wij riepen u niet;
Wat schrikt ge ons dus op in dit somber verblijf,
Waar alles stil, stom is, koud, roerloos en stijf?
Gij hebt ons gestoord; gij behoort tot uw straf
Ons toe nu en blijft in dit akelig graf.”

De steenkolossen torenden zich hoog op; hier grijsde een getakte rotspunt, daar een vooruitspringende granietspits den indringer grimmig toe; hier druppelde ijskoud, kristalhelder water van het steenen gewelf neer, daar borrelde al sissend eene heete bron uit den gekloofden bodem op. Op eene andere plaats weer schenen versteende gedrochten hunne stijve armen naar den knaap uit te strekken, als om hem te grijpen en in een afgrond neer te trekken. Met moeite en bij elken voetstap scherp toeziende, vervolgde hij zijn weg. De bleeke moeder, de smeekende zuster en de hoop, die zijn hart vervulde, dreven hem vooruit.

Lang, lang duurde de tocht; maar hij bemerkte dat nauwelijks. Nu sloeg hij een hoek om en — voor hem verhief zich een groot, prachtig slot uit trachiet, met vensters, tinnen en torens van zwart marmer. Diep adem halend bleef Gottfried staan. Een verblindende lichtglans straalde uit de ramen, gejuich en gejubel klonk hem tegemoet, maar duidelijk onderscheidde hij onder al het rumoer de tonen van de fluit, die hem dagen en nachten lang gekweld en vervolgd hadden. De woning van den rattenvanger was bereikt.

Hij trad door de open poort. Prachtig flonkerden en flikkerden de wanden; goud en zilver, marmer en albast blonken overal. Zie — daar, op die zonnige plek, daar waren ze allen, zijne oude speelnooten, en Magdalena, zijne lieve, vriendelijke zuster; doch daartusschen klonk steeds de fluit, en met wild gejuich zwaaide en zwierde de kinderschaar door de wijde zaal. Koortsgloed kleurde de wangen, zwaar hijgde de borst; zie — daar tuimelde eene op den grond en alles ging over haar heen. Het bloed stroomde der gevallen bij het voorhoofd neer, maar zij stond op en stortte zich hijgend weer in den maalstroom der wilde jacht. Bij de deur zeeg ook Magdalena neder; doch in een ommezien stond Gottfried bij haar en richtte haar op. „Magdalena!” riep hij zachtjes. Zij zag hem met groote oogen aan, verwonderd, nadenkend. Daar klonk de fluit weer en zij rukte zich los, om zich weder onder de dansenden te mengen. Gottfried volgde haar. Nu eerst bemerkten de kinderen den nieuw aangekomene; zij omringden hem; doch vast op zijn staf steunende stond de kleine held midden onder de dolle rei . . . de fluit klonk luider en luider; maar zij had geen macht over hem. Daar brak de speelman eensklaps af; de kinderen stoven naar alle zijden uiteen, en Gottfried stond alleen midden in de zaal voor den geschuwden rattenvanger.

„Wat wilt gij in het rijk, waar alleen ik gebied?” vroeg hij barsch.

„Ik zoek de verlorenen,” antwoordde Gottfried. — „Wat wilt gij bij de dooden?” — „Zij zijn niet dood, zij leven.” — „Wat wilt gij bij de onderaardschen?” — „Hen terugbrengen op de aarde, van waar gij hen geroofd hebt,” sprak Gottfried; „maar hoelang denkt gij de schuldeloozen hier nog vast te houden?” — „Zij moeten dansen en springen tot de dood hen tot mijn vol eigendom maakt.” —

„Dat zou ik u toch wel willen beletten.” — Gij moogt uw geluk beproeven. Doe, wat gij kunt!”

En opnieuw klonk de fluit. Smeekend zocht Gottfried zijne vrienden van den dans terug te houden; hij sprak over hunne lieve geboortestad, over het lachend land tusschen Hamel en Weser, over vader en moeder; hij vertelde, hoe hun lot hen geen rust had gelaten en hoe hij dus gekomen was, om zijne oude speelmakkers te zien en te redden; doch al, wat hij zei, bleef vruchteloos. De fluit sleurde de verbijsterden opnieuw in den wilden stroom mee. Zij dansten ook om Gottfried heen en zochten hem mee te slepen. Akelig klonk de grimmige hoonlach van den pijper en zijn woord: „Zwaar weegt de schuld; zie daar de weegschaal, hoe zij overhelt. Wat verloren is, is niet terug te winnen, en wie in mijn geweld geraakt is, daalt al dieper en dieper. Alzoo is mijn recht. Noch goud noch schatten redden u en die kinderen uit mijne macht. Zoek naar iets, dat zwaarder weegt dan goud en edelgesteente. Anders zijt gij mijn en moet meedoen bij den dans.” — De wreede speelman vertrok zijn gezicht tot een grijnzend lachen, en vol ontzetting en afgrijzen vluchtte Gottfried van hem weg. Dat helsche lachen klonk hem nog in de ooren, toen hij op zijne vlucht reeds verscheidene zalen achter zich had.

Overal meende hij het valsch gezicht van den pijper nog te zien, die hem wilde grijpen en vasthouden; den staf stijf vasthoudend, vluchtte hij verder en bereikte eene poort, die voor hem open sprong, om, toen hij er door was, dadelijk dreunend weer achter hem toe te vallen. Het rumoer was verstomd.

Buiten adem bleef Gottfried staan. Hij was nu moederziel alleen; al de anderen moesten in de macht van den boozen toovenaar zijn gebleven. „Oude vriend, getrouwe Eckart, zooals gij u zelf noemdet, kom mij nu te hulp!” dacht Gottfried.

Langzaam trad hij voort, de grond onder zijne voeten was nu echter niet meer met hard steengruis bedekt en boven zijn hoofd ruischte het, alsof een zachte wind in hooge boomtoppen speelde. Verwonderd zag hij rond; achter hem stonden, als een schutsmuur, donkergroene dennen dicht opeen gedrongen, en vóór hem, zoo ver het oog reikte, bloemen in heerlijke kleurenpracht. Bonte vlinders vlogen heen en weer, in de lucht lieten als goud schitterende vogels hunne zoete stem hooren, fonteynen ruischten en tusschen al deze liefelikheden waren in 't wit gekleede kinderen vroolijk aan het spelen. Geen bloem werd geknakt; licht, alsof de voetjes den grond niet raakten, gleden zij daarover heen. Eene rijzige vrouwelijke gedaante scheen het oog op hen te houden; zij bemerkte den vreemdeling en wenkte.

Terstond snelde een der liefelijke wezens op hem toe en vatte zijne hand. „Wilt ook gij bij ons blijven? Kom mee naar de witte vrouw.” Gottfried volgde de kleine hand, die hem meetrok. „Gij

zijt zeker van de aarde naar beneden gekomen, want ge lijkt bedroefd, als de kinderen der aarde doorgaans, maar wij hier zijn altijd gelukkig."

"Wie zijt gij dan?" vroeg Gottfried verbaasd. — "Ik was vroeger ook op aarde," zei de lieve kleine; "maar toen kwam de witte vrouw, die mij hierheen bracht, en nu wil ik niet meer terug." — "Zeg," vroeg Gottfried zachtjes, "hebt gij dan geen moeder, die om u schreit?" — "Mijn moedertje schreit niet om mij; zij weet, dat ik hier gelukkig ben, veel gelukkiger dan daar boven. Weet ge," vertelde zij verder, "nacht op nacht wandelt de goede witte vrouw op aarde rond en zoekt de menschen, die bedroefd zijn, op, om hen te troosten. Wij gaan dan met haar mee en vertellen aan de kleine kinderen van hier beneden, hoe mooi en heerlijk het is, en dan meenen zij, dat zij dat gedroomd hebben. En als dan een recht van harte naar dit stille vredige land verlangt, dan komt de witte vrouw, neemt het op haar arm en draagt het slapend hier naar den eeuwigen hof."

De witte vrouw trad nu nader; zij legde hare hand op Gottfrieds lokken, boog zich tot hem neer en kustte hem op het voorhoofd. Droefheid en zorgen waren nu terstond geweken; hij had een gevoel, alsof hij nu veilig rusten kon, evenals thuis in moeders arm. Hij wist niet, of hij droomde of waakte.

De witte vrouw leidde hem verder, wees hem al de wonderen en heerlijkheden van den hof en vleierend riepen de kinderen hem toe: „Blijf bij ons!”

Maar in het midden was een diepe, bodemlooze put, waarboven een wit marmeren beeld zweefde, en onophoudelijk rolden heldere tranen uit de steenen oogen en druppelden neer. Gottfried kon het oog er niet van afwenden. Hij zag de witte vrouw aan. „Zie, mijn kind,” sprak deze glimlachend, „al de tranen der menschen vallen in de tranenbron neer. Ik bewaar ze — zij wegen zwaar; wee hem, die ze doet vergieten.” — „Zeker wegen die tranen zwaar,” dacht Gottfried, en verbeeldde zich, zelf er het looden gewicht van te voelen.

Slechts een oogenblik had hij zijne bedroefde moeder, zijne zuster en zijne speelgenooten vergeten. Nu zag hij tot de witte vrouw op, alsof hij van haar de hulp verwachtte, die hij noodig had. Zij scheen zijne gedachte te raden. „Niet ik kan hen redden, die den booze volgden; zij hebben geen toegang tot mijn vredig rijk. Kamp, mijn zoon; toon een moedig hart en gij zult het werk, dat gij ondernomen hebt, voltooien.” Zij schepte uit den put een kristallen kruik vol en reikte hem die toe. „Neem,” sprak zij; „het zijn de tranen, die op de groene aarde daar boven in Hameln om de verloren kinderen gestort werden. Eén druppel op de lippen der ongelukkige verdoolden, en zij zullen ontwaken uit den noodlottigen roes; droefheid en verlangen naar de ouders zullen in hunne harten zich roeren. En tot zoen van de schuld werpt gij deze kruik op de schaal; zij zal dan zeker dalen.” Andermaal kustte zij Gottfried op het voorhoofd;

't was hem, of hij wakker werd. De lusthof was verdwenen, het marmeren slot van den rattenvanger stond voor hem. De kruik echter hield hij in de eene hand, in de andere den staf, die hem zoo trouw tegen de gevaren der fluit beschermd had.

De poort sprong weer voor hem open. In 't geheele tooverpaleis heerschte eene diepe stilte, de wijde zalen, die hij doorkwam, schenen als uitgestorven. Angst overviel hem; waren de woorden van den speelman dan al waarheid geworden? Lagen allen reeds in den doodslaap? Hij versnelde zijn tred; nu kwam hij in de laatste zaal. Op de rustbedden langs de wanden lagen de kinderen en sliepen slechts; hij zag, hoe zij nog ademden. Zachtjes trad hij nader; druppel op druppel viel uit zijne kruik op de half geopende, pijnlijk vertrokken lippen der slapenden, die, naar het scheen, door akelige droomen gekweld werden. Ten allerlaatste kwam hij bij zijne kleine zuster.

Als hare wangen niet zoo vaal, hare trekken niet zoo angstig waren geweest, had hij haar voor een der zalige kinderen uit den hof der witte vrouw kunnen houden. Een droppel viel neder; gretig zogen de bleeke lippen dien in. Langzaam richtte zij zich op en zag met groote starende oogen rond. „Is hij daar niet?” fluisterde zij, als nog half droomende; „het was, of hij voor mij stond. Maar.... neen, Gottfried gij — o, kom dan!”

„Magdalena!” riep de broeder en sloot haar vroolijk in zijne armen. Ook de andere kinderen ontwaakten uit hun onrustigen slaap en herkenden hun vriend en speelmakker. „Ach, Gottfried,” zeide Magdalena, „neem mij mee naar huis; 't is hier zoo akelig, zoo koud, en ik ben zoo moe, zoo mat. O, neem mij mee!” „En als de fluit komt, moeten wij toch altijd dansen zooals hij wil,” zeide de overmoedige Valentijn. „Gottfried, waarom komt gij tot ons? Denkt gij, dat wij gelukkig zijn, hier, waar wij dansen, dansen tot den laatsten ademtucht, tot wij eindelijk doodmoe neerzinken?” — „Moed,” sprak Gottfried; „volgt mij na, ik help, ik verlos u. Scheurt u los uit het geweld van den booze; God de Heer helpt de zwakken.”

Met vasten voet trad hij vooraan; — daar was het, of een stormwind door de zaal gierde, en, toen zij zich omkeerden, zagen zij met ontzetting den speelman. „Wie is de vermete, die het waagt, de mij toebehoorenden weg te lokken?” riep hij.

„Dat ben ik,” sprak Gottfried vol vertrouwen; „ze behooren niet u toe, want zij zijn schuldeloos.” Aan de zuil midden in de zaal zweefde nog de weegschaal, en de schaal der schuld hing laag op den grond neer. Gottfried ging moedig voort: „Zoo leg ik dan tot zoen der schuld deze kruik op de andere schaal, tranen der ouders, jaren lang geschreid — zij wegen zwaar.” En hij zette de kruik op de schaal, die licht in de lucht zweefde, maar nu dadelijk diep neerzonk. „Zie, booze, de schuld is vereffend, de gevangenen zijn vrij. Uwe macht is thans ten einde, en — gij allen, op nu, tot nieuw leven, vrijheid en geluk!”

Juichend drongen de kinderen naar de deur — de fluit gilte — zij letten er niet op; maar langs de wanden kwam alles in beweging; de sieraden van goud en zilver veranderden in spookachtige gedrochten, in slangen en draken, die zich sissend oprichtten en met wijd opgesperde kaken de vluchtenden bedreigden. De toovenaar zwaaide zijne fluit en riep met donderende stem al de geesten der onderwereld te hulp. Hij slingerde de kruik van de schaal. „Gij braakt uw woord, ik breek het glas,” brulde hij in zijne woede. Gottfried hief echter zijn staf op; de kinderen omringden hem en klemden zich aan hem vast. „Nu, trouwe Eckart, help!” riep hij bevend.

Uit de omgevallen kruik stroomde voortdurend water — eerst een smalle streep, toen als een beekje, dat meer en meer tot een stroom aanzwol. Deze verbreedde zich met verbazende snelheid, vulde de zaal, steeg hooger en hooger. Te vergeefs zocht de toovenaar den vloed te ontkomen, te midden van al het ruischen en klotsen klonk eene machtige stem: „In den stroom, dien gij hebt losgelaten, zult gij ondergaan!” De golven sloegen hoog op en begroeven het slot met al zijne schatten, met al zijne schuld.

Gottfried echter en de door hem verlostten stonden in die schuimende zee als op een veilig eiland. Zij rezen mee in de hoogte, en toen nu de golven, zacht murmelend, den ondergang van het tooverslot aankondigden, was het geen eiland meer, dat hen droeg, maar waren allen in een groot ruim vaartuig opgenomen. Aan het roer stond de trouwe Eckart en bestuurde de vaart. —

Het schip gleed voort, de rotswanden weken op zij, de blauwe hemel met zijne sterren werd zichtbaar; kleine eilanden, met bloemen overdekt, verhieven zich boven het breede watervlak. Zacht ruischten de golfjes, als om de kinderen te vertellen van vader en moeder, die op hen wachten; boven hen dartelden bonte vogeltjes en zongen de leeuwerikken hun lied.

Verbaasd zagen de kinderen al die wonderen aan; een zacht koeltje streefde hunne heete wangen en deed daarop de frischheid en kleur van vroeger terugkeeren. Nu kwam het schip in een smaller vaarwater, want aan weerszijden zagen zij land: groene weiden en vruchtbare akkers, vriendelijke stadjes en dorpen; zij herkenden het land, 't was de Weser, waarop zij voeren. In het oosten gloeide het morgenrood, de oude aan het roer wees naar den oever — in helderen zonnegloed lag het lieve Hameln voor hen.

En daar aan den oever was alles in rep en roer. Zelfs de oude burgemeester kwam op zijn stok leunend aanstrompelen, terwijl de snijder op zijne lange steltebeenen voor allen uit was. Ook vrouw Gutmann stond op den uitkijk en 't was een algemeen gejuich en gejubel: „Daar zijn ze! — Jakob! Valentijn! Gottfried! — Goddank, daar komen allen weerom.”

Het schip landde en, met zijne zuster aan de hand, vloog Gottfried zijne moeder om den hals. „Ik breng haar weerom, lieve moeder!”

„Beste jongen!” snikte vrouw Guttman; „God zegen je voor wat je gedaan hebt!”

Na dien tijd heeft zich geen ratten- en kindervanger in Hameln meer vertoond, en de bewoners dier oude stad hebben de ontvangen les ter harte genomen en houden voortaan trouw hun gegeven woord.

Van den reus, die geen hart in het lijf had.

In overoude tijden regeerde een koning, die zeven zoons had, en die allen waren hem zoo lief, dat hij meende, niet zonder hen te kunnen leven. Één althans moest altijd om en bij hem zijn. Dat kon echter niet eeuwig zoo blijven; want toen de zoons volwassen waren, moesten zij toch ook eens wat van de wereld zien en op reis gaan, om roemrijke dingen te doen en in 't eind goede gemalinnen te kiezen. En de zes oudsten trokken op, prachtig gekleed en uitgerust, op edele rossen en met eene welvoorzene beurs. Toen echter de beurt aan den jongsten kwam en die voor den vader trad, om van hem afscheid te nemen, kwam dat dezen toch recht hard voor en sprak hij: „Blijft gij hier, mijn lieve zoon; laat uwe broeders alleen van hier trekken; zij zullen ook voor u wel eene prinses vinden.” En omdat de vader het zoo hebben wou, gaf de jongste dan ook toe. De zes broeders verschenen aan de vermaardste vorsten- en koningshoven en werden ook overal goed opgenomen; maar nergens vonden zij, wat zij zochten.

Na velerlei reizen en tochten kwamen zij ook voor een koningspaleis, waar de heer van het land eene groote hofhouding onderhield en, behalve veel geld en goed, zes wonderliefelijke dochters had, zoo schoon als de prinsen nog geen ander vorstenkind gezien hadden. De broeders vrijden daarom naar die dochters en kregen ook ieder het jawoord van eene prinses. Dit verblijdde nu de prinsen zoo uitermate zeer, dat zij bijna niet wisten, wat zij deden, en terstond besloten, regelrecht naar huis tot hun vader te reizen, zonder aan hun jongsten broeder eens te denken.

Op hunne huisreis sloegen zij echter met hunne gemalinnen een anderen weg in en kwamen onvoorziens aan een langen, breeden en steilen rotswand, waarop zich een reusachtig slot verhief, dat bewoond werd door een boozen reus, die ieder, die hem te na kwam, in steen veranderde. Nog voor dat de broeders ontvluchten konden, trof ook hen dat lot en werden zij met hunne uitverkorenen door den reus in steen omgetooverd. Men kan zich verbeelden, hoe verlangend de oude vader thuis op de terugkomst zijner kinderen wachtte; maar, wie ook kwam, die kwamen niet. Toen had de jongste geen rust meer en sprak: „Vader, laat mij vertrekken en naar de broeders

vernemen; misschien gelukt het mij, hen op te sporen en voor mij zelf eene bruid te vinden." De vader antwoordde echter gedurig weer: „Dat kan ik niet toestaan; want dan zoudt gij denkkelijk ook niet terugkomen." Daar echter de zoon niet moe werd, den vader te bidden, moest deze eindelijk toch wel besluiten, hem te laten gaan. Nu was evenwel voor den jongste geen ander paard dan een oude knol meer over, want de andere broeders hadden al de goede paarden meegenomen. De jonge prins stelde zich dus maar met dien knol tevreden, troostte zijnen ouden vader met vriendelijke toespraak en nam vroolijk van allen afscheid.

Toen hij een eind ver gereden had, ontdekte hij aan den weg eene raaf, die machteloos met de vleugels sloeg en van honger en moeheid haast niet meer van de plaats kon komen. Die raaf verzocht den prins, haar aan wat eten te helpen, en beloofde daarvoor haar bijstand, als hij zelf in nood mocht zijn. „Ei, ge ziet er niet naar uit, om iemand veel dienst te kunnen doen," sprak de prins; „maar omdat het je zoo slecht gaat, wil ik het weinige, dat ik heb, met je deelen." Meteen maakte hij zijn valies open en gaf de raaf te eten.

Toen hij nu weer een uur of wat had doorgereden, kwam hij aan eene rivier, niet ver van den oever waarvan een zware zalm op het droge aardrijk lag en geweldig sprong en spartelde, maar toch niet weer in het water kon komen. „Och, help mij toch weer in den stroom!" zeide de zalm; „ik wil u ook weer helpen, als gij eens in nood geraakt." — „Uwe hulp zal zoo veel niet beduiden," antwoordde de koningszoon; „maar ik wil je toch niet laten omkomen," en terwijl hij zoo sprak, wentelde hij den visch naar het water.

En wederom ging 't verder. Toen zag de prins aan den weg een wolf liggen, die de tong uit den mond liet hangen en niet meer loopen kon van honger en ellendigheid. „Hoor, prins," sprak de wolf, „geef mij je paard te eten, want dat draagt toch al niet veel meer. Ik echter heb een ouden, zeker wel duizendjarigen honger, en als ik binnen 't uur niets te eten krijg, moet ik hier jammerlijk om 't leven komen." — „Och wat," zei de prins, „hebt ge duizend jaar honger geleden, dan kunt gij ook nog wel een paar jaartjes wachten, tot een rijker man dan ik ben hier den weg langs komt. Mijn paard is geen vet hapje, en weggeven kan ik het ook niet, want hoe zou ik dan mijne reis voortzetten?" — „Maar gij moet en kunt mij helpen," antwoordde de wolf; „ik help ook u weer, als ge in nood zijt. En bekommer u niet om uwe verdere reis; ik draag u op mijn rug, waarheen gij maar wilt, maar dan moet ik eerst mijn buik vol hebben gehad." — „Nu, als het dan niet anders kan, in 's hemels naam," sprak de koningszoon en liet zijn mageren knol aan den hungerigen wolf over. Deze liet zich niet lang nooden en ging duchtig aan het smullen. Toen hij echter het paard bijna geheel verteerd had, was de prins ook niet lui, maar legde hem handig het gebit aan en sprong op zijn rug. Vooruit

was nu de weg weer, en dat wel met zoo'n vaart, dat berg en dal maar zoo voorbij schenen te vliegen. De wolf moest door het opeten van het paard sterker zijn geworden dan eenige andere wolf en vlugger dan de snelste harddraver. Zoo'n ritje had de prins nog van zijn leven niet gedaan, en toen zij zoo een goed eind afgelegd hadden, zeide de wolf: „Ziet gij daar het slot van den reus en hier die zes steenen beelden? — dat zijn uwe betooverde zes broeders, en die zes steenen zijn hunne zes bruiden; die allen heeft de reus behekst.” — „Aha,” sprak de prins, „dat treft goed, dan zullen wij hier stilsthouden;..... maar dan verder?” — „Stap maar gerust het slot binnen,” antwoordde de wolf; „ge zult daar een prinses ontmoeten, die u zeggen zal, wat gij doen moet.”

En de prins trad haastig de poort door en kwam op den voorhof; nergens was iemand te zien of te hooren. Eenige trappen opgaande, was hij in het slot, en toen hij verder ging, kreeg hij eene bekoorlijke jonkvrouw in het oog, zeker de prinses, van wie de wolf gesproken had. „De hemel moge u genadig zijn!” sprak zij, zoodra zij den jongeling zag; „maar hoe zijt gij hier binnen gekomen?” — „Heel gemakkelijk,” antwoordde de prins; „want niemand heeft mij dat belet.” — „Uw dood is zeker,” antwoordde de schoone dame, „zoodra de reus u te zien krijgt. En ach.... tegen hem valt weinig uit de richten, want geen mensch kan hem dooden, omdat hij geen hart in het lijf heeft.” — „Hm, hm,” sprak de koningszoon; „dat is wel erg, maar toch wil ik zien, wat ik tegen het monster doen kan. Mijne broeders te verlossen en uwe hand te winnen, dat is mijn heilige plicht, en alleen daartoe ben ik hierheen gekomen.”

Op dat oogenblik lieten zich een schrikbarend dreunen en zware voetstappen hooren, die alleen van den reus konden komen. „Verberg u onder dat bed,” sprak de jonkvrouw, „en roer geen lid, maar let goed op alles, wat de reus antwoordt, als ik hem ondervraag.”

De prins deed, wat de jonkvrouw hem geraden had. Toen echter de reus had plaats genomen, bemerkte hij terstond, dat niet alles was, zooals het wezen moest, en sprak: „'t Ruikt hier naar menschen; wie is er in mijn kasteel?” De prinses antwoordde terstond: „Er vloog daar een ekster over den schoorsteen heen, die liet daar een been vallen, en ofschoon ik dat dadelijk het raam uitgooide, is de lucht toch nog in de kamer gebleven.” De reus stelde zich hiermee tevreden. Nu begon de jonkvrouw hem aldus uit te vragen: „Hoor eens, lieve,” zeide zij; „ik heb wat op het hart.” — „En wat is dat?” vroeg hij. Zij antwoordde: „Waar is uw hart toch? Ik weet wel, dat gij het ergens bewaart; maar wees daarom toch niet boos, dat ik er u naar vraag.” Hierop sprak de reus: „Eigenlijk gaat dat u volstrekt niet aan; maar als ge 't zoo dolgraag wilt weten, zal ik het u wel zeggen. Mijn hart ligt onder den deurdrempel.” Deze weinige woorden moesten den reus moe gemaakt hebben, want hij bromde nog maar wat onverstaanbaars in den

baard, tuimelde van de eene zij naar de andere, liet zijn hoofd op de borst zinken en sliep in tot den volgenden morgen. De koningszoon onder het bed had echter alles mee aangehoord en dacht: „Als zijn hart onder den drempel ligt, dan zullen we het wel vinden.”

Al vroeg stond de reus op, om het bosch in te gaan. Nu gingen de prins en de prinses terstond onder den deurdrempel zoeken; maar al hunne moeite was vruchteloos, het hart van den reus werd niet gevonden. De prinses begreep nu, dat de reus haar bedrogen had; doch zij liet niet merken, dat dit haar ergerde. Integendeel, zij bekranste de deur met het fraaiste groen uit den tuin, bestrooide den deurdrempel met bladen en bloemen en zorgde, dat aan deur en drempel niets te merken was.

Voordat de reus tegen den avond naar huis kwam, kroop de prins wederom onder het bed. „Ik ruik hier al weer menschenlucht,” knorde de reus bij zijn binnentreden. — „Ja, 't is met die raven een bittere last,” antwoordde de prinses; „ze nestelen weer in den schoorsteen en slepen voor hunne jongen beenderen aan.” — „Dat is wel mogelijk,” zei de reus en stelde zich tevreden.

Na een klein poosje vroeg hij echter, waarom de deur zoo bekranst was en wat die bloemen beduiden moesten. Toen antwoordde het meisje: „Dat is alles te uwer eere; omdat uw hart onder den drempel rust, daarom heb ik er bloemen gestrooid en de posten bekranst.” — „Ei, ei!” zei de reus; „die moeite hadt ge wel kunnen sparen, want . . . mijn hart ligt daar niet.”

Na zijn avondeten gebruikt en naar gewoonte stevig gedronken te hebben, nam hij er weer zijn gemak van en legde zijn hoofd op den schoot van de jonkvrouw, om een dutje te houden. Toen begon deze weer als gisteren: „Hoor, lieverd, nog altijd heb ik wat op het hart; maar ge moet niet boos worden.” De reus antwoordde: „Zeg op, wat is het?” waarop zij zeide: „Wat zou ik gelukkig wezen, als ik wist, waar uw hart bewaard is.” — „Ge zijt een goed kind,” antwoordde de reus, „en daarom wil ik je ook zeggen, waar mijn hart is; — daar in de kast zit het.” — „Aha!” dacht de prins; „daar zullen we het dan wel vinden.”

De reus sliep in, en toen hij den volgenden morgen opgestaan en het bosch ingegaan was, begon het zoeken opnieuw; maar ook in die kast was het hart van den reus niet te vinden. „Dat alles helpt niet,” sprak de prinses; „we moeten het nog eens beproeven.” Hierop versierde en bekranste zij ook de kast met de fraaiste bloemen. Toen de reus thuis kwam, snoof hij weer duchtig met beide neusgaten en was zijn eerste woord weer: „Ik zeg nog eens, dat ik hier menschevleesch ruik,” waarop de prinses antwoordde: „Och, die lastige raven hebben daar van mogen in het venster gezeten en er beentjes heengesleept.” En andermaal vroeg de reus: „Wat moeten die bloemen en kransen daar aan de kast beduiden?” Hierop antwoordde de prinses: „Dat deed ik te uwer eere, mijn beste.”

De reus lachte en sprak: „Zottin, hoe kunt gij gelooven, dat ik mijn hart daar in die kast bewaar? Waar mijn hart is, komt gij nooit te weten.” Nu smeekte zij hem heel roerend en met de tranen in de oogen, dat hij haar toch eindelijk de waarheid mocht zeggen, wanneer zij hem dan ook dubbel lief zou hebben. Dit streelde den reus en deed hem met de waarheid voor den dag komen. „Zoo luister dan,” antwoordde hij; „heel, heel ver van hier midden in de wijde zee ligt een eenzaam eiland. Op dat eiland staat een oud muurwerk, eene soort van kerk, en in die oude kerk is een diepe put, en in dien put zwemt een wilde eend, en die wilde eend draagt een wit ei, en in dat witte ei daar zit mijn hart in.”

Deze lange rede had den reus weer zeer vermoeid, althans hij sliep terstond in en sliep tot den volgenden morgen. Al vroeg echter stond hij op en ging volgens zijn vaste gewoonte het bosch in. Nu had ook de koningszoon geen rust meer in het slot; hij nam teeder afscheid van de prinses en troostte zich met de gedachte, dat hij haar spoedig weer zou zien. „Als ik maar eerst dat eiland had gevonden,” dacht de prins, „zou ik het hart van den reus wel spoedig in handen hebben, en dan zou ik ook licht de hand van de schoone jonkvrouw winnen.” Toen hij nu echter buiten het slot trad, kijk, daar stond ook al de wolf klaar, om hem te dragen, waarheen hij verlangde. De wolf was schrander en wijs; hij wist alles, wat gebeurd was, en toen de prins op zijn rug ging zitten — hop, hop! daar suisde het heen over klippen en heuvels, over berg en dal, tot over een groot water. De prins zou daar alleen nooit over zijn gekomen, doch de wolf zei hem, maar niet bang te zijn en vast te blijven zitten. Vervolgens sprong hij in het water en zwom met zijn last op den rug naar het eiland over, dat de prins zocht.

Daar vonden zij ook spoedig de oude kerk, maar die zat vast op slot en de sleutel hing hoog boven aan de torenspits. De koningszoon wou den moed al bijna opgeven, nu hij zich zoo nabij het doel zijner wenschen zag en toch geen uitweg wist. Nu echter was ook reeds de raaf bij de hand, die naar de torenspits vloog en den sleutel naar beneden haalde. Toen de prins hierop in de kerk trad, vond hij daar alles, wat de reus gezegd had, den diepen put en de wilde eend daarin. Deze liet zich licht lokken en kwam zoo dicht aan den rand, dat de prins haar grijpen kon. Toen hij haar evenwel uit het water wilde optillen, liet de eend het ei vallen, zoodat dit daarop diep naar den bodem zonk. Nu stond de jonge heer weder doodelijk verlegen; hij zelf wist volstrekt geen raad, maar gelukkig kwam hem nu zijn oude vriend, de zalm, te hulp en bood hem vrijwillig zijne diensten aan. Hij dook onder en haalde het ei uit de diepte boven. Nu hield de koningszoon het ei in zijne hand, maar hoe hij dat ook bekeek en omdraaide, toch wist hij niet recht, wat hij er mee aanvangen moest. „Knijp en druk het

maar zoo stijf, als ge kunt, en alles zal goed gaan," zei de wolf tot hem. De prins deed alzoo. En bijna op 't zelfde oogenblik stond toen ook de reus voor hem en schreeuwde: „O wee! O wee! O wee!" — „Knijp maar goed stijf!" riep de wolf, en toen de koningszoon dit deed, begon de reus erbarmelijk te jammeren en bad en smeekte om zijn leven; hij wou alles doen, wat de prins maar verlangde, als deze hem zijn arme hart maar niet kapot kneep. „Het zij zoo," sprak de koningszoon; „onttoover eerst gauw mijne zes broeders en hunne zes bruiden weer en dan zal ik ook u genadig behandelen." De reus deed, wat van hem verlangd werd. Toen de rotsen nu echter weer menschen geworden waren, kneep de koningszoon nog eens met alle kracht. Hij wou den reus niet het leven benemen, maar hem voor zijne ondeugende daden straffen. Intusschen wou 't ongeluk, dat het ei brak, en zoo was het dan toch met den reus gedaan.

Nu reed de prins met een vroolijk hart weer naar het bergslot terug, waar zijne zes broeders en de zes prinsessen hem gezond, frisch en springlevend tegemoet kwamen. De op het slot gevangen gehouden koningsdochter was nu ook verlost en schonk den koningszoon hare hand. Hierop maakte het gansche gezelschap zich reisvaardig en keerden allen tot den ouden vader terug, die zijne zeven wakkere zoons en zeven schoone stiefdochters met open armen ontving.

Hoe licht men in nood kan komen.

Een reizend handwerksgezel werd in Polen in een bosch door de donkerheid overvallen. Er zwierven daar veel verscheurende dieren rond, en dus was het er bij dag al niet veilig, maar 's nachts nog veel minder. De gezel zocht dan nu een boom zonder kruin op en hoopte, daar in veiligheid te kunnen overnachten. Die boom was evenwel hol, en toen onze vriend er op geklauterd was, liet hij de voeten in de holte neerhangen en bleef op den rand zitten. Zoo zat hij, tot hij slaperig begon te worden; toen waggelde hij eerst wat heen en weer en zakte eindelijk in het gat weg. Nu was aan slapen niet meer te denken; hij deed al zijn best, om weer naar boven te komen, maar hoe meer moeite hij zich gaf, des te dieper zonk hij weg in eene kleverige pap, te weten in.... allerlekkerste honig. Het angstzweet brak hem uit, want hij voelde, dat hij al dieper en dieper inzakte. Daar op eens meende hij te hooren, dat iemand van buiten bij den boomstam opklauterde, gelijk hij zelf ook had gedaan. Bij den maneschijn ontdekte hij, dat een beer was gekomen, om honig te snoepen. De beer begon in de holte neer te dalen, tot hij spoedig met zijn staart den gezel om de ooren kwispelde. Nu zat er voor

dezen niets anders op: hij pakte den beer stevig bij de achterpooten, en deze, hierdoor onthutst en verschrikt, zorgde nu, dat hij maar gauw weer naar boven kwam, en trok zoo den handwerksgezel gelukkig mee in de hoogte.

Zoodra de beer op den platten grond weer goed op zijne pooten stond, zag hij nog eens naar den verwenschten boom om en liep toen op een draf weg. En de handwerksgezel, nu hij behouden en wel weer op zijne oude plek zat en vrijer adem haalde, sprak bij zich zelf: „Nu weet ik en wil ik onthouden, hoe men in den nood kan komen, als men de oogen toe in plaats van open houdt, en hoe de dood als gal zoo bitter is, al lijkt hij honigzoet, en dat het spreekwoord valsch is, dat zegt, dat het geluk zich niet anders dan van voren, bij de kuif, laat pakken.”

De oude-wijvenmolen.

Ergens in ons land, wáar, dat weet ik zoo net niet, staat de oude-wijvenmolen. Die molen heeft in fatsoen wel wat van een grooten koffiemolen, behalve dat hij niet boven gedraaid wordt, maar beneden. Daar beneden dicht bij den grond steken namelijk twee lange balken uit, die door twee knechts gepakt worden, om het molenwerk in beweging te brengen. Van boven worden daar dan de oude wijven ingestopt, krom en gebocheld, zonder haren en zonder tanden; en jong, frisch, met wangetjes als roode kalvijnen rollen ze er beneden weer uit. Met maar eenmaal omdraaien is 't gedaan; krak, krak! sist het, dat je er griezelig van wordt; maar dan is 't wonder ook gebeurd. Als men dan echter aan die eruit komen en weer verjongd zijn vraagt, of 't niet ontzettend veel pijn deed, dan antwoorden zij: „pijn? praat je van pijn? 't Was allerplezierigst, nagenoeg net zoo, alsof je 's morgens wakker wordt, en lekker hebt geslapen, en de zon helder in je kamer schijnt en de vogeltjes buiten zingen; en als je je dan nog eens goed uitrekt en in 't bed omkeert, dan zegt dat ook: krak-krak!”

Heel ver van de plaats, waar die molen staat, woonde eene oude vrouw, die ook van dat wonder had hooren spreken. Daar zij nu ook dolgraag weer jong wou worden, nam zij op een dag een kort en goed besluit en ging op 't pad. Dat ging nu wel wat langzaam, daar ze onderweg gedurig stilstaan en rochelen en hoesten moest; maar zoetjes aan sukkelde zij toch vooruit, tot ze eindelijk behouden en wel voor den molen aankwam.

„Hei, jongkerel, hier ben 'k en 'k wou wel weer jong worden en me laten ommalen,” zei ze tot een der knechten, die met de handen in de broekzakken voor den molen op de bank zat en uit zijn smeugeltje kringetjes in de blauwe lucht opblies. „Heerenk nog toe, wat heb ik een eind moeten loopen hier naar toe!”

„Wie ben je? Hoe is je naam?” vroeg de knecht geeuwend.

„Ik ben de oude vrouw Klaproos.”

„Ga dan maar eerst weer op de bank zitten, moeder Klaproos,” zei de knecht, ging in den molen, sloeg een groot boek open en kwam met eene lange ceël weer buiten.

„Heerenk! kom je daar al met de rekening?” vroeg de oude vrouw.

„Ben je mal?” vroeg de knecht. „Voor 't ommalen nemen we geen duit geld; maar je moet eerst hier je naam onderzetten.”

„M'n naam onderzetten?” herhaalde vrouw Klaproos. „Mogelijk wel mijn arme ziel aan den duivel verpanden? Neen, dat doe 'k nooit. Ik ben een vroom mensch en hoop eens in den hemel te komen.”

„Heb maar geen zorg!” zei de knecht lachend; „op deze lijst staan alleen maar de domme streken aangeteekend, die je je heele leven lang begaan hebt, bij de rij langs, van A. tot Z., met dag en datum. Voordat je je nu laat ommalen, moet je je verbinden, om, als je weer jong bent geworden, al die domme, dolle streken nog eens weer over te doen, net precies zooals ze hier op papier staan.”

En meteen keek hij de lijst eens in en zei lachend: 't Is nog al geen kleintje, moeder Klaproos, nog al geen kleintje! Van je zestiende tot je zes en twintigste jaar alle dag één op zijn minst, maar Zondags steevast twee of drie. Later wordt het een beetje minder; maar kijk, hier met het begin van de veertig... o mensch, o mensch, wat wordt dat een rekening! Hier de laatste jaren — nu, dat is nog al schappelijk.”

Toen zuchtte moeder Klaproos: „Maar lieve tijd, dan dient die ommaling immers nergens toe.”

„Neen,” antwoordde de knecht, „voor de meesten is 't ook niet de moeite waard. Daarom loopen we hier dan ook maar wat te lui-eren en staat de molen zeven dagen in de week stil. Vroeger hadden we veel drukker werk.”

„Maar is er dan geen mogelijkheid, om althans wat op de lijst door te strijken?” vroeg moeder Klaproos nog eens. „Drie simpele, onnoozele dingetjes maar! Al 't overige wil ik met alle plezier nog eens weer overdoen.”

„Neen,” antwoordde de knecht, „dat is totaal onmogelijk. Alles of — niemendal.”

„Scheur dit ceël dan maar liever kapot,” zei hierop moeder Klaproos na kort beraad, „en loop met heel je molen naar den drommel.”

Zoo strompelde ze weer op. Toen ze nu echter weer thuis kwam en de lui haar verwonderd aankeken en vroegen: „Maar, moeder Klaproos, je komt net zoo oud weerom, als je bent weggegaan; is het dan maar gekheid met dien molen?” toen hoestte en kuchte zij en zei: „Gekheid? Neen, dat wil 'k nu juist niet zeggen; maar 'k werd wat al te erg bang, en dan nog... 'k heb aan mijn klein beetje leven ook al zatter genoeg. Weer jong worden? 'k Heb dankje gezeid.”

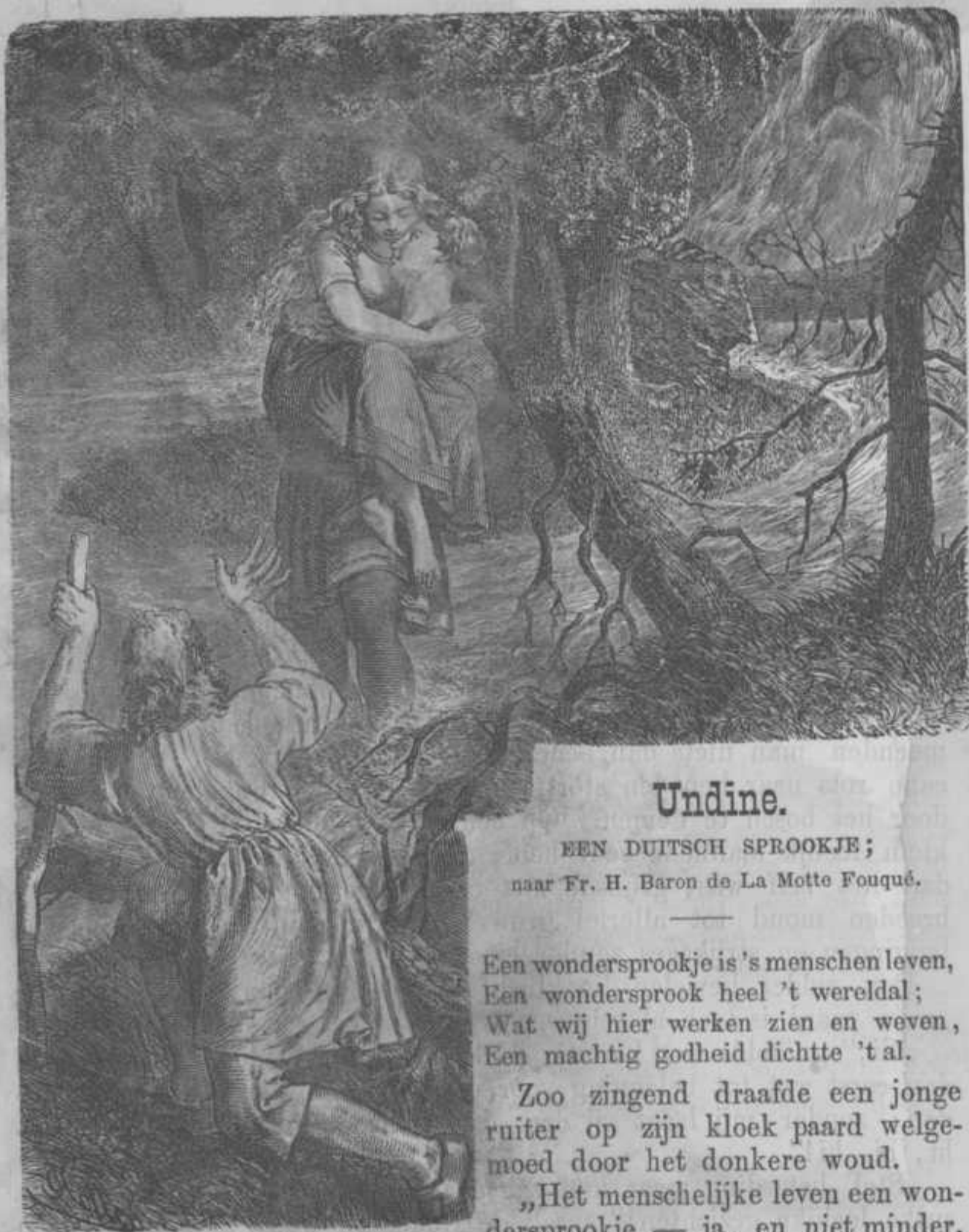
Chocolat Delepaul-Havez.

285.

OSAKA. — *Pagode.*

Demandez l'Album instructif N° 3 (Photos N° 209 à 320) des photos de voyages à votre fournisseur ou au Chocolat Delespaul - Havez Marcq-en-Barœul (Nord) en joignant 50 fr. en timbres-poste.

Undine.

EEN DUIJSCH SPROOKJE;
naar Fr. H. Baron de La Motte Fouqué.

Een wondersprookje is 's menschen leven,
Een wondersprook heel 't wereldal;
Wat wij hier werken zien en weven,
Een machtig godheid dichtte 't al.

Zoo zingend draafde een jonge
ruiter op zijn kloek paard welge-
moed door het donkere woud.

„Het menschelijke leven een won-
dersprookje — ja, en niet minder,

al wat de menschen denken en trachten, hopen en gelooven!”
herhaalde hij nadenkend. „Gelooven? Ei, wat hebben ze van ouds
niet al akelige dingen van het prachtig bosch verteld en geloofd.....

»Wie heeft u, o heerlijk woud,
Opgebouwd zoo hoog, daar boven?
Ja, den meester wil ik loven....”

Zoo zong hij verder. En na eene kleine pauze ging hij in zijne
alleenspraak voort: „Ik zal dan de schoone Berthalda weinig avonturen
te vertellen hebben; het gewenschte geschenk schijnt dus gemakkelijk
verdiend te worden.... Maar bedaard en goed opgepast.... het
bosch strekt zich noch ver uit, en tusschen groote en kleine stammen

en kreupelhout om te dwalen, is ver van prettig." Hij keek op. „Vrouw zon is ook al hooger geklommen en zendt mij hier diep in 't hout maar eens nu en dan een vriendelijken groet toe . . . dan huppelen en dansen hare gebroken stralen tusschen de dichte groene bladers rond, als hadden ze een nieuw sprookje te vertellen, ondoorgrondelijk . . .”

Hier brak de ridder af, want hij bemerkte daar juist op een hoogen eik eene donkere gestalte.... dier of mensch? dat kon hij niet onderscheiden. Voor de zekerheid trok hij zijn zwaard, meenende, dat het wel een beer kon zijn. Daar klonk echter van boven eene grove, knorrige stem: „Als ik hier boven de takken niet afknabbelde, waaraan zoudt gij dan heden te middernacht gebraden worden, heer wijsneus?" Daarbij grijnsde het schepsel en schudde de takken, dat des ruiters paard schrikte en als dol en bezeten voortrende, dieper het bosch in, regelrecht op een afgrond aan. Daar wierp zich een oud, buitengewoon lang man in licht gewaad den renner dwars in den weg; het verschrikte dier steigerde en stond toen stil, als in den grond geworteld.

Toen de ridder den oude nauwkeuriger opnemen en aanspreken wilde, zag hij tot zijne overgrootte verbazing in plaats van den vermeenden man niets dan eene heldere beek voor zich, die zich van eene rots naar beneden stortte, om verder al kronkelend haar weg door het bosch te nemen. Op eenmaal stond echter een wonderlijk klein leelijk manneke voor hem; dat had een neus, bijna grooter, dan het zelf was, grijnsde met een onnoozel gezicht, vertrok den breeden mond tot allerlei gruwelijke grimassen en maakte daarbij buigingen en strijkages zonder einde.

Den ridder bevielen die kluchten niet. „Plaats daar!" riep hij; „mijn paard is toch al schuw."

„Ei," gniffelde het kereltje en lachte nog veel dommer; „geef mij dan eerst wat tot belooning voor dat ik je paardje heb tegengehouden; zonder mij laagst gij daar diep beneden in de steenkloof . . . hi, hi, hi!"

„Stel het ding maar niet zoo gevaarlijk voor en trek liever niet zulke leelijke gezichten!" sprak de ridder en wierp het manneke een goudstuk in den verfomfooiden hoed; „daar hebt ge wat, ofschoon ge gelogen hebt. Kijk, alleen de heldere beek is mijn behoud geweest en niet gij, kleine dreumes!"

Met deze woorden gaf hij zijn paard de sporen en reed in galop door; doch 't ventje galoppeerde bij hem aan, maakte onder het loopen allerlei grimassen en potsierlijke buitelingen en riep bij iederen bokkesprong uit holle borst: „Valsch geld! Valsche munt! Valsch! Valsch! Valsch!"

Vergramd bracht de ridder zijn paard tot staan. „Wat wil je, lummel, met dat geschreeuw?" riep hij. „Daar, neem nog meer geld, maar laat mij dan met rust." — „Goud wil ik niet," schreeuw-

de 't manneke, „goud niet.... van zulk tuig heb ik overgenoeg.... 'k wil 't je toonen.”

Toen kwam het den ridder voor, alsof hij door den bemosten bodem als door groen glas heen zien kon, en dat daaronder eene menigte kobolden in 't schijnsel van blinkend zilver en goud druk aan het spelen waren. Al kopjebuitelend en dolle sprongen makend, wierpen zij elkaar met groote brokken edel metaal om de ooren. De leelijke dwerg stond half onder, half boven den grond, liet zich 't goud bij klompen aanreiken en hield die met een lachend gezicht den ridder voor. Dan weer liet hij het ontvangen goudstuk aan de kobolden in de diepte zien, die 't bekeken en het dan uitschaterden van lachen. Daarbij staken zij de spitse, vuile vingers op; — al wilder, dichter en doller drong het bonte gekrioel tegen den ridder op. Vol angst en ontzetting gaf deze zijn paard de sporen en stoof op nieuw door het bosch voort.

Toen hij eindelijk weer tot bedaren kwam, was het avond geworden; de laatste stralen der ondergaande zon glinsterden door de takken en wierpen spelende schaduwen op het voetpad; hij meende, dat dit hem uit het bosch moest brengen, en zocht zich door het struikgewas baan te breken.

Maar een wit, nevelachtig gelaat dook tusschen de bladeren voor hem op. Hij wendde zich af, doch zag het ook nu nog, en het witte baardige gezicht zat, naar het scheen, op een even wit reusachtig lichaam, en dit versperde hem weder den weg.... slechts éene richting bleef vrij. Verstoord greep de ruiter naar zijn zwaard en zwaaide dit tegen de verschijning; wit schuim spatte over hem heen, zoodat hij bijna verblind omkeeren moest en nu den vrijgelaten weg insloeg. Zoo lang hij op hetzelfde pad bleef, zag hij zoo vaak hij omkeek ook het mat glinsterend gelaat dicht achter zich, zonder dat hem echter leed geschiedde; maar zoodra hij van den weg afweek, besproeiden hem nieuwe schuimgolven het gezicht. Soms kwam het hem zelfs voor, dat het eene fontein was, die hem zoo onophoudelijk voorwaarts dreef.

Zoo reed dan onze held in dezelfde richting verder. De zon was ondergegaan, de schemering viel, een zacht gefluister liet zich rondom hooren. Wonderliefelijke gestalten rezen voor en nevens hem op en slopen tusschen de boomen door; het scheen hem toe, dat zij hem wenkten, maar bij scherper toezien was slechts een helder blinkend berkestammetje of een kleine glinsterende waterval te ontdekken. En achter hem zweefde en knikte nog altijd de witte man met den zilvergrijzen baard, als wou hij zeggen: „Braaf, zoo is 't goed.”

Nu eindelijk dunde zich het woud. Hij bereikte het einde ervan; de vooruitdrijvende geest verbleekte meer en meer en verdween eindelijk geheel.

Onze jonge ridder echter bevond zich op een bekoorlijk plekje

gronds. De bodem was met groene zoden en fleurig mos alsook met slanke boomen overdekt en strekte zich wijd uit naar een groot meer. Midden op de vlakke stond een klein huis, voor welks deur een oude visscher zat en zijne netten herstelde.

De ridder trad op hem toe en verzocht hem om nachtverblijf.

„Kom maar binnen, late gast,” zeide de visscher. „Uw paard vindt hier goede weide, maar gij moet het voor lief nemen met wat ons armoedig huis aanbiedt.”

Terwijl hij zoo sprak, had hij zeer goed de prachtige uitrusting van den ridder en diens edel paard opgemerkt. Hij hielp het dier van zadel en tuig ontlasten en trad met zijn gast in de hut, waar de huisvrouw dezen insgelijks welkom heette en dadelijk een eenvoudig avondmaal opdroeg.

De ridder was na de doorgestane vermoeienissen bij de oude lieden dadelijk recht op zijn gemak; maar onder het vertrouwelijk praten vernam hij nu en dan aan het venster een plassend geluid, alsof iemand daar water tegen spoot. Eindelijk bonsde een forsche gulp tegen de ruiten en drong door een gebroken glas tot midden in het kleine vertrek. Nu sprong de oude op en riep dreigend: „Undine, zult ge eindelijk met dat spulletje uitscheiden? Ziet ge dan niet, dat we hier een vreemd heer hebben, kind?”

En het plassen hield op, maar nu liet zich een zacht lachen hooren en terstond daarna vloog de deur open en kwam een wonderschoon meisje huppelend binnen.

„Gij hebt mij wat wijs willen maken, vader,” riep zij; „zeg, waar is uw gast dan?”

Op datzelfde oogenblik ontdekte zij den ridder, bleef een poosje verbaasd staan en kwam toen vertrouwelijk nader, terwijl zij zeide: „Ei, schoone vreemdeling, hoe komt ge wel in onze hut? Moest gij zoo lange jaren in de wereld omzwerven, voordat gij ons vindt? Komt gij uit het bosch, schoone heer?” Met deze woorden zette zij zich op een bankje aan 's ridders voeten neer en zag vragend tot hem op.

„Ja, uit het bosch kom ik, lief kind,” antwoordde deze. Zij echter vervolgde: „Dan moet ge mij vertellen, hoe 't u daar gegaan is en wat voor wonderlijke avonturen gij er beleefd hebt, want daar in 't bosch moeten van allerlei geesten zijn.”

„Neen, vertel er niet van, heer ridder,” riep nu de visscher; „zoo iets maakt iemand maar angstig tegen den nacht.”

Undine sprong op en riep met een donker gezicht: „Wat? Hij zou niet mogen vertellen, vader? Ik wil het, en als gij daar wat tegen hebt,” vervolgde zij, toen de oude haar boos aankeek, „slaap dan maar alleen hier in uwe rookerige hut.” Meteen keerde zij allen den rug toe, vloog pijlsnel de kamer uit en was buiten in den donkeren nacht verdwenen, voordat nog de visscher en de ridder in staat waren, haar tegen te houden.

„Laat haar maar begaan,” zeide de eerste, toen de ridder opsprong, om de vluchteling te vervolgen. „Laat haar, gij kunt haar toch niet vangen. Het is ook niet de eerste maal, dat zij zoo doet. Dat houdt ons nu echter den slaap uit de oogen en maakt ons den ganschen nacht angstig en onrustig. Undine is wel ons pleegkind maar, doch bij al hare grillen en kuren hangt ons hart aan haar, alsof zij onze eigene dochter was.”

Nieuwsgierig vragend zag de ridder den oude aan, en deze vervolgde:

„Ge moet weten, heer ridder, dat wij voor zoo wat vijftien jaren een klein dochtertje hadden, dat onze lust en ons leven was. Op een laten avond keerde ik uit de stad, waar ik mijn visch verkocht had, door het verwenschte bosch naar huis. Ik moet echter zeggen, dat mijzelf daar nog nooit iets is overgekomen, want ik zing onderweg altijd een stichtelijk lied, en zoo laten alle onzalige geesten mij met rust. Toen ik dan nu bij huis kwam, vliegt mijne vrouw mij schreiend te gemoet en zegt, dat ons lief kind in het meer is gevallen. Bij het spelen aan den oever was het aan haar arm ontgleden en in de diepte verdwenen. Stom en bedroefd zaten wij bij elkaar; daar wordt op de deur getikt, mijne vrouw springt op en een engelachtig mooi, klein, kostelijk opgeschikt meisje staat voor ons. Uit hare lange, blonde lokken en uit hare kleeren stroomde het water neer, alsof zij zoo uit het meer kwam. Wij echter hielden het er voor, dat de kleine ons tot vergoeding voor ons verloren kind was gegeven. Wij droogden hare kleeren en verwarmden haar; maar zij zag ons daarbij voortdurend met hare schitterende blauwe oogen aan, zonder een eenig woord te spreken. En ook tot den dag van heden heeft zij ons niet kunnen zeggen, van waar zij gekomen is. Wel begon zij ons den volgenden dag van kristallen paleizen en andere wondere dingen te vertellen; maar wij konden daar natuurlijk niet wijs uit worden. Alleen zoo veel begrepen wij, dat zij zeker met hare moeder in een bootje op het meer geweest, daarin gevallen en eerst hier aan den oever weer tot bezinning gekomen was Sedert is zij dan bij ons gebleven, en op haar lang bidden hebben wij haar ook haar naam Undine gelaten, ofschoon wij dien voor recht heidensch houden. Zij hield echter vol, dat zij altijd zoo benoemd was en dus ook verder zoo wou heeten. Dus moesten wij haar haar zin wel geven.”

Een gerucht als van ruischend water deed den oude afbreken; de mannen sprongen naar de deur, die als door den storm geschud open sprong, en zagen nu met schrik en ontzetting, dat de kleine beek, die uit het bosch kwam, buiten hare oevers was getreden en, steenen en boomstammen met zich voortslepend, in wilde vaart voorbij golfde. Het meer hilde en in de lucht raasde de storm, die, eensklaps opgekomen, nog in hevigheid scheen toe te nemen; zware wolken dreven pijlsnel aan den hemel voort. „Undine! Undine!”

riepen de ontstelde mannen en ijlden, om de ontvluchte te zoeken, de een dezen, de ander gindschen kant uit.

Het werd den ridder meer en meer beklemd om het hart; het scheen hem wel bijna toe, dat het liefelijke meisje ook slechts eene verschijning was en dat zelfs visscher en hut onvoorziens verdwijnen konden — ja, de geheele streek scheen hem door de overstromende wateren geheel veranderd toe. De stem van den oude, die uit de verte klonk, bracht hem weer eenigszins tot heldere bezinning. Hij kwam aan den rand van de beek en zag, dat deze door haar veranderden loop den toegang tot het woud had afgesloten.

„Hoe, als Undine zich in dat akelige bosch gewaagd had,” dacht de ridder, „en daar nu alleen onder de geesten omdwaalde?” Zonder aarzelen daalde hij over ontwortelde stammen in de stroombedding neer. Het kwam hem voor, dat het hoofd van den ouden witten man tusschen de boomen zichtbaar werd en als toestemmend knikte; maar juist daarom ijde hij voort. „Vertrouw hem niet, vertrouw hem niet; hij is boosaardig, de oude, de stroom.” Hij herkende de liefelijke stem, maar een levend wezen liet zich niet ontdekken. „O,” riep hij, „al zijt gij ook slechts eene schaduw, toch wil ik niet langer leven, maar wil worden als gij, lieve Undine!” En andermaal riep het dicht bij hem: „Zie toch om! Zie toch om!” En omziende, zag hij Undine op een klein eilandje, dat de overstromende beek gevormd had, hem glimlachend wenken. Schielijk had hij nu den bruisenden stroom doorwaad, en stond aan hare zijde. Zij trok hem naast zich op het gras neer en zeide: „Zoo, vertel nu, schoone vreemdeling! Hier hooren de knorrige ouden ons niet en het groene bladerdak dekt ons even goed als de oude hut.”

Nu verscheen ook de oude visscher aan den anderen beekoever en riep hun toe, terug te komen; maar Undine wilde daar niets van weten; zij zag den ridder vriendelijk aan en zong met zoete stem:

»'t Beekjen, in het dal ontsproten,
Vond haar hoogst geluk in 't meer;
En zou zij dat nu verlaten?
Nimmermeer! Nimmermeer!

De oude visscher mocht roepen en bidden, zoo veel hij wou, Undine luisterde niet naar hem. Zij schertste met den ridder, tot deze haar eindelijk ernstig vermaande: „Undine, ik heb medelijden met den ouden man; kom, laat ons weer tot hem gaan.” Zij zag hem met hare groote blauwe oogen verwonderd aan en zeide toen langzaam: „Als gij dat wilt, is het mij ook goed; maar vertellen moet gij toch.”

„Kom dan toch, kom!” riep de visscher, en de ridder nam het meisje op zijne armen en droeg haar naar den overkant.

De oude viel Undine vroolijk om den hals en alle drie gingen nu naar huis — aan verwijten dacht niemand. Undine ging weer op hare vroegere plaats aan de voeten des ridders zitten, en deze berichtte nu, dat hij Huldbrand van Ringstetten heette en dat zijne

bezittingen aan de bronnen van de Donau lagen. „In de fraaie rijksstad aan gene zijde van het groot spookachtig woud wordt een groot tornooi gehouden,” ging hij voort. „Daar reed ook ik met mijn gevolg heen en heb menig eereprijs uit blanke vrouwenhand, vooral uit die van de schoone Berthalda, de pleegdochter van een machtigen hertog, ontvangen. Ik was haar genoot 's avonds bij spel en dans; maar zij is een recht trotsche jonkvrouwe, die wel alle ridders aan hare voeten mocht zien liggen. Zij wilde, geloof ik, ook mijne onderdanigheid op de proef stellen. Toen ik haar dus gisteren tot gedachtenis om een huldeblijk verzocht, wilde zij, dat ik eerst een rit door het verwenschte bosch zou doen en haar bericht brengen, hoe het daar gesteld is. Een eerlievend ridder mag zich zulk een proefstuk niet tweemaal laten opleggen, en hoewel mij aan dat aandenken in den grond zooveel niet gelegen is, ging ik heden morgen toch al voor dag en dauw op weg.” — En nu vertelde Huldbrand zijne in het woud beleefde avonturen, na het vernemen waarvan de oude visscher het hoofd schudde en meende, dat dat alles dwaasheid was en dat men veel liever bespreken moest, op welke wijze de ridder wel het spoedigst weer naar de stad zou komen.

Dit zeggen deed Undine half spotachtig lachen. „Beproof het maar eens en steek den stroom over,” zeide zij; „de daarin drijvende stammen en steenen zouden u spoedig verpletteren. En op het meer mag vader zich met zijne boot zoo ver niet wagen.”

Huldbrand en de visscher traden aan de deur en — ja — de tot een breeden stroom aangezwollen beek had de kleine landtong in een eiland herschapeu en rolde zoo wild en met zulk eene snelheid voort, dat er geen mogelijkheid bestond, naar den anderen oever te komen. De jonge ridder moest wachten, tot het water was afgestroomd.

Hij schikte zich echter geduldig in zijn lot en was zoo welgemoed en gelukkig als zelden te voren. En zoo zag hij met stil welgevallen, dat de stroom nog al breeder en wilder werd, waardoor zijn verblijf hier ook meer en meer gerekt werd.

Wat deed dat af? 's Morgens schoot hij vogels met een ouden armboog, dien hij in een hoek gevonden had, tegen den avond ging hij op ander wild uit. Undine beknorde hem dan wel telkens en beklagde het lot der arme dieren, welke zijne hand had gedood; maar als hij eens geen buit thuis bracht, dan beknorde zij hem toch ook, en een andermaal meende zij weer, dat men zich heel goed met visch alleen kon behelpen, en daaraan ontbrak het nooit — kortom, zij plaagde en kwelde den gast op alle bedenkelijke wijze.

Zoo verstreek dag op dag, week op week; de beide oudjes genden zich aan den vertrouwelijken omgang tusschen de jonge lieden; zij keken niet donker meer, als Undine zich vleiend aan Huldbrands arm hing of als zij hem liefkozend de wangen streelde, wat vaak genoeg gebeurde, als zij hem door hare plagerij meende vertoornd te hebben. De ouden begonnen de twee als verloofden aan

te zien, terwijl ridder Huldbrand in Undine's gezelschap zwaard en strijders, tornooi en de trotsche Berthalda vergat. Hij dacht alleen nog aan het bevallige visscherskind en beschouwde haar in stilte als zijne bruid. Hij hield het voor eene hem aangedane beleediging, als de visschersvrouw haar voedsterkind soms eens om hare grillige luimen beknorde, ofschoon hij bij zich zelf bekennen moest, dat Undine in den grond nog veel meer knorren had verdiend.

Des avonds zaten de mannen in vertrouwelijk gesprek meest bij een beker van den wijn, dien de visscher 't vorig jaar reeds uit de stad gehaald had. Dan vond Huldbrand tot zijne verwondering soms eene waterbloem, soms eene bonte schelp op den bodem zijns bekers en niemand wist zich te verklaren, hoe die daarin geraakt was. Undine zat daarbij in een hoek en lachte schalkachtig.

Op zekeren avond zetten de beide mannen een vrij donker gezicht; zij hadden daar juist den laatsten beker geledigd en uitzicht op nieuwen aanvoer bestond er niet. Undine sliepte hen eerst lachend uit, maar ging toen pruilend heen en zei, dat zij hunne vervelende gezichten niet langer zien wou. Een ommezien later kwam zij weer luchtig in de kamer huppelen en klapte vroolijk in de handjes. „Wat geeft ge mij, als ik u wijn bezorg? — Nu,” liet zij er na een poosje op volgen, „ik wil niet eens wat hebben, als ge maar niet langer zoo zuur kijkt. Komt mee, en als daar aan den oever niet een vol vat wijn ligt, wil ik veroordeeld zijn, eene heele week lang te slapen.”

De mannen volgden haar en vonden buiten werkelijk een goed-gevuld wijnvat liggen. Zij brachten dat ijlings in de kamer, want de hemel was met zwarte wolken bedekt en dreigde met zwaar weer. Undine hielp al haar best mee en riep, haar klein vuistje dreigend tegen de donkere wolken opheffend: „En gij daar boven, past maar op, dat ge ons niet nat maakt.”

De oude zei haar, dat dat zondige praat was; doch dit scheen zij niet te willen begrijpen. Ze kwamen nog vroeg genoeg onder dak. Terstond daarna brak eene ontzettende onweersbui los.

Terwijl nu alle vier genoegelijk om den haard zaten en zich met den werkelijk geurigen wijn laafden, zeide de oude visscher op zeer ernstigen toon:

„Wij verkwikken ons met de edele gave, doch hij, wien ze toebehoorde, heeft er misschien het leven om moeten laten.” — „Dat is juist niet noodig,” riep Undine en schonk den ridder in, terwijl deze zei: „Bij mijne eer, vader, wist ik hem te redden, met hoe groot gevaar ook, ik zou het doen! En dit ook verzeker ik u, stond het in mijne macht, ik zou hem of zijne erven den wijn dubbel en driedubbel vergoeden.”

„Doe met uw goed wat ge wilt,” antwoordde Undine, „maar wat zulk naloopen en zoeken aangaat, dat zijn woorden in den wind. Ik zou mij immers de oogen uitschreien, als gij verloren gingt.....

en niet waar, gij ook mocht liever hier bij ons blijven en u met den kostelijken wijn verkwikken?"

„Natuurlijk mocht ik dat," antwoordde Huldbbrand glimlachend.

„Ge ziet dus, hoe dwaas ge gesproken hebt," ging Undine voort; „ieder is toch zichzelf de naaste; wat gaan ons de andere menschen aan?" De oude man werd hier boos over en noemde het een onchristelijk zeggen.

„Ja," zeide Undine, „zoo ben en zoo denk ik nu eens."

„Zwijg en laat mij zulke taal niet meer hooren!" bestrafte de visscher haar. Zij schrikte en klemde zich aan Huldbbrand vast.

„Zijt gij ook boos?" fluisterde zij. Hij streelde vleiend hare lokken, toen een zacht kloppen op de deur de ontstane stilte afbrak.

Men zag elkaar vragend aan, de ridder greep naar zijn zwaard, maar de oude man zei zachtjes: „Als het is, wat ik vrees, dan helpt geen wapen." Undine sprong ondertusschen naar de deur en riep stout en dreigend: „Hoort, aardgeesten, als ge ondeugendheid voorhebt, dan zal Koelebron je wel anders leeren!"

Ontsteld zagen de anderen het meisje aan; maar van buiten klonk eene stem: „Ik ben geen aardgeest; wilt gij mij helpen en vreest God, doe mij dan open!" Undine ontsloot de deur, en een oude kluizenaar trad binnen, die bij het zien van het schoone meisje scheen te schrikken en begon te bidden: „Alle goede geesten loven den Heer!"

„Ik ben geen booze geest," zei Undine glimlachend; „of zie ik er zoo leelijk uit? Ge merkt wel, dat ik voor uwe bezwering niet bang ben."

Het water droop den heremiet uit haaren kleeren; de visscher en de ridder brachten hem dadelijk in de kamer en hielpen hem zich omkleeden. De huisvrouw ruimde den grijsaard haar grooten zorgstoel in en Undine schoof hem gedienschtig haar bankje toe.

Nadat de oude zich verkwikt had en wat bekomen was, vertelde hij, hoe hij over het meer naar een naburig klooster had willen gaan. „Maar nauwelijks was ons vaartuig te water," vervolgde hij, „of daar brak de storm los, die nog altijd woedt. Wij werden als een bal heen en weer geslingerd, tot wij eindelijk na veel moeite en nood hier den oever naderden. Voordat wij landen konden, begon ons scheepje al sneller en sneller rond te draaien.... of het omsloeg dan of ik er uit tuimelde, weet ik niet; in doodsangst dreef ik voort, tot eene golf mij hier op uw eiland wierp."

„Ja, eiland," zeide de visscher; „voor kort was 't nog eene landtong, maar sinds beek en meer als dol zijn geworden, ziet het er hier heel anders uit."

„Ik merkte zoo iets," sprak de priester, „ik vond een voetpad, dat naar den stroom leidde, volgde het licht, dat uit uwe hut straalde, en dank nu God, dat hij mij bij goede menschen heeft gebracht. Wie weet, hoe lang het wilde oproer der elementen

aanhoudt. 't Zou niet onmogelijk zijn, dat de geweldige watervloed u zoo ver van het vaste land afbracht, dat uw kleine boot dan niet meer daar naar toe kon komen, en dat de bewoners van gindschen oever u eindelijk vergaten."

„Dan blijft gij toch bij ons, niet waar, gij blijft bij ons?" fluisterde Undine en zag smeekend tot den ridder op.

Deze zat in diep nadenken verzonken; het landschap over het water trad gedurig schemerachtiger achteruit en verwijderde zich meer en meer uit zijn gezichtskring; het bloeiend eiland, waarop hij zich bevond, trok hem al sterker en sterker aan. Undine gloeide en bloeide als de schoonste roos der wereld.... Wat ontbrak aan zijn geluk? — Hij keerde zich tot den priester en sprak op vastberaden toon:

„Eerwaardige vader, gij ziet hier een bruidspaar voor u, en als dit meisje en deze goede oude lieden er niets tegen hebben, moet gij ons nog dezen avond door uw zegen verbinden."

De ouden hadden wel al lang aan zoo iets gedacht, maar toen de ridder het nu zoo onverwachts uitsprak, kwam het hun toch als iets nieuws, iets onbegrijpelijks voor.

Na veel heen en weer praten kwam men eindelijk tot een besluit; de huisvrouw ging, om het noodige tot de trouwplechtigheid in orde te brengen. De ridder draaide aan zijn gouden halsketen, om twee ringen los te krijgen voor zich en de bruid. Nu scheen deze uit diepe gedachten wakker te worden en sprak: „Niet alzo! Zoo dood-arm hebben mijne ouders mij de wereld niet ingezonden." Zij snelde de deur uit en kwam terstond daarna met twee kostbare ringen terug, waarvan zij een aan den bruidegom gaf, terwijl zij den anderen voor zich behield. Op de verwonderde navraag van den visscher en zijne vrouw, waar die kleenoden van daan kwamen, gaf zij ten antwoord: „Mijne ouders lieten mij eens deze blinkende dingetjes in de mooie kleeren vastnaaien, die ik aanhad, toen ik bij u kwam, maar zij verboden mij, vóór mijn trouwdag daarvan te spreken. Dus heb ik ze maar stilletjes bewaard."

Undine had zich eene heele poos rustig en bedaard gehouden. Nu echter was het, alsof al de wonderlijke grillen, die in dat lieve kopje spookten, er op eens uit moesten. Zij jekte en gekte met hare pleegouders, met den ridder en zelfs met den priester. Deze verzette zich daar echter tegen en sprak ernstig: „Mijne schoone jonge dochter, men kan u wel niet zonder welgevallen aanzien, maar nu moest gij uwe ziel toch liever op de ophanden zijnde heilige plechtigheid voorbereiden."

„Ziel?" voegde Undine hem spottend toe; „maar als nu iemand in 't geheel geen ziel had.... ik bid u, wat moet men dan voorbereiden?"

De priester keerde zich verstoord van haar af, doch zij vleide hem weer en zeide: „Het spijt mij, dat gij boos wordt, maar gij

moogt toch niet boos worden op iemand, die u geen kwaad doet." Het was, alsof haar iets drukte en of ze uitvoerig vertellen wou, wat dat was; maar zij hield zich even spoedig weer in, alsof ze huiverig was, er voor uit te komen. Eerst na eene poos vervolgde zij: „Zoo'n ziel moet toch wel iets liefs, maar toch ook wat vreeslijks wezen. O God, vrome man, was 't niet beter, dat men haar nooit kreeg? De ziel moet zwaar op het lichaam drukken, recht zwaar, want reeds de gedachte daaraan vervult mij met beving en schrik. En ach, 't was mij tot hiertoe zoo licht en luchtig om het hart."

Zij barstte in tranen uit en bedekte haar gezicht. Verschrikt zagen allen naar haar om; de priester bezwoer haar bij alle heiligen, indien boosheid in haar was, het bedriegelijk omhulsel af te werpen; doch zij zonk voor hem op de knieën en schudde ontkennend het hoofd.

Toen zeide hij eindelijk: „Heer bruidegom, voor zoo ver ik doorgronden kan, is geen boosheid in haar, maar wel veel wonderbaarlijks. Ik beveel u omzichtigheid, liefde en trouw aan."

Undine zag schuw tot Huldbrand op. „Ach, nu wilt gij mij zeker niet meer hebben, en ik heb toch niets kwaads gedaan, ik arm, arm kind!" En zij was daarbij zoo aanminnig en roerend, dat de ridder haar innig aan zijn hart sloot. Nu glimlachte zij hem door tranen toe en was 't, alsof het morgenrood op de kristalheldere beek speelde.

„Gij kunt mij niet opgeven!" fluisterde zij en streelde hem de wangen. Dit deed den ridder de pijnlijke gedachten vergeten, die in zijne ziel oprezen en hem overreden wilden, dat zij een boosaardig, plaagziek wezen uit de geestenwereld was. Hij richtte zich op en trad met haar voor den priester, die hen met korte woorden inzegende.

Daarop zeide die echter: „Hoe vreemd! Gij zeidet mij immers, dat gij alleen op dit eiland woont, en terwijl ik den zegen uitsprak zag ik toch een lang man met witten baard en witten mantel door dat venster kijken. Hij moet nog voor de deur staan, zoo gij hem misschien binnen wilt vragen."

„De hemel behoede ons!" riep de visschersvrouw ontsteld. Huldbrand sprong naar het venster; 't scheen hem toe, dat hij eene lichte nevelstreep in de donkerheid zag verdwijnen, waarom hij den priester dan ook verzekerde, dat hij zich zeker vergist moest hebben. Gedurende het verdere van dien avond was Undine bijzonder stil en rustig.

Ook den volgenden dag was zij vriendelijk en uiterst zorgdragend, in alles juist als een huismoedertje; zij duldde ook niet, dat de goede oude moeder het geringste werk deed, en bad den grijzen priester nederig vergiffenis voor de dwaasheden, die zij gisteren gesproken had; met één woord, zij scheen allen zoo veranderd, zoo vreemd en daarbij toch zoo welbekend toe, dat zij haar met stille verwondering aanzagen.

Meermalen omhelsde zij in den loop van dien dag hare pleegouders en zeide: „O, nu voel ik eerst, hoeveel gij voor mij gedaan hebt, gij lieve, goede menschen!” De drie, die haar reeds langer kenden, dachten, dat haar grillige aard zich spoedig weer openbaren zou, maar zij bleef zacht en stil.

De oude priester zeide gedurig tot Huldbrand: „Heer, de hemelsche goedheid heeft u gisteren door mij een schat toevertrouwd; draag er goed zorg voor!”

Tegen den avond hing Undine zich met deemoedige teederheid aan des ridders arm en trok hem voor de deur. Zij kwamen aan den oever van den voor kort nog zoo wilden stroom en Huldbrand was verbaasd, toen die nu met kleine golfjes zacht voortruischte.

„Tegen morgen zal zij geheel opgedroogd zijn,” zeide de schoone vrouw treurig; „gij kunt dan reizen waarheen gij wilt.”

„Niet zonder u, mijne Undine!” antwoordde hij.

„Dat hangt immers geheel van u af,” fluisterde zij half schreiend, half lachend. „Draag mij naar dat kleine eiland vóór ons over. Daar zal het beslist worden.”

Schoon niet begrijpende, wat zij wilde, nam Huldbrand haar op zijne armen en droeg haar over. Hij herinnerde zich nu eerst, dat het hetzelfde kleine eiland was, waarop hij haar dien eersten avond gevonden had.

„Ga tegen mij over zitten,” begon zij, „dat ik in uw oogen lezen kan. En nu, luister aandachtig naar wat ik vertel. Zie, mijn lieveling, in de elementen zijn er wezens in uitzien nagenoeg aan u gelijk, maar ook andere. In de vlammen glinsteren en spelen de wonderlijke salamanders, in de aarde huizen de kleine gnomen, de boschgeesten zwerven door de wouden, en in de meren, stroomen en beken houden de watergeesten verblijf. O, in klinkende gewelven van kristal is het zulk heerlijk wonen; koraalboomen met blauwe en roode vruchten versieren de hoven; de voet treedt er op glinsterend zeezand, en kostelijk gesteente en wonderfraaie bonte schelpen verlustigen er het oog; wat de vroegere wereld maar schoons bezat en wat zij thans niet meer waardig is, overdekken de golven met hare zilveren sluiers. De edele getuigen en eerwaardige gedenkteekenen van een vroegeren tijd blijven daar in de diepte echter bestaan en de wateren doen er liefelijke mosbloemen en velerlei rietgewassen uit opspruiten. En die daar wonen zijn liefelijk en bevallig, de meesten ook schooner dan de menschen. Menig visscher heeft al eens een uit den vloed opstijgende en zingende waterfee bespied; al deze wonderbare wezens worden door de menschen Undinen genoemd. Gij, geliefde man, ziet nu eene wezenlijke Undine voor u.”

De ridder wilde zichzelf opdringen, dat zijne schoone vrouw hem met aardig verzonnen sprookjes wou bezighouden, en dus geloofde hij zelfs geen oogenblik aan het gehoorde; maar toch staarde hij haar met verwonderde oogen aan. Zij schudde bedroefd het hoofd en vervolgde:

„Wij zouden het beter hebben, dan gij menschenkinderen, maar toch is er ook iets treurigs bij: wij en die ons gelijken in de andere elementen vergaan met geest en lichaam, zoodat geen spoor van ons achterblijft; en als gij tot een reiner leven ontwaakt, zijn wij gebleven, waar zand en vonk en wind en golf blijven. Daarom hebben wij allen ook geen zielen. . . Het element beweegt ons, het gehoorzaamt ons vaak, zoo lang wij leven; het stuift voor ons voor eeuwig uiteen als wij sterven, en wij zijn lustig en dartel, zonder ooit van droefenis te weten, evenals nachtegaal, goudvisch en andere kinderen der natuur dat ook zijn. Mijn vader, een machtig watervorst in den verren oceaen, wilde nochtans, dat zijne eenige dochter eener ziel zou deelachtig worden, al moest zij dan ook in al het leed en al de smarten der bezielde deelen. Eene ziel kunnen wij nu echter alleen verkrijgen door de verbintenis met een menschenkind. . . Nu ben ik bezielde; aan u, geliefde vriend, ben ik mijne ziel verschuldigd. Door bedrog wilde ik u niet behouden; maar wat moet uit mij worden, indien gij mij verstoot? Wilt gij, dan ga ik alleen naar den oever terug; ik duik onder in de beek vóór mij, die mijn oom is en in het bosch hier een kluizenaarsleven leidt. Hij is machtig, en gelijk hij mij als luchtig, lachend kind bij de visschers bracht, zal hij mij ook weer naar mijne ouders terugbrengen, mij bezielde, minnende — lijdende vrouw.”

Zij wou nog meer zeggen, maar vol teedere aandoening nam Huldbrand haar in zijne armen en droeg haar weer naar den anderen oever. Hier eerst zwoer hij, haar nooit te verlaten. In zoet vertrouwen wandelde Undine aan zijn arm naar de hut en gevoelde nu eerst, hoe weinig zij de kristallen paleizen haars vaders, den machtigen zeekoning, te betreuren had.

Den dag daarna had Undine reeds vroeg in de morgen hare legerstede verlaten. Op des ridders vraag zeide zij: „Ik wou zien, of oom woord heeft gehouden. Hij heeft reeds alle stroomen in hunne bedding teruggeleid. Gij, mijn liefste vriend, kunt dus vertrekken, zoodra ge maar wilt!”

Het was Huldbrand, of hij wakend voordroomde; hij kon zich die wonderlijke verwantschap van zijne vrouw nog bijna niet als mogelijk voorstellen; maar hare onbeschrijfelijke aanminning verbande alle verontrustende gedachten. Hij voelde zich hier in de stille afzondering zoo wel, dat hij zeide: „Laat ons nog blijven; waar kunnen wij genoegelijker dagen beleven dan hier?”

„Zoo als gij wilt,” antwoordde Undine vriendelijk; „maar zie, de oude menschen zullen buitendien al met droefheid van mij scheiden; en als zij nu de nieuwe ziel in mij bespeuren, als zij merken, dat ik hen nu innig liefhebben en vereeren kan, dan kan de scheiding hen licht wel den dood doen. En hoe kan ik dit mij nieuwgeschonken liefhebbend hart voor hen verbergen, als wij nog langer bij elkander blijven?”

Huldbrand gaf haar gelijk; men maakte zich reisvaardig en nam afscheid; de oude priester vergezelde hen door het bosch. De pleegouders braken in luide klachten uit, alsof zij nu eerst recht gevoelden, wat zij aan hun lief voedsterkind verloren hadden; Undine weende stil voor zich.

De rit door het frissche, groene bosch, waarin zich ditmaal geene verschrikkingen vertoonden, verdreef hare treurigheid echter spoedig. Zij had alleen oogen voor Huldbrand, die aan hare zijde ging, en hij alleen voor haar, tot zij opmerkzaam gemaakt werden door een fluisterend gesprek, dat de priester aan de andere zijde met een vierden reismakker had, die hun ongemerkt achterop was gekomen.

Deze had een langen witten mantel om, die in zoo wijde plooiën om hem heen golfde, dat hij hem ieder oogenblik moest opnemen, zonder hierdoor echter in het gaan te worden belemmerd. Een lichte kap hing hem diep in het gezicht; juist, toen de jonggetrouwdē hem bemerkten, zeide hij: „Zoo woon ik dan al lange jaren in deze streek, zonder juist een heremiet te zijn of al te strenge boetedoening voor mijzelf noodig te achten. Ik heb alleen daarom het bosch zoo lief, omdat ik het eene aangename ontspanning vind, in mijn fladderend wit kleed in de donkere schaduw te wandelen en nu en dan een warmen zonnestraal, die onverhoeds doordringt, op te vangen.” — „Gij schijnt mij een wonderlijke gast toe,” zeide de priester; „ik mocht wel iets meer van u weten.” — „Ik heet Koelebron,” antwoordde de vreemde; „men kan mij ook wel vrijheer van Koelebron noemen, want vrij ben ik als een vogel in de lucht en licht nog wel veel vrijer. — Maar nu heb ik aan die jonge vrouw daar een woordje te zeggen.” En met een vluggen sprong stond hij dicht bij Undine. Hij richtte zich hoog op, en toen zij zich verschrikt afwendde, lachte hij in zijn baard. „Ho, ho,” zei hij zachtjes, „weet je niets meer van je oom Koelebron, die je op zijn rug zoo trouw door het bosch droeg?” — „Ik bid u,” antwoordde Undine, „laat u niet meer voor mij zien; zou mijn man geen afgrijzen krijgen, als hij zich aan zulke verwantschap wennen moest?” — „Nichtje,” zeide Koelebron, „laat mij maar gerust je leidsman blijven; wie weet, wat last je anders nog van de aardgeesten krijgt. Die oude pater Heilman daar heeft, schijnt wel, beter geheugen dan gij; ik kwam hem zoo bekend voor, zei hij, en dat moest ook wel, want ik was immers ook de waterhoos, die hem uit zijn scheepje opnam en aan land spoelde, om je huwelijk in te zegenen.” — „Daar is het eind van het bosch al,” fluisterde Undine; „gij maakt hem maar angstig, ik bid u vurig, laat ons in vrede trekken.”

Koelebron trok een zoo leelijk grijnzend gezicht, dat Undine een kreet van schrik liet hooren. Bliksemsnel deed nu de ridder met zijne scherpe kling een houw naar Koelebrons hoofd, maar hij lieuw in een waterval, die van eene hooge klip neerstortte en hen onder een geklater, dat als lachen klonk, met schuim en bruis overgoot.

Toen zeide pater Heilman, als uit den droom ontwakend: „Dat heb ik al lang verwacht, daar de beek zoo dicht op de hoogte nevens ons aanliep. In 't eerst kwam zij mij zelfs als een mensch, die spreken kon, voor.” Maar Huldbrand hoorde uit het ruischen van den waterval duidelijk de woorden in zijn oor klinken:

„O ridder, driftig, heet van bloed,
'k Ben niet vergramd, 'k ben niet verstoord,
Als gij maar 't vrouwken trouw behoedt,
Dat nu voor goed u toebehoort.”

Na nog eene korte poos waren zij buiten het bosch en lag de rijksstad voor hen.

Daar had het plotselijk verdwijnen van ridder Huldbrand groot opzien verwekt. Berthalda betreurde hem onverholen en beklaagde zich zeer, dat zij hem naar het gevaarlijke bosch had uitgezonden.

Toen hij echter nu onverhoeds met eene wonderschoone vrouw kwam opdagen, waren allen zeer verblijd, behalve Berthalda, want die had den knappen ridder gaarne zelve met hare hand gelukkig gemaakt. Evenwel hield zij dat welwijselijk verborgen en ontving Undine bijzonder vriendelijk. Deze was dan ook zoo schoon en lief-tallig, dat zij iedereen voor zich innam, in weerwil van den sluier, die over hare afkomst lag en dien niemand wist op te lichten, daar Huldbrand zweeg en pater Heilman zich insgelijks geen woord over haar liet ontvallen.

De jonge vrouw kreeg overigens de schoone Berthalda iederen dag meer lief. „We moeten elkaar vroeger al gekend hebben,” zeide zij vaak; „niet zonder grond voel ik mij zoo door u aangetrokken.” Maar ook Berthalda voelde eene genegenheid voor Undine, die zij zichzelve niet kon verklaren, daar zij integendeel alle oorzaak meende te hebben, om verstoord op haar te zijn. Die genegenheid nam gedurig toe en in 't eind kwamen zij overeen, dat Berthalda het jonge paar voor eenigen tijd naar burg Ringstetten aan de Donaubronnen zou vergezellen.

Op een schoonen avond wandelden de drie bevrienden vroolijk pratend door de straten der stad. Zij schilderden zich het genot, dat hen op Ringstetten wachtte, met bonte kleuren af en wilden juist den dag van de afreis bespreken, toen een lang man het marktplein kwam oversteken en na beleefden groet Undine iets in het oor zei. Verdrietig over die stoornis, trad zij met hem ter zijde; men hoorde beiden in eene vreemde taal met elkander fluisteren. Huldbrand nam den man scherper op en meende, hem te kennen. Op eens klapte Undine vroolijk in de handen en liet den vreemde staan, die zich stil verwijderde en in den nabijgelegen put neerklom.

„Wat wou de bronmeester van u, lieve Undine?” vroeg Berthalda.

„Op uw naamdag zult gij dat vernemen,” antwoordde deze glimlachend, „als gij met uwe pleegouders bij ons komt.”

„Koelebron?” vroeg Huldbrand met eene innerlijke huivering, toen hij met zijne vrouw alleen was.

„Ja, hij was het,” antwoordde zij; „hij heeft mij het hoofd warm gemaakt, maar onder het spreken heeft hij mij tegen zijne bedoeling met eene welkome tijding verblijd. Wilt gij mij nu een groot genoegen doen, onthoud u dan tot overmorgen van alle vragen; dan krijgt gij ook uw deel van de verrassing.”

De naamdag kwam; versierd met de rijke geschenken harer pleegouders en vrienden, zat Berthalda als lentegodin aan de tafel voor.

Met heimelijk ongeduld wachtte zij, en niet minder Huldbrand, op de beloofde verrassing. Zij konden in Undine's stralend oog lezen, hoe zij zelve naar het geschikte oogenblik voor de verklaring verlangde, en dat deze zeker iets geheel buitengewoons aanbrengen zou.

Tegen het einde van de tafel verwachtte men, uit haren mond een lied te hooren. Zij greep terstond naar de luit en zong met zoete stem van het meer, dat eeuwig murmelt en eeuwig mort en toch op zijne golven een kind, dat het den moederarm ontrukkt heeft, aan 't verre strand zachtjes op de groene zoden nedervlijt. Zij zong verder van eenen edelen hertog, die dat kind vond en meenam naar zijn slot, die het daar alles: rijkdom, opvoeding en hooge kunst ten deel liet vallen, maar het toch het beste, de ouderliefde, niet vergoeden kon. — Hier brak zij af. „Ja, zoo was het,” zeide de hertog diepbewogen tot Berthalda; „ik vond u als arme wees, maar de zangeres heeft gelijk, het beste konden wij u niet geven.”

En weer sloeg Undine de luit en zong verder, hoe vader en moeder hun kind zoeken, hoe zij weenen en klagen en geen rust vinden, al zijn ook jaren vergaan, tot Berthalda onder tranen uitriep: „Undine, waar zijn mijne ouders? Gij weet dat, lieve fee!”

Ook Undine had tranen in de oogen; zij wenkte, en de oude vischer trad binnen met zijne vrouw. Vragend zagen zij de jonge vrouw aan, die stom op Berthalda wees, en luid snikkend en God dankend vielen zij het schoone meisje om den hals.

Toornig echter rukte deze zich los. Dat was te veel voor haar trotsch gemoed; zij had zeker geloofd en gehoopt, dat slechts kronen op haar neerregenen konden.

Zij voer uit tegen Undine en de beide ouden. Undine waggelde doodsbleek van den een tot den anderen; al haar geluk was weg. „Hebt gij dan werkelijk eene ziel, Berthalda?” riep zij meermalen, als om de vriendin uit een boozen droom te wekken. Maar Berthalda hoorde en zag niets; zij verlangde, dat men haar wegbrengen zou van eene plaats, waar men het op hare vernedering toegelegd had. De hertog en zijne gemalin begeerden evenwel zekerheid. Toen trad de oude visschersvrouw vooruit en zeide: „Als deze booze jonkvrouw mijne dochter is, moet zij aan den linker arm een merkteeken hebben in den vorm van een viooltje; dat had zij als klein kind, en het kan niet geheel verdwenen zijn.” Berthalda werd bleek en de hertogin verklaarde: „Zij is uwe dochter, want het teeken is voorhanden. Komt mee, gij oude menschen!”

De hertog en zijne gemalin en Berthalda met hare ouders gingen heen, terwijl ook de overige gasten zich zwijgend verwijderden.

Undine weende over haar gestoord feest en over Berthalda's gramstorigheid. „Ach, wat wist ik van zulk een harden zin?” zeide zij tot Huldbrand; „ik zal mij nooit aan dien hoogmoed en dwaze ijdelheid kunnen gewennen.”

Zij besloten, terstond de stad te verlaten. Den volgenden morgen vroeg was alles tot vertrekken gereed en ging Undine, door Huldbrand geleid, naar den reiswagen, toen een visschersmeisje op hen toetrad. Zij herkenden Berthalda, die hun snikkend vertelde, dat hare pleegouders haar om haar gedrag van gisteren verstooten hadden. „Zoo wil ik dan,” sprak zij, „als visschersdeerne bij mijne ouders leven en sterven. Vooraf echter wilde ik u vergiffenis vragen.”

Undine viel haar om den hals. „Gij gaat met ons,” zeide zij; „zie, wij werden als kinderen verwisseld, dat heeft hij mij verteld, dien gij voor den bronmeester hielt. Daarom heb ik u ook dadelijk zoo lief gekregen, en daarom willen wij als zusters geluk en ongeluk deelen.” — Huldbrand ondersteunde Undine's verzoek, en zoo volgde Berthalda hen dan naar Ringstetten.

Toen men den ouden visscher dit mededeelde, sprak hij: „Berthalda mag blijven; maar zoo onze dochter, de lieve Undine, daar kwaad van overkomt, dan treft haar mijn vloek.”

Alhoewel de ridder na lange afwezigheid veel te doen en te beschikken vond, waren het blijde dagen, die de drie in den eersten tijd leefden. Daar op eens echter werd die rust verstoord. Toen eens de beide vrouwen alleen in het bosch wandelden, kwam een lang man op haar toe. Undine wenkte hem driftig, ja dreigend, zijns weegs te gaan, en hij verdween achter de struiken. Berthalda had met schrik den bronmeester uit de rijksstad herkend, maar Undine zei glimlachend: „Wees niet ongerust; hij mag u niets doen,” waarna zij haar alles vertelde, ook wie zij zelve was.

Na dien tijd voelde Berthalda in bijzijn van hare vriendin altijd zekere huivering en begreep niet, hoe Huldbrand een wezen kon beminnen, dat haar nu zoo vreemd, ja bijna spookachtig toescheen.

Wanneer zij op heldere avonden buiten wandelden of zaten, zagen zij soms luchtige, lichte gedaanten voor hen rondzweven, en als Berthalda en Huldbrand dan scherper toezagen, waren het slechts nevelstrepen, maar Undine glimlachte en zei: „Ze brengen mij groeten van den verren oceaen; 't zijn boden van mijn besten vader.”

Maar dat alles vermeerderde Berthalda's afschrik en ridder Huldbrand werd mettertijd zelf daardoor aangetast. Zijne echtgenootscheen hem meer en meer een hooger wezen toe, dat hem niet toebehoorde, en zoo kwam het, dat hij zich van haar afwendde en meer aan het menschenkind Berthalda hechtte.

Undine bemerkte dit met diepe droefheid, maar hare tranen wekten de oude innige liefde in Huldbrands hart niet meer op.

En nu deze meer en meer van haar vervreemd werd, scheen ook de bronmeester, de oude oom Koelebron, gelijk Berthalda hem noemde, een toenemenden haat tegen deze laatste te doen blijken. Hij trad vaak dreigend voor haar, ja eens, toen zij met den ridder in den burgtuin wandelde, stak hij onvoorziens uit de struiken de lange armen naar haar uit en zou, was niet Undine haastig toegekomen, haar zekerlijk gegrepen hebben.

Berthalda werd ziek ten gevolge van den schrik; maar Huldbbrand maakte zich over het voorgevallene ontzettend driftig en zijne verstoordheid was vooral tegen de onschuldige Undine gericht. Daardoor werd het echter volstrekt niet beter; de vergramde Koelebron hield de burgbewoners door zijne plagerijen in voortdurende onrust.

Nu liet Undine eens, toen Huldbbrand was uitgereden, een grooten steen aanslepen en beval, den prachtigen put op het slotplein daarmee te overdekken. De bedienden verheugden zich, hunne zachtzinnige meesteres een dienst te kunnen doen, en de steen zweefde reeds boven den put, toen Berthalda toeschoot en zeide, dat zij uit dezen put het water, dat voor hare huid zoo goed was, liet halen, waarom men hem niet sluiten mocht.

De jonge vrouw hield echter vol en in korten tijd was de put zorgvuldig overdekt. Zij boog zich nadenkend daarover heen en scheen met den vinger iets op de gladde vlakke te schrijven. Toen zij hierop wegging, zag men op den steen diep ingegrifte teekens staan.

Dien avond, toen Huldbbrand naar huis kwam, beklagde Berthalda zich bitter. De ridder zag zijne vrouw donker aan.

„Alleen, onder vier oogen, wil ik u de reden wel zeggen,” zuchtte deze; „maar ach, verg toch niet van mij, dat ik hier spreek.” Zij zag hem zoo biddend aan, dat haar blik als een zonnestraal in zijn hart drong en hij haar bereidwillig in een ander vertrek volgde.

„Gij kent immers den boozen oom Koelebron en hebt hem dikwijls hard bejegend,” begon zij; „zie, hij is zielloos, hij heeft geen vermoeden, hoe innig lief en leed verbroederd zijn, hoe onder den traan de lach opkomt, het lachje den traan uitlokt. Zoo ziet hij dan somwijlen, dat gij ontevreden op mij zijt, dat ik kinderachtig genoeg ben om te schreien, terwijl Berthalda juist toevallig lacht. Nu verbeeldt hij zich allerlei dingen; het helpt niet, dat ik hem wegzend, hij gelooft mij niet meer. Ik moet dus voor den rustverstoorder de deur sluiten, en deze is alleen juist die put. Met de andere brongeesten leeft hij in onmin; eerst verder beneden aan de Donau begint zijne macht weder. Ik liet daarom den steen op de opening leggen en schreef daar teekens op, die al de krachten van mijn oom verlammen. Menschen evenwel kunnen hem zonder moeite weer afnemen. Wilt gij, voldoe dan aan Bethalda's verlangen; maar zij weet niet, wat zij vraagt, want op háar vooral is Koelebron verstoord.”

Huldbbrand erkende de grootmoedigheid zijner beminnelijke vrouw en zeide: „De steen blijft liggen en alles, mijne liefste, zal naar

uw wil geschieden." Zij kuste hem en sprak: „Nog heb ik eene bede, mijn vriend. Word nooit vertoornd op mij, als wij op een water zijn. Zie, dan zouden de verwanten macht over mij krijgen en mij onmiddellijk van u wegrukken, in de meening, dat hun trotsch geslacht in mij was beleedigd geworden. Ik zou dan nimmer tot u terugkomen, en deed ik dat, o God, dat zou nog oneindig veel erger zijn. Zoo gij de arme Undine liefhebt, laat het dan nooit daartoe komen, mijn vriend." Hij beloofde plechtig, te doen, wat zij begeerde, en beiden verlieten hand in hand het vertrek.

Daar kwam Berthalda met arbeiders. Haastig vroeg zij: „Nu kan de steen toch weer weggenomen worden — niet waar? Gauw aan 't werk, mannen!" De ridder echter gebod: „De steen blijft liggen!" waarop Berthalda verbleekte en wegsnelde.

Bij het avondmaal vermiste men haar, maar op hare kamer vond men een beschreven blad, inhoudende: „Ik vergat, dat ik eene arme visschersdochter ben; ik wil bij mijne ouders boete doen."

Undine, hevig verschrikt, verzocht Huldbrand dringend, de vriendin na te snellen; doch het was niet noodig, dat men zich zoo haaste. Een bode kwam en bracht de tijding, dat zij naar het Zwarte Dal was. Terstond wierp de ridder zich op zijn paard en zette het op een galop. Hij lette er niet op, dat Undine hem angstig nariet: „Ga niet daarheen! Ga niet alleen!" Toen zij zag, dat hare stem niet gehoord werd, volgde zij hem op haar wit paard, zonder een dienaar tot geleide mede te nemen.

Het Zwarte Dal ligt diep tusschen hooge bergen; donkere dennen overschaduwden het landschap, zoodat zelfs de beek, die tusschen klippen doorschoot, zich troebel en zwart vertoonde. De ridder gaf zijn paard de sporen, want de donkere wolken en in de verte doffe donder kondigden een opkomend onweder aan. Daar zag hij iets wits op den grond; hij meende, Berthalda's kleed te herkennen, en dreef zijn ros nog meer aan. Het schrikte; hij steeg af en baande zich een weg door het dichte struikgewas heen. Duidelijk herkende hij thans in het schemerdonker eene slapende of onmachtige vrouwelijke gedaante; hij boog zich over haar heen en riep overluid haar naam — een blauwe bliksemstraal siste door de lucht — daar zag hij in een gruwelijk vertrokken gezicht en hoorde een schoone stem: „Kus mij dan, verliefde dwaas!" Huldbrand sprong achteruit, de gedaante hem achterna. „Naar huis! naar huis! anders pak ik u," riep deze dreigend. „De geesten zijn wakker!" En zij strekte hare lange witte armen naar Huldbrand uit. „Verwenschte Koelebron!" schreeuwde de ridder. „Gij zijt het, daar hebt gij een kus!" Woedend hieuw hij met zijn zwaard naar de gestalte..... een watergolf liet hem niet meer twifelen, met wien hij gestreden had.

„Ik zou hem Berthalda overlaten," zeide hij overluid; „hij zou zich op haar wreken, maar dat zal hem niet gelukken." Bemoedigd keerde hij naar zijn paard terug; daar op eens hoorde hij Berthalda's

stem in de nabijheid en na weinige oogenblikken stond hij bij haar. Zij was zoo uitgeput, dat zij hem zonder tegenspraak volgde en zich naar het paard liet leiden. Het was haar niet doenlijk, verder te gaan; maar het paard, door Koelebrons verschijning verschrikt, was nog altijd wild, zoodat hij de half onmachtige onmogelijk op kon krijgen en geheel radeloos en verlegen stond.

Daar hoorde hij een wagen, die over het steenachtig pad kwam aanrollen. Hij riep om hulp. Kort daarop verscheen tusschen de boomen een groote, met wit linnen overdekte wagen, met twee kloeke schimmels bespannen. De voerman in zijn witte kiel ging er bij aan.

„Ha ha,” riep deze, „uw paard is bang voor de plagerijen van den berggeest, die hier woont, en uwe dame is moe en kan niet verder; bind uw paard aan mijn wagen en stap met haar in.”

De ridder vond dat goed en spoedig rolde het voertuig langzaam langs den weg, terwijl de voerman er bij aanstapte.

De beiden in den wagen geraakten zoo zeer in gesprek verdiept, dat zij volstrekt niet op den voerman letten, die onder het gaan met schorre stem een lied zong, tot hij op eens afbrak en riep: „De pooten hoog opgetild, schimmels, en je goed gehouden! Hoera!”

Huldbrand rees op en zag met schrik den geheelen dalkom met schuimende, zichtbaar stijgende golven opgevuld. „Dat is Koelebron, die ons wil doen verdrinken,” riep hij; „weet gij hulp, voerman?” — „Waarom niet?” antwoordde deze honend; „maar weet gij wel, wie ik ben?” — „Wat gaat mij dat aan?” riep de ridder. „De vloed klimt!”

„Het gaat u wel wat aan,” grijnslachte de voerman, „want ik zelf ben Koelebron.” En hij keerde naar die in den wagen zijn grimmig dreigend gezicht toe; doch schimmels en wagen vloeiden in schuimende golven weg, de voerman veranderde in eene reusachtige, klotsende golf en wilde de beiden voor altijd begraven, toen op eens door 't loeien der losgelaten elementen eene zilveren stem klonk:

»Wilde golven, wijkt en vliedt!

't Is Undine, die 't gebiedt;

Hoort haar stem en spoedt u vlug

Naar uw oud gebied terug!”

Morrend en murmelend zegen de golven neer; het op eens kalm en effen geworden water stroomde weg; als eene witte duif zag men Undine van de hoogte neerdalen, den ridder en Berthalda grijpen en hen naar eene groene hoogte in veiligheid brengen. De geheel uitgeputte Berthalda werd op Undine's edel ros getild en zoo keerden alle drie naar den burg terug.

Op nieuw erkende Huldbrand de onuitputtelijke goedheid en zachtheid zijner gemalin; Berthalda was beschaamd en dankbaar. Undine voelde zich gelukkig door de weer ontwaakte liefde van haren ge-
maal, en zoo keerde vrede en rust op Ringstetten terug. — De winter kwam en ging; de lente spande haren blauwen hemel over gelukkige menschen uit.

Op een dag gingen zij eens weder naar de bronnen van de Donau. Huldbrand vertelde van den heerlijken stroom, van zijne burgten en steden, zoodat Berthalda den wensch uitte, om al deze heerlijkheden met eigen oogen te zien. Terstond ondersteunde Undine haar verzoek, en Huldbrand stemde bereidwillig toe. Niettemin waarschuwde hij zijne gemalin, dat verderop Koelebrons macht weer begon, doch zij zei glimlachend: „Ik ben immers bij u; tegen mij zal de booze woelwater niets beginnen.” — Zoo werd de reis ondernomen.

Het was eene verrukkende vaart op de breede, blauwe Donau, voornamelijk in de eerste dagen. In eene bekoorlijke streek begon echter Koelebron ook al weer met zijne plagerijen. Nu eens staken erge tegenwinden op, dan weer schuimden de golven, alsof zij het vaartuig verslinden wilden. Als Undine de hand uitstak of eenige zachte woorden fluisterde, kwam de watergeest dan wel voor een poosje tot rust; maar een oogenblik later begon hij toch zijn spel weer, zoodat het kleine gezelschap vrij wat last van hem had. Daarbij begonnen de veerlieden en de dienstbaren elkaar allerlei vreemde dingen in het oor te fluisteren, en Huldbrand dacht dikwijls: „Dat komt er van, als aarde en water een verbond samen sluiten... ik wist niet, dat zij eene waterfee was, maar ondervind nu de gevolgen!”

Door zulke gedachten werd hij wederom tegen Undine verbitterd, en zij gevoelde dat zeer goed. Na een vermoeienden dag was zij op een avond ingesluimerd. Pas had zij de oogen gesloten, of daar kwam een reusachtig menschenhoofd snel uit het water opduiken en bewoog zich in dezelfde richting met het vaartuig voort. Een ieder wees naar de plaats, waar het schrikbeeld zich vertoonde; maar nu wemelde plotseling de watervlakte rondom het schip van de gruwelijkste gezichten. Door het geschreeuw, dat opging, werd Undine wakker — de schrikbeelden verdwenen; maar Huldbrand, door al die goochelarijen hevig verstoord, zou in wilde verwenschingen zijn losgebroken, had Undine niet biddend gezegd: „Wij zijn op het water, maak u niet boos op mij.” Hij zweeg en bedwong zijne drift.

Onderwijl zat Berthalda in diepe gedachten. Zij wist veel dingen van Undine, maar hoe het met Koelebron, wiens naam zij niet eens kende, was gesteld, was haar een donker raadsel gebleven. Zoo nadenkende knoopte zij een halsband, dien zij van Huldbrand gekregen had, los en liet dien boven het water spelen. Daar dook haastig eene hand uit den Donaustroom op, pakte het sieraad en verdween weder. Berthalda gilte — — een schaterlachen uit de diepte antwoordde.

In wilde woede sprong Huldbrand op, verwenschte allen, die zich in zijne verwantschap en in zijn leven wilden dringen, en daagde hen uit, voor de spits van zijn zwaard te komen. Berthalda weende en vuurde daardoor zijne drift nog meer aan, terwijl Undine hare hand in het water doopte en onverstaanbare woorden fluisterde. Slechts nu en dan vermaande zij haar gemaal op biddenden toon: „Mijn liefste, beknor mij overal en hoe gij wilt, maar hier, hier

niet!" Werkelijk onthield hij zich ook van elk woord tegen haar. Toen haalde zij met vochtige hand uit het water een snoer wonderfraaie koralen op. „Neem," zeide zij, dat aan Berthalda toereikend; „ik heb u vergoeding laten brengen, maar schrei nu niet meer."

Daar echter rukte Huldbrand het sieraad uit hare hand, slingerde het in den stroom en riep woedend: „Dus staat gij dan nog in betrekking met hen? Ga heen, ga heen dan, heks, en blijf bij hen met al uwe toovergaven en geschenken!"

Ontzet zag Undine hem aan en hield nog altijd de hand uitgestrekt; maar toen begon zij te weenen, al bitterder, als een onnoozel kind, dat bestraft wordt, tot zij eindelijk met zwakke stem zeide: „O wee — — wat hebt gij gedaan? Ik moet nu scheiden — liefste vriend, vaarwel! Zij zullen u niet deren; blijf mij maar getrouw, dat ik hen met goed recht afweren kan; maar weg moet ik, weg voor dit gansche jonge leven. Wee, wee, wat hebt gij gedaan! Wee, wee!"

Zij wierp zich over den rand van de boot — dook onder in den vloed en stroomde daarin weg, men wist niet, hoe of waarheen. Slechts kleine golfjes lispelden nog als snikkend om de boot: „Wee, o wee! — Blijf trouw!"

Huldbrand lag op het dek en weende bittere tranen.

Toen de beiden naar huis teruggekeerd waren, bleef hij even ontroostbaar als Undine, toen hij haar het sieraad ontrukte, waarmee zij alles weer had willen goedmaken. Berthalda weende met hem, dagen, weken lang.

Zoo leefden zij stil en treurig op Ringstetten voort en hielden Undine's aandenken in eere. Daarvoor verscheen deze Huldbrand ook dikwijls in den droom en streelde hem liefderijk de wangen; bij zijn ontwaken wist hij vaak niet, of het zijne of hare tranen waren, waarvan zijne wang zoo vochtig was.

Die droomgezichten werden intusschen mettertijd zeldzamer, de droefheid des ridders werd minder hevig, maar misschien had hij nooit een anderen wensch gekoesterd, dan ook verder zoo ongestoord aan Undine te denken en over haar te spreken, indien niet plotseeling de oude visscher in den burg was aangekomen.

Hij had Undine's verdwijning vernomen en verlangde, dat Berthalda hem nu naar zijne hut volgen zou.

De ridder schrikte bij de gedachte aan de eenzaamheid, die hem na Berthalda's vertrek te wachten stond, de oude genegenheid tot haar ontwaakte weder, en dus vroeg hij den visscher om hare hand.

De oude had daartegen veel in te brengen. Hem was Undine altijd zoo lief geweest en dus meende hij, dat, als zij dood was.... misschien op de golven van de wereldzee omdreef, dat dan Berthalda mede schuld aan haar dood droeg en dus niet in hare plaats mocht redenen. De beden van Huldbrand en van zijne dochter, die veel

Nijmegen.

Koelebron als voerman.

Blomhert & Timmerman

zachtzinniger geworden was, vielen nochtans zwaar in het gewicht; hij gaf toe en zij bleef op den burg.

Pater Heilman, die eens Undine en Huldbrand had ingezegend, werd gehaald, om de trouwplechtigheid te verrichten. Hij trad op een avond laat nog voor de verloofden en den oude en sprak: „Ridder Huldbrand, voor vier nachten is mij uwe eerste gemalin in den droom verschenen. Zij wrong de handen en zuchtte: „Ach red, lieve vader, ik leef immers nog, ach, red hem!” — Hoor dus mijn raad, en zie af van hem, Berthalda! Kunt gij den rouw om de verdwenen gade niet op zijne bleeke wangen lezen? Zij is niet dood! Eene stem in mijn binnenste zegt mij, nooit wordt gij beiden gelukkig.”

De drie gevoelden de waarheid dezer woorden, maar wilden die waarheid niet den toegang tot hun verstand verleen en hielden zich er doof voor, zoodat de priester treurig den burg verliet. Huldbrand ging tot een anderen priester, om door dezen eerstdaags het huwelijk te doen voltrekken.

Den volgenden nacht had hij een allerwonderlijksten droom. Het was, alsof zwanenvlerken om hem ruischten, alsof golfslag in zijn oor drong en alsof hij, begeleid door zacht gezang, over land en zee zweefde.

„Zwanenzang, zwanenzang,” moest hij meer dan eenmaal tot zichzelf zeggen; „dat beteekent zeker den dood.”

En toen verbeeldde hij zich, over de wijde zee te zweven hij kon tot op den diepsten bodem neerzien en dat verheugde hem, want daar ontdekte hij Undine in een kristallen paleis. Echter schreide zij bitter en dus dacht hij met droefheid aan de tijden, toen zij zoo gelukkig op Ringstetten geleefd hadden. Daar trad Koelebron op haar toe en wilde haar om hare treurigheid berispen, doch zij zag hem zoo toornig en gebiedend aan, dat hij schrikte en trilde.

„Ik heb mijne ziel mee onder het water gebracht,” zeide zij; „daarom mag ik wel schreien, ofschoon gij al niet begrijpen kunt, dat tranen zalig zijn.” — „En toch, nicht,” sprak Koelebron, „moet gij uw kristallen paleis verlaten en hem den dood brengen, zoodra hij u ontrouw wordt.”

„Dat kan ik niet,” antwoordde Undine met een flauwen glimlach; „ik heb immers den put voor mij en de mijnen vast verzegeld.” — „Maar als de put nu eens geopend werd?” vroeg Koelebron. „Daarom,” sprak Undine, nog altijd onder tranen lachend, „droomt hij nu ook tot waarschuwing ons gesprek. Ik heb alles zoo beschikt.” Toen keek Koelebron grimmig tot den ridder op; het was, of hij van woede tot een walvisch opzwol; pijlsnel schoot hij onder water en het droomgezicht had een einde.

De ridder werd op zijn bed wakker. Juist trad een knaap binnen en berichtte, dat pater Heilman zich nog in den omtrek ophield en op de vraag, waarom hij hier vertoefde, verklaard had: „Trouw en rouwen liggen niet ver van elkaar; kom ik al niet op de bruiloft, toch vind ik misschien wel ander werk.”

Zijn droom en later deze boodschap gaven den ridder veel stof tot nadenken. Wat evenwel de mensch eens in het hoofd heeft, is moeielijk daaruit te verdrijven, en dus bleef alles bij het oude.

De trouwdag was gekomen, gasten van ver en nabij waren verschenen, maar over het schitterend feest lag een rouwfloers uitgebreid, want de lucht was donker bewolkt en de donder rolde in de verte. Het was den ridder en zijne gasten beklemd om het hart. Stil en bedrukt, met een bang voorgevoel vervuld, ging het gezelschap al vroeg uiteen.

Berthalda stond in haar vertrek; zij wilde vroolijk schijnen en bekeek al de kostbaarheden, welke Huldbrand haar geschonken had. Hare dienaressen zeiden haar allerlei vleierende woorden en roemden bovenal hare trotsche schoonheid. „Ach,” zeide de ijdele jonge vrouw, in den spiegel ziende, „ziet gij niet die leelijke zomersproeten daar aan mijn hals? En ik kon er van bevrijd worden, als ik maar het kostelijke water daar uit dien put mocht gebruiken. Die is nu evenwel gesloten.” Eene der kamerjuffers sloop haastig de kamer uit. Berthalda trad aan het venster en zag met welgevallen de kamenier en eenige mannen met breekijzers en ander gereedschap naar den put gaan.

Het oplichten van den grooten steen kostte in werkelijkheid veel minder moeite, dan men gedacht had. „Men zou zeggen, dat hier eene zware wel was,” sprak een der arbeiders, „met zoo veel geweld dringt het water naar boven.”

En uit de opening borrelde en bobbelde het op, wit, als het schuim eener waterzuil. Was het werkelijk een fontein? En hooger, schoon ook langzaam, rees het omhoog, tot men eene bleeke, gesluerde vrouwengestalte herkende. Die echter schreide bitter, wrong angstig de blanke handen en trad met zwevendende, onhoorbaren tred op het slot toe. Vol ontzetting wachtte de bruid in hare kamer af, wat verder komen zoude. De gedaante zweefde dicht langs haar venster voorbij en zag treurig tot haar op. Berthalda meende Undine's bleeke trekken te herkennen. De weenende trok echter voorbij, langzaam, met tragen tred, alsof het ter strafplaats ging. Berthalda gilte uit, dat men den ridder moest roepen; doch niemand waagde zich van de plaats; zij zelve verstomde, door hare eigene stem verschrikt. Roerloos, als steenen beelden, stonden en wachtten allen aan de vensters. En de schrikwekkende verschijning steeg de welbekende burgtrappen op, zweefde de welbekende gangen door, langzaam, stil en plechtig, met vochtige blikken.

Onderwijl zat de ridder in somber gepeins verzonken in zijn vertrek. Daar hoorde hij een zacht tikken op zijne deur. Zoo was vroeger ook Undine's tik geweest. „'t Is alles dwaze inbeelding, ijdel goochelspel!” mompelde den ridder. Maar in den spiegel zag hij, hoe de deur zachtjes werd open gedaan en eene witte vrouwelijke gedaante binnentrad.

„Gij hebt den put geopend,” fluisterde deze, „en nu ben ik hier, nu is het met u gedaan; gij moet sterven.”

Hij voelde aan de kilheid in zijn hart, dat zij de waarheid sprak, en wrong toch de handen en riep: „Als gij onder uw sluier een schrikwekkend gelaat verbergt, licht hem dan niet op en laat mij sterven, zonder dat ik u zie.”

„Ach,” antwoordde de verschijning, „wilt gij mij niet nog eenmaal, een eenig maal zien? O, ik ben nog even jeugdig en schoon, zoo schoon, als toen ge mij op dat groene eilandje opzocht.” — „O,” zuchtte Huldbrand, „dan zou ik wenschen te sterven door een kus van uwe lippen.” — „Zoo zij het, mijn lief,” lispelde zij. En zij sloeg haren sluier op en daaronder straalde haar liefelijk gelaat nog even schoon als te voren.

De oude liefde ontwaakte op nieuw in zijn hart en aan den dood, die hem wachtte, dacht hij niet meer. Zij sloeg hare vochtige armen om hem heen, als een nevel omving hem de witte sluier, op zijne verbleekende lippen drukte zij den laatsten kus, — toen ontgleed hij aan hare armen en zeeg stil en dood op het rustbed achterover.

„Ik heb hem doodgeweend,” zeide zij tot de dienaren in de voorhal en richtte zich toen langzaam naar de opening der wel. — —

Eenige dagen later trok een lange stoet de poort van den burg Ringstetten uit. Vier edelknappen droegen de kist, waarop het verbroken wapenschild des ridders lag; hij was de laatste van zijn stam. Achter de baar ging pater Heilman. „Nu begint mijn werk,” had hij gezegd, toen men hem de tijding van 's ridders plotselijken dood bracht. Hem volgde de troostelooze Berthalda, op haren vader leunende, met talrijke vrienden van den doode. Daar eensklaps bemerkte men dicht achter Berthalda eene witte, gesluisde gestalte, die jammerend de handen wrong.

Met onwillekeurige huivering week ieder voor haar op zij.

Ook op het kerkhof zag Berthalda de ongenoodigde rouwdragende. Half toornig, half verschrikt, wenkte zij haar, terug te gaan. De gesluisde schudde echter ontkennend het hoofd en hief als deemoedig smeekend de handen op. En Berthalda dacht met tranen aan Undine en aan de schoone dagen van het vervlogen geluk.

Pater Heilman gebod stilte. Alles knielde neder en bad. —

Toen men weder oprees, was de gesluisde verdwenen; op de plaats, waar zij gekniel had, welder uit het gras een kristalhelder beekje op en kabbelde verder en verder, tot het den grafheuvel bijna hield ingesloten. Van daar ruischte het verder en stortte zich in de nabijheid van de begraafplaats in de rivier uit.

Dat — zoo vertelt het volk — is de arme Undine, die op deze wijze haren lieveling nog altijd met vochtige armen omvat.

De drie zusters met de glazen harten.

Er zijn menschen met glazen harten. Als men die zachtjes aanraakt, dan klinken ze zoo fijn als zilveren klokjes; maar stoot men er hard tegen, dan gaan ze kapot.

Daar was nu ook eens een koning en eene koningin, die drie dochters hadden, en al die drie hadden glazen harten. „Kinderen,” zeide de koningin, „weest toch voorzichtig met je harten, ze zijn breekbare waar!” en ze waren er dan ook voorzichtig mee.

Maar eens op een dag leunde de oudste zuster, die veel van vogels en van bloemen hield, het venster uit en keek neer in den tuin, hoe de bijen en de vlinders om de bloemen vlogen. Daarbij drukte zij op haar hart; ting, ting, ging het, net of iets breekt, en ze viel neer en was dood.

Weer na eenigen tijd dronk de tweede dochter een kop te heete koffie. Toen volgde er weer een ting, alsof een glas springt, en ook zij viel om. Nu tilde hare moeder haar op en bekeek haar, maar merkte spoedig tot hare blijdschap, dat zij niet dood was, doch dat haar hart maar een barst had gekregen en verder nog heel was.

„Wat zullen we nu met onze dochter aanvangen?” overlegden de koning en de koningin. „Zij heeft een scheurtje in haar hart, en schoon 't niet erg is, kon dat nu heel licht kapot gaan.”

Maar de prinses zei: „Laat mij maar begaan! Vaak doet een ding, dat een scheur heeft gekregen, later nog heel lang mee.”

Intusschen was de jongste koningsdochter ook groot en zoo schoon en verstandig geworden, dat de koningszonen van alle kanten toestroomden, om haar tot gemalin te vragen. De koning was nu echter door schade wijs geworden en zeide: „Ik heb nog maar éene dochter, en ook die heeft een glazen hart. Zal ik haar aan iemand geven, dan moet die een koning zijn, die tegelijk glazenmaker is en met zulke breekbare waar weet om te gaan.” Nu was er evenwel onder alle vrijers niet één, die zich tegelijk op de glazenmakerij had toegelegd, en dus moesten allen weder aftrekken. —

Daar was nu onder de pages, jonkers en edelknapen in het paleis één, die bijna klaar was. Als hij nog driemaal den sleep der jongste koningsdochter had gedragen, dan zou de koning hem gelukwenschen en zeggen: „Ge zijt nu klaar en edelman. Ik dank je. Ge kunt gaan.”

Toen hij nu de laatste maal voor de prinses den sleep droeg, keerde de koningsdochter zich om en zeide tot hem: „Ge draagt mijn sleep wezenlijk allersierlijkst. Zoo los en bevallig heeft nog geen vóór u dat gedaan.”

Hieruit merkte de edelknaap, dat zij ook eene koninklijke taal voerde, en hij was dan nu klaar en volmaakt edelman. De koning dankte hem, wenschte hem geluk en zei hem, dat hij nu gaan kon.

Toen hij ging, stond de koningsdochter aan de tuindeur en sprak

tot hem: „Gij hebt mij zoo sierlijk den sleep gedragen, dat ik wel wou, dat gij glazenmaker en koning waart.”

Daarop antwoordde hij, dat hij al zijn best zou doen, om het te worden; zij moest maar op hem wachten, want hij kwam steevast terug.

Hij ging dus bij een glazenmaker en vroeg hem, of hij niet een leerjongen kon gebruiken. „Ja wel,” antwoordde deze; „maar gij moet vier jaren bij mij leeren. In 't eerste jaar leert gij boodschappen doen, de schoenen poetsen en de kinderen wasschen, kammen en aankleeden. In het tweede leert gij de reten met stopverf dicht maken, in het derde glas snijden en inzetten en in het vierde wordt ge meester.”

Hierop vroeg hij den glazenmaker, of hij niet met het laatste jaar beginnen kon, daar alles dan veel gauwer ging. De glazenmaker beduidde hem evenwel, dat een rechtschapen glazenmaker altijd van voren af beginnen moest, omdat hij anders maar een knoeier bleef.

Hij stelde zich hiermee tevreden. In het eerste jaar ging hij dus boodschappen doen, poetste de schoenen en wiesch, kamde en paste op de kinderen, in het tweede leerde hij met stopverf omgaan, in het derde glas snijden en inzetten. En in het vierde jaar werd hij meester. Daarop trok hij weder zijne edelmanskleeren aan, nam afscheid van zijn leerbaas en overlegde, wat nu te doen, om ook nog koning te worden.

Terwijl hij zoo in gedachten verdiept langs den weg ging en stijf voor zich neerkeek, kwam hem een man tegen, die hem vroeg, of hij iets verloren had, dat hij zoo naar den grond zag. En hij antwoordde: dat hij wel niets verloren had, maar toch iets zocht, een koningrijk namelijk, en of die ander ook wist, hoe hij het had aan te leggen, om koning te worden.

„Als gij glazenmaker waart,” zei de man, „zou ik wel raad weten!”

„Wel, ik ben glazenmaker,” riep hij, „en zoo pas meester geworden.”

Toen hij dit gezegd had, vertelde hem de man de geschiedenis van de drie zusters met de glazen harten, en hoe de oude koning zijne dochter alleen aan een glazenmaker uittrouwen wou. „In den beginne,” vertelde hij, „kwam daar de voorwaarde bij, dat de glazenmaker, die haar kreeg, ook nog een koning of een koningszoon zijn moest; maar omdat niemand opkomt, die alle twee, glazenmaker en koning tegelijk, is, heeft hij toegegeven, zooals de wijste altijd doet, en twee andere voorwaarden gesteld. Glazenmaker moet hij altijd nog zijn; dat blijft vast bepaald.”

„En welke zijn die beide voorwaarden?” vroeg de jonge edelman.

„Hij moet de prinses bevallen en fijne, blanke, zachte handen hebben. Komt nu een glazenmaker, die aan de prinses bevalt en ook zachte handjes heeft, dan wil de koning hem zijne dochter geven en hem later, als hijzelf dood is, tot koning maken. Er zijn nu al eene menigte glazenmakers in het paleis geweest, maar geen van allen kon aan de prinses bevallen. Buitendien hadden zij ook geen

blanke, zachte, maar grove, plumpe handen, gelijk van zulke werklui ook niet anders te verwachten is."

Zoodra de jonge edelman dit vernomen had, ging hij naar het paleis, verkreeg toegang tot den koning, herinnerde hem, hoe hij vroeger bij hem edelknaap was geweest, en vertelde hem, dat hij uit liefde tot zijne dochter glazenmaker geworden was en haar nu gaarne zoude trouwen en na zijn overlijden koning worden.

Nu liet de koning de prinses roepen en vroeg haar, of de jonge edelman haar beviel. Toen zij dit bekende, omdat zij hem terstond herkend had, zei hij dan verder, dat hij zijne handschoenen moest uittrekken en laten zien, of hij werkelijk blanke, fijne, zachte handen had. De prinses meende echter, dat dit volstrekt onnoodig was, daar zij zeer goed wist, hoe zijne handen er uitzagen. Zij had dat opgemerkt, toen hij haar de trappen had opgeleid.

Zoo waren dan de beide voorwaarden vervuld, en daar de prinses een glazenmaker en dat nog wel een met fluweelen handen tot man kreeg, nam zij haar hart zeer in acht en hield dat heel tot haar dood toe.

De tweede zuster echter, die er reeds eene scheur in had, werd tante, en de allerbeste tante van de wereld. Dit verzekerden niet alleen de kinderen, welke de jonge edelman en de prinses samen kregen, maar ook alle andere lui. De kleine prinsesjes leerde zij lezen, bidden en poppenkleeren maken; van de prinsen zag zij de opstellen na. Wie weinig of geen fouten gemaakt had, werd geroemd en kreeg eene kleinigheid; maar wie met knoei- en brabbelwerk kwam, kreeg van haar een klap om de ooren en zij zei: „Zeg eens op, kostelijk prinsje, wat je je eigenlijk wel inbeeldt? Wat wil je later eens worden? Toe gauw, zeg op!”

En als hij dan stotterde: „Ko-ko-ko-koning!” lachte zij en vroeg: „Koning? Zeker koning Midas. Koning Midas hooggeboren met twee lange ezelseoren!” Dan schaamde hij, die zijn werk slecht gemaakt had, zich geducht.

En ook deze prinses werd stokoud, ofschoon haar hart eene scheur had. Als iemand zich daarover verwonderde, was haar vaste zeggen: „Wat in de jeugd een barst krijgt en niet dadelijk kapot gaat, doet naderhand dikwijls nog heel lang mee.”

En dat is waar ook; want mijne moeder heeft ook zoo'n oud roomkannetje, wit, met kleine bloempjes er tusschen, dat heeft een barst, zoo lang als mij heugt, en dient nog altijd; en sinds mijne moeder het heeft, zijn al zoo vele nieuwe roomkannetjes gebroken en weer gebroken, dat men ze heel niet tellen kan.

Miska's tabakspijpje.

MAGYAARSCH SPROOKJE.

Aan Miska, den jongsten der drie zonen van een armen landman, had zijne peet, eene heidin, al in de wieg geprofeteerd, dat hij eens door eigen schuld in diepen nood geraten, maar het dan toch door zijn geluk tot hooge eer in de

wereld brengen zou. Zijn ouders stierven, nog voordat hun zoontje groot was, en kort na hen ook zijne oude peet. Nu groeiden de drie weezen in armoede en ellende op, en daar zij niets van belang geleerd hadden, bleef hun niets anders over, dan hun geluk bij het leger te beproeven.

En het geluk scheen hun ook werkelijk toe te lachen. Zij verrichtten wonderen van dapperheid, zoodat men hen algemeen de drie heldenbroeders noemde. Toen echter de oorlog ten einde was, trokken zij met het leger weer naar huis, terwijl ieder wel zoo veel buit gemaakt had, dat hij er een geruimen tijd van leven kon.

Nu begon dat werkelooze leven Miska spoedig te vervelen, zoodat hij besloot, zijn geboortedorp weer te verlaten en elders zijn fortuin te zoeken. Hij kocht dus een paard, zeide zijnen broeders vaarwel en reed regelrecht naar de naaste stad.

Daar in eene herberg aangekomen, liet hij zich dadelijk den besten wijn en de lekkerste spijzen voorzetten. Daar Miska gul, goedgeefsich en opgeruimd van humeur was, voegden zich spoedig nog meer andere vroolijke drinkgezellen bij hem.

Toen zij nu terdeeg lustig waren geworden, deed een van de gasten het voorstel, een klein spelletje te beginnen, en al de anderen keurden dat eenparig goed. Terwijl zij Miska wakker toedronken, werden de kaarten rondgegeven, en het geluk scheen onzen jongen man eerst gunstig te zijn. Evenwel liet de bedriegelijke bende hem in den beginne alleen winnen, om hem des te meer tot spelen aan te vuren. Op eens sloeg de kans om; zijne winst was in een ommezien weg, en hoe meer hij waagde, des te meer verloor hij ook. Spoedig had hij tot den laatsten penning verspeeld; het kwam tot schelden en schimpen, eindelijk tot eene kloppartij, en Miska werd zoo ongenadig afgeranseld, dat hij vol builen en blauwe plekken onder de tafel liggen bleef, terwijl de anderen met wat zij hem afgewonnen hadden vergenoegd wegreden.

Tegen den morgen kwam de hospes en wou zijn gelag betaald hebben. Daar Miska niets anders dan zijn paard en zijn sabel had overgehouden, zag hij zich wel genoodzaakt, dat eerste in den steek te laten en zijn weg te voet voort te zetten.

Zijn ellendige toestand maakte, dat hij zich schaamde, zich aan zijne broeders te vertoonen, en hij besloot dus, maar liever op goed geluk de wijde wereld in te gaan.

Nadat hij een goed eind weegs had afgelegd, kwam hij laat in den donkeren avond in een dicht bosch, waar het geruisch der bladeren en het gehuil der uilen hem akelig in de ooren klonken. Daar hierbij de honger hem nog bitter plaagde, tastte hij in het donker rond, om wat boschbessen te vinden, maar raakte daarbij eenige malen zoo vast tusschen de doornstruiken beklemd, dat het bloed hem bij gezicht, handen en voeten in droppels neerliep.

Terwijl hij zoo radeloos rondwaalde, zag hij eensklaps het flauwe schijnsel van een licht uit de verte blinken. Dat gaf hem weer nieuwen moed. Hij wrong zich door het lage struikgewas met alle kracht naar de plaats heen, waar het licht flikkerde, en kwam eindelijk niet zonder geweldige moeite in de nabijheid er van.

Een korte poos later stond hij voor eene ellendige hut, waaruit een grimmig uit de oogen kijkend, boven alle beschrijving leelijk wijf met eene lamp in de hand naar buiten trad. Hare haren waren aschgrauw en stonden als borstels overeind, en haar mond met hier en daar nog stompen van afgebrokkelde, vuile tanden spalkte zij zoo wijd open, dat de dikste rat er zonder moeite met huid en haar in had kunnen verdwijnen. Het gezicht der heks met al de vele rimpels, plooien en puisten had meer van eene kaasrasp dan van een menschelijk gelaat. Zij snauwde hem vinnig toe:

»Wat heeft in 't holle van den nacht
Je hier voor mijne hut gebracht?
Wil je niet, dat ik je verscheur,
Scheer je dan weg van voor mijn deur.»

„Ho, ho wat! Maak je niet zoo boos,” antwoordde Miska niet zonder verlegenheid, want dat onheusch onthaal schrikte den voormaligen krijgsknecht toch wel een weinig af. Intusschen maakten zoowel zijn geweldige honger, als ook de gedachte, dat hij toch niet veel meer te verliezen had, hem spoedig weer stout genoeg, om de oude moedig in de oogen te kijken. Hij trok dus dadelijk zijn sabel en antwoordde:

»Wat ik verlang, is spijs en drank,
En breng je dat niet daadlijk op,
Dan klooft mijn sabel je den kop.»

Op zoo'n kloek antwoord was de oude nu geenszins bedacht geweest. „Kom, kom,” zei ze, „zoo erg zult ge het nu dadelijk toch niet meenen; kom dan maar en volg mij. Wat ik zelf heb, kunt ge krijgen. Misschien zijt gij ook de man wel, op wiens komst ik nu al driehonderd jaar wacht.”

Met deze woorden nam zij haar gast bij den arm en bracht hem in hare hut.

Deze oude was de vrouw van den „Metaalkoning,” die haar eens, wegens ontrouw, verwenscht had, om in de gedaante van een leelijk oud wijf en vol kommer en verdriet in die ellendige hut haar leven door te brengen, tot een vreemdeling haar tot dank voor eene ontvangen weldaad het hoofd afslaan zou. Het gezicht van den voormaligen krijgsknecht scheen haar de nabijheid van de verlossing aan te kondigen, waarnaar zij al zoo lang vruchteloos smachtte. Daarom zette zij haren gast dan ook een gebraden varken, een groot brood en eene kruik wijn voor, zoo zwaar, dat een man haar haast niet optillen kon.

Miska tastte dan ook dapper toe, en vooral de wijn smaakte hem zoo kostelijk, dat hij spoedig een tweede kruik verlangde. Dit maakte de oude echter verlegen en zij verzocht hem allervriendelijkst, toch vooral geen droppel meer te drinken, voordat hij een ding volbracht had, dat hem en haar tegelijk voor altijd gelukkig zou maken.

„Gelukkig?” bromde Miska bij zich zelf, — „en dat voor altijd? — Top, dat is wel de moeite waard, om er een poosje dorst voor te lijden.” — En toen de oude hem verzekerde, dat na verloop van een uur meer wijn voor hem zou staan, dan hij in honderd dagen opdrinken kon, volgde hij haar gewillig naar een heuvel, die zich niet ver van de hut verhief. Hier opende zij een kleine valdeur en verzocht zij haren gast, onbezorgd langs een trap in het onderaardsche gewelf af te dalen en uit het derde vertrek, dat hij daar open zou vinden, een stompje kaars, een tabakszak en een tabakspijpje voor haar te halen. Zij vermaande hem daarbij dringend, vooral niet

langer dan een uur weg te blijven, omdat haar metalen gemaal, die in die diepte woonde en nu juist zijn slaapje hield, kort na dien tijd wakker worden en iederen indringer zonder genade ombrengen zou. Het was nu reeds laat, na middernacht, en daar de koninklijke slaper altijd op het eerste gekraai van een metalen haan, die boven op den heuvel wacht hield, uit zijn slaap ontwaakte, zoo vreesde zij, dat Miska's bedrijf buitendien door den gehaten wachter licht te vroeg kon verraden worden.

Miska bevrijdde haar intusschen van de laatste zorg door den metalen haan maar dadelijk met zijn sabel den kop af te slaan. Hierop sloeg hij onverwijld den weg naar de onderaardsche vertrekken in, waartoe hij den ingang gemakkelijk kon vinden, naardien in elk daarvan eene lamp brandde, die alle voorwerpen rondom met tooverachtigen glans bestraalde.

Weldra bevond hij zich in een prachtig gewelf, waarin ontzettende hoopen kopergeld, zoo blank, alsof het gisteren geslagen was, lagen opgestapeld. Miska stopte daarvan zoo veel als hij bergen kon in zijne zakken en trad toen in een tweede gewelf, dat in pracht het eerste nog overtrof. En wat verbaasde oogen zette hij op, toen hij hier evenveel zuiverstukken zag, als hij in het eerste vertrek koper had gevonden! Haastig ledigde hij nu zijne zakken en vulde ze met het edeler metaal. Nu trad hij echter in het derde gewelf, welks onvergelykelijke luister hem geheel verblindde. Rondom lagen hoopen goud; zelfs pilaren en wanden schenen uit dit kostbaar metaal te bestaan. In een hoek van het vertrek rustte de Metaalkoning op een gouden ledikant en snurkte als een beer. Bij zijn bed stond eene gouden tafel en daarop lagen de drie dingen, waarnaar de leelijke oude zoo begeerig was, namelijk een stompje kaars, een tabakszak en een eenvoudig tabakspijpje. Alles, wat hij hier zag, bracht den indringer in niet geringe verlegenheid. Hij staarde die wonderen eene poos aan, zonder te weten, wat hij eerst zou aanvragen. Om echter toch iets te doen, begon hij andermaal zijne zakken te leêgen en alleen met goud te vullen. Toen hij daarmee klaar was, nam hij de drie verlangde stukken van de tafel en keerde daarmee naar de leelijke oude terug, die met brandend ongeduld op hem wachtte. Reeds op den drempel strekte zij begeerig de magere armen naar hem uit, om hem, wat hij gehaald had, terstond af te nemen. Miska echter sloot, zonder zich te overhaasten, eerst de valdeur bedaard achter zich toe, en overlegde toen, of het wel raadzaam was, aan haar vurig verlangen te voldoen. De oude maakte zich hierover erg boos en dreigde hem ten laatste, door haar schreeuwen den metalen slaper daar beneden te wekken, terwijl zij zich reeds bukde, om de valdeur weer te openen. Van dit geschikte oogenblik maakte Miska gebruik, om haar met een krachtigen houw het hoofd af te slaan. Dit nu was het juist, wat tot hare verlossing noodig was. Nu maakte onze voormalige krijgsknecht, dat hij wegkwam.

Hij liet de oude daar bij den heuvel liggen en haastte zich, met zijn rijken buit uit het bosch te komen.

Na eenige uren afgelegd te hebben, kwam hij een heiden op een heerlijk paard tegen. De gouden last in zijne zakken had onzen held het loopen vrij zuur doen vallen, en daarom was zijne eerste vraag aan den bruinen ruiters, of dat fraaie paard ook te koop was.

Die vraag nu was den heiden dubbel welkom, omdat hij het dier eerst onlangs gestolen had en nu voornemens was, het naar een naburig vlek ter markt te brengen. Miska betaalde dus den vreemdeling twintig goudstukken, sprong op het paard en draafde vergenoegd de stad binnen.

Daar wilde hij zich nu na de doorgestane vermoeienissen eens duchtig te goed doen, want nooit nog had hij zooveel geld in den zak gehad, als op dat oogenblik. Hij ging dus in de voornaamste herberg van de stad en liet zich daar een van de fraaiste kamers geven. De kastelein zelf geleidde hem hierop naar de middagtafel, waar hij eene menigte aanzienlijke gasten vond. Hij nam plaats en liet zich van de keurigste spijzen en den fijnsten wijn geven, zoodat aller oogen spoedig op hem gevestigd waren. Zoetjes aan kwam de een na den ander dichter bij hem zitten, om met den voornamen gast kennis te maken, en voordat een uur om was, had men een dozijn flesschen van den keurigsten en duursten wijn op Miska's gezondheid en ook op zijne rekening leeggedronken. Men zong en dronk en de vroolijkheid nam toe, terwijl Miska met de hem bewezen eer zeer was ingenomen en maar ieder oogenblik op nieuw de glazen volschonk. Spoedig echter begon men ook hier te spelen, en Miska verloor ook ditmaal, maar duizendmaal meer, dan kort te voren. De grap nam dan ook ditmaal een treurig einde, daar de kastelein hem niet beleefd zijn huis uitliet, maar hem zonder veel omslag de deur uitgooide. En daarbij bleef het niet. Miska werd buiten dadelijk door gerechtsdienaars gegrepen en opgepakt als de dief, die het den waard voor het gelag te pand gelaten paard uit den stal van een graaf zou gestolen hebben.

Zoo was het dus hier voor de tweede maal: zoo gewonnen, zoo geronnen. Warm zat hij, maar niet al te veilig, als hij aan zijn hals dacht. Wat hielp het, dat onze held bij hoog en bij laag verzekerde, dat hij het paard van een heiden gekocht en noch den graaf, wien het ontstolen zou zijn, noch diens stal ooit met oogen gezien had? Hij bleef daarom toch in het donker gat zitten en kreeg tot voeding niets anders dan grof droog brood en stinkend water.

Daar hij van kommer en verdriet geen oog toedoen kon, verlangde hij zeer naar wat lucht en verzocht dus den gevangenismeester, hem dat te verschaffen. Zijn bidden was evenwel vruchteloos. Nu schoot hem op eens het stompje kaars te binnen, dat hij uit het onderaardsche vertrek van den Metaalkoning meegenomen en nog in den zak had. Hij haalde dus staal, vuursteen en tondeldoos —

drie dingen, die een tabaksrooker altijd bij zich draagt — voor den dag en stak zijn kaarsje aan.

En verbeeldt u nu zijne verbazing, toen op het oogenblik, dat de vlam opflikkerde, de Metaalkoning, dien hij in het onderaardsch gewelf slapend verlaten had, voor hem verscheen, eene nederige buiging maakte en sprak: „Door het wegnemen van mijne drie voor-naamste schatten, de kaars, den tabakszak en het tabakspijpje, zie ik mij van mijne beste heerlijkheden beroofd en sta nu als een dienstbare geest voor u, om uwe bevelen te volbrengen.”

Miska kon van ontsteltenis eerst geen woord uitbrengen. Hij keek eene poos lang geheel verbijsterd voor zich neer. Eindelijk echter, nadat de Metaalkoning hem verklaard had, dat hij zelf door de toovermacht der kaars aan hem gebonden was en hem voortaan telkens, als hij die maar aanstak, tot alle dingen, die in zijne macht stonden, behulpzaam moest zijn, — toen vatte hij toch moed en verlangde op staanden voet een zak goud, een fraai paard en bevrijding uit de gevangenis. De Metaalkoning beloofde dit alles en verdween. Intusschen bevond Miska zich na weinig minuten ook werkelijk buiten de poort der stad en bereed een prachtig paard, over welks rug een zware mantelzak vol goud hing.

Na verscheidene dagen onderweg te zijn geweest, kwam hij in een land, dat hem tot hiertoe alleen bij naam bekend was geweest. Hier regeerde een zeer gierige en wreedaardige koning, die echter toch ook weer wat goeds, namelijk eene wonderschoone dochter, had, naar wier hand reeds eene menigte prinsen vruchteloos gedongen hadden. Daar toch geen van deze zoo rijk en machtig was, als de gestrenge heer vader der schoone wel wenschte, hadden zij allen een dankje gekregen en met een langen neus moeten aftrekken.

De prachtige herberg, waar Miska afstapte, lag in de nabijheid van het koninklijk paleis. Onze fortuinzoeker eischte een vorstelijk onthaal en liet zich natuurlijk de fraaiste vertrekken aanwijzen. Spoedig wemelde zijne voorkamer van lijfhuzaren, koetsiers, jagers en rijknechts, terwijl in zijne stallen de edelste rossen snoven en trappelden. De vetste paterstukken, de kostelijkste worsten met zuurkool, de fijnste varkensribbetjes werden hem op zijn bevel dagelijks in zilveren schotels voorgezet en ook zelfs zijne dienaren werden als prinses onthaald en bediend.

Geen wonder dan ook, dat hem na weinig dagen van zijn schat weinig meer overbleef, want hij had niet alleen ontzettende inkoop van kleederen, rijtuigen, paarden en allerlei kostbaarheden gedaan, maar ook iederen dag voor honderd en meer gasten open tafel gehouden. Zoo moest dus nu het tooverkaarsje op nieuw goede diensten doen en de Metaalkoning andermaal zijne wonderkunsten vertoonen. En alles ging daarmede volkomen naar wensch.

Zoo leefde Miska den eenen dag na den ander in volle heerlijkheid en glorie, tot hem ten laatste ook dat begon te vervelen,

daar hij niemand had, voor wien hij soms eens zijn hart uitstorten en met wien hij zijn geluk deelen kon. Daar hij intusschen van de schoonheid der koningsdochter veel roemrijks had gehoord, kwam onwillekeurig de wensch bij hem op, om dat toonbeeld van liefelijkheid te zien en haar zijn hartenood te klagen.

„Ei,” zij hij eens bij zichzelf, „als mijn kaarsje zoo lang reikte, waarom zou het mij ook niet uit dezen nood kunnen verlossen, en hoe heerlijk zou dat zijn!” Schielijk stak hij het aan, en in een ommezien stond de Metaalkoning eerbiedig voor zijne oogen.

„Spreek,” begon Miska, „zijt gij even goed in staat, mijn hart te bevredigen, als gij tot nu toe voor mijne lichamelijke behoeften

Miska neemt de drie verlangde stukken van de tafel.

hebt gezorgd? Zoo gij mij de liefde der hooggeprezen koningsdochter wist te verschaffen, zou ik u voor dien dienst dankbaarder, dan voor alle vroegere zijn.”

De Metaalkoning boog toestemmend het hoofd en zeide, dat hij de schoone prinses reeds den volgenden avond bij hem zou brengen. Vroeger kon hij dat niet, omdat hij alleen macht over haar had, als zij in diepen slaap lag. Miska moest intusschen tegen middernacht gerust zijne kaars aansteken, en zijn wensch zou dan dadelijk vervuld worden. Onze held was zoo opgetogen van blijdschap, dat hij het uur van zijn geluk nauwelijks afwachten kon.

Eindelijk liet de waker op den toren van het koningspaleis zijne stem hooren en Miska haastte zich, zijne wonderkaars aan te steken. Terstond ging nu de deur van zijn vertrek zachtjes open en bracht de Metaalkoning in zijne armen de schoonste en bevalligste jonkvrouw, die ooit de maan beschenen had. Nadat hij de prinses behoedzaam op een rustbed had neergelegd, beduidde hij zijnen gebieder, dat hij de slapende schoone na twee uren weer halen en naar haar paleis terugbrengen zou.

Miska stond als versteend voor zoo veel schoonheid, knielde neder en waagde nauwelijks, een kus op den uitersten zoom van haar kleed te drukken. Ondertusschen ontwaakte de prinses, wreef zich de oogen uit en scheen minder verbaasd over wat haar omringde, dan over den vreemden man, die eerbiedig aan hare voeten lag. Deze zelfde man toch was haar eerst voor weinig uren door de toovermacht van den Metaalkoning in den droom verschenen, en had reeds een diepen indruk in haar hart achtergelaten. Zwijgend zagen de beiden elkander aan, tot Miska de stilte afbrak en haar zeide, dat hij geen gelukkig uur op aarde meer beleven zou, indien zij niet besluiten kon, zijne geliefde, trouwe gemalin te worden. Nauwelijks had hij echter zoo aan zijn gevoel lucht gegeven, of de Metaalkoning stond reeds weder voor de deur, om de prinses naar haar paleis terug te brengen. De twee uren waren werkelijk reeds voorbij, ofschoon Miska meende, eerst zoovele seconden verdroomd te hebben. De Metaalkoning legde zijn wijsvinger op het voorhoofd der prinses, die hierop terstond weder in diepen slaap lag. Vervolgens nam hij haar zachtjes op zijne armen en verdween, voordat Miska tijd kon vinden, om van haar afscheid te nemen.

Zoo ging het ook den volgenden nacht. Toen het middernachtsuur gekomen was, stak hij zijn kaarsje aan, en terstond verscheen de Metaalkoning met de schoone slaapster, aan wier voeten hij neerknielde. Ook ditmaal vlogen de uren weer als seconden voorbij.

Onderwijl hadden de kamerjuffers van de prinses aan den koning overgebracht, dat zij het bed van zijn dochttertje ledig hadden gevonden. Hij zelf kwam nu terstond toe, om zich van de waarheid van het gezegde te overtuigen. Ten uiterste vertoornd, liet hij de drie zorgelooze waaksters nog in hetzelfde uur voor de vensters zijner dochter opknoopen. Dat vonnis was echter nauwelijks voltrokken, of men vond de prinses weer zoo rustig in haar bed slapende, alsof zij dat geen oogenblik verlaten had. De koning geraakte nu van woede en verbazing geheel buiten zichzelf. Doldriftig, als altijd, schoot hij met opgeheven dolk op de slapende toe en dreigde, de ontwakende te doorboren, indien zij niet terstond bekende, hoe dat met hare afwezigheid eigenlijk gelegen was.

Sidderend van angst bekende de ongelukkige nu, zich verbeeld te hebben, dat een metalen man haar van hare legerstee had opgenomen, en dat in een ander vertrek een vreemd ridder aan hare voeten

had gelegen en eerbiedig den uitersten zoom van haar kleed gekust.

De koning wilde nu den naam en de verblijfplaats van den vermetele weten, die zich zulk eene vrijheid veroorloofd had; doch de prinses wist hem verder niets te zeggen, daar alles, wat gebeurd was, haar zelve bijna als een droom voorkwam.

Nu woonde niet ver van de hofplaats des konings in een boschrijk dal een vrome kluizenaar, die door jong en oud hoogelijk vereerd werd en wien men dikwijls in moeilijke gevallen om raad kwam vragen. Dezen dan liet de koning roepen. Hij vertelde hem het voorgevallene en verlangde van den heremiet te weten, hoe hij zich in deze moeilijke zaak gedragen moest.

De vrome man gaf hem een stuk krijt en verzekerde, dat de strenge heer den boosdoener licht uitvinden kon, wanneer de prinses, als zij weder in het vertrek van den vreemdeling gebracht werd, de deur daarvan met een kruis merkte. Als men zijne dochter dan weder in haar vertrek miste, behoefde men slechts al de deuren in de stad te laten nazien. De opvolging van dezen raad scheen den koning even doelmatig als licht uitvoerbaar toe, waarom hij dan ook aan zijne dochter dadelijk een stuk krijt gaf en haar de woorden van den kluizenaar herhaalde met ernstige bijvoeging, dat zij, indien zij de aanwijzing niet volgde, terstond het lot van die drie kamerjuffers zou ondergaan. Doodsbleek van schrik en ontzetting bij het zien van de drie voor haar venster opgehangenen, beloofde zij, haren vader in alles te zullen gehoorzamen.

Toen de derde nacht naderde, zette de koning voor de deur zijner dochter wachters uit, terwijl hij haar zelve door dwergen en reuzen zorgvuldig liet bespieden. Het werd middernacht, de wachters loerden met gespannen oogen; maar toch was op eens de prinses uit haar bed verdwenen, zonder dat men haar roover, den Metaalkoning, of het wegbrengen zelf bemerkte had. Dit was, omdat de tovenaars zoowel zich zelf als de prinses onzichtbaar maakte en haar zoo zonder gevaar wegdroeg. Zij echter verzuimde niet, aan het strenge bevel te gehoorzamen, en teekende op het oogenblik, dat haar drager haar over Miska's drempel bracht, een kruis op zijne deur.

En nu geschiedde, wat licht te denken was. De trawanten hadden geen moeite, om het kruisje aan Miska's deur uit te vinden. Met wilde drift stormden zij diens vertrek binnen en verrasten daar de beiden. Hem brachten zij dadelijk in zware boeien naar den toren, terwijl de prinses onverwijd naar hare slaapkamer werd teruggeleid.

Ofschoon nu Miska door deze onverwachte ontmoeting wel eenigzins ontsteld was, zoo behield hij toch tegenwoordigheid van geest genoeg, om na den eersten schrik dadelijk den Metaalkoning te roepen. Zijne verslagenheid was nochtans groot, toen hij noch dezen noch zijne kaars ontdekte. Die laatste was door het zal te druk gebruik geheel afgebrand en daarmee ook de talisman verdwenen, waarmee men den metalen man oproepen en binden kon.

En nu lag de beklagenswaardige Miska in den diepsten kerker en was door de uitspraak des konings, die zijne wraakneming geen dag uitstellen wilde, veroordeeld, om den volgenden morgen opgehangen, daarna geradbraakt en ten slotte ook nog gespietst te worden.

Een schoon vooruitzicht waarlijk! — Reeds voor het aanbreken van den dag verzamelde zich oud en jong op de gerechtplaats. Wel-dra verscheen ook de koning zelf aan het hoofd van een schitterend gevolg en vergezeld door een stoet van lijfwachten en hovelingen, die de uitvoering van het vonnis bijwonen moesten. Miska werd naar de strafplaats en vervolgens bij de ladder opgeleid. Toen hij reeds op eene der hoogste sporten stond, wendde hij zich met eene eerbiedige buiging tot den koning en sprak:

»O koning, door mijn harden dood
Wordt wat ik heb misdaan gewroken;
Maar 'k bid u, laat mij in mijn nood
Nog voor het laatst een pijpje rooken.»

Alles zweeg en hoorde dezen zonderlingen wensch met verbazing aan. Daar men echter in dat land, volgens overoud gebruik, den misdadiger zijne laatste bede niet placht af te slaan, maakte de koning geen zwaarigheid, ook ditmaal zijne toestemming te geven.

Miska haalde dus nu zijn pijpje en zijn tabakszak voor den dag, stopte dat eerste en begon met grooten smaak te rooken. Nauwelijks had hij echter het eerste rookwolkje in de lucht geblazen, of daar stond de Metaalkoning naast hem op de ladder en vroeg, zonder dat iemand hem bemerkte, wat zijn gebieder te bevelen had. Miska bezwoer hem, al zijne tooverkracht te gebruiken, om hem te redden. De metalen man verdween hierop, maar na weinige oogenblikken kwam een talloos leger metalen ruiters uit het naburig bosch aanstormen, wierp zich op de trawanten en lijfknechten des konings en richtte zulk een ontzettend bloedbad aan, dat de koning en al zijne getrouwen spoedig dood op de plaats uitgestrekt lagen. En zoo was Miska niet alleen gered, maar zag zich omringd door een machtig metalen leger, dat hem in triomf naar het paleis geleidde, waar hij nog dienzelfden morgen tot koning werd uitgeroepen en zijne geliefde prinses tot gemalin nam.

Het volk was met die verandering zeer ingenomen, omdat de doode koning altijd een wreed en inhalig heer was geweest, terwijl Miska zich milddadig en goedgeefsich betoonde en daardoor spoedig de algemeene gunst verwierf. Hij gaf later den Metaalkoning bevel, om ook zijne beide broeders te gaan halen, en overlaadde die met rijkdommen en waardigheden. Door zijn tabakspijpje, dat hij voortaan altijd bij zich droeg, werd hij binnen kort zoo machtig, dat alle naburige vorsten en koningen hem schatting moesten betalen.

DE
geschiedenis van kalif Ooievaar.

OOSTERSCH SPROOKJE.

e kalif Chasid te Bagbad zat op een goeden namiddag gemakkelijk op zijne sofa; hij had een weinig gedut, want het was eene heete dag, en hij zag nu na zijn slaapje recht vergenoegd uit de oogen. Hij rookte uit eene lange pijp van rozenhout, nam nu en dan een slokje koffie, die een slaaf hem inschonk, en streek zich dan telkens welvoldaan den baard. Kortom, 't was aan den kalif te zien, dat hij recht in zijn nopjes was. Op dat uur van den dag kon men doorgaans goed met hem spreken, omdat hij dan zacht en handelbaar was, en daarom

bezocht zijn grootvizier Mansor hem ook dagelijks om dezen tijd. Op dezen namiddag nu kwam hij ook, maar scheen tegen zijne gewoonte bijzonder ernstig en nadenkend. De kalif nam zijne pijp eventjes uit den mond en vroeg: „Hoe zet ge zoo'n donker gezicht, grootvizier?”

De grootvizier sloeg zijne armen kruiselings over zijne borst, boog zich voor zijn heer en antwoordde: „Heer, of ik een donker gezicht zet, weet ik niet; maar daar beneden aan het paleis staat een kramer en die heeft zulke mooie dingen te koop, dat het mij spijt, zoo weinig geld over te hebben.”

De kalif, die zijnen grootvizier al lang eens eenig genoeg had willen doen, zond zijn zwarten slaaf uit, om den kramer boven te roepen. Spoedig kwam de slaaf met den koopman terug. Deze was een kort, dik manneke, zwartbruin van gezicht en armoedig in de kleeren. Hij droeg een kleine kist, waarin hij allerlei waren had: paarlen en ringen, rijkbeslagen pistolen, bekers en kammen. De kalif en zijn vizier snuffelden alles door, en de kalif kocht eindelijk voor zich en Mansor fraaie pistolen, maar voor de vrouw van den vizier een kam. Toen de kramer zijn kistje al weer toemaken wou, kreeg de kalif eene kleine schuiflade in het oog en vroeg, of daarin ook nog goederen waren. De kramer trok het laadje uit en wees daarin eene doos met zwartachtig poeder en een papier met wonderlijk schrift, dat noch de kalif noch Mansor lezen kon. „Ik heb deze twee stukken eens van een koopman gekregen, die ze in Mekka op straat vond,” zei de kramer; „ik weet niet, waar ze toe dienen moeten en wil ze u voor een geringen prijs laten, daar ik er toch niets mee aanvangen kan.” De kalif, die, al kon hij die ook niet lezen, veel van oude handschriften hield, kocht schrift en doos en liet den kramer gaan. Hierop wilde hij echter toch weten, wat in het geschrift te lezen stond, en vroeg dus zijn vizier, of hij ook iemand kende, die het ontcijferen kon. — „Genadige heer en gebieder,” antwoordde deze, „bij de groote moskee woont een man, die heet Selim de geleerde en is met al de talen der wereld bekend. Laat dien komen, en hij zal u misschien helpen kunnen.”

De geleerde Selim werd dadelijk gehaald. „Selim,” sprak de kalif tot hem, „men zegt, dat gij bovenmate geleerd zijt; kijk dit geschrift eens in, of gij het lezen kunt. Leest gij het, dan krijgt gij een nieuw feestkleed van mij; kunt gij het niet lezen, dan krijgt gij twaalf oorvijgen en vijentwintig slagen op de voetzolen, omdat men u dan ten onrechte Selim den geleerde noemt.” Selim boog zich en sprak: „Uw wil geschiede, o heer!” Vervolgens nam hij het geschrift, keek er in en riep uit: „Als dit geen Latijn is, heer, dan laat ik mij hangen.” — „Indien 't Latijn is, zeg dan, wat er in staat,” beval de kalif.

Selim begon te vertolken: „Mensch, die dit vindt, dank Allah voor zijne genade. Wie van het poeder in deze doos snuift en daarbij spreekt: „Mutabor,” die kan zich in een dier veranderen en verstaat

ook de taal der dieren. Als hij echter weer zijne menschelijke gedaante wil aannemen, dan buige hij zich driemaal tegen het oosten en spreke datzelfde woord. Zorg echter, als gij veranderd zijt, niet te lachen, want dan verdwijnt het tooverwoord u dadelijk uit het geheugen en blijft gij een dier."

Toen Selim de geleerde aldus gelezen had, was de kalif uitermate verblijd. Hij liet den geleerde zweren, niemand iets van het geheim te zeggen, schonk hem een kostelijk kleed en liet hem gaan. Tot zijn grootvizier echter sprak hij: „Dat is een goede koop geweest, Mansor! Ik verlang al, voor de verandering eens een dier te wezen. Kom morgen vroeg bij mij. Wij gaan dan met ons beiden buiten op het veld, nemen een snuifje uit mijne doos en komen dan te weten, wat in de lucht en in het water gebeurt en gesproken wordt."

II.

Pas had kalif Chasid den volgenden morgen ontbeten en zich aangekleed, of de grootvizier kwam hem al volgens afspraak tot de wandeling afhalen. De kalif stak de doos met het tooverpoeder in den gordel, beval zijn gevolg, achter te blijven, en ging met den grootvizier alleen op weg. Zij gingen eerst door den grooten tuin van den kalif, maar keken te vergeefs naar iets levends rond, om van hun kunststuk de proef te nemen. De vizier stelde eindelijk voor, wat verder op naar den vijver te gaan, waar hij al vaak vele dieren, vooral ooievaars, gezien had, die door hun deftig voorkomen en door hun geklapper altijd zijne aandacht trokken. — De kalif vond dat voorstel goed en ging met hem op den vijver toe. Toen zij daar gekomen waren, zagen zij een ooievaar parmantig op en neer stappen, kikvorschen zoekend en nu en dan eens zijn luid geklapper latende hooren. Tegelijk zagen zij ook hoog boven in de lucht een anderen ooievaar boven den vijver zweven.

„Ik verwed mijn baard, genadige heer," sprak de grootvizier, „dat deze twee langpooten daar nu een druk gesprek met elkaar voeren. Wat dunkt u, als wij eens ooievaars werden?"

„Goed gesproken!" antwoordde de kalif. „Vooraf willen we echter nog eens kijken, hoe men weer mensch wordt. — Juist! Driemaal naar den kant van het oosten gebogen en „Mutabor" gezeid, dan ben ik weer kalif en gij vizier. Maar nu vooral niet gelachen, want dan zijn wij verloren!"

Terwijl de kalif aldus sprak, zag hij de andere ooievaars boven hun hoofd zweven en langzaam naar de aarde neerdalen. Haastig haalde hij de doos uit den gordel, nam een duchtig snuifje, liet den grootvizier insgelijks snuiven, en toen riepen beiden: „Mutabor."

Daar krompen hunne beenen in en werden dun en rood, de mooie gele pantoffels van den kalif en zijn vriend veranderden in leelijke vogelspooten, de armen in vleugels, de hals schoot tusschen de schouders op en werd een el lang, de baard was verdwenen en het lichaam met zachte veeren overdekt.

„Gij hebt een aardig snaveltje, heer grootvizier,” sprak de kalif na de eerste verbazing. „Bij den baard van den profeet, zoo wat heb ik nog mijn leven lang niet bijgewoond.”

„Ik dank zeer,” antwoordde de grootvizier met eene diepe buiging; „maar als ik zoo vrij mag wezen, zou ik zeggen, dat uwe hoogheid er als ooievaar bijna nog knapper uitziet dan als kalif. Doch kom, we moeten nu onze kameraden daar eens beluisteren en hooren, of we de ooievaarsche taal wel degelijk verstaan.” — Ondertusschen was de andere ooievaar op de aarde aangekomen. Hij poetste zich met den snavel de pooten, schikte zijne veeren te recht en trad op den eersten ooievaar toe. De beide nieuwe ooievaars haastten zich echter, in hunne nabijheid te komen, en vernamen tot hunne verbazing het volgend gesprek:

„Goeden morgen, vrouw Langbeen; zoo vroeg al op de jacht?”

„Dank je, lieve Klapperbek! Ik heb me een klein ontbijtje gehaald. Kan ik je dienen.... een stukje hagedis, een kikkersboutje?”

„Duizendmaal verplicht; maar ik heb nog geen trek. Ik heb ook heel wat anders te doen. Ik moet vandaag voor de gasten van mijn vader dansen en wil me nu vooraf in stilte nog wat oefenen.”

Hierop begon de jonge ooievaarske allerlei wonderlijke sprongen en bewegingen te maken, en de kalif en Mansor zagen dat met verwondering aan. Toen zij echter in eene schilderachtige houding op één poot stond en daarbij uiterst sierlijk en bevallig met de vleugels klepte, konden de beiden zich niet langer inhouden, maar barstten door hunne lange snavelen in een lach uit, waaraan maar geen einde wou komen. De kalif kwam het eerst weer wat tot bedaren. „Dat was een grap, die met geen geld te betalen is,” riep hij. „Jammer, dat wij de domme schepsels door ons lachen hebben weggejaagd; anders hadden ze zeker ook nog gezongen.”

Nu schoot echter den grootvizier te binnen, dat alle lachen gedurende de herschepping streng verboden was. Hij deelde zijne bezorgdheid aan den kalif mede. „Bij de heilige stad Mekka! 't Zou wat moois wezen, als ik mijn leven lang ooievaar moest blijven!” riep de kalif verschrikt. „Zeg op, hoe is dat domme woord dan toch? 't Is mij ontschoten.”

„Wij moeten ons driemaal tegen het oosten buigen en daarbij zeggen: Mu-mu-mu....”

Zij keerden zich naar het oosten en bogen zoo diep, dat hunne voorhoofden bijna den grond raakten. Maar o wee, o wee, het tooverwoord was hun ontschoten, en hoe diep de kalif zich ook bukte, hoe aandoenlijk zijn vizier ook Mu-mu-mu riep, het hielp niet en de arme Chasid en zijn vizier waren en bleven ooievaars.

III.

Treurig stapten de betooverden over het veld en wisten niet, wat zij in hunne ellendigheid aanvangen zouden. Uit hun ooievaarshuid komen konden zij niet, naar de stad teruggaan en zich

daar bekend maken, konden zij ook niet, want wie zou van een ooievaar geloofd hebben, dat hij de kalif was, en al had men hem op zijn woord geloofd, zouden de inwoners van Bagdad een kalif tot ooievaar hebben gewild?

Zoo slopen zij verscheiden dagen rond en voedden zich sobertjes met veldvruchten, die hun evenwel ontzettend zwaar in de maag lagen. Naar hagedissen en kikvorschen hadden zij daarentegen volstrekt geen trek. Hun eenige troost in dezen treurigen toestand was, dat zij vliegen konden, en dus vlogen zij dan ook vaak op de daken van Bagdad, om te zien, wat daar voorviel.

Gedurende de eerste dagen bemerkten zij groote onrust en ver-

Wat dunkt u, als wij eens ooievaars werden.

slagenheid in de straten. Toen zij echter op den vierden dag na hunne betoovering op het paleis van den kalif zaten, zagen zij beneden op straat een prachtigen optocht houden. Trommen en fluiten lieten zich hooren, een man in een met goud geborduurd scharlakenrooden mantel zat op een prachtig opgetuigd paard en talrijke dienaren in schitterende kleeding omringden hem. Half Bagdad stroomde hem na en allen schreeuwden: „Leve Mizra, de beheerscher van Bagdad!” Nu zagen de beide ooievaars op het dak van het paleis elkander aan, en de kalif Chasid sprak: „Begrijpt gij nu, waarom ik betooverd ben, grootvizier? Deze Mizra is de zoon van mijn doodvijand, den machtigen toovenaar Kaschnoer, die mij in

een boos uur wraak zwoer. Nog echter geef ik de hoop niet op. Kom met mij, trouwe deelgenoot in mijne ellende; wij willen naar het graf van den profeet trekken; misschien, dat op die heilige plaats de betoovering verbroken wordt."

Zij stegen van het dak van het paleis op en vlogen, hunne richting naar Medina nemende. — Met dat vliegen wilde het echter niet al te best lukken, want de beide ooievaars waren daar nog weinig in geoefend. „Och heer," zuchtte na een paar uren de grootvizier, „ik houd dat met uw verlof niet lang meer vol; gij vliegt mij wat al te snel. Ook loopt het tegen den avond en wij zouden goed doen, een verblijf voor den nacht te zoeken."

Chasid gaf aan de bede van zijn dienaar gehoor, en daar hij beneden in het dal een bouwval bemerkte, die hun misschien tot schuilplaats kon dienen, vlogen zij daarheen. De plaats, waar zij overnachten wilden, scheen eertijds een slot te zijn geweest. Fraaie zuilen rezen tusschen de puinhoopen op, verscheiden vertrekken, die nog in tamelijk goeden staat waren gebleven, getuigden van de voormalige pracht van het gebouw. Chasid en zijn geleider gingen door de gangen rond om zich een droog plekje te zoeken, tot de ooievaar Mansor op eens staan bleef. „Heer en gebiedder," fluisterde hij zachtjes, „'t is dwaas van een grootvizier en nog meer van een ooievaar, voor spoken bang te wezen; maar de schrik slaat mij om het hart, want ik heb het daar duidelijk hooren kreunen en zuchten." De kalif bleef nu ook staan en vernam allerduidelijkst een zacht gekreun, dat eer van een mensch dan van een dier scheen te komen. Vol verwachting wou hij op de plaats, vanwaar de klaagtonen kwamen, toegaan, toen de vizier hem nog tijdig met zijn snavel bij een vlerk vasthield en hem bad en smeekte, zich toch niet noodeloos aan nieuwe onbekende gevaren bloot te stellen. Maar vruchteloos. De kalif, die ook onder zijn veeren pak een dapper hart omdroeg, rukte zich met verlies van eenige pluimen los en stapte een donkeren gang in. Spoedig was hij hier bij eene deur gekomen, die niet gesloten scheen en waaruit hij duidelijk zuchten, met een weinig gekreun vernam. Hij stiet met zijn snavel die deur open, maar bleef verrast op den drempel staan. In het vervallen vertrek, dat alleen door een klein tralievenster spaarzaam verlicht was, zag hij een grooten nachtuil op den grond zitten. Dikke tranen rolden hem uit de groote ronde oogen en met schorre stem liet hij hartbrekende klachten hooren. Zoodra hij echter den kalif en zijn vizier, die ondertusschen ook genaderd was, te zien kreeg, hief hij luide vreugdekreten aan. Sierlijk wischte hij met den bruinbespikkelde vleugel de tranen uit het oog, en tot groote verbazing der beiden sprak hij in goed menschelijk Arabisch: „Welkom, heeren ooievaars; uwe komst kondigt mij uitredding aan, want mij is eens geprofeteerd, dat ooievaars mij een groot geluk zouden aanbrengen."

Toen de kalif van zijne eerste verbazing bekomen was, boog hij

zich met zijn langen hals, maakte met zijn dunnen poot eene sierlijke strijkage en sprak: „Nachtuil! uit uwe woorden moet ik opmaken, dat ook gij in nood en verlegenheid verkeert; maar ach, zoo gij hoopt, dat wij u redding kunnen aanbrengeu, dan zult ge u bedrogen vinden. Gij zult onze hulpeloosheid begrijpen, zoodra gij onze treurige geschiedenis vernomen hebt.” De nachtuil verzocht hem, die te vertellen, en nu begon de kalif een lang verhaal van de dingen, die ons reeds bekend zijn.

IV.

Toen de kalif aan de uilin — want dat was zij — zijn geschiedenis had voorgedragen, dankte zij hem en zeide: „Verneem ook mijne geschiedenis en hoor, hoe ik niet minder ongelukkig ben. Mijn vader is de koning van Indië; ik, zijne eenige, beklagenswaardige dochter, heet Lusa. De toovenaar Kaschnoer, die u betooverde, heeft ook mij in het ongeluk gestort. Hij kwam op een dag bij mijn vader en begeerde mij tot vrouw voor zijn zoon Mizra. Mijn vader echter, die een opvliegend man is, liet hem bij de trappen neergooien. De ellendeling wist onder eene andere gedaante weer in mijne nabijheid te komen, en toen ik eens in mijn tuin iets tot verfrissing wilde gebruiken, bood hij, als slaaf verkleed, mij een drank aan, die mij in deze mijne afschuwelijke gedaante veranderde. Terwijl ik van schrik flauw lag, bracht hij mij hierheen en brulde mij met schrikbarende stem in de ooren:

„„Daar zult gij blijven, zelfs door de dieren geschuwd en veracht, tot aan uw einde of tot iemand komt en u, zelfs in deze verfoeilijke gedaante, tot vrouw begeert. Op deze wijze straf ik uw trotschen vader voor de belediging, die hij mij aangedaan heeft.””

„Sedert zijn vele maanden verlopen. Eenzaam en treurig woon ik als kluizenaarster in dezen bouwval, verfoeid door de menschen, zelfs door de dieren geschuwd. De schoone natuur is voor mij gesloten, want ik ben blind bij dag, en alleen als de maan haar bleek licht over deze muren uitgiet, valt de donkere sluier voor mijne oogen weg.”

De uil had uitgesproken en wischte zich weer met de vlerk de oogen af.

De kalif was na dit verhaal der prinses in diep nadenken verzonken. „Ik moest mij al zeer vergissen, als tusschen ons beider ongeluk niet een geheime samenhang bestond,” sprak hij; „maar waar zal ik den sleutel tot dit raadsel vinden?” De uil antwoordde: „O heer, datzelfde denk ik ook; want er is mij eens in mijne vroegste jeugd door eene wijze vrouw geprofeteerd geworden, dat een ooievaar mij groot geluk aanbrengeu zal, en ik weet nu misschien wel een middel, om ons te redden.” De kalif was zeer verbaasd en vroeg, welk middel dit dan wel was. „De toovenaar, die ons beiden ongelukkig heeft gemaakt,” sprak zij, „komt iedere maand eens in deze bouwvallen. Niet ver van dit vertrek is eene zaal. Daar houdt

hij dan met vele makkers een feestmaaltijd. Al dikwijls heb ik hem daar bespied. Ze vertelden elkaar dan van hunne booze, schandelijke werken, en 't is licht mogelijk, dat hij dan het tooverwoord, dat gij vergeten hebt, uitspreekt."

„O dierbaarste prinses," riep de kalif, „zeg op, wanneer komt hij en waar is die zaal?"

De uil zweeg een oogenblik en sprak toen: „Neem me niet kwalijk, maar slechts onder éene voorwaarde kan ik uw wensch vervullen." — „Spreek op! spreek op!" riep Chasid. „Beveel; ik ben tot alles bereid."

„Welnu, gij begrijpt, dat ik ook gaarne tegelijk vrij zou zijn; maar dit kan alleen gebeuren, als een van u mij zijne hand reikt."

De ooievaars schenen bij dit antwoord eenigzins verlegen, en de kalif wenkte zijnen dienaar, eventjes met hem buiten te komen.

„Grootvizier," sprak de kalif, toen zij buiten waren, „dat is een leelijk geval; maar gij kondt haar wel nemen."

„Zoo?" antwoordde deze; „dat mijne vrouw mij, als ik thuis kom, de oogen uitkrabt? Ook ben ik een oud man, en gij zijt nog jong en ongetrouwd en kunt veel beter een jonge, schoone prinses nemen."

„Dat is het juist," zuchtte de kalif, terwijl hij treurig de vleugels liet hangen; „wie zegt dan, dat zij jong en schoon is. 't Is hier eene kat in den zak koopen."

Zoo spraken zij nog lang samen, maar eindelijk, toen de kalif zag, dat zijn vizier liever ooievaar wou blijven, dan de uilin trouwen, besloot hij, de voorwaarde zelf te vervullen. De uil was zoo blij als wat. Zij verklaarde hun, dat zij op geen beter tijd hadden kunnen komen, wijl denkelijk in dezen of in den volgenden nacht de toovenaars hunne bijeenkomst zouden houden.

Zij verliet met de ooievaars het vertrek, om hen naar die zaal te brengen. Zij gingen den langen donkeren gang door, tot hun eindelijk uit een halfvervallen muur een helder lichtschijnsel in de oogen straalde. De uil ried hun nu, zich doodstil te houden. Door de muurreet, waarvoor zij stonden, konden zij eene groote zaal overzien. Die was rondom met prachtige zuilen versierd, en vele kleurige lampen maakten het er even helder als bij daglicht. In het midden der zaal stond eene ronde tafel, met vele en uitgezochte spijzen bezet. Rondom die tafel liep een divan, waarop acht mannen zaten. In een dier mannen herkenden de ooievaars den kramer, die hun dat tooverpoeder had verkocht. De naast hem zittende verzocht hem, van zijne jongste daden te vertellen. Hij vertelde onder anderen ook de geschiedenis van den kalif en zijn vizier.

„Wat voor woord hebt gij hun dan opgegeven?" vroeg hem een ander toovenaar. „Een heel zwaar Latynsch; 't heet *mutabor*."

V.

Toen de ooievaars dit hadden afgeluisterd, begonnen zij te trip-

pelen van plezier en liepen op hunne lange pooten met zulk een vaart naar de poort van het oude slot, dat de uil moeite had, hen te volgen. Daar sprak de kalif op bewogen toon tot de uilin: „Redster van mijn leven en van het leven van mijn vriend, neem tot eeuwigen dank voor wat gij voor ons gedaan hebt mij tot uw gemaal aan.” Toen evenwel keerde hij zich naar het oosten. Driemaal bogen de ooievaars hunne lange halzen naar den kant van de zon, die toen juist achter het gebergte opsteeg; „mutabor!” riepen zij, en in een ommezien waren zij veranderd, en in hunne overmaat van blijdschap lagen heer en dienaar elkaar lachend en schreiend in de armen. En wie kan hunne verbazing beschrijven, toen zij omzagen? Eene schoone dame, heerlijk getooid, stond voor hen. Glimlachend gaf zij den kalif de hand. „Herkent gij uwe nachtuilin niet meer?” Zij was het; de kalif was door hare schoonheid en bevalligheid zoo verrukt, dat hij uitriep: „Dat ik ooievaar geweest ben, is mijn allergrootste geluk!”

De drie gingen nu met elkander op Bagdad aan. De kalif vond in zijne kleederen niet alleen de doos met tooverpoeder, maar ook zijn geldbeurs terug. Hij kocht dus in het naaste dorp, wat tot de reis noodig was, en zoo kwamen zij spoedig aan de poort van Bagdad. Daar nu verwekte de aankomst van den kalif algemeene verbaasdheid. Men had hem voor dood uitgegeven, en het volk was dus uitermate verblijd, zijn geliefden gebieders weerom te hebben.

Des te meer ontbrandde aller woede tegen den bedrieger Mizra. Zij trokken naar het paleis en namen den ouden tovenaarszoon en zijn zoon gevangen. Den oude zond de kalif naar het zelfde vertrek in het vervallen slot, dat de prinses als uil bewoond had, en liet hem daar ophangen. Aan den zoon echter, die nog niets van de booze kunsten van zijn vader verstond, liet de kalif de keus, of hij sterven of snuiven wou. Toen hij dit laatste koos, bood de grootvizier hem de doos aan. Een duchtig snuifje en het tooverwoord van den kalif veranderden hem hierop in een ooievaar. De kalif liet hem in eene ijzeren kooi opsluiten en in zijn tuin te kijk stellen.

Lang en vergenoegd leefde kalif Chazid met zijne vrouw, de prinses; maar zijne genoegelijkste uren waren altijd die, als de grootvizier hem des namiddags bezocht. Dan spraken zij altijd over hun ooievaarsavontuur, en als de kalif recht in zijn nopjes was, vond hij er plezier in, den grootvizier na te doen, hoe die er als ooievaar uitzag. Hij stapte dan deftig op hooge beenen de kamer op en neer, klapperde, schermde met de armen, als met vleugels, en vertoonde, hoe de vizier zich te vergeefs naar het oosten gebogen en daarbij „Mu-mu-mu” geroepen had. Voor zijne vrouw gemalin en de kinderen was deze voorstelling altijd eene groote pret; maar als de kalif al te lang klapperde en boog en „Mu-mu-mu” riep, dan dreigde hem de vizier, aan mevrouw de kalifin te zullen verklappen, wat voor de deur van prinses nachtuil verhandeld was.

De reuzendochter.

Eens stapte 's Reuzen dochter, om zich wat te vertreen,
Den burg uit en liet boven pa Reus een poosje alleen;
Daar vond zij op het bouwland een boer, die ploegen ging;
Nooit van haar leven zag ze een zoo lief en prettig ding.

Boer, ploeg en paarden nam ze voorzichtig in haar schort
En huppelde er meê huiswaarts; de weg viel haar maar kort.
Daar vroeg de Reus, haar vader: »Meid, wat heb je gedaan?» —
»O,» riep ze, »wat mooi speelgoed! Kijk, pa, kijk maar eens aan.»

De vader zag 't en zeide: »Kind, kind, ben je dan dwaas?
Pak 't al weer zoetjes zamen en breng 't stil op zijn plaats.
Als niet het volk der Dwergen druk werkt met schup en ploeg,
Dan krijgen op de bergen wij, Reuzen, nooit genoeg»

De geschiedenis van de schoone Melusine.

Waar het water van de Nixenbron uit de diepten der aarde opborrelde en zich in een breed rotsachtig bekken verzamelde, lag de schoone nix Melusine in groen, vochtig schemerdonker. Om haar klonken de vallende druppels, om haar murmelde en ruischte het opspattende water, onophoudelijk, eindeloos; zonder droefheid en zonder lust ging de tijd haar met eeuwig gelijkmatigen tred voorbij. Koelte en schaduw heerschten in de grot, maar de zonnestraal, die door de struiken aan den ingang drong, sprak van het licht, den lust en het leven, dat het bosch vervulde, en lokte de schoone nix eindelijk onweerstaanbaar uit, haar eenzaam verblijf te verlaten en zich buiten op den steen voor de bron neer te zetten, om den zonneshijn te genieten en naar de stemmen der vogels te luisteren, die het bosch met hun gezang vervulden.

Op dezen zelfden tijd gebeurde het, dat de graaf van Provence met al zijne ridders en knechten tot eene driedaagsche jacht was uitgetrokken. Het luid geschal der horens, het roepen en schreeuwen der drijvers en 't geblaf der honden weergalmden door het geheele bosch, en groot was de buit, die den ijver der koene jagers beloonde. Alleen de graaf van Provence zelf bleef onder de algemeene uitgelatenheid bedrukt en neerslachtig, en onder het gezang en gejubel der anderen reed hij zwijgend en nadenkend te midden der vroolijke schaar.

En dat moest iedereen toch wel vreemd voorkomen, want de edele graaf bezat alles, wat het leven maar wenschelijks aanbiedt. Vooreerst

CHOCOLATS SUCHARD

La présente image a sa place réservée d'après son numéro d'ordre dans un bel et intéressant album. Pour l'acquisition de cet album et les conditions d'échanges des images, adressez-vous à votre fournisseur ou à "Chocolat Suchard", 10, rue Mercœur, Paris XIe, en joignant un timbre pour la réponse.

LA VIE FIÈRE ET JOYEUSE DES SCOUTS

CHAPITRE XIII

L'ENFANCE DE BERTRAND DU GUESCLIN

N° 3 - *La fuite de Rennes.*

Buchstein

Gouverneur, Sprookjesverteller.

Blomhert & Timmerman.

De reuzendochter.

toch was hij een rijk, machtig heer, die over veel land en volk had te gebieden; ten anderen was hij sterk, frisch en gezond van lijf en leden en met eene schoone gemalin en kloeke zonen gezegend; en dan ook nog was hij in allerlei verborgen dingen ervaren en kon in de sterren lezen en de vlucht der vogels uitleggen, zoodat de toekomstige dingen voor hem niet verborgen waren.

Deze graaf van Provence nu had een jongen neef bij zich opgenomen, die al in zijne vroege kindsheid wees geworden was en Raimond van Lusignan heette. Hij was schoon van aangezicht, in allerlei ridderlijke kunsten wel bedreven en daarbij vroom van gemoed en edel van zin, gelijk dat den echten ridder betaamt. De graaf van Provence was zijn jongen neef zeer toegedaan en behandelde hem in alles als zijn eigen zoon.

Toen nu deze Raimond van Lusignan den graaf zoo bedroefd zag, reed hij op hem toe en sprak: „Mag ik u niet wel verzoeken, mijn edele heer, mij de reden van uwe droefgeestigheid mede te deelen, opdat ik die verdrijve, zoo het eenigszins in mijn vermogen staat.”

Daarop antwoordde de graaf van Provence: „Ach, lieve neef, wat zoudt gij tegen den wil van het noodlot vermogen te doen? — Zie, de reden van mijne neerslachtigheid is, dat ik nu dezen nacht in de sterren gelezen en gezien heb, dat iemand in dit uur zijnen heer dooden en dan zelf een machtig heer worden zal, machtiger, dan ooit een van zijn geslacht.”

Nu sprak Raimond: „Mijn edele heer, wil u daar toch niet bezorgd over maken; wie weet, of het niet misleiding en zinsbedrog is?”

Maar de graaf van Provence antwoordde hem: „De gesternten bedriegen mij niet, en dit zeg ik u, waarde neef, mocht mij een ongeluk overkomen, trek u dan het lot der mijnen aan. Ik heb voor hen gezorgd bij mijn leven en, naar beste vermogen, ook na mijn dood, ook voor u, want gij zijt mij altijd lief en waard geweest.”

Bij deze woorden kwamen den jongen Raimond de tranen in de oogen, en hij sprak: „Edele heer, verban die treurige gedachten en bedenk, hoe gij geliefd wordt; wie zou u kwaad toewenschen?”

De graaf van Provence zeide: „Wie kan iets tegen den wil van het noodlot? Het onvermijdelijke moet ons treffen, hoe wij er ons ook tegen verzetten, en de sterren spreken de waarheid.” — Terwijl zij zoo met elkander spraken, waren zij in eene eenzame streek gekomen, en daar de graaf moe was, steeg hij van zijn paard en zette zich op het mos neder, wat Raimond ook deed. Toen zij daar nu zoo rustig en eendrachtig bij elkander zaten, kwam een ontzettend everzwijn door de struiken breken en viel woedend op den graaf aan, zoodat deze geen tijd had, om zijn zwaard te trekken, en ook niet opstaan kon, want het wilde dier rende hem dadelijk omver. Raimond greep haastig naar zijne jachtspiets, doch in zijne drift, om den bedreigden graaf dadelijk te helpen, stiet hij tegen een tak, zoodat de ijzeren punt van zijn wapen den ever slechts den muil

kwetste, maar den op den grond liggenden graaf zoo diep in het lichaam drong, dat hij terstond den laatsten adem uitblies.

Toen Raimond dit zag, jammerde hij het uit en wierp zich in zijne vertwijfeling op het bloedig lichaam; hij vervloekte zichzelf, dat hij bestemd geweest was, zijnen weldoener den dood aan te doen; doch al zijn weklagen riep den doode niet in het leven terug, en hij zag nu in, dat de sterren de waarheid hadden gesproken.

In zijne diepe droefheid dwaalde hij dieper het bosch in, niet wetend, waarheen, en voortdurend jammerend: „O edele graaf, mijn heer en oom, waarom lig ik niet in uwe plaats verslagen? Waarom verft niet mijn bloed den grond? Wat is mij voortaan het leven, nu bloedschuld mij drukt, schoon ik er toch zoo onschuldig aan ben als een pasgeboren kind!”

Terwijl hij zoo klaagde en op niets om hem toe acht gaf, drong op eens het ruischen eener bron in zijn oor, en nu voelde hij eerst, hoe dorstig hij was, en ging hij dus op het zachte gersich af. Zoo kwam hij buiten het bosch en zag daar een allerliefelijkst landschap voor zich, waar rondom overoude boomen stonden en om de bron de zeldzaamste en geurigste bloemen bloeiden. Daarbij zongen de vogels, gelijk hij het misschien nooit nog gehoord had. Het werd hem zoo rustig en vredig om het hart, alsof hij in een gewijd tempelgebouw trad. Maar toen hij rondzag, ontdekte hij nog het allerschoonste en allerwonderlijkste: de schoone nix, die op den steen zat, met een waterblauw gewaad bekleed en de lange lokken met parelsnoeren doorvlochten.

Raimond meende, dat licht en zon hem een drogbeeld voorspiegelden, maar de schoone nix riep hem toe met eene stem, die zoo kristalhelder als het vallen van droppels in rustig water klonk: „Treed nader, Raimond van Lusignan; ik wist wel, dat gij komen zoudt.”

Nu sprak deze: „Edele dame, ik bezweer u bij den zoon van Maria, van waar gij die wetenschap hebt? Ik wist immers nog zelf niet, waarheen ik mijne schreden richtte.”

Hij bezwoer haar zoo in den naam van Christus, omdat zij, was zij een drogbeeld geweest, in damp en nevel had moeten verdwijnen; maar zij bleef rustig zitten en glimlachte hem toe.

Toen beefde het hart van den edelen Raimond van verrukking, en hij sprak: „Schoone dame, mij heeft in deze laatste uren zwaar leed getroffen; maar nu ik u aanzie, verdwijnt al mijne droefenis en smart en wensch ik alleen, dat mijne oogen u mijn leven lang aanschouwen mogen. Zeg mij uw naam, edele dame, dat ik dien in mijn hart drage en in mijne gebeden noeme.”

Daarop sprak de nix: „Ik heet Melusine, en zoo ver dit water onvermengd met andere stroomt, zoo ver strekt zich mijne heerschappij en mijn rijk uit.”

Raimond antwoordde: „O, dat ik bij u mocht blijven, mijne gebiedster, want gij hebt mijne ziel en mijn hart gevangen!”

De nix glimlachte en zag hem liefderijk aan, want de zonnestraal, die haar uit hare grot had gelokt, was in haar hart gedrongen en had dat met licht, warmte en leven vervuld.

„Raimond,” sprak zij, „Raimond, wanneer gij mij zweert, mij in alle dingen trouw te zijn en mij nimmer door wantrouwen te krenken, dan wil ik wel uwe gade worden en zult gij heerschen in mijn rijk.”

De ridder sprak: „Wie zoude aan uwe zijde leven en u niet trouw blijven; wie kon u zien en u mistrouwen? Ik zweer u, Melusine, bij al de heiligdommen der kerk, bij mijne liefde en bij den dag, waarop ik u gezien heb, ik zal u trouw blijven.”

Toen sprak de nix: „Ga dan naar het hof van den graaf van Provence, troost zijne weduwe, uwe nicht, en laat u beleenen met het wilde woud, waardoor mijn water stroomt. Niemand weet, dat gij uwen heer gedood hebt; allen denken, dat de tand van den ever dat heeft gedaan. Wees zelf ook getroost, want gij waart alleen het blinde werktuig in hooger hand en moogt niet boeten voor wat gij tegen uwen wil misdgaan hebt.”

Nu Raimond de schoone zoo verstandig hoorde spreken, kreeg hij groot vertrouwen op hare wetenschap en verheugde hij zich zeer, dat de hemel hem te dezer ure hierheen geleid had. Hij omarmde de schoone Melusine, die hij nu verder als zijne verloofde bruid beschouwde.

En zij geleidde hem en zijn paard in de vallende schemering langs de vele kronkelpaden van het bosch, zoodat hij niet meer dwalen kon. Vervolgens nam zij afscheid van den geliefde; maar hij beloofde, den volgenden dag met al zijn gevolg aan den zoom van het bosch te komen, om haar als zijne gemalin naar huis te halen.

Toen echter Raimond gegaan was en de maan boven de bron opgestegen, doken de zusters van Melusine uit het koele water op, schudden de vochtige hoofden, hieven de blanke armen omhoog en waarschuwden en weeklaagden: „Zuster, verlaat ons niet, het is uw ongeluk! Wat wilt gij scheiden van koelte en rust? Buiten is droefenis en berouw; buiten brandt de zon. Melusine, Melusine, blijf bij ons!”

Maar deze hield den zonnestraal in haar hart, en die dreef haar in het leven, in het licht, in de warmte.

Dus daalden de zusters weder in het water neer, en de in de grot neervallende droppen schenen in het maanlicht glinsterende tranen te zijn. — —

Den volgenden dag reed Raimond met vele hem verwante ridders en dames weder naar het bosch; de gravin van Provence had hem een deftig gevolg van dienaren meegegeven en hem opgedragen, zijne bruid als hare lieve nicht te groeten; ook had zij hem gewillig met het wilde woud beleend, maar hem gezegd, dat de graaf beter bedoelingen met hem gehad had; doch Raimond begeerde niets meer.

Toen hij nu met die heeren en dames heenreed, was hij bezorgd, hoe zij het vinden zouden, want hij had gezegd, dat hij eene dame van hoogen rang zou trouwen, en nu vreesde hij de bespottung, als Melusine geheel alleen hem in de wildernis opwachten mocht. Hij was derhalve ten hoogste verblijd en ook verbaasd, toen hij aan den zoom van het woud een lustleger zag opgeslagen, zoo prachtig, dat de koning van Frankrijk het niet beter wenschen kon. Daar stonden rondom luchtige tenten tot allerlei gebruik, maar in het midden was eene groote tent van gewerkte stoffen met velerlei versiersels en franjewerk opgericht, zoo rijk en kostelijk, dat velen van zijne ridders zeiden: „Over zulk eene tent heeft alleen de sultan der ongeloovigen te beschikken.”

In die tent stond eene tafel, bezet met het fijnste en beste, dat van spijzen en dranken bedacht kon worden, en daarbij wemelde het van lakeien in schitterende livreeën, die gereed stonden, om de komende gasten te bedienen.

De schoone Melusine echter trad uit de tent en ging de komenden te ontmoet; en nu stond iedereen verbaasd over hare schoonheid, over haar vorstelijk voorkomen en niet minder over de pracht harer kleeding; want zij droeg een lang gewaad met daarin gewerkte gouden bloemen, en daarover een kleed van zee-groene zijde, met paarlen en diamanten bezet. Eene kroon van parels rustte op haar hoofd en in haar gordel flonkerde een juweel, waarvoor men zeker wel een graafschap had kunnen koopen.

„Weest welkom, schoone dames; zijt gegroet, edele heeren!” sprak Melusine; en tot Raimond: „Mijn lieve heer, neemt het met dit mijn eenvoudig onthaal in het groen voor lief; want mijn slot is nog niet in een staat, om een zoo hoog gezelschap naar behooren op te nemen.”

Toen sprak Raimond: „O schoonste vrouw, het is hier alles zoo, dat geen koning het beter kon verlangen,” en de heeren en dames verklaarden hetzelfde en roemden luid de schoonheid van Melusine en Raimonds onwaardeerbaar geluk. Hierop liet Raimond den priester met de koorknappen vooruit treden, en hij werd voor het oog der edele getuigen met Melusine in eerlijken echt verbonden. Vervolgens werd getafeld en feestgevierd en tot verlustiging een ridderlijk wapenspel gegeven, waarvoor Melusine allerkostelijkste prijzen uitdeelde, zoodat iedereen vergenoegd en tevreden was.

Zoo werd eene week lang vroolijk bruiloft gehouden, en daar het in den liefelijken zomertijd was, beviel het allen zeer goed in de legerplaats daar in het groene bosch. Op den tienden dag werd echter de afscheidsbeker gedronken, en de gasten braken op na veel dankbetuigingen voor het vorstelijk onthaal, waarop Melusine sierlijk antwoordde.

Toen allen nu vertrokken waren, liet Melusine kostelijk opgetuigde paarden voorkomen en sprak tot haren gemaal: „Vindt gij dat goed,

mijn waarde gemaal, dan willen wij nu naar mijn slot rijden, waar gij voortaan heer en gebieder zult zijn." Dit keurde Raimond nu zeer goed en zij reden het bosch in. Nadat zij een eind ver gereden hadden, was Raimond zeer verwonderd, daar hij breede wegen en paden door het hout gebaad zag, waar vroeger slechts dicht geboomte en wildernis was geweest, en zoo kwamen zij tegen den avond in een prachtig slot. Rondom liep eene breede gracht en een wal, die iederen vijand moest afweren; aan de vier hoeken verhieven zich sterke torens, en de bouw van het paleis was zoo prachtig, dat men meenen moest, eens konings woning te betreden. De daken glinsterden en flikkerden van gladde koperen platen, de vooruit-springende balkons waren sierlijk uitgehouwen en boven het portaal prijkte het wapen van den graaf, kunstig in marmersteen gebeiteld. Om den burg liep een lusthof, waarin allerlei mak wild omdartelde en vele vischvijvers, fonteynen en groene prieëlen waren aangebracht. Kortom, men zag daar alles bijeen, wat hart, oog en zinnen maar verlustigen kon.

Welgemoed wilde de graaf zijne gemalin van het paard helpen, maar toen kwam daar op eens eene talrijke schaar van dienaren uit het slot toeschieten, die zijne kleuren droegen en hem als hunnen heer en gebieder welkom heetten. Hierop leidde Melusine haren lieven gemaal door het slot, door gangen, zalen en kamers, en Raimond was verbaasd over de pracht van schilder-, beeldhouw- en tapijtwerk, die hij overal zag en waarbij die aan het hof van den graaf van Provence op verre na niet halen kon. Toen hij dus vroeg, hoe al deze heerlijkheid hier in de wildernis gekomen was, antwoordde Melusine: „Dat hebben mijne bouwmeesters voor mij gedaan, terwijl wij buiten bruiloft hielden.”

Zoo hielden zij onder groot gejuich hunnen intocht en de graaf wilde, dat het slot ter eere zijner schoone vrouw Lusinia zou heeten. Den volgenden morgen, toen zij opstonden en buiten op het bordes traden, om de frissche, geurige morgenlucht te genieten, wees Raimond op een vreemd gebouwden koepel in den tuin, dien hij gisteren niet had waargenomen. Dit gebouw was volmaakt rond en had gladde wanden van marmersteen en eene metalen deur, terwijl van vensters nergens iets te zien was. Het koepeldak was van kristal, maar rondom dreigden vergulde lanspunten, zoodat niemand er door zien kon, zelfs niet als hij bij het gladde marmer in de hoogte had kunnen klimmen.

Toen vroeg Raimond: „Lieve vrouw, waartoe dient dat wonderlijke gebouw?”

Melusine antwoordde: „Dat is mijn geheim en mijn heiligdom, dat gij mij moet overlaten. Denk aan uw eed, dat gij mij nooit door wantrouwen zult krenken. Slechts onder éene voorwaarde kan ik bij u blijven, en die is: iederen Vrijdag van zonsop- tot zonsondergang zal ik mij in dien koepel opsluiten, waar gij mij niet volgen

moogt, maar geheel ongestoord moet laten." Raimond zwoer, dat hij dat doen zoude, en nu was Melusine vroolijk en gelukkig.

Na een jaar schonk zij hem een zoon, dien zij Urtens noemde. Deze zoon is naderhand tot groote eer en aanzien geraakt, zoodat hij zelfs een koningsschoonzoon werd, en ter eere van de geboorte van haren zoon liet Melusine een sterken toren bouwen, dien zij Mervent noemde.

Een jaar later kreeg zij andermaal een zoon, dien zij Gedes noemde en te wiens eere het slot Portenach werd gebouwd. Toen haar God den derden zoon schonk, dien zij Hyot noemde, bouwde zij weder een slot, Larochele, en bij de geboorte van haar vierden zoon, Antonius, de heerlijke brug te Soniets.

Zoo schonk de hemel hun zeven zonen, en met iederen zoon vermeerderde hunne macht en hun rijkdom. Toen de jongste zonen, de tweelingen Diedrik en Raimond, geboren waren, lieten zij het slot Lusinia zoo heerlijk opsieren en vergrooten, dat de weerga er van in geheel Frankrijk niet gevonden werd.

Door koop en ruil nam hunne bezitting toe; maar ook door zijne dapperheid verwierf Raimond veel land, waarmede de koning van Frankrijk hem beleende, nadat hij tegen de Moren met groote dapperheid gevochten had.

Het geluk lachte hun in alles toe en Raimond dankte dagelijks het gezegend uur, dat hem Melusine had laten vinden. Hij leefde met haar in groote eendracht en verheugde zich in hare onverwelkelijke schoonheid en in hare groote wijsheid en verstand, want zij was kundig in alle dingen, zoodat zij hare knapen in alle kunsten en wetenschappen, vooral in de kunde van den verleden tijd en in den loop der sterren onderrichten kon. Wie naar Lusinia kwam, roemde Melusine als toonbeeld van eene vrouw, en er was geen liefelijker schilderij, dan haar met haren gemaal te midden hunner kinderen te zien zitten.

Op aarde is evenwel niets bestendig, allermint het geluk, en dat zouden ook Melusine en Raimond ondervinden, juist toen zij meenden, voor hun geluk een vasten burg te hebben opgebouwd.

Want nu gebeurde het op een dag, dat de broeder van graaf Raimond op het slot Lusinia aankwam, nadat hij lang in vreemde landen op avonturen was uitgeweest en tegen de ongeloovigen te water en te land dapper gestreden had. Hij werd met alle vriendelijkheid ontvangen en door Melusine als haar waarde zwager van harte welkom geheeten. Een groot gastmaal en eene jacht in het park werden te zijner eere aangericht; ook roeiden zij in een vergulde gondel op de vijvers rond, en slot en park weergalmden van feestmuziek en vroolijk gezang. Dat duurde zoo zes volle dagen achtereen. Op den zevenden echter, toen het een Vrijdag was, vroeg graaf Bertram zijnen broeder Raimond: „Waar is uwe gemalin, mijn broeder? Is zij ongesteld, dat zij niet zichtbaar wordt?”

Daarop antwoordde graaf Raimond: „Iederen Vrijdag is mijne vrouw voor mij en iedereen van zonsop- tot zonsondergang onzichtbaar en houdt zich daar in haar heiligdom opgesloten.”

„En wat doet zij daar binnen?” vroeg graaf Bertram.

„Dat is mij onbekend, mijn broeder; ik heb op den eersten dag van ons huwelijk beloofd, daar nooit onderzoek naar te doen.”

Nu schudde graaf Bertram het hoofd en sprak: „Mijn broeder, dat is tegen uwe eer. Hoe mag eene vrouw zich twee en vijftig dagen in het jaar voor haren man verborgen houden? Wie weet, of daar niet iets onbetamelijks achter schuilt en of zij niet verboden heidensche kunsten bedrijft! Toen ik hierheen reisde, kwam mij al een boos gerucht ter ooren, dat uwe vrouw eene toovenaarster is en u door hekserij verstrikt houdt.”

Toen Raimond dit hoorde, tastte hij naar zijn zwaard en sprak toornig: „Wie het waagt, aan de eer mijner vrouw te twifelen, die zal daar met zijn leven voor boeten.”

Nu sprak zijn broeder. „Maak u niet driftig maar houdt u aan uw recht en zie, wat uwe vrouw daar doet.” — Raimond antwoordde: „Dat kan ik niet; zij is mijne lieve, trouwe vrouw, die mij nooit reden tot wantrouwen heeft gegeven, en zij heeft mijn ridderlijk woord.”

Bertram liet hem echter niet met rust, zoodat hij in 't eind zijn eed vergat en naar Melusine's heiligdom snelde. De metalen deur was gesloten, doch hij drukte er met al de zwaarte van zijn sterk lichaam tegen aan, tot zij toegaf en open sprong. Nu echter zag hij nog eene breede deur voor zich; die was van de sterkste eikenhouten balken en met staven en grendels van staal beslagen, zoodat hij haar niet openen kon. Daar hij zich evenwel vast had voorgenomen, te zien wat zijne vrouw deed, boorde hij er met zijn scherp zwaard een gat in en hield daar zijn oog aan. Nu zag hij een rond gewelf, waarin van boven het licht viel en dat met frisch, stroomend water gevuld was; en in dat golvend water zat Melusine tot aan den gordel naakt en zoo schoon van aangezicht, als hij haar nooit nog meende gezien te hebben; maar slechts tot den gordel was zij mensch en verder visch, draak of slang. Met den met blauwachtige en zilveren schubben bedekten staart zweeptte zij bij iedere beweging het helder water tot witachtig schuim. Bij dit gezicht sloeg Raimond de schrik om het hart en nam hij ijlings de vlucht.

Toen hij weer in zijn vertrek kwam, was hij bleek en ontdaan, want hij vond het iets gruwelijks, met een vrouw met een vischstaart verbonden te zijn. Zoodra nu de eerste sterren aan den hemel kwamen, ging zijne deur open en verscheen Melusine, eene kaars dragende, schoon en liefelijk als een zomerdag. Zij wenschte hem goeden avond, maar zijn hart was vol toorn en grimmigheid en haar lieve blik, haar zoete taal verzoenden hem niet, toen zij hem de hand op den arm legde en hem vroeg: „Raimond, lieve man, hoe ziet gij zoo

donker?" Nu stiet hij de blanke hand driftig weg on riep: „Ga weg van mij, wangedrocht! dat mijne zinnen verstrikt hebt.”

Toen hij dit gesproken had, voelde hij zelf reeds berouw over zijne woorden, maar Melusine zag hem met onuitsprekelijke treurigheid aan. „Raimond, wat hebt gij gedaan?" riep zij. „Al ons geluk is thans verloren, want nu mag ik niet meer bij u, niet meer bij

Melusine in haar heiligdom.

onze kinderen blijven; nog in dit uur moet ik scheiden, en nimmer ziet gij mij weer.”

Nu riep Raimond: „Geliefde, alleen onbesuisde drift deed mij zoo spreken, — vergeef en vergeet! Blijf bij mij en heb medelijden, zoo niet met mij, toch met onze kinderen, de zuigelingen, die nog in de wieg liggen en buiten u niet kunnen.”

Maar Melusine wrong de handen en sprak: „Te blijven staat niet meer in mijne macht; het noodlot is sterker dan ik. Zoo gij wist,

hoe ik lijd, zoudt gij mij door uw klagen het lijden niet nog zwaarder maken. Ja, mijn hart hangt aan mijne kinderen en aan de zuigelingen, die nog in de wieg liggen; kon ik sterven, uit het graf zou ik mij losrukken, om tot hen te komen. Maar de dood, die voor de levenden weldaad en barmhartigheid is, is mij ontzegd. Kon ik in dit uur sterven, het zou balsem zijn."

Raimond riep: „Melusine, ik laat u niet gaan, ik houd u in mijne armen vast, wie zal mij u ontrukken?"

Nu wrong zij zich los, en hij zag, dat het benedendeel van haar lichaam weer in een visch veranderde, en toen hij verschrikt terugtrad, zweefde zij naar buiten en klonk hem haar laatste klaagtoon, haar laatste afscheidsgroet in de ooren. Toen echter steeg zij al hooger en hooger op, tot den hoogsten torentans, en daar hief zij de handen op en riep: „Dat de hemel u bescherm, mijn heerlijk Lusinia! Slaapt, mijne kinderen, groeit en gedijt; geluk en vrede, roem en voorspoed zij met u! Raimond, vaarwel! Vaarwel leven! vaarwel liefde! vaarwel alle aardsche lief en leed!" — Na aldus gezongen te hebben verdween zij in den nacht, die donker en somber op Lusinia neerdaalde.

Op den morgen na den nacht van Melusine's verdwijning was ook haar heiligdom spoorloos verdwenen en scheen in den grond te zijn weggezonden. Op de plaats, waar het gestaan had, bleef alleen nog eene stille, ondoorgrondelijke diepe bron over, waarop eene waterroos dreef, en boven op den hoogsten torentans schitterde een verguld metalen beeld, in de gedaante eener nix, vrouw tot den gordel en verder een zich kronkelende visch.

De droefheid van Raimond was onuitsprekelijk groot en met hem treurden zijne zonen en al de slotbewoners over het verlies der schoone vrouw, die zij niet missen en niet vergeten konden; maar ook Melusine vergat Lusinia niet: dikwijls in vrijdagnachten werd haar klagend gezang gehoord en hoog boven om den toren hare gestalte gezien, hoe zij daar rondzweefde om de plaats, waar hare geliefden vertoefden, van wie zij verbannen was, maar van wie zij toch niet geheel kon scheiden.

Hare zonen groeiden op en werden sterk, maar ook de zuigelingen bleven zoo bloeiend en frisch, dat al de vrouwen in het slot zich daarover verwonderden. Toen bekende eindelijk de voedster der kinderen, dat de schoone Melusine nacht op nacht door het venster binnenkwam, stil naar de wieg ging, de kinderen liefkoosde en kuste, en dan een voor een aan hare borst nam en zoogde, opdat zij de moedermelk niet ontberen zouden. Vervolgens legde zij hen weer zachtjes in de bedjes, zag hen nog eens vol liefde en teederheid aan, en was dan verdwenen.

Toen dit aan Raimond gezegd werd, begreep hij wel, wat Melusine gemeend had, toen zij zeide, dat zij nog uit het graf weer naar hare kinderen zoude worden getrokken, en hij verheugde zich over

haar komen, in de hoop, dat zij misschien nog eens voor goed tot hem terugkeeren zou. Zoo verschool hij zich dan eens in de kamer der kleinen, en toen in den stillen nacht de moeder weer tot hare kinderen kwam, trad hij te voorschijn en strekte de armen uit.

„Melusine, beminde, lieve, keer tot mij terug!” riep hij uit. Zij echter zag hem met een blik vol diepe droefheid aan, legde de kinderen weer te recht en was toen verdwenen, verdwenen voor altijd; want nooit zagen de vrouwen haar weder in de kamer treden, om de moederlooze weezen aan hare borst te nemen. Raimond echter verviel van dat uur af in de diepste zwaarmoedigheid; hij kon zichzelf niet vergeven, dat hij zich zoo tegen zijne vrouw en tegen zijn geluk bezondigd had; hij vond geen troost meer in zijn toenemenden rijkdom en in het aanzien, dat hij in het geheele land genoot, hij dacht alleen maar aan die vervlogen dagen van liefde en geluk, en het eens zoo vroolijk lachende Lusinia scheen hem eene barre, troosteloze wildernis toe. Toen nu zijne zonen groot en dappere ridders geworden waren, deelde hij hun de geschiedenis van zijn leven mede, vertelde hun van hunne moeder, stond hun al zijn goed, al zijne heerlijkheden en landen af, vermaande hen allen tot het goede en nam afscheid van hen, om eene bedevaart naar de plaatsen te ondernemen, waar onze Heer geleden heeft.

Zoo trok hij dan zijn ridderlijk gewaad uit, gespte het zwaard af en legde het schild neder; daarvoor trok hij een ruig haren kleed aan, nam een staf in de hand en hechte het teeken des kruises aan zijnen schouder. Zoo ging hij op weg en stak de Middellandsche Zee over, trok door de Syrische woestijn, beklom den Sinaï, bad aan het heilig graf en op Golgotha, doch wat zee van tranen hij stortte, hij kon zijne droefheid niet uitweenen en de vrede keerde niet in zijn hart terug.

Toen nam hij de terugreis aan, om Melusine misschien toch nog te vinden; hij trok andermaal over zee en trok vele landen door, tot hij een krachteloos oud man met grijs haar en witten baard was geworden, die gedurig aan het, door Melusine in het afscheidsuur gesproken woord dacht, dat de dood voor de levenden eene barmhartigheid en eene weldaad is.

Zoo kwam hij na jarenlange omdoling in zijn vaderland, waar hij nu geheel een vreemdeling was geworden, terug en sleepte zich voort tot hij op een avond, toen de zon op het ondergaan stond, weer het wilde woud bereikte. Hij hoorde het water murmelen en volgde dat, tot hij weder aan de open plek in het bosch kwam, die de zonsondergang, evenals eertijds voor lange jaren, met gloeiend purper kleurde, en evenals eertijds zat op den steen voor hare grot de schoone Melusine, jong en schoon, als vroeger altijd.

„Melusine!” riep hij; „Melusine, geliefde! zoo vind ik u dan aan het einde van mijnen tocht hier toch weer!”

Zij breidde de armen uit en riep: „Wees welkom, Raimond, mijn geliefde, ik heb op u gewacht!”

Toen zonk hij aan hare borst; zij kustte hem en kustte hem weer, doch daar overweldigde hem zijn geluk en... hij stierf.

Nu was zijne pelgrimstocht volbracht en hij was heengegaan, daar zijns levens hoogste wensch was vervuld geworden en hij haar, die hij zoo innig bemind had, had weergezien.

De schoone Melusine hield het lijk van haar grijzen gemaal in hare armen, en hare zusters, de nixen, kwamen uit de diepe wateren in de donkere grot opduiken. Zij treurden om Raimond, zongen het weemoedig lied van zijne liefde en de vallende droppels glinsterden als tranen in den maneschijn.

In den vroegen morgen van den volgenden dag vonden jagers het koude lijk van hunnen geliefden heer en brachten het naar Lusinia, waar het met groote pracht werd begraven. Al zijne zonen volgden de baar.

Lusinia is nu lang vervallen en van het geslacht der Lusignans, dat eene koningskroon droeg, is geen meer overgebleven. Ook de bron van Melusine weet geen der tegenwoordig levenden meer te vinden.

Van den schaapherder en den draak.

Er was 'reis een schaapherder, en als die zijne schapen weidde, blies hij daar gewoonlijk een deuntje op zijne veldfluit bij. Hij lag dan op den grond en keek nu eens naar den hemel, dan weer naar de verre bergen op of liet zijne oogen over de schapen en de groene weide rondwalen.

Op een dag — het was in den herfst tegen den tijd, dat de slangen in de aarde gaan slapen — lag die schaapherder weer op den grond, met het hoofd op den elleboog geleund, en zag in het dal neer.

Daar op eens zag hij een wondervreemd ding. Wel duizend slangen kwamen van alle kanten bij de rots, recht vóór hem, opkruipen; toen zij op de rechte plaats gekomen waren, nam iedere slang een kruid, dat daar groeide, op de tong en raakte daarmee het gesteente aan; dit opende zich, en de eene slang na de andere verdween in de rots. De herder stond op, gelastte zijn hond, onderwijl op de schapen te passen, en ging naar de rots, bij zichzelf denkende: „Ik moet toch eens zien, wat dat voor een kruid is en waar de slangen heen kruipen.” Het kruid kende hij niet, maar toen hij daarmee de rots aanraakte, ging die ook voor hem open.

Nadat de onzichtbare poort zich weer gesloten had, zag hij, dat hij zich in een hol bevond, waar de wanden van goud en zilver

schitterden. In het midden van het hol stond echter eene gouden tafel; op die tafel lag eene reusachtige oude slang tot een kluwen opgewonden, en ook rondom de tafel lagen eene menigte slangen op den grond. Allen sliepen zoo vast, dat, toen de herder binnentrad, geen enkele zich roerde.

Zoo lang hij er nog wat in te bekijken had, beviel het den herder goed in de grot, maar eindelijk had hij alles gezien, dacht aan zijne schapen en wou er weer uit, bij zichzelf denkende: „'k Heb gezien, wat ik wou; wat doe ik hier nog langer?” Ja, dat was goed en wel; maar hoe zou hij weer naar buiten komen? De rots had zich immers, zoodra hij binnen was, achter hem toegesloten, en hij wist niet, wat te doen, om die weer open te krijgen, zoodat hij wel geduldig wachten moest.

„Nu, daar ik hier dan toch opgesloten zit, wil ik er althans wat rust van nemen,” dacht hij, wikkelde zich in zijn mantel, ging op den grond liggen en sliep in.

Hij kon nog niet lang zoo gelegen hebben, toen een zacht gelispel en gefluister hem wekte. Hij zag rond en meende eerst, dat hij in zijne hut was. Bij goed toekijken ontdekte hij echter de glinsterende wanden, de gouden tafel, op de tafel de oude slang, en om de tafel eene menigte slangen, die aan de gouden tafel likten en daarbij elkaar vroegen: „Is het tijd?”

De oude slang hield zich eerst stil, tot zij eindelijk langzaam den kop ophief en zeide: „Ja, het is tijd.”

Toen zij dit gesproken had, rekte zij zich uit, liet zich van de tafel op den grond neerglijden en kroop naar den ingang van het hol. Al de overige slangen volgden haar.

De schaapherder rekte zich ook eens uit, gaapte, stond op en ging weer de slangen na, denkende: „Waar zij gaan, wil ik ook gaan.” — Wil ik ook gaan, ja, dat was licht gezeid, maar 't was nog zoo heel gemakkelijk niet gedaan.

De oude slang raakte met haar kop de rots aan; die opende zich en al de slangen kropen, de eene na den andere, door de opening. Toen de laatste slang buiten was, wou ook de schaapherder naar buiten stappen, maar de oude slang siste hem toe: „Menschenkind, gij moet hier blijven,” en de rots sloot zich voor zijn neus toe.

„Ei, wat zal ik hier bij u uitvoeren? Veel plezier maken kan ik hier niet en maar altijd door slapen kan ik ook niet. Laat mij er stilletjes uit; ik heb mijne schapen op de weide loop en bovendien een boos wijf, dat geen vriendelijk gezicht zal zetten, als ik niet op mijn tijd thuis ben,” zei de schaapherder.

„Gij moogt niet van hier weg, voordat gij een driedubbelen eed hebt gezworen, dat gij niemand zeggen zult, waar gij geweest zijt en hoe gij bij ons zijt gekomen,” siste de slang.

Wat zou de arme schaapherder doen? — Hij zwoer een driedubbelen eed, alleen om maar weg te komen. „Als ge uw eed niet houdt,

zal het slecht met u afloopen," dreigde de oude slang, toen zij hem eindelijk uitliet.

Maar welk eene verandering daar buiten! De herder schrikte en wou zijne oogen niet gelooven, toen hij zag, dat het een heel ander jaargetij, dat het van herfst voorjaar was geworden.

„Och lieve tijd nog toe, wat heb ik gedaan, dat ik den winter daar zoo heelemaal verslapen heb! Waar vind ik nu mijne schapen en wat zal mijne vrouw zeggen?" zoo weeklaagde hij, terwijl hij met een bedrukt hart den weg naar zijne hut opging.

Van verre al zag hij zijne vrouw. Daar hij die nog niet zoo terstond onder de oogen durfde komen, kroop hij weg achter eene heg. Na een poosje zag hij, dat een vreemd man bij zijne vrouw kwam, en hoorde, hoe die haar vroeg, of haar man dan nog niet terug was.

De vrouw begon te schreien en vertelde, hoe haar man op een dag in 't najaar met de schapen naar de weide getrokken en nog niet teruggekeerd was. Zijn hond had de schapen naar huis gebracht; „maar hij, hij is zeker door de wolven verscheurd," besloot zij en schreide tranen met tuiten.

„Schrei niet!" riep haar de herder van achter de heg toe. „Ik ben frisch en gezond, de wolven hebben mij niet verscheurd, maar ik heb den winter hier achter de heg verslapen."

Maar nu werd het ding anders. Zoodra zijne vrouw deze woorden vernomen had, hield zij op met schreien, maar begon op geduchte manier te schimpen en te schelden. „Zoo, ben je daar eindelijk? Ei, ei, 'k moet zeggen, je bent een knap man en past goed op je zaken! Jij luiaard, jij slaapkop! Dus laat je de schapen maar aan hun lot over en gaat zelf slapen, als de slangen in den winter!"

De herder gaf zijne vrouw in stilte gelijk; maar omdat hij niet verraden mocht, wat met hem was voorgevallen, zweeg hij en zei geen woord. De vreemde man echter zei tot de vrouw, dat haar man loog en niet achter de heg had geslapen, maar ergens anders naar toe was geweest, en als de herder hem de plaats zei, waar hij al dien tijd geweest was, dan wou hij hem veel geld geven.

Toen werd de vrouw ontzettend boos op haar man, omdat hij haar leugens had verteld, en wou met alle geweld weten, waar hij geweest was. De vreemde zond haar echter weg en beloofde haar geld, om haar tevreden te stellen. Hij wou met den zevenslaper alleen zijn, om hem zijn geheim te ontrukken.

Nu de vrouw weg was, zag de herder van den vreemden man niets meer, maar stond op eens een toovenaar voor hem. De herder herkende hem aan de drie oogen, die zulk een heksenmeester in het hoofd heeft. De toovenaar was een machtige geest, hij kon zich in iedere gedaante vertoonen, die hij maar verkoos, en wie zich tegen hem verzette, dien veranderde hij dadelijk, en gewoonlijk in een ram.

De schaapherder schrikte geducht; voor den toovenaar voelde hij

bijna nog meer vrees dan zelfs voor zijne booze vrouw. De geest vroeg hem nu op dreigenden toon, waar hij geweest was en wat hij gezien had? De herder begon bij deze vraag te sidderen en te beven; want hij was bang voor de oude slang, zoodat hij zijn woord niet durfde breken, en voor den boozen, drieoogigen toovenaar was hij ook heel erg bang.

Toen echter de toovenaar met de drie flonkerende oogen hem voor de derde maal op grimmigen toon vroeg, waar hij geweest was en wat hij gezien had, en toen zijne gedaante al grooter en vreeselijker scheen te worden — toen vergat de ongelukkige schaapherder zijn eed. Hij bekende, waar hij al dien tijd geweest was, en hoe hij in het hol was gekomen.

„Goed,” sprak de toovenaar; „kom dan nu mee en wijs mij de rots en het kruid.” De schaapherder moest gehoorzamen, of hij wou of niet.

Toen zij bij de rots kwamen, trok de herder een plantje uit, legde het op de rots, en de rots opende zich. De toovenaar wilde echter niet, dat de herder binnenging, en deed dat zelf ook niet, maar haalde een dik boek voor den dag en begon daaruit tooverspreuken te lezen. De herder stond te trillen van angst, en het klamme zweet brak hem uit.

Daar dreunde op eens de grond; uit het hol liet zich een luid blazen en sissen hooren en uit de opening kwam een reusachtige draak kruipen, waarin zich de oude slang veranderd had. Uit zijn muil kwamen vuur en vlammen, de kop was monsterachtig groot, met den staart sloeg hij links en rechts, en als hij daarmee een boom raakte, lag die in splinters op den grond, alsof hij door den bliksem was getroffen.

„Gooi hem den halster om den hals!” beval de toovenaar, terwijl hij den herder eene soort van toom toereikte, zonder de oogen van zijn boek op te slaan. De schaapherder nam den toom, maar durfde den draak niet naderen; eerst toen de toovenaar het hem ten tweeden en ten derden male gebod, deed hij, wat hem gezegd was. Maar ach, wat overkwam nu den armen schaapherder! De draak draaide zich heen en weer, nam den herder op zijn rug en vloog met hem de lucht in. Op dit oogenblik was het pikdonker; alleen het vuur en de vlammen, die het monster uitbraakte, gaven licht in de duisternis. De aarde trilde, steenen en rotsen rolden van de bergen in het dal neer. Woedend sloeg de draak met zijn staart naar links en rechts, en de eiken, beuken en mastboomen, die hij trof, braken als dunne riethalmen, terwijl hij zoo veel water uitspoot, dat het als bij den zondvloed van alle hoogten neerstroomde. De ongelukkige herder was al halfdood van schrik en ontzetting.

Langzamerhand scheen echter de woede van den draak te bedaren; hij sloeg niet meer met den staart, hij spuwde geen water, hij braakte geen vuur meer. De herder kwam weer eenigszins tot bezinning en

hoopte, dat de draak nu neerdalen zou. Deze dacht daar evenwel niet aan, maar wou integendeel den herder nog erger straffen. Hij steeg al hooger en hooger in de lucht, tot de hoogste bergen den herder mierenhoopen toeschenen, en nog al hooger steeg hij, en toen de schaapherder eindelijk niets anders meer dan zon, sterren en wolken zag, bleef hij met hem in de lucht zweven, en draaide daar als een tol in het rond.

„Lieve tijd, wat moet ik doen? Daar hang ik nu boven in de lucht; spring ik naar beneden, dan breek ik mijn nek en in den hemel opvliegen kan ik toch ook niet,” jammerde de schaapherder en begon te schreien. „O draak, grootmachtige heer draak, heb medelijden met mij!” vervolgde de arme sukkel. „Breng mij weer beneden op den grond! Mijn leven lang zal ik je niet meer verklappen.”

Maar wat hij bad en wat hij smeekte, de draak was doof voor zijne klachten en bleef nog maar altijd hoog boven in de blauwe lucht drijven.

Daar op eens drongen den armen herder nu echter de tonen van een leeuwerik in het oor en die klonken hem zoeter dan de liefelijkste muziek. De leeuwerik kwam al nader en nader, en toen hij dicht boven hem zweefde, riep de herder: „O leeuwerik, gezegende vogel, ik bid u, stijg nog wat hooger op, tot waar de lieve engelen zijn, en klaag hun den bitteren nood, waarin ik arme ellendige hier verkeer! Zeg hun, dat ik hen laat groeten en hun nederig om hulp smeek.”

De leeuwerik steeg tot de lieve engelen op en bracht hun de klacht en bede van den armen herder over. En een van hen ontfermde zich, schreef wat met gouden schrift op een berkeblad, stak dat blad den leeuwerik in den snavel en beval hem, het op den kop van den draak te laten neervallen.

De leeuwerik deed alzoo, liet het door den engel met gouden letters beschreven blad op den kop van den draak vallen, en op datzelfde oogenblik daalde de draak met den schaapherder naar de aarde neer.

Toen de schaapherder tot bezinning kwam, lag hij bij zijne hut in het groene gras, en... hiermee is de geschiedenis uit. Wat wij er van weten, hebben de vogeltjes, die nieuwsgierig toekeken, ons verklapt.

Hoe Stoffel den koster afklopt.

Van Stoffel,
die weten wou, wat griezelligheid is.

Er was eens een man, die twee zoons had, een wijzen en een dommen. De wijze was een wezenlijk wonderkind en hoorde, zooals men wel eens pleegt te zeggen, het gras in den tuin groeien; maar de domme was dommer dan tien andere dommen met mekaar en tot geen ding te gebruiken. Moest hij stroop voor de middagpannekoeken halen, dan bracht hij wagensmeer, of hij kwam eerst weerom, als de sterren aan den hemel stonden of als de honger hem naar huis dreef. Wilden de ouders het een of ander gedaan hebben, dan moest dat de oudste doen; maar de arme Stoffel was iedereen alleen maar tot last. Evenwel had toch ook de oudste een leelijk gebrek, en dat was zijne al te groote vreesachtigheid. Hij was er maar met geen mogelijkheid toe te krijgen, een flesch wijn uit den donkeren kelder te halen of 's avonds laat het kerkhof voorbij te gaan. Als dat van hem gevergd werd, of als hij een muisje in het stroo hoorde, of als

iemand spookgeschiedenissen vertelde, dan werd hij aanstonds angstig en zei: „Och, wat griezel ik daarvan! Wat griezel ik daarvan!” — „Hm,” dacht Stoffel, „wat is broer Hans toch een knappe vent; het griezelen verstaat hij ook al! Dat griezelen moet dan toch zeker een mooie kunst wezen! Zoo waar, die griezeligheid zou ik ook wel willen leeren!”

En van dien tijd dacht hij nog alleen maar aan het griezelen en zei wel tienmaal op een dag bij zichzelf: „Och, dat ik toch maar eens ergens van griezelen kon!”

Toen zei de moeder: „Ik heb altijd gedacht, dat het verstand bij Stoffel toch nog wel eens voor den dag komen zou; maar nu geef ik alle hoop op.” En de vader zei: „Hoor, Stoffel, ge wordt alle dag grooter, haast als een boom zoo lang, en ledematen krijg je als een stier; 't zou dus nu wel tijd worden, dat je wat goeds leerdet, waarmee je je brood kunt verdienen. Met dat griezelen is 't maar gekheid, dat zal je nog vroeg genoeg leeren, maar 't brengt geen duit in huis.” Daarop antwoordde Stoffel eenvoudig: „Dat ik toch maar eens griezelig werd! Dat ik toch maar eens griezelig werd!” Nu zuchtte de moeder, en de vader schudde het hoofd en zei eindelijk: „Ik geloof, dat je dáar zelfs te dom toe bent.”

Kort na dezen tijd kwam de koster eens in huis een buurpraatje houden, en toen klaagde de vader hem, wat verdriet hij van de stoffelachtigheid en het onverstand van zijn jongste had, en dat die maar volstrekt niets dan griezelen wou leeren. „Ei, dat kan hij bij mij kostelijk leeren,” sprak de koster; „breng hem maar bij mij, dan zullen we dat wel gauw klaarspelen.” De vader was hier recht mee in zijn schik, want hij dacht: „Al leert de jongen ook niets, hij krijgt dan toch wat manieren, en dat is ook van belang.” Stoffel ging dus met den koster op den toren en moest het klokkenluiden leeren.

Op een avond, toen zij beiden op den toren waren, dacht de koster: „Wacht, nu zal ik je 'reis leeren, wat griezelen is!” en hij gelastte Stoffel, de avondklok te luiden, maar hij zelf sloop heimelijk in de klokkenkamer, sloeg een wit beddelaken om en ging tegenover het klankgat op de trap staan. Toen Stoffel nu omkeek en de witte gedaante ontdekte, die hem onbewegelijk aanstaarde, riep hij: „Wie ben je? Wat wil je hier?” Maar hij kreeg geen antwoord. „Nu, heb je wol in de ooren of is de mond je dichtgevroren? Ik raad je ten beste, maak, dat je wekomt, sneeuwman! Ge hebt hier niets te doen!” De gedaante echter antwoordde niet en verroerde zich ook niet, want het was alleen om Stoffel griezelig te maken. Stoffel begreep daar evenwel niets van, maar werd toch erg boos. „Doe den mond open, als je een eerlijke kerel bent,” schreeuwde hij, „of ik gooi je de trappen neer!” De koster moest zeker denken, dat het zoo erg wel niet loopen zou, want hij deed nog geen mond open. Nu verloor Stoffel het geduld; hij sprong recht op het spook

toe en gaf het zoo'n duchtigen stoot in de ribben, dat het achterover tuimelde, wel bij tien trappen van de oude dorpskerk neerroolde en in een hoek liggen bleef. Wat het ook kreunde en kermde, daar stoorde Stoffel zich niet aan; hij ging bedaard aan het klokketouw, luidde en floot daar een deuntje bij, kwam toen naar beneden en sloot de kerkdeur achter zich toe. De vrouw van den koster zat op haar man te wachten en te wachten, en verwonderde zich, dat hij ditmaal maar heel niet uit den toren kwam, schoon het toch al bijzonder laat was. Toen ging zij eindelijk in Stoffels kamertje, om te kijken, of die ook er nog niet was, maar onze vriend lag rustig op zijn bed te snurken. De vrouw schudde hem terdeeg bij den arm en vroeg: „Zeg op, slaapkop, waar is je meester toch?” Nu wreef Stoffel zich geeuwend den slaap uit de oogen en bromde: „Heb je hem mij te bewaren gegeven? Ik weet het niet.” — „Lieve tijd!” zei de vrouw; „hij is met den lomperd naar den toren gegaan en nog niet weer thuis gekomen!” — „Hm,” bromde Stoffel weer, „er stond eene witte gedaante boven op de trap, die wou geen taal en geen antwoord geven, en toen heb ik haar voor een dief gehouden en bij de trappen neergesmeten. Wilt ge weten, of dat je man geweest is, ga dan maar zelve eens kijken; 't zou me spijten van hem.” Meteen keerde hij zich in het bed om en snurkte door. De kostervrouw nam echter dadelijk de sleutels op, sloot de torendeur open en ging de trappen op. En jawel, daar lag haar man in een hoek te kermen en te kreunen en had een been gebroken.

Dat was een leelijke grap. De koster lag weken lang te bed en Stoffels vader moest den dokter betalen, wat hem natuurlijk slecht aanstond. Daarbij had hij zijn jongen ook weer thuis gekregen; maar hij mocht hem niet langer voor zijne oogen zien, en in zijne knorrigheid sprak hij tot hem: „Je bent en je blijft een deugniet, een domkop, en ik kan je hier nergens toe gebruiken. Daar heb je een stuk geld; maak, dat je daarmee wegkomt, en loop, zoo ver je beenen je dragen kunnen. Hier kan men zulke stommerikken niet dulden. Zorg dus, dat je me niet weer onder de oogen komt.” — „Goed, vader,” antwoordde Stoffel, „ik zal dadelijk opstappen; maar als ik het griezelen geleerd heb, dan mag ik toch wel weerom komen?”

„Nee,” antwoordde de vader, „niet eer, voordat je verstandig bent geworden.” Hierop stak Stoffel het zakje met guldens, dat zijn vader hem gegeven had, in den zak, nam een kort afscheid en ging de wijde wereld in.

Toen hij zoo op den weg voortstapte, zei hij gedurig bij zichzelf: „Och, dat ik toch maar eens griezelig werd! Dat ik toch maar eens griezelig werd!” Dat hoorde een man, die achter hem liep, en daar zij toevallig niet ver van de galg waren, zei die: „Kijk dáar eens — daar staat de driebeen, waar zeven arme zondaars aan in de lucht bongelen en zoo het vliegen leeren. Wilt ge weten, wat griezeligheid

is, sla daar dan je nachtkwartier maar op, en ge zult het griezelen wel leeren." — „Ha, ha, ha!" lachte Stoffel, „de menschen zeggen wel, dat ik een domkop ben, maar zoo dom ben ik toch niet, dat ik dat zou gelooven. Zoo gauw gaat dat ding niet." — „Probeer het maar," zei de ander; „morgen vroeg zul je het griezelen wel geleerd hebben." Stoffel antwoordde: „Als dat waar is, dan zul je de vijftig daalders, die ik in mijn zak heb, tot leergeld krijgen; kom hier morgen vroeg maar weerom." — „Ik hou je bij je woord; je geld is mij zeker," zei de vreemde wandelaar en ging zijns weegs.

Stoffel echter stapte op de galg toe, en daar het avond begon te worden, bracht hij hout bijeen en legde zich een vuurtje aan. In den beginne ging alles goed; Stoffel was moe van de reis, hij legde zich neer, het vuur verwarmde hem en zoo lag hij spoedig in diepe rust. Toen echter middernacht gekomen en het vuur bijna uitgegaan was, streek de scherpe nachtwind ijskoud over zijne leden en maakte den slaper wakker. Stoffel stookte het vuur weer op, maar kon toch niet recht warm worden. Daar zag hij, dat de eene paal van de galg beneden vermolmd was. Hij sprong dus op en haalde met een krachtigen ruk de halve galg met de helft van de gehangenen omver. Dien galgepaal gebruikte Stoffel nu als brandhout en werd prettig warm. Daar hij toen evenwel zag, hoe de lichamen aan de galg door den wind heen en weer werden bewogen en tegen elkaar aanstieten, mompelde hij: „Ei, ei, jelui bent koud. Wacht, ik wil je naar beneden halen; ook gij moogt je warmen en zult mij met je kameraads gezelschap houden." Hierop klom hij bij de ladder op en haalde de gehangenen van hunne plaatsen weg. Toen die nu alle zeven zoo recht eendrachtig bij elkaar lagen, stookte hij het vuur nog meer op en zette de lijken rondom de knetterende vlam overeind. „Niet waar, kerels, hier beneden is het toch nog wat beter dan daar boven?" vroeg Stoffel het naaste geraamte. De aldus aangesproken doode antwoordde evenwel geen woord, en ook de andere zes verroerden geen lid. „Je bent zeker nog niet recht ontdooid," riep Stoffel; „wacht, ik wil je wat dichter op elkaar schuiven!" En hij trok hen nog nader bij het vuur, zoodat de vlam de gehavende kleeren verschroeide; maar zij bleven nog altijd stokstijf en stom en lieten hunne lompen verbranden. „Och, dat is vervelend," sprak Stoffel; „als je toch geen mond open wilt doen, hang ik je liever weer op." En hij nam den een na den ander en maakte alle zeven weer aan de galg vast. Hierop pakte hij zich in zijn mantel, strekte zich bij het vuur uit en sliep als een roos.

Den volgenden morgen kwam de man, die aan Stoffel dien goeden raad had gegeven, al vroeg opzetten, om zijne vijftig daalders te halen. Toen hij echter bij de galg kwam en den slaper eerst duchtig schudden moest, om hem wakker te krijgen, begreep hij, dat die vijftig daalders zijn neus wel voorbij zouden gaan, en dat Stoffel het griezelen ook ditmaal nog niet geleerd had. Deze vertelde hem

in alle eenvoudigheid, hoe hij den nacht met die vervelende galgestroffen doorgebracht en dat hij hen van de galg gehaald, maar later ook weer opgehangen had. Daarop schudde de man zijn hoofd en ging zijns weegs, zeggende: „Zóo een is mij nog van mijn leven niet voorgekomen.” Ook Stoffel stapte weer op, maar deed onderweg niets dan brommen: „Dat ik toch maar eens griezelig werd! Dat ik toch maar eens griezelig werd!” Dit hoorde een voerman, die hem achterop kwam rijden, en die vroeg hem: „Wie ben je?” — „Dat raakt je niet,” antwoordde Stoffel. „Waar ben je van daan?” — „Dat weet ik niet,” was het antwoord. „Wat is je vader?” — „Ga dat hem zelf vragen.” — „Hm! Maar wat heb je dan eigenlijk zoo in de wereld rond te loopen?” — „Omdat ik graag 't griezelen zou leeren.” — „'t Griezelen? Ei, kijk me zoo'n gekken kerel aan! Hoor eens, vriendje! daar aan den weg ligt eene herberg; ga daar binnen, laat je duchtig te eten en te drinken geven, en moet je dan bij je weggaan je gelag betalen, dan wed ik, dat je er wel griezelig van wordt.” — „Kom, dat zal zoo erg niet wezen,” dacht Stoffel, dankte den vriendelijken voerman en stapte op de aangewezen herberg aan.

Toen hij in de herberg kwam, zei hij: „Goên dag saam!” — „Ook goên dag,” sprak de hospes. „Waarmee kan ik je dienen? — „Ik zou graag 't griezelen leeren,” antwoordde Stoffel; „een voerman heeft mij geraden, maar hierheen te gaan, mij eten en drinken te laten geven, en als ik bij 't weggaan mijn gelag betaalde, dan, zei hij, zou ik wel griezelig worden.” — „Die galgestrop!” riep de hospes. „Nu, wacht, ik zal hem dat wel betaald zetten!” — „Och, met de galg heb ik het den vorigen nacht ook al geprobeerd,” antwoordde Stoffel; „maar dat is ook maar gekheid; dáar althans heb ik het griezelen niet geleerd.” De hospes zeide: „Nu, wil je weten, wat griezelig worden is, daar heb je hier de beste gelegenheid toe. Zie je dat oude slot daar boven? In dat oude muurwerk huist een verwenschte prins of ridder of wie 't wezen mag, en wie daarin drie nachten doorbrengt, dien wil de koning zijne eenige dochter tot vrouw geven; en deze prinses is de schoonste jonkvrouw, die ooit door de zon beschenen is. Er liggen ook vele en groote schatten in dat slot, die een arme wel rijk konden maken; maar zij worden door booze geesten bewaakt en worden eerst vrij, als iemand drie nachten binnen de muren doorbrengt. Dat stuk is al door velen beproëfd; maar van allen, die er heengegaan zijn, is nooit een weer voor den dag gekomen.” —

„Wat gij daar praat, klinkt goed en slecht,” sprak Stoffel tot den hospes; „maar dat raakt niet, en als ik het griezelen maar leer, is mijn wensch vervuld.” Hij kon dien nacht heel niet slapen, zoo blij was hij in het vooruitzicht, dat hij in dat oude slot het griezelen zou leeren.

Den volgenden morgen ging hij dadelijk op weg. Eerst ging hij

naar den koning en sprak: „Heer koning, met verlof, ik zou graag drie nachten in dat betooverde slot waken.” De koning bekeek den knaap eens van alle kanten, en daar die hem nog al beviel, stond hij hem zijn verzoek toe. „Mijn zoon,” sprak hij, „gij moogt dan drieërlei dingen meenemen, maar vooral niets levends.” Daarop antwoordde Stoffel, die van der jeugd af gaarne een vuurtje aangeemaakt en wel vaak aan de snijbank gestaan of aan de draaibank geknutseld had: „Dan verzoek ik om een goed vuurslag, om een schaaftank en om een draaibank, zoodat ik geen kou heb te lijden en wat tot tijdkorting heb.” Die drie dingen werden hem toegestaan, en de koning liet ze nog bij daglicht in het slot brengen.

Toen de avond kwam, klauterde Stoffel ook naar boven, legde in eene kamer een vroolijk vuurtje aan, en zette de snijbank met het mes en de draaibank daarbij. Eerst nam hij allerlei tijdverdrijf bij de hand, maar toen dat hem verveelde, wachtte hij op het griezelen. Hoe hij daar echter ook naar verlangde, de griezeligheid kwam maar niet. Zoo naderde het uur van middernacht. Hij stookte nu het vuur nog weer wat op en blies er met alle geweld in, toen hij op eens uit een hoek: „Miauw! Miauw! we lijden kou!” hoorde roepen. — „Wie lijdt kou?” vroeg Stoffel; „komt maar hier aan 't vuur, kleumkousen, en warmt je wat.” Pas had hij dit gezegd, of daar kwamen twee geweldig groote zwarte katten uit den hoek springen, legden zich rechts en links van Stoffel neer en keken hem met hare vurige oogen schrikbarend aan. Na een poosje sprak de eene: „Wat dunkt je, kameraad, we willen kaartspelen: kleuren of smousjassen?” — „Dan liefst maar kleuren,” zei Stoffel, „als je kaarten hebt meegebracht.” De katten hadden kaarten bij zich, en dus begon het spel. Nu zag onze vriend, dat de katten vreeselijk lange nagels aan hare pooten hadden. „Met verlof,” zei hij; „foei, schaamt je wat! jelui moeder heeft je in lang de nagels niet gesneden; komt hier, ik wil ze je afknippen.” Meteen pakte hij de twee katten in den nek, klemde hare pooten in de draaibank vast en kortte met het snijmes haar de nagels; doch daar zij alle moeite deden, om hem te krabben en te bijten, sneed hij haar ook nog handig de koppen af en gooide die het raam uit in de slotgracht en toen de lichamen achterna. Pas had hij nu echter het venster weer dichtgemaakt, of daar kwamen uit alle hoeken zwarte katten voor den dag, die gruwelijk miauwden, en tusschen die sprongen zwarte honden met vurige oogen als dol rond, lieten de tanden kijken en huiden allerontzettendst. Dat zag en hoorde Stoffel een oogenblik stilletjes aan, maar toen nam hij zijn snijmes en ging daar zoo geducht mee aan 't hakken, dat de helft van de katten en honden op den grond dood bleef liggen, terwijl de andere helft ijlings de vlucht nam en door den haard en den schoorsteen ontsnapte. De doode dieren wierp hij ingelijks door het raam in de slotgracht. Na dit werk voelde hij evenwel toch eenige moeheid en verlangde naar rust. Gelukkig stond er een bed in een

hoek; daar wierp hij zich op neer en dekte zich toe. Nog was hij echter niet in slaap, of het bed begon van zelf te loopen; het draafde het geheele slot door, trap op, trap af, in keuken en kelder, naar zolder en vliering; en op eens — bons! — daar tuimelde het omver, 't onderst boven, zoodat alle beddegoed als een berg op Stoffel lag. Die slingerde nu alles, kussens en dekens, ver van zich en ging bij den haard liggen, waar het vuur nog lustig vlamde. Daar raakte hij dadelijk in de zoete rust en sliep door tot den volgenden morgen.

Al heel vroeg trok de koning met al zijne ministers en raden naar het slot op. Toen hij daar onzen maat roerloos op den grond zag liggen, dacht hij, dat de geesten hem hadden omgebracht, en zei op beklagenden toon: „Het spijt me toch van den sukkel!” Op dit oogenblik deed Stoffel de oogen wijd open en zei: „Goeie morgen, goeie morgen, heer koning! Al zoo vroeg op de been?” De koning was tegelijk verwonderd en verblijd, dat Stoffel nog in leven was, en sprak: „Wel, wel, hoe heb je 't wel gehad, mijn allerliefste Stoffel?” — „O, opperbest, heer koning,” antwoordde deze, „behalve dat ik gaap van honger.” De koning sprak: „Is 't anders niet? Daar is wel middel tegen; ge moogt in de herberg beneden voor mijne rekening eten en drinken, zoo veel je maar lust; maar zorg, dat je van avond weer hier boven bent. Zul je?” — „Dat spreekt van zelf,” zei Stoffel; „drie nachten blijf ik hier.”

Hierop keerde de koning naar zijn paleis terug en Stoffel trok naar de herberg. Toen hij in de gelagkamer trad, dorst de hospes zijne oogen haast niet vertrouwen; want hij had stellig gedacht, dat Stoffel lang te gronde was gegaan, en nu stond deze in levenden lijve voor hem. „Ben je het zelf, Stoffel, of is het je geest?” riep hij ontsteld uit. „Ik geloof, dat ik het zelf ben en geen mensch anders,” sprak Stoffel. En de hospes vroeg verder: „Maar het griezelen heb je nu toch wel geleerd?” — „Neen,” antwoordde de knaap; „dat heeft niet willen lukken; van die kunst versta ik nog niemendal.” Daarop ging hij op rekening van den koning dapper aan het eten en drinken, en tegen den avond trok hij weer naar het oude slot en maakte zijn vuurtje aan. Het liep tegen middernacht, toen hij weer bij den haard zat en bij zichzelf bromde: „Ach, dat ik toch maar eens griezelig werd!” Daar rommelde het op eens boven in den schoorsteen, alsof het geheele oude slot instorten zou, en met schrikbarend gestommel kwam plotseling een half mensch naar beneden vallen. „Hei daar!” riep Stoffel; „waar blijft de andere helft? Anderhalf man zijn geen gezelschap. Hei daar, kom je haast?” — Bons! daar kwam de andere helft ook neerploffen en viel midden in het vuur, dat op den haard brandde. „Ei, deugnieten,” riep Stoffel, „daar heb je me mijn heele vuur bedorven. Je moest nu eigenlijk kou lijden; maar ik wil eens goed voor je wezen en de vlam weer dapper opstoken.” Meteen schopte hij de beide menschenhelften op

zij en begon zijn vuurtje weer in orde te brengen. Toen hij zich nu echter omkeerde, was uit de twee helften één eenige, maar uiterst leelijke kerel geworden, die op Stoffels plaats hurkte.

„Hei wat, ouë jongen, gauw plaats gemaakt; dat is mijn hoekje!” schreeuwde Stoffel den vreemden gast toe. „Pak je van daar weg, of ik hak je nog eens midden door.” Toen de aldus aangesprokene nochtans benauwd bleef zitten, schoof Stoffel hem met een krachtigen ruk op zij en nam de plaats weer in, waar hij vroeger had gezeten. Maar daar ving 't rumoeren in den schoorsteen op nieuw aan en ploften nog ettelijke leelijke kerels met eene menigte schedels en beenderen naar beneden. Stoffel sprong nu op en riep: „Vriendelijk welkom, mijne heeren! Waar kan ik jelui mee dienen?” Doch de scherminkels bleven stom en keken den knaap maar met grimmige oogen aan, waarop een van hen *n e g e n* doodsbeenderen nam en die opzette, terwijl de anderen eenige schedels opraaptten en daarmee begonnen te kegelen. — „Alle negen!” riep Stoffel. „Hoort, heeren, laat mij meedoen; ik ben altijd een bijster groot vriend van kegelen geweest,” — „Als gij geld hebt, moogt gij meedoen,” zeiden de mannen. „Natuurlijk heb ik geld,” antwoordde Stoffel; „ziet ge mij voor een schooier aan?”

„Nu, speel dan maar mee!” sprak een van de scherminkels en reikte Stoffel een schedel toe. Stoffel nam dien en zei: „Hier je ballen zijn mij te hoekig; wacht eventjes, ik wil ze wat ronder draaien.” Hierop ging hij aan zijn draaibank en draaide de schedels rond. Zoodra hij daarmee klaar was, begon het spel. Stoffel schoof; maar de vreemde mannen deden dat beter, zoodat hij vrij wat geld verloor. Toen werd Stoffel wild en slingerde zijn bal tusschen de doodsbeenderen in, dat het dreunde en daverde. „Alle negen!” riep hij; maar de mannen schreeuwden: „Neen, twaalf!” Meteen sloeg van den toren het middernachtsuur, en daarmee was de spokerij verdwenen en Stoffel moederziel alleen.

Van al die drukte en beweging was Stoffel nu toch moe geworden, en dus ging hij maar ergens liggen, en sliep in eenen door, tot de koning den volgenden morgen aan den ingang van het vertrek verscheen en den langslaper eindelijk wekte. „Goeie morgen, goeie morgen, heer koning!” sprak Stoffel, nog schrikbarend geeuwend en gapend. „Goeden morgen,” antwoordde deze en vroeg: „Nu, hoe heb je 't van nacht gehad?” — „O, opperbest,” antwoordde de knaap; „ik ben niet in mijn eentje gebleven, maar heb daar door den schoorsteen bezoek gekregen, en toen zijn we met doodsbeenderen aan het kegelen gegaan.” En nu vertelde hij alles, wat dien nacht was voorgevallen. De koning werd er griezelig van, toen hij dit hoorde, en vroeg: „Maar is je zelf dan geen griezeling over de huid geloopt?” — „Daar heb ik niets van gemerkt. Ik heb duchtig pret gehad; maar het griezelen heb ik nog niet geleerd,” antwoordde Stoffel. „Nu, misschien leer je dat dan in den derden nacht nog,”

sprak de koning en stapte weer naar zijn paleis, terwijl Stoffel op een drafje naar de herberg liep en zich daar van het beste liet voorzetten.

Toen de derde avond kwam, zat hij al weer aan zijne snijbank en bromde tusschen de tanden: „'t Is toch ellendig, dat ik dat griezelen maar niet kan leeren!” Daar op eens ontstond een rumoer, een leven en een alarm in huis, dat iemand de haren wel te berge moesten rijzen; de deur sprong met geweld open en zes schrikbaarend groote mannen traden in het vertrek. Een van die zes, een vervaarlijke reus met een langen, borsteligen baard, kwam vlak voor Stoffel staan, keek hem met gloeiende oogen aan en snauwde hem toe: „Worm! Nieteling! nu is het met je gedaan; je moet sterven!” — „Ho, ho, wat!” antwoordde Stoffel; „wat je daar zegt, heeft nog zoo'n haast niet; moet ik sterven, dan wil ik daar zelf bij wezen.” — „Ja, ja, snoever, pochhans! er bij wezen zul je ook,” bulderde de reus. „Kom, kom, dat zijn maar praatjes,” antwoordde Stoffel; „want als het tusschen ons tot kloppen moet komen, dan neem ik je onder mijn snijmes en hak je tot snippers en gruzelementen.” — „Ei, ei, je voert een hoog woord,” bromde de reus; „je verbeeldt je dus sterker te wezen, dan ik ben?” — „Dat komt maar op een probeeren aan,” antwoordde Stoffel. — „Nu, welaan, het zij zoo; is het, zooals je zegt, dan wil ik je laten loopen. Kom, laat ons dan de proef maar eens nemen.”

Stoffel was dadelijk bij de hand, en nu bracht de reus hem door donkere gangen bij een smidsvuur, waar hij een hamer greep en het eene aanbeeld met een eenigen slag diep in den grond sloeg. „Zou dat dan zoo'n hekserij wezen?” vroeg Stoffel; „pas op, dan wil ik je nog heel wat anders laten zien.” Hierop ging hij naar het ander aanbeeld. De reus, die goed terdeeg toekijken wou, wat Stoffel deed, boog zich diep neer, zoodat zijn lange baard tot op het aanbeeld neerhing. Haastig greep nu onze vriend naar de bijl, dreef die met geweldigen houw diep in het aanbeeld en klemde tegelijk den baard van den reus diep in de spleet vast. „Kerel, nu heb ik je; nu moet gij sterven,” riep hij. Vlug pakte hij een van de ijzeren staven en beukte daar den rug van den reus zoo ongenadig mee, dat deze spoedig begon te jammeren en te krijten, en bad en smeekte, dat Stoffel hem toch loslaten mocht, waarvoor hij hem drie kisten vol goud wou aanwijzen, eene voor den koning en eene voor de armen, terwijl Stoffel de derde voor zichzelf behouden mocht. „Goed,” sprak deze, „voor dien prijs zal ik je loslaten, maar eerst moet ik de kisten zien.” — „Laat dan mijn baard los,” zeide de reus. „Neen,” antwoordde Stoffel, „niet, voordat ik het geld heb. Laat dat aanbeeld maar aan je baard hangen en breng mij naar de plaats.” Die vracht was nu wel wat ongemakkelijk te dragen; maar wat zou de reus doen? Hij moest zich wel schikken, en dus bracht hij Stoffel in een hoog onderaardsch gewelf en wees hem de drie kisten

vol goud. — Op dit oogenblik sloeg de klok twaalf; daar viel het aanbeeld op den grond, en de geest was verdwenen. „Halt! Halt!” schreeuwde Stoffel, toen de drie kisten ook wilden verdwijnen. Hij hield ze echter stevig vast en sleepte ze, de eene na de andere, naar zijne kamer, schoon dat hem nog al vrij wat moeite kostte. Toen dat werkje gedaan was, ging hij liggen en sliep tot den helderlichten morgen. En weer stond de koning voor zijn bed en schudde hem wakker en zei: „Nu, van nacht zul je toch wel wat griezelig zijn geweest?” — „Ongelukkig nog niet,” antwoordde Stoffel; „maar wel heb ik eene kist vol goud voor mij gekregen, en eene tweede voor de armen, en ook nog eene derde voor u, heer koning; moet iemand dan griezelig worden, als hij zooveel geld krijgt?”

De koning sprak: „Mijn lieve Stoffel, kom, laat je omarmen; je hebt het slot van de spoken verlost en den betooverden schat aan het daglicht gebracht, daarvoor zul je nu mijne dochter tot gemalin hebben en mijn schoonzoon worden.” — „Dat is alles goed en wel, heer koning,” antwoordde Stoffel; „maar tot trouwen ben ik nog veel te dom, daar ik het griezelen nog niet eens geleerd heb.” — „Och, maak je daar niet ongerust over,” sprak de koning; „er zijn wel al veel dommeren getrouwd, en de griezeligheid zal dan van zelf ook wel komen.”

Toen liet Stoffel zich bepraten. Hij trouwde de koningsdochter, en er werd een bruiloft van stavast gevierd. Nu had hij door en door gelukkig kunnen wezen: hij was rijk en had een wonderschoone vrouw, die hij ook oprecht liefhad; maar gedurig bromde hij nog: „Och, was ik maar eens terdeeg griezelig! Was ik eindelijk maar eens terdeeg griezelig!” —

„Nu wacht,” zei de jonge vrouw bij zichzelf, „ik zal Stoffel dat griezelen dan toch wel leeren.”

Zij zond hare kamerjuffer naar de beek, liet een emmer vol stekelvorens en andere kleine vischjes scheppen, en toen haar heer gemaal 's nachts vast sliep, haalde zij hem de beddedeken weg en schudde den emmer vol ijskoud water met al dat kleine vischgedierte over hem uit. Toen was onze prins Stoffel met een sprong overeind en riep:

„Brr! Hoe griezelig! Nu voor 't eerst van mijn leven merk ik, wat griezelen is. Dank je, lieve vrouw; maar dat eens en nooit weer! Hoor je, schat?”

„Ja, ik hoor het,” zei zijne gemalin, „maar nu moogt ge mij ook wel een kus geven, omdat ik je het griezelen heb geleerd.”

De oude toovenaar.

Er was eens een oude toovenaar; die had voor langen tijd twee onnoozele kindertjes gestolen, een jongen en een meisje, met wie hij nu eenzaam en afgezonderd in een hol woonde. Hij had met de kinderen booze dingen voor, en zijne goddelooze kunst haalde hij uit een tooverboek, dat hij als zijnen besten schat bewaarde.

Wanneer het nu echter gebeurde, dat de oude toovenaar zich eens uit het hol verwijderde en de kinderen daarin alleen achterbleven, dan las de knaap, die afgeloerd had waar de oude het wegstopte, in dat tooverboek en leerde er menig spreuk en formulier uit, zoodat hij mettertijd zelf ook goed tooveren kon. Daar de oude de kinderen slechts zelden uit het hol liet en hen gevangen wilde houden, tot hij hen bij zijne booze kunsten gebruiken kon, verlangden zij hartelijk, daar van daan te komen, en overlegden met elkaar, hoe zij heimelijk ontvluchten zouden.

Op een dag, toen de toovenaar het hol bijzonder vroeg verlaten had, sprak de knaap tot zijne zuster: „Nu is het tijd, zusjelijef! De booze man, die ons gevangen houdt, is weg; laat ons dan nu opbreken en loopen, zoo ver onze voeten ons dragen kunnen.” Dit deden de kinderen, gingen weg en liepen, wat zij maar konden.

Toen het nu tegen den namiddag liep, was de toovenaar teruggekeerd en had dadelijk de kinderen vermist. Terstond sloeg hij zijn tooverboek op en las daarin, naar welken kant de kinderen gegaan waren. Spoedig had hij hen bijna ingehaald; de twee vernamen reeds zijne toornig bulderende stem, de zuster werd bleek van schrik en riep: „Broer, broer, nu zijn wij verloren; de booze man is al dicht achter ons.” Nu echter maakte de knaap gebruik van de tooverkunst, die hij uit het boek geleerd had, en terstond veranderde zijne zuster in een visch, en hij zelf werd een groote vijver, waarin het vischje lustig rondzwom.

Toen de oude aan den vijver kwam, merkte hij wel, dat hij bedrogen was; hij bromde verdrietig: „Wacht maar, wacht maar, ik vang je toch!” en liep op een drafje naar zijn hol terug, om netten te halen en den visch daarin te vangen. Zoodra hij echter de voeten had gelicht, werden uit vijver en visch weer broer en zusje, die in een hoekje wegekropen, goed uitsliepen en den volgenden dag weer moedig hun weg vervolgden.

Nu dus de toovenaar met zijne netten bij de plaats kwam, die hij heel goed had onthouden, was nergens een vijver meer te zien, maar lag eene groene weide voor hem, waarop wel kikvorschen, maar geen visschen te vangen waren. Toen werd hij nog wel eens zoo vergramd als te voren, wierp zijne netten weg en volgde verder

het spoor der kinderen, dat hem niet ontgaan kon, daar de tooveroede, die hij in de hand hield, hem bestendig den weg wees.

En toen het avond werd, had hij de beide vluchtelingen bijna weer ingehaald; zij hoorden hem al snuiven en brullen, en het zusje riep weer: „Broer, broer, nu zijn wij verloren; de booze man is al dicht achter ons.” — Maar de knaap sprak weder een tooverspreuk, die hij uit het boek geleerd had, en toen veranderde hij in een klein kerkje aan den weg en het meisje in een fraai altaarstuk, dat daar was opgehangen.

Toen nu de toovenaar bij het kerkje kwam, merkte hij wel, dat hij andermaal was bedrogen, en liep vreeselijk brullend daarom rond; maar hij mocht er niet binnen gaan, omdat den toovenaars en heksenmeesters, die een verbond met den booze hebben gesloten, de toegang tot alle kerken en kapellen streng verboden is.

„Mag ik ook al niet bij je komen, dan wil ik je toch met vuur aanpakken en tot asch verbranden!” schreeuwde de toovenaar en liep heen, om uit zijn hol vuur te halen.

Terwijl hij nu bijna den geheelen nacht door liep, werden ook het kerkje en het mooie schilderij daarin weer broer en zuster; zij kropen ergens weg en sliepen, en op den derden morgen trokken zij verder en liepen den geheelen dag door, terwijl de toovenaar, die een verren weg had, hen op nieuw vervolgde. Toen hij nu echter met zijn vuur op de plaats kwam, waar het kerkje gestaan had, liep hij met zijn neus tegen eene harde rots aan, die zich niet met vuur liet aanpakken en tot asch verbranden. Zoo vervolgde hij dan met wilde sprongen het spoor der kinderen, om hen toch nog in te halen.

Tegen den avond was hij hun weer dicht op de hielen, en ten derden male begon zusje te schreien en dacht, dat zij verloren was; maar de knaap sprak weer eene tooverspreuk, die hij uit het boek geleerd had, en toen werd hij een harde vloer, waarop de boeren graan dorschen, en zijn zusje een roggekorreltje, dat daar op dien dorschvloer bijna niet te zien was.

Toen de booze toovenaar nader kwam, zag hij wel, dat hij ten derden male was bedrogen, doch ditmaal bedacht hij zich niet lang en liep ook niet eerst naar huis, maar sprak dadelijk een spreuk uit het tooverboek. Daardoor werd hij in een zwarten haan veranderd, die haastig op het roggekorreltje toeliep, om dat op te pikken. Nu evenwel sprak de knaap nog eens eene tooverspreuk, die hij uit het boek had geleerd, veranderde in een vos, pakte den zwarten haan, voordat die nog het korreltje had opgepikt, en beet hem den kop af. Toen had het met den toovenaar, evenals met dit sprookje, een einde.

Helga luistert naar hare moeder.

De bloem van IJsland.

In vele, vele jaren geleden lag op het koude IJsland, op de helling eens heuvels, eene vrij aanzienlijke boerenhoeve. De bezitter, die zijne jonge jaren als zeeman onder verre hemelstreken had gesleten, had eindelijk aan zijn verlangen naar huis en aan de oproeping zijns ouden vaders gehoor gegeven en de palmen en oranjebosschen van het Zuiden met de bleeke zon en de versteende lavavelden van zijn vaderland verwisseld; doch als levende herinnering aan die gezegende landen bracht hij eene jonge wonderschoone vrouw mede.

„Marietta,” had hij, voordat de priester hunne handen in elkaar legde, tot haar gezegd, „gij hebt toch wel bedacht, wát ge opgeeft, als ge als mijne vrouw mij volgt? Zie, hier in uw land heerscht eene eeuwige lente met bloemengeur en vogelgezang; Italie's hemel is altijd

blauw — op mijn eiland zult ge dat niet zoo vinden. Eene bleeke zon, een grauwe lucht boven barre heidevelden — ijs en sneeuw, waarheen ge ziet; alleen de IJslander kan zijn eiland liefhebben en schoon vinden.”

„Maar gij zijt daar!” had Marietta geantwoord; „kan ik dáar naar een ander land verlangen?”

Zoo was zij met hem naar het verre Noorden getrokken.

Zij had één kind, een lief meisje, dat Helga heette; het moest eene echte dochter van IJsland worden en zelfs de naam daar getuigenis van geven. Evenwel kon de vreemde afkomst zich toch niet geheel verloochenen; wel had Helga de blanke huid en de fraaie blonde lokken der Noordsche meisjes, maar hare donkere oogen waren volmaakt die van de moeder.

De IJslanders hebben weinig of geen bloemen; zij kennen deze schoonheid alleen uit de vertellingen hunner landslieden, die ze op hunne reizen gezien hebben; maar ieder, die Helga in haar lief gezicht zag, verbeeldde zich, dat bloemen er zoo uitzien moesten, waarom men haar al spoedig overal „de bloem van IJsland” noemde.

Schoone-Helga had haren ernstigen vader wezenlijk lief, maar nog inniger lief had zij hare schoone, zachte moeder, in wier nabijheid zij dan ook haar meesten tijd doorbracht.

Elk voorjaar trok de vader met eenige knechten naar de kust, om daar den noodigen voorraad visch voor zijne huishouding op te doen. In den zomer ging hij ook weer weken lang naar de verre zeehandelsplaatsen, om de wol zijner fraaie, groote kudden daar te verkoopen of er andere uit den vreemde komende goederen voor in te ruilen. In zulke tijden zat dan Helga aan de voeten harer moeder en liet zich door deze in hare zoetvloeiende taal van den eeuwig blauwen hemel en den warmen zonnegloed, van de geurige bloemen, de altijd groene bosschen en de wonderschoone nachten van haar land vertellen.

Ach, hoe schoon, hoe verrukkend schoon moest het dáar zijn, en hoe geheel anders was het hier!

Geen dans, geen gezang, noch van de lippen van een mensch noch uit de borst eens vogels, niet eens het vroolijk blaten der kudden had Helga ooit gehoord — alles even stom en stijf — doodstilte was de spraak van deze natuur.

Als dan Helga haar donker oog over IJslands barre heiden, over de uren lange grauwe lavavelden, die het leven der natuur onder hun rouwmantel begraven hebben, liet ronddwalen, — als zij tot de geweldige ijsgebergten opzag, die zich tot ver in het land uitstrekken en welker toppen zich in grijze nevelsluiers verbergen, — dan voelde Helga zich door eene ijsskoude rilling aangetast en dacht met gloeiend verlangen aan het geboorteland harer moeder.

En deze?

Ach, haar man had wel gelijk gehad.

Niettegenstaande hare liefde knaagde aan haar hart een onbedwingbaar heimwee, dubbel verterend, wyl zij er haar echtgenoot, die zijn IJsland boven alle paradijzen der aarde stelde, nooit over sprak. Na tien jaren werd zij in den hardbevrozen grond begraven.

Helga's klein hart dreigde te breken, toen men de lieve moeder naar den heuvel droeg, van welken zij zoo vaak smachtend had uitgezien naar de zee, wier donkerblauwe golven naar het schoone, verre Zuiden rolden.

„Als gij mij begraaft,” had zij op haar sterfbed tot haar echtgenoot gezegd, „leg mij dan zoo, dat mijn aangezicht naar Italië gekeerd is.”

Aan dien wensch was voldaan.

Vaak zat nu Helga op dien grafheuvel, de eenige „bloem”, die hem sierde, en met het beeld der geliefde moeder traden haar ook levendig de streken voor den geest, die zij in hare kinderjaren zoo dikwijls had hooren beschrijven.

Aan het hoofd der verweesde huishouding kwam nu eene verre verwante, die met haren zoon de eigen armoedige hut gaarne verlaten had, om bij den rijken neef te komen inwonen. Die oude, zwijgende nicht begreep van Helga's verlangen en als sprookjes klinkende vertellingen geen enkel woord; doch Olaffson, haar zoon, slechts weinig jaren ouder dan de kleine wees, werd dezer aandachtige toehoorder. Als Helga hem weer iets van het schoone land harer moeder verteld had, riep hij telkens: „Ik word zeeman en reis naar dat land, om te zien, of het er wezenlijk zoo mooi is.”

„Maar ge neemt mij toch mee?”

„Zeker, zeker.”

Zoo verliepen de jaren, tot Olaffson volwassen was en er op aandrang, naar zee te gaan. De huisheer gaf gaarne zijne toestemming en het afscheidsuur naderde.

Helga's wang was doodsbleek — Olaffson geloofde, dat het de scheiding was, die haar zoo bedroefde; maar neen, zij was zoo bedroefd, omdat zij op het naakte, barre eiland blijven moest en niet de landstreken mocht zien, waarop zij, volgens hare meening, toch veel meer aanspraak dan Olaffson had.

Een jaar was weer verstreken, Olaffson was teruggekeerd en had haar verteld van al, wat hij gezien had. Morgen al vroeg wilde hij weer weg, om een nieuwe groote reis te beginnen, en wat zij ook gebeden en gesmeekt had, haar ditmaal toch mee te nemen — haar vader en Olaffson hadden daarbij het hoofd geschud en om haren kinderachtigen wensch gelachen.

Het was avond. Zij ging met Olaffson naar het graf op den heuvel, om daar nog eenmaal van de wonderen der verte te hooren. Uur op uur vloog voorbij, maar zij werd het toeluisteren niet moe.

„Ja, Helga,” zeide Olasffon eindelijk, „’t is daar ginder zoo schoon, als uwe moeder u eens gezeid heeft; maar toch — IJsland is het niet, zoo schoon als hier bij ons vindt gij het op aarde nergens.”

Helga zag hem ongeloovig aan.

„Ja, ja, wat ik zeg is de waarheid,” zeide hij op ernstigen toon. „Zie, ’t is middernacht hier; al uren lang is het in die verre streken nacht, donkere nacht, de zon heeft ze lang verlaten, maar ons eiland heeft zij meer lief, bij ons blijft zij langer. Zie dáar heen! Zoo even pas is zij in den oceaan weggezonden, en aan den gloeiend rooden avondhemel schildert zij nu in goud en purper de heerlijkste bosschen, die onzen bodem ontzegd zijn. Zie maar! Groeten en wuiven niet hunne blinkende toppen; hoort gij ’t niet in hunne kronen fluisteren; zweven niet witte wolkjes als arenden over hunne kruinen heen? En zie het helder daglicht om ons toe! De nachten daar zijn donker als het geweten van een ondeugend mensch, onze nachten als het hart van een vroom kind, licht, helder en stil.”

„Maar het is koud hier, zoo koud, dat ik tot in mijn hart bevries!” klaagde Helga.

„Doch de koude maakt sterk,” zeide Olafsson; „dáar vond ik de menschen zwak, krachteloos en ontaard — ik kon u daar treurige dingen van vertellen — maar zie nu hier op uw volk, bloem van IJsland, want gij behoort ons toe: wij zijn trouw, dapper en sterk, als onze vaders waren — en dat hebben wij aan IJsland en zijne gletschers, aan zijne koude, maar krachtige natuur te danken. Ik zeg u, Helga, er is maar één IJsland en dat heeft ook maar éene bloem.” —

Den volgenden morgen vroeg zou Olafsson vertrekken; ook Helga’s vader wilde dan met eenige knechten naar de kust opbreken, want het was tegen den tijd van de jaarlijksche vischvangst, en dus konden zij de reis samen doen.

Het afscheid was kort en stom; Helga had moeite, hare tranen in te houden, toen zij zag, hoe allen zoo vroolijk te paard stegen; maar zij dacht aan wat Olafsson van IJslands krachtig volk had gezegd en schreide niet, schoon haar gelaat toch wel verraden moest, wat in haar hart omging.

„Kom, Helga,” zeide haar vader, zich tot haar nederbuigende, „tot aan den heuvel, waar het lavaveld begint, moogt gij ons vergezellen.” Met die woorden nam hij haar voor zich op den zadel en in snellen draf stoven zij voort. Weldra hadden zij den heuvel bereikt, aan wiens voet het lavaveld begon en zijne donkere lijnen mijlen ver uitstrekten.

Nu kon Helga hare tranen niet langer bedwingen; snikkende wierp zij zich aan haars vaders breede borst en riep op biddenden toon:

„Blijf niet zoo lang uit, lieve vader! Het is zoo treurig en stil thuis, als gij beiden weg zijt.”

„Na weinig weken kom ik terug, lieve Helga,” troostte de vader; „houd u zoo lang goed en laat onze nicht een trouwen steun in u hebben.”

Hij kuste haar nog eens op het blanke voorhoofd, en tilde haar toen van het paard, waarna de kleine troep ijlings zijnen weg vervolgde.

Helga zag de ruiters na, tot eene daling van den bodem die aan haar oog onttrok; vervolgens besteeg zij den heuvel, leunde tegen den rotswand aan en keek in de verte uit, hare oogen met de handen beschaduwende.

Daar kwamen zij eindelijk weer te voorschijn, maar op zoo verren afstand, dat Helga's toeroep hun oor niet meer kon bereiken. Nog een oogenblik streek een vluchtige zonnestraal over hen heen, paarden en ruiters teekenden zich blinkend tegen de doodsche vlakke af, toen kwam een dichte, ondoordringbare nevel op — en Helga zag niets meer.

Snikkend boog zij haar hoofd tegen den rotswand achterover, sloot de oogen en weende stille tranen van verlangen en droefenis. —

Daar klonk op eens eene volle, heldere stem in haar oor: „Waarom schreit Helga zoo?”

Verwonderd zag zij op: niemand om haar toe — niets, zoo ver zij zien kon, dan nevel in de verte en het donker lavaveld aan hare voeten. Andermaal sloot zij de oogen.

„Helga, schoone Helga, waarom treurt gij?” klonk weer de wel-luidende stem. 't Was, alsof zij uit de wolken kwam.

Het meisje voelde eene zachte rilling door al hare leden gaan; zij durfde zich niet verroeren, maar opende de oogen toch en zag op. Spande zich daar eensklaps Italië's donkerblauwe hemel, waaraan zij nog zoeven gedacht had, over haar uit? Dicht boven haar op de spits van den heuvel stond in stralenden glans eene gestalte, wier schoonheid niet van de aarde, niet van deze aarde zijn kon. Uit het edel gelaat zagen donkerblauwe, wonderbare oogen vriendelijk op het bevende meisje neer en lokken, schooner dan hare eigene, goldden als vloeibaar goud neder op het gewaad van purperkleurig fluweel, waarmede de vreemdeling bekleed was.

Hij trad van de hoogte op Helga toe.

„Waarom weent schoone Helga?” vroeg hij liefderijk.

„Van waar kent gij mij, vreemdeling?” vroeg het meisje, van haren eersten schrik bekomen.

„Wie kent de bloem van IJsland niet?” was het vriendelijk antwoord. „Zal ik u nog meer van u zelve vertellen, om u te bewijzen, hoe lang ik u al ken en hoeveel ik van u weet? Zal ik u zeggen, hoe dikwijls ik u aan het graf uwer moeder zag zitten en welke beelden u daar voor den geest zweefden? Zal ik u zeggen, welk verlangen op dat oogenblik uw hart bewoog, hoe vurig gij wenschet, met Olafsson te kunnen trekken, alleen om die rijke, wonderheer-

lijke landen te zien? Tot vervulling van dien wensch is echter zulk eene reis niet noodig — het paradijs uwer moeder is hier, hier in uwe naaste nabijheid.”

Helga's oog drukte half twijfel, half blijde verrassing uit.

„Hier? hier?” vroeg zij ongeloovig. „Hoe is dat mogelijk?”

„Kom maar eenige treden verder op de andere zijde van den heuvel en gij zult zien, dat ik de waarheid sprak.”

Helga nam de haar toegereikte hand aan — de vreemdeling, die haar zoo lang reeds kende en zoo veel van haar wist, was voor haar geen vreemdeling meer, en een vijand kon hij niet zijn, die haar vurigsten hartewensch vervullen wilde — en dus volgde zij hem vol vertrouwen naar de aangewezen plaats.

De vreemdeling legde de hand op den rotswand en terstond opende zich deze en liet Helga met haren geleider binnentreden.

Verbaasd bleef zij staan en bracht de hand aan het voorhoofd, of zij ook een droombeeld zag; maar droomen deed zij niet, neen, 't was geen droom; daar lag een wonderland voor haar, schooner dan de geboortestreek harer moeder, schooner dan hare levendigste kinderdroomen.

Door den kristallen koepel, die zich over dit paradijs uitspande, schoot de zon hare stralen zoo helder en warm, als IJslands kinderen ze anders nooit zien en voelen. Met gouden glans drongen zij tusschen het groene loover der statige boomen door, wiegden zich op den flikkerenden straal der springbron en vlamden in de kelken der doorzichtige bloemen.

In de verte rolde de zee met azuurblauwe golven om groenende eilanden, en over bloemengeur en kleurenpracht ruischte eene zoete tooverachtige muziek en werd door de zachte koelte tot naar de kusten der gelukkige eilanden gedragen.

Met eene nooit gekende verrukking zag Helga rond. Zulke schoonheden bezat de aarde dus, en 't was ook háar nu vergund, die te aanschouwen!

Zij boog zich tot de nooit geziene bloemen neer, streek met hare blanke hand over de fluweelzachte bladen en drukte hare lippen op de geurende kelken; vervolgens snelde zij met flonkerend oog naar de fontein, welker straal bijna tot den kristallijnen koepel opsteeg en dan weer ver over den marmeren rand van haar bekken neerviel, zoodat heesters en bloemen zich onder haren glinsterenden dauw ter aarde bogen.

Hierop keerde zij zich tot de hoge boomen, drukte hare wang tegen de gladde stammen aan en keek tot de wiegelende kronen op, die in het koeltje zacht ruischten. Op de takken wiegden zich sneeuw witte vogeltjes en keken als oude lieve bekenden op Helga neer. Zij wist niet, of het deze bepluimde zangers of de hoge boomtoppen of wel de verre golven waren, die de zoete muziek voortbrachten, die met de zonnestralen en de lenteluchtjes door

deze gewelven ruischte en iedere zenuw in haar van verrukking deed trillen.

Uren waren in dit tooverrijk als voorbijgevlogen en Helga als oogenblikken voorgekomen, toen zij zich eindelijk tot den vreemdeling wendde, die haar al dien tijd met een liefderijken blik had gadeslagen.

„O, hoe kan ik u ooit vergelden,” zeide zij, zijne hand vattende, „dat gij mij naar het land hebt geleid, waarheen zich sinds jaren al mijn verlangen uitstreckte? Maar zeg mij nu, waar ik ben; want IJslands koude aarde bezit zulk een paradijs niet.”

„Gij zijt in mijn rijk, schoone Helga,” antwoordde de vreemdeling, „en ik ben de Elfenkoning van IJsland.”

Helga zag verwonderd tot hem op. Uit geen anderen mond dan uit dien harer moeder had zij ooit van wonderen gehoord en deze wist niets van IJslands geestenrijk, zoodat Helga dan nu ook volstrekt geen angst of vrees voelde.

„Ach, kon ik toch altijd hier blijven!” riep zij smeekend.

„Wat kon ik vuriger wenschen?” sprak de Elfenkoning. „Maar waarom zoudt gij dat niet?”

„Ach, mijn lieve, goede vader, hij heeft immers alleen mij nog,” zei Helga, zich plotseling bezinnende.

„Maar nu is hij ver van hier,” troostte de Elfenkoning, „en althans tot zijne terugkomst moogt gij blijven.”

„Ja, dat is waar!” riep Helga vroolijk, en dus bleef zij in het rijk van den Elfenkoning. —

Aan de zijde van den schoonen Elfenkoning doorwandelde Helga nu zijn heerlijk gebied; de witte vogeltjes fiadderden om haar toe en zetten zich op hare hand en schouders neer, en als zij de kust naderden, scheen de zee met de blauwe baren haar een groet toe te ruischen. Dan greep de koning hare hand, zij zetten den voet op een der kleine golfjes, en zacht en snel bracht deze zonderlinge boot hen naar een der gelukkige eilanden over.

Als dan buiten IJslands zon te middernacht haren purperen mantel aan den horizont uitbreidde, stroomde haar weerschijn door de kristallen koepels en bestrooide de wateren der fontein en de witte pluimen der vogels met rooskleurige tinten, terwijl de zee in zilveren golven tegen den oever aansloeg. Dan strekte Helga zich op haar zacht leger van mos uit, terwijl de Elfenkoning zich tegenover haar neerzette en zijn harp nam, onder wier zoete tonen zij rustig insliep. — Eens echter toch klonk de snaar, welke de natuur tusschen de harten der ouders en die hunner kinderen heeft gespannen, en die niet breekt, ofschoon al zeeën tusschen hen liggen.

Helga's vader was teruggekeerd en zijne droefheid en zijne klachten over het verlies van zijn geliefd kind waren zoo roerend, dat de sluimerende snaar in Helga's hart begon te trillen.

„Mijn vader,” riep zij eensklaps op een dag, toen zij aan den oever

stond, en zij trok haar voet terug, dien zij juist op de golf wilde zetten, die haar blauwen nek voor haar boog, — „mijn vader! 't is of ik hoor, dat hij mij roept. Is het mijn plicht niet, al het schoone hier te verlaten en tot hem terug te keeren?”

Het gezicht van den Elfenkoning betrok; zwijgend tastte hij naar zijne harp en lokte daar tonen uit, zoeter, smeltender, dan Helga nog ooit gehoord had. En toen vertelde hij haar, hoe hij haar reeds sinds jaren tot koningin van dat rijk had uitverkoren, hoe hij haar bewaakt en beschermd had van hare vroegste kindsheid af, hoe hij hier alles alleen voor h ar met al die pracht getooid en gehoopt had, dat zij als zijne vrouw hier met hem leven en door dit verbond hem dat verleen zoude, waarnaar hij sinds eeuwen al zoo vurig gesmacht had — eene onsterfelijke ziel, die anders aan de arme elfen voor altijd ontzegd is.

„Wilt gij nu mijne vrouw worden, Helga?” vroeg hij ten slotte. „Zie, ik wil u aanhangen en liefhebben met eene trouw, die onder de menschen vreemd is geworden. Het zal u nimmer berouwen, dat gij den armen Elfenkoning dat schonkt, waarnaar hij zoo lang vruchteloos streefde.”

„Ik wil, ik wil!” zeide zij, met kinderlijk vertrouwen zijne handen grijpende; „ik wil altijd bij u blijven.”

De oogen van den Elfenkoning tintelden van vreugde.

„Maar, Helga, de wetten van ons rijk zijn streng; wij eischen van de trouw meer dan gij, ofschoon wij al geen loon in de eeuwigheid te hopen hebben. Zoo gij mijne vrouw wordt, uwe ziel aan mij bindt en mij dus deel laat nemen aan uwe onsterfelijkheid, dan behoort gij voortaan mij, mij all een toe. Uw vader, uwe betrekkingen hebben geen rechten meer op u, en keerdet gij toch eens tot die terug, dan moest ik mijne ziel van uwe hand vorderen, dan zou het elfenrijk uw leven tot zoen verlangen. Kunt gij mij zulk eene trouw beloven, bloem van IJsland?”

„Zie mij in de oogen,” antwoordde Helga; „houdt gij mij voor zoo ondankbaar? Ik wil uwe vrouw worden en gij zult door mij en met mij de onsterfelijke ziel hebben; gelooft gij, dat ik u ooit van uwe aanspraak op de eeuwigheid zou kunnen berooven?”

Zoo werd Helga, de bloem van IJsland, de gemalin van den Elfenkoning.

Een jaar was verstreken; weer lichtte de zon door den kristallijnen koepel en Helga's tooverrijk bloeide nog in onvergankelijke schoonheid, maar de bloem van IJsland was bleek en in hare oogen stonden tranen.

Was de vrouw van den Elfenkoning niet gelukkig?

O, zeker gelukkig, bijna te gelukkig! Schoonheid en liefde waren haar deel; maar een ongestoord geluk duurt steeds slechts korten tijd.

Haar gemaal was afwezig. De wetten van zijn rijk dwongen hem, om het ander jaar over zee te gaan, om den opperbeheerscher van het elfenrijk, wiens troon in de rotsgebergten van Noorwegen staat, rekenschap van zijne daden af te leggen.

Over eene week had hij willen terugkeeren, en nu waren reeds drie weken verlopen en hij was er nog niet. Was den geliefden man iets overgekomen?

Deze gedachte kwelde Helga dag en nacht en maakte haar ongevoelig voor al de schoonheden, die haar omringden. Ten laatste werd hare ongerustheid zoo groot, dat zij opsprong en riep:

„Ach, ik moet u ongehoorzaam zijn, mijn gemaal, vergeef mij! maar ik kom anders om van angst; ik moet naar buiten, of ik niet iets van u kan ontdekken.”

Zij ging; angstig fladderden de vogeltjes om haar toe; doch zij bemerkte dat niet, tikte op de rotspoort, waardoor zij voor een jaar was binnengekomen — op haar tooverwoord sprong die open en Helga trad buiten op IJslands bodem.

Nadat zij zoo lang alleen luwe zomerlucht had ingeademd, voelde Helga nu in den guren wind eene ijskoude rilling over hare leden gaan en beklom met snellen tred de spits van de rots. Hier stond zij stil, hield de hand boven de oogen en keek over den linker schouder naar het zuidoosten uit.

Voor de macht van dezen tooverblik weken de perken der verte. Hij doorboorde IJslands dichte nevels, drong door de ijsgebergten in het oosten en vloog over den golvenden oceaan tot Noorwegens rotsachtige kusten.

Helga zag daar het geheimzinnig leven in de bergen, zag den machtigen Elfenkoning op zijn diamanten troon, omstuwde door zijn edelen en grooten, maar, hoe lang en hoe scherp zij tuurde, de edele gestalte van haren gemaal ontdekte zij niet. Treurig wendde zij eindelijk haar gelaat af en wilde in haar eenzaam rijk terugkeeren.

Maar daar, om den rotshoek komende, zag zij op dezelfde plaats, waar zij gestaan had, om haar vader en Olafsson na te turen, eene lange, mannelijke gedaante staan. Vol blijde verrassing snelde zij toe — zou haar echtgenoot zoo nabij geweest zijn, terwijl zij hem in de verte zocht?

Toen echter de man, haar lichten tred hoorende, zich omkeerde, herkende zij niet het jeugdig schoone gelaat van den Elfenkoning, maar het sombere, bedrukte gezicht van haar vader.

„Helga, Helga!” riep hij. „Mijn kind, dus zijt gij nog onder de levenden?” en hij strekte de armen naar haar uit en drukte haar onder heete tranen aan zijne borst.

„Mijn lieve, goede vader,” snikte zij, thans alleen op hem ziende en aan hem denkende, „schrei niet! Uwe Helga leeft immers en is gelukkig; maar gij... wat zijt gij oud geworden en wat is uw haar wit!”

„Ja, Helga, want ik had u verloren en gij zijt mijn eenig kind, maar nu ik u weerom heb, zal ik wel spoedig weer opleven. Kom schielijk mee naar huis, mijn dochter; wat zal Olaffson gelukkig zijn!”

Bij deze woorden ging Helga een steek door het hart. „Mijn lieve, lieve vader,” zeide zij, hem de gerimpelde wangen streelende, „ik kan niet meegaan; ik behoor thans tot een ander rijk.” En nu vertelde zij den verschrikten vader al, wat zij beleefd had van het oogenblik, dat zij hem aan den rand van het lavaveld vaarwel had gezegd.

„Zie, ik heb mijn woord gegeven,” eindigde zij, „en hoe zwaar het mij ook valle, u niet te kunnen volgen... ik mag niet.”

„Ach, mijn kind, mijn arm, ongelukkig kind, in welke handen zijt gij vervallen!” klaagde de vader.

„In de beste en liefdevolste, mijn vader,” troostte Helga. „Ongelukkig is mijn echtgenoot nog niet terug, en dus kunt gij hem niet zien; maar ik wil u mijne nieuwe woonplaats toonen, en dat zal uw hart geruststellen.”

Zij nam haar vader bij de hand en leidde hem naar de zijde van de rots, waar de ingang tot het elfenrijk was. Daar sprak zij het tooverwoord; maar de poort was gesloten en zij zag niets dan harden steen voor zich.

Helga werd bleek van schrik; zij wierp zich op hare knieën neder, om toegang smeekende; maar het gesteente bleef koud en bewegingloos.

De arme Helga! Door tot een sterveling over de geheimenissen van haar nieuw rijk te spreken had zij zich zonder het te weten tegen de wetten der elfen bezondigd, en dus bleven nu de poorten voor haar gesloten.

Met heet berouw dacht zij nu aan de laatste ernstige vermaning van haar gemaal, om niet de buitenwereld te betreden, waarvan zij eens voor goed afstand gedaan had, en bewusteloos zeeg zij in de armen haars vaders neder.

Deze, innig verblijd, dat het geestenrijk zich voor zijne dochter gesloten had, droeg de wedergevondene naar hare oude woning terug.

Eerst na dagen en weken van ziekte en bewusteloosheid keerde Helga eindelijk tot het leven terug. Haar eerste blik viel op haar vader, die aan hare legerstede zat.

„Gij hier, lieve vader? Dus was het geen droom, dat ik u zag? Laat mij nu echter opstaan en weer naar mijn echtgenoot gaan; hij is zeker lang terug en zal mij op mijn woord gelooven, dat ik hem niet verlaten wou.”

„Mijn kind,” sprak de vader op geruststellenden toon, „zie eens rond, uwe koortsachtige verbeeldingen moeten nu eindelijk wijken. Zie, gij zijt, waar gij van kind af waart, thuis, bij uwen ouden vader

Gedurende uwe lange ziekte hebt gij van een Elfenkoning en zijn paradijs, van uw huwelijk en uwe beloften gesproken; maar zie, mijne Helga, dat waren inbeeldingen, die aan zulk eene ziekte altijd eigen zijn."

Helga zag hem met verbaasde oogen aan.

„Dat is onmogelijk", zei zij eindelijk nadenkend. „Breng mijne kleederen hier en zie, of men ze zoo lichtend op IJsland draagt."

„Lichtende kleeren?" vroeg haar vader, zich verwonderd houdende, stond op en haalde Helga's kleed — een gewaad, zooals zij altijd had gedragen.

Helga zag dat met groote oogen aan, tastte naar haar voorhoofd en zei: „Ik begrijp dat niet, vader. Kan men dan zóo droomen?"

„Zeker, mijn kind; dat is zoo de aard van uwe ziekte. Zie, toen ik voor weinig weken ter vischvangst naar de kust reisde en u tot het lavaveld meenam, zijt gij waarschijnlijk bij de rots opgeklimmen, om ons na te kijken; ge zijt daar ingeslapen en de dichte koude nevel, die ook ons omving, is op u neergedaald en had u bijna den dood gedaan. Toen gij nu zoo lang uitbleeft, is onze nicht met het volk op weg gegaan, om u te zoeken; zij vonden u buiten kennis bij de rots liggen en droegen u zoo naar huis. Terstond werd ons een bode achterna gezonden en wij keerden in der haast terug; ik gaf mijne vischvangst en Olafsson zijne reis op, alleen om bij u te zijn en u behoorlijk op te passen."

Helga zuchtte diep. Haar vader sprak nooit eene onwaarheid, het moest dan wel zoo zijn, maar haar hart kwam er met geweld tegen op.

Ach, zij vermoedde niet, dat de vader, om zijn geliefd kind te behouden en haar den terugkeer naar het Elfenrijk te beletten, dit sprookje verzonnen en met de huisgenooten afgesproken had.

Hare lichaamskrachten namen allengs toe, doch haar geest bleef gedrukt, terwijl een stil heimwee naar het paradijs harer „koortsdroomen" haar hart vervulde. Zij moest immers ten laatste wel bijna gelooven, dat het alleen koortsdroomen geweest waren, want wien der huisgenooten zij ook over haar verloren paradijs sprak — ieder schudde ongeloovig het hoofd en zeide: „Dat waren inbeeldingen; wij waren immers altijd om u en hoorden u er in de koorts over spreken."

Van de reis, die Olafsson in dezen tijd om de geheele aarde had gedaan en dat de wereld ondertusschen een jaar ouder was geworden — daar vernam zij niets van. De eenzaamheid der IJslandsche hoeven, die doorgaans uren ver van elkaar verwijderd liggen, belette, dat zij met anderen in aanraking kwam, en zoo al eens vreemdelingen dien weg kwamen en de gastvrijheid inriepen, dan werden zij door den bedachtzamen vader of door Olafsson eerst behoorlijk onderricht.

Olafsson had het zeeleven opgegeven en was Helga's vader in het eheer zijner hoeve behulpzaam. Deze had hem als een zoon lief en had hem rijke bezittingen toegedacht en nog veel meer — hij

„Ja, Helga, want ik had u verloren en gij zijt mijn eenig kind, maar nu ik u weerom heb, zal ik wel spoedig weer opleven. Kom schielijk mee naar huis, mijn dochter; wat zal Olaffson gelukkig zijn!”

Bij deze woorden ging Helga een steek door het hart. „Mijn lieve, lieve vader,” zeide zij, hem de gerimpelde wangen streelende, „ik kan niet meegaan; ik behoor thans tot een ander rijk.” En nu vertelde zij den verschrikten vader al, wat zij beleefd had van het oogenblik, dat zij hem aan den rand van het lavaveld vaarwel had gezegd.

„Zie, ik heb mijn woord gegeven,” eindigde zij, „en hoe zwaar het mij ook valle, u niet te kunnen volgen... ik mag niet.”

„Ach, mijn kind, mijn arm, ongelukkig kind, in welke handen zijt gij vervallen!” klaagde de vader.

„In de beste en liefdevolste, mijn vader,” troostte Helga. „Ongelukkig is mijn echtgenoot nog niet terug, en dus kunt gij hem niet zien; maar ik wil u mijne nieuwe woonplaats toonen, en dat zal uw hart geruststellen.”

Zij nam haar vader bij de hand en leidde hem naar de zijde van de rots, waar de ingang tot het elfenrijk was. Daar sprak zij hem tooverwoord; maar de poort was gesloten en zij zag niets dan harde steen voor zich.

Helga werd bleek van schrik; zij wierp zich op hare knieën neder om toegang smeekende; maar het gesteente bleef koud en bewegingloos.

De arme Helga! Door tot een sterveling over de geheimenisse van haar nieuw rijk te spreken had zij zich zonder het te weten tegen de wetten der elfen bezondigd, en dus bleven nu de poorten voor haar gesloten.

Met heet berouw dacht zij nu aan de laatste ernstige vermaning van haar gemaal, om niet de buitenwereld te betreden, waarvan zij eens voor goed afstand gedaan had, en bewusteloos zeeg zij in de armen haars vaders neder.

Deze, innig verblijd, dat het geestenrijk zich voor zijne dochter gesloten had, droeg de wedergevondene naar hare oude woning terug.

Eerst na dagen en weken van ziekte en bewusteloosheid keerde Helga eindelijk tot het leven terug. Haar eerste blik viel op haar vader, die aan hare legerstede zat.

„Gij hier, lieve vader? Dus was het geen droom, dat ik u zag. Laat mij nu echter opstaan en weer naar mijn echtgenoot gaan; is zeker lang terug en zal mij op mijn woord gelooven, dat ik hem niet verlaten wou.”

„Mijn kind,” sprak de vader op geruststellenden toon, „zie erom rond, uwe koortsachtige verbeeldingen moeten nu eindelijk wijk nemen. Zie, gij zijt, waar gij van kind af waart, thuis, bij uwen ouden vader.”

Gedurende uwe lange ziekte hebt gij van een Elfenkoning en zijn paradijs, van uw huwelijk en uwe beloften gesproken; maar zie, mijne Helga, dat waren inbeeldingen, die aan zulk eene ziekte altijd eigen zijn."

Helga zag hem met verbaasde oogen aan.

„Dat is onmogelijk", zei zij eindelijk nadenkend. „Breng mijne kleederen hier en zie, of men ze zoo lichtend op IJsland draagt."

„Lichtende kleeren?" vroeg haar vader, zich verwonderd houdende, stond op en haalde Helga's kleed — een gewaad, zooals zij altijd had gedragen.

Helga zag dat met groote oogen aan, tastte naar haar voorhoofd en zei: „Ik begrijp dat niet, vader. Kan men dan zóo droomen?"

„Zeker, mijn kind; dat is zoo de aard van uwe ziekte. Zie, toen ik voor weinig weken ter vischvangst naar de kust reisde en u tot het lavaveld meenam, zijt gij waarschijnlijk bij de rots opgeklimmen, om ons na te kijken; ge zijt daar ingeslapen en de dichte koude nevel, die ook ons omving, is op u neergedaald en had u bijna den dood gedaan. Toen gij nu zoo lang uitbleeft, is onze nicht met het volk op weg gegaan, om u te zoeken; zij vonden u buiten kennis bij de rots liggen en droegen u zoo naar huis. Terstond werd ons een bode achterna gezonden en wij keerden in der haast terug; ik gaf mijne vischvangst en Olaffson zijne reis op, alleen om bij u te zijn en u behoorlijk op te passen."

Helga zuchtte diep. Haar vader sprak nooit eene onwaarheid, het moest dan wel zoo zijn, maar haar hart kwam er met geweld tegen op.

Ach, zij vermoedde niet, dat de vader, om zijn geliefd kind te behouden en haar den terugkeer naar het Elfenrijk te beletten, dit sprookje verzonnen en met de huisgenooten afgesproken had.

Hare lichaamskrachten namen allengs toe, doch haar geest bleef gedrukt, terwijl een stil heimwee naar het paradijs harer „koortsdroomen" haar hart vervulde. Zij moest immers ten laatste wel bijna gelooven, dat het alleen koortsdroomen geweest waren, want wien der huisgenooten zij ook over haar verloren paradijs sprak — ieder schudde ongeloovig het hoofd en zeide: „Dat waren inbeeldingen; wij waren immers altijd om u en hoorden u er in de koorts over spreken."

Van de reis, die Olaffson in dezen tijd om de geheele aarde had gedaan en dat de wereld ondertusschen een jaar ouder was geworden — daar vernam zij niets van. De eenzaamheid der IJslandsche hoeven, die doorgaans uren ver van elkaar verwijderd liggen, belette, dat zij met anderen in aanraking kwam, en zoo al eens vreemdelingen dien weg kwamen en de gastvrijheid inriepen, dan werden zij door den bedachtzamen vader of door Olaffson eerst behoorlijk onderricht.

Olaffson had het zeeleven opgegeven en was Helga's vader in het beheer zijner hoeve behulpzaam. Deze had hem als een zoon lief en had hem rijke bezittingen toegedacht en nog veel meer — hij

wilde slechts den tijd afwachten, dat Helga weder de vroolijke Helga, de nieuw ontloken bloem van IJsland zou zijn. Doch deze tijd wilde nog niet komen.

„Misschien wordt het beter, als zij getrouwd is,” troostte zich de vader en zag naar Helga om. Deze leunde tegen den steenen wal, die de hoeve omgaf, en staarde nadenkend in den gloed van den avondhemel. Hij trad langzaam op haar toe.

„Waar denkt mijn kind aan?” vroeg hij liefderijk.

„Aan de avondstralen, die nu door den kristallijnen koepel vallen, aan de tonen zijner harp, aan....”

„Helga,” sprak de oude man op bestraffenden toon, „zult gij dan nooit wijs worden? Gij weet uit aller mond, dat het dwaze inbeelding is; maar gij wilt mij bedroeven.”

„O neen, neen, beste vader, geloof dat niet van uw kind,” zeide zij en drukte hem de ruwe hand; „ik weet wel, dat het enkel droomen waren; maar gij weet niet, wat diepen indruk ze op mij hebben gemaakt, hoe het mij trouweloosheid toeschijnt, ze van mij te wijzen.”

„Dat is nog altijd een overblijfsel van uwe ziekte,” zeide de oude man; „ach, Helga, gij weet niet, hoe gelukkig ik zou zijn; als gij weder gelijk vroeger waart.”

„Ik ook, lieve vader,” zeide Helga met een zucht.

„Ik weet een middel, en zoo gij mij liefhebt, houdt gij u daaraan.”

„Zeker, dat wil ik, vader.”

„Beloof gij mij dat, Helga?”

„Ja, vader, ik beloof het u.”

„Luister dan. Niet waar, Olaffson is braaf en goed?” — Helga knikte. — „Hij heeft u van harte lief; mijn hoogste wensch is, dat gij zijne vrouw wordt en dat gij beiden mij een gelukkigen ouderdom bereidt.”

Helga werd bleek.

„Ach, vader, beste vader, ik kan niet.”

„Waarom niet, kind? Hebt gij iets tegen hem? Is hij niet jong, schoon en sterk? Is hij niet braaf en goed? Weet gij voor mij een beter zoon en voor u zelve een trouwer echtgenoot te vinden? Of zijn het weer de dwaze droomen, de dolle verbeeldingen van uw ontsteld hoofd, die u afschrikken? Zeg de waarheid, Helga.”

„Ach, vader, vergeef, vergeef mij!”

„Wilt gij uwen ouden vader gelukkig maken, zeg dan ja en word Olaffson's vrouw, wilt gij mijne laatste dagen vergiftigen, laat dan mijne bedde onvervuld!”

Met deze woorden keerde de oude man diep bedroefd haar den rug toe en ging op het huis aan.

Helga snelde hem na.

„Wees niet boos, vader,” bad zij; „ik wil uw wensch vervullen, er moge dan komen, wat wil.”

„Ik dank u, mijn goed kind; maar wat zoudt gij te vreezen hebben? Wat kan anders komen, dan de zegen eens vaders en eene gelukkige toekomst?”

Zoo werd Helga Olaffsons vrouw. — —

Leefde IJslands bloem nu nieuw op? Ach neen. Niettegenstaande al de haar door vader en echtgenoot betoonde liefde en teederheid bleef zij treurig en bleek. Bij het verlangen kwam nu nog het berouw — het bitterst gevoel van het arme menschenhart, omdat alleen daarvoor de tijd geen verzachting heeft.

„Zou ik u ooit van uwe aanspraak op de eeuwigheid berooven?” had zij eens tot den armen Elfenkoning gezegd, en al mocht dit alleen in den droom zijn gesproken, toch brandden deze woorden haar op de ziel, en toen zij Olaffson haar jawoord gegeven had, kwam het haar voor, dat zij voor dien armen geest werkelijk den hemel had toegesloten. —

De korte zomer ging voorbij en meer dan ooit leed Helga van de grimmige koude van den daarop volgende winter; maar ook die liep ten einde en de lente kwam, de wegen werden bruikbaar en dus zou in de kerk, tot welke Helga's vaderlijke hoeve behoorde, het eerste avondmaal in dit jaar gevierd worden. Olaffson noodigde zijne vrouw uit, met hem aan die heilige plechtigheid deel te nemen, en zij was daartoe gaarne bereid en hoopte er troost en opbeuring bij te vinden.

Met meer ijver dan in langen tijd ging zij aan het werk, om alles tegen den dag van morgen te beschikken, want de kerk lag ver en zij moesten al zeer vroeg op weg. Juist wilde zij het avondeten op tafel brengen, toen zij door het venster haar man zag, die met een vreemde van edele gestalte op het huis toekwam.

„Zie, Helga,” sprak Olaffson bij zijn binnentreden, „hier breng ik een lieven gast; disch het beste voor hem op, want hij heeft een verren weg afgelegd en verkwikking nodig.”

Helga zag den vreemdeling aan. Zijn gelaat was jeugdig en schoon, maar teekende eene diepe zwaarmoedigheid. Toen hij nu echter zijne ernstige, donkerblauwe oogen op Helga richtte en met zachte, welluidende stem vroeg:

„Wil de bloem van IJsland een moeden wandelaar toestaan, onder haar dak uit te rusten?” ging dat haar diep door de ziel en werden al de oude voorstellingen weer bij haar levendig.

Zouden die oogen, die stem werkelijk alleen in koortsdroomen tot haar gesproken hebben? En zoo men haar misleid had — wat dan? Eene duizeling overviel haar, toen Olaffson op haar toetrad en zeide:

„De vreemde zal moe en hongerig zijn, lieve Helga; wilt gij hem niet gunnen, wat IJslands gasten altijd onder dit dak gevonden hebben?”

Helga raapte al hare krachten bijeen en ging heen, om alle schik-

kingen te maken, terwijl de vreemde met vader en echtgenoot aan de tafel plaats nam.

Vervolgens kwam zij zachtjes weer binnen, zette zich in een donkeren hoek neer en wendde geen oog van de haar bekend voorkomende trekken van den gast af.

De zon was ondergegaan, maar het was daarom niet donker, daar het helder avondrood nog een purperen weerschijn in het ruime vertrek wierp.

„Zie daar eens, vreemdeling,” zeide Helga's vader, naar het lichtend uitspansel wijzend; „ziet men zoo iets ook in uw land? Moet gij niet toestemmen, dat IJsland alle landen der aarde in schoonheid overtreft?”

„Ja waarlijk,” antwoordde de gast; „uw land is schoon, maar ook mijn land is dat en niet zoo ver van het uwe.”

Zijn oog dwaalde naar Helga af, wier tegenwoordigheid de anderen niet bemerkt hadden, en vervolgens schilderde hij het land, van waar hij kwam, hetzelfde land, dat Helga slechts in hare koortsdroomen gezien zou hebben.

Zij luisterde in ademlooze spanning. Op nieuw omgaf haar dat heerlijke paradijs; zij zag de blauwe zee en schommelde zich op hare zoet ruischende golven; zij speelde weer rondom den rand der fontein en greep in den zilveren waterstraal, om de vogeltjes al stoeiend daarmee te besproeien, en de bloemen, de lang ontbeerde bloemen bogen weer hare geurige kelken naar haar toe, — elk oogenblik verwachtte zij, dat de vreemdeling zijn nederig gewaad zou afwerpen, zich in koninklijk purper vertoonen en in de snaren zijner gouden harp grijpen. —

Ach, men had haar dus toch misleid, om haar vast te houden; haar hart had toch recht gehad en zij — in plaats van zijne biddende stem te hooren — had in hare zwakheid aan het dringen der haren toegegeven en eene heilige belofte verbroken! En nu? — Te laat, te laat — alles voorbij! In hare droefheid en vertwijfeling snelde zij de kamer en het huis uit, om buiten in den stillen nacht haar hart in tranen lucht te geven.

Den volgenden morgen was alles tot vertrekken gereed; de paarden trappelden voor de deur en het gezin bleef alleen nog in de woonkamer verzameld, om aan een vroom IJslandsch gebruik te voldoen. Vóór het genot van het heilig avondmaal moet daar namelijk de eene huisgenoot den ander vergiffenis vragen voor de schade of het onrecht, dat hij hem wetend of onwetend heeft aangedaan. Helga had de handen van haar vader en van haar man gegrepen en zeide: „Vergeeft mij al het verdriet, dat gij van mij gehad hebt, en,” voegde zij er met een donker voorgevoel bij, „ook het verdriet, dat gij misschien nog van mij hebben zult.

„Gij moet ook nog bij onzen gast gaan, Helga, en hem vergiffenis vragen voor dat gij hem misschien gekrenkt hebt,” zeide Olafsson;

„want gisteren avond, toen hij u goeden nacht wilde zeggen, waart gij nergens te vinden.”

Zij beefde, wierp nog een laatsten blik op haren vader en trad in het vertrek van den gast.

Ja, het was zoo, als zij vermoed had en wist. De eenvoudige kleeding van den vorigen avond was verdwenen — de Elfenkoning stond in stralende schoonheid voor haar en de gouden lokken golfdien hem op het koninklijk purper neer.

Zij vouwde biddend de handen en zag met smeekende oogen tot den geliefden, maar toch zoo diep gekrenkten gemaal op.

„Helga, Helga,” sprak hij ernstig, „hebt gij zóo uwe liefde en uwe belofte gehouden?”

„O, wees niet verstoord!” bad zij. „Voor uw oog is niets verborgen; gij weet, hoe alles gebeurd is, hoe mijne ongerustheid over uw wegblijven mij naar buiten dreef, hoe mijn vader mij vond en ik toen, om hem gerust te stellen, hem ons rijk wilde toonen; gij weet, hoe zijne poorten voor mij gesloten bleven en ik hierop bewusteloos naar mijne oude woning werd gebracht en daar met kunstig verzonnen sprookjes teruggehouden; gij weet, hoe toen eindelijk mijns vaders beden mij tot den laatsten zwaren stap dwongen. Maar gij weet ook, dat ik alleen u heb liefgehad en dat mijn hart u alleen toebehoord heeft.

„In uwe woorden ligt uw vonnis, bloem van IJsland,” antwoordde de Elfenkoning. „Waarom hebt gij dan niet naar de stem van uw hart geluisterd? Wij elfen weten niets van menschelijke zwakheid; daarom kunnen wij die ook niet vergeven. Kent gij het lot, dat u thans wacht, Helga?”

„Ik ken dat,” sprak Helga op vasten toon, „en zoo al mijn mond, mijn hart heeft toch nooit zijne trouw verbroken. Zie, ik heet den dood welkom, want hij vereenigt mij weder met u!”

Nu zag de Elfenkoning haar met oogen vol liefde aan; hij strekte zijne armen uit en Helga rustte weder — hoewel stervende — aan zijne borst. — —

En toen zij nu volstrekt niets van zich hooren liet, gingen vader en echtgenoot in het vertrek van den gast. Daar vonden zij Helga in de armen van den vreemdeling — beiden koud en dood; in één en hetzelfde oogenblik waren beider harten gebroken. Olafsson trachtte zijne vrouw uit de armen van den Elfenkoning los te maken; doch vruchteloos.

„Laat dat, mijn zoon,” sprak de oude, bedroefde vader; „zij komt hem immers naar recht toe. Wat heeft dus nu alle voorzichtigheid gebaat? Minder dan niets. De Elfenkoning heeft zijn eigendom toch teruggenomen.” —

Men legde hen in éene kist, en den volgenden morgen zou IJslands aarde hen in haren kouden schoot opnemen. In den nacht, die dezen morgen voorafging, drukte de slaap echter zwaarder dan

ooit op de oogleden der huisgenooten; zij hoorden niets van het trippelen en fluisteren rondom de woning en zagen niet de talrijke schaar van elfen, die uit alle deelen van het eiland waren toegestroomd, om hun geliefden vorst en gebieder de laatste eer te bewijzen. In diepe stilte namen zij de kist op, droegen die het huis uit en trokken er mee naar de rots, waar Helga eens vruchteloos om toegang had gesmeekt.

Heden werd die haar niet geweigerd.

Bij het naderen van de kist, sprong de poort wijd open. Met trage vleugels kwamen de witte vogeltjes toe en ontvingen het doode koningspaar met klagende tonen. De trouwe elfen begroeven hem aan den oever der blauwe ruischende zee, waar zij nu onder de bloemen van hun paradijs in vrede rusten.

Het doode kind.

Er was eens eene weduwe, die een eenig kind had, een zoontje van zeven jaar, en dat was zoo lief en zoo goed, dat niemand het zien kon zonder het in zijn hart lief te krijgen. En hoe lief de moeder zelve haar kind had, ja, dat kan geen mensch met woorden uitspreken.

Maar daar werd dat kind op een dag ziek, en den volgenden dag was het nog zieker en op den derden dag was het dood. De moeder wrong de handen en kermde en jammerde dag en nacht.

En toen het lijkje begraven was, verscheen het kind 's nachts op dezelfde plaats, waar het vroeger gezeten en gespeeld had; en als de moeder schreide, dan schreide het ook; maar als de morgen aanbrak, was het verdwenen.

Daar nu de moeder nog altijd bleef schreien, verscheen het kind 's nachts eens in het witte doodshemdje, waarmee het in 't kistje was gelegd, en met een kransje om het hoofd. En zoo knielde het bij 't voeteneind van moeders bed neer en zei: „Och, moedertje, schrei toch niet langer, want zoo maakt ge, dat ik in mijn kistje niet slapen kan, daar mijn hemdje druipnat wordt van de tranen, die er op neervallen.”

Toen de moeder dit hoorde, schrikte zij en schreide niet meer. En den volgenden nacht verscheen het knaapje nog eens weer en had een lichtje in de hand en zei: „Zie moeder, nu is mijn hemdje al half droog en heb ik rust in mijn graf.”

De sterke Jura.

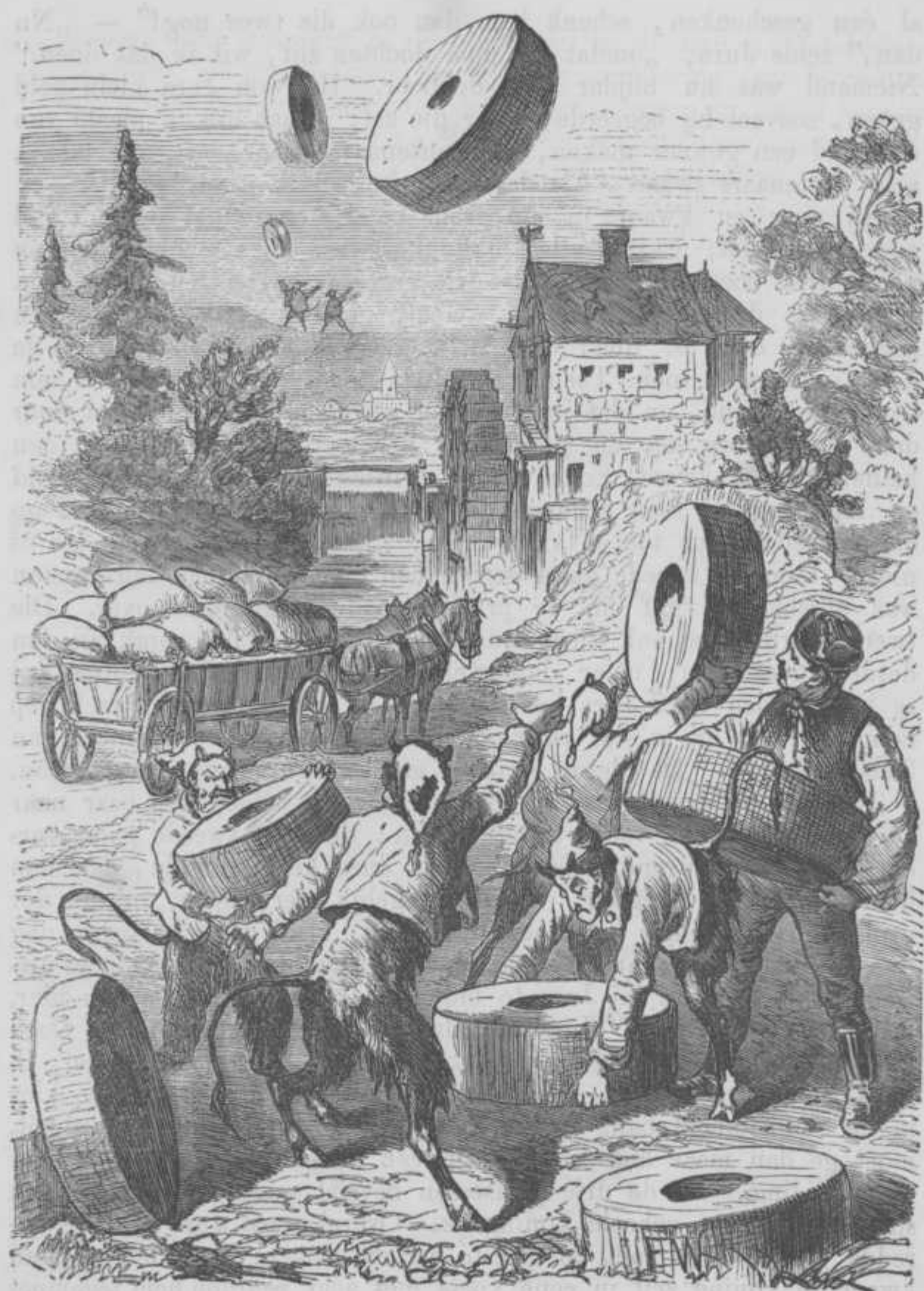
Er was eens een schatrijke boer, die maar één zoon had. En met dien jongen was hij dan ook ontzettend ingenomen. Daarom zeide hij tot zijne vrouw: „Vrouw, zorg toch vooral goed voor het kind, dat het sterk worde en wij er eens een hulp en steun in vinden.” Toen het jongske zeven jaar oud was, had het bijna nog niets gedaan, dan altijd maar eten. En toen Jura, zoo heette de jonge slokop, veertien jaar oud was geworden, zonden zijne ouders hem weg, om een dienst te zoeken, want thuis konden zij zijn honger onmogelijk langer stillen.

Jura ging dan zijns weegs en kwam op een dag aan een boerenhuis. Daar hij alleen de boerin thuis vond, verzocht hij die, hem in dienst te nemen. Toen zij zag, hoe 'n stevig kereltje hij was, zei de boerin: „Wacht maar een beetje, totdat mijn man komt; die neemt je zeker wel aan.” En zij legde hem een heel brood voor, dat hij dadelijk opat, zoodat de boerin niet wist, wat zij zag. Toen evenwel de boer thuis kwam, vond deze behagen in hem en begreep, dat hij wel een flinke knecht zou wezen. „Hoeveel loon vraagt ge voor een jaar?” vroeg hem de boer. — „Niemandal, geen duit,” antwoordde Jura, „behalve wat ik eet en aan kleeren verslijt.” Zoodra de andere boeren dit hoorden, kwamen zij toe, om te zien, wat voor een knecht dat was, die zonder loon wilde dienen. Jura herhaalde den boer zijn aanbod en zei: „Ik verlang geen loon; maar voordat ik wegga, mag ik je drie oorvijgen geven.”

Dit wilde de boer niet toestaan; geld? ja; drie oorvijgen neen. „Toe, doe het maar,” spraken zijne bureu hem toe; „die drie oorvijgen zullen je den dood niet doen.” De boer liet zich dus bepraten en Jura bleef.

Maar de boerin vond spoedig, dat Jura veel te veel at; twee maat aardappels en een heel roggebrood, alleen tot ontbijt, dat was zijne gewone portie. De boer wilde hem echter niet laten gaan, en nu besloot de boerin, Jura het leven zuur te maken, waarom zij haren man bepraatte, den nieuwen knecht naar den Duivelsmolen te zenden, nadat hij zelf bij zijn laatste bezoek daar leege zakken in plaats van volle op zijn ezel mee naar huis had gebracht. De boer beval dus Jura, koren op den wagen te laden en naar den molen te brengen, waar niets dan booze geesten als knechts dienden. Jura deed, wat hem gezegd werd. Toen hij bij den molen aankwam, wilde hij het koren afladen; maar de geesten zeiden: „Laat maar, dat zullen de jongens wel doen; maar gij kom mee en laat aan deze kist met geld zien, hoe sterk ge zijt. Als gij die optilt, is al't geld het uwe.” Jura zeide: „Laat een van u haar eerst optillen; dan doe ik het ook.” Een geest tilde haar eene kwart-el hoog op. Jura eene halve. „Dat is nog niet genoeg,” zeiden de geesten; „ge moet ook nog een molensteen in de lucht gooien.” Jura antwoordde: „Laat een van u eerst gooien, dat ik zie, hoe sterk gij zijt.” Een van de geesten gooide, en de steen bleef vijf minuten in de lucht; toen gooide Jura, en zij moesten een half uur wachten, voordat de molensteen weer op den grond neerkwam. Nadat Jura dezen worp gedaan had, was het koren gemalen en op den wagen geladen, en zoo ook de kist met het geld. Jura reed nu naar huis.

Pas zag de boerin hem van verre aankomen, of zij riep: „De hemel zij ons genadig, ook de duivels konden niet met hem klaar komen!” Ondertusschen kwam Jura met zijne lading naar huis en zei tot den boer: „Baas, hier heb je je meel en nog een vracht geld daarbij.” Met dat vele geld en het meel was de boerin nu recht goed in haar schik, maar nog altijd at Jura haar veel te veel. De boer moest hem dus weer naar den molen zenden in de hoop, dat de duivels hem daar dan misschen toch vasthouden zouden. De geesten wilden hem werkelijk ook niet meer laten gaan, of 't moest wezen, dat hij hun een heel bijzonder kunststuk vertoonde. En dit deed Jura dan ook, daar hij een molensteen meermalen en voor 't laatst met zooveel kracht in de lucht slingerde, dat hij na twee uren nog niet op den grond was te land gekomen. Hierop liet Jura doodbedaard zijn meel weer opladen en reed naar huis. Toen hij hier aankwam lag de molensteen voor den paardenstal; zóo ver had de sterke Jura hem geslingerd. Jura schopte hem verdrietig met den voet en zei: „Blijf daar maar liggen; daar is plaats genoeg voor je.” De boer zou hem nu gaarne hebben weggezonden, maar! hij was met reden bang voor de drie oorvijgen, en dus zond hij eene zijner dochters tot hem af,

Hoe de sterke Jura met molensteen en werpt.

om met hem te spreken. En de dochter bad: „Och Jura, scheld mijn vader de drie oorvijgen kwijt!” — „Onmogelijk,” antwoordde Jura; „éene wil ik hem schenken, twee moet hij doorstaan.” De dochter bad nog vriendelijker: „Lieve, beste Jura, hebt gij hem

al één geschonken, schenk hem dan ook die twee nog!" — „Nu dan," zeide Jura, „omdat gij zijne dochter zijt, wil ik dat doen." Niemand was nu blijder dan de boer. Hij wou Jura klein geld geven, zooveel hij begeerde; maar die zei: „Laat mij in plaats van dat geld een geweer maken, vier centenaars zwaar, en eene tasch, acht centenaars zwaar. Als dat klaar is, wil ik gaan."

Hij ging en kwam in een groot bosch, en in dat bosch stond een groot slot, waarin alles pikdonker was. Jura maakte licht en vond drie booze geesten, die drie geroofde prinsessen bewaakten. Hij vroeg den eersten geest: „Geeft gij uwe geroofde prinsessen goedwillig over of niet?" — „Ik geef ze niet," antwoordde de geest op hoogen toon. Toen pakte Jura den geest en slingerde hem tegen den grond, en dat met zooveel geweld, dat hij een gat door den vloer sloeg en de geest door drie verdiepingen heen in den kelder te land kwam. Eene van de prinsessen had Jura nu bevrijd en hij kreeg tot loon eene gouden ster van haar. Hij ging nu op den tweeden reus toe en vroeg hem: „Laat gij uwe prinses los of niet?" Daar de tweede geest gezien had, hoe het met den eersten was afgelopen, gaf hij de prinses zonder tegenstand over. Die tweede prinses schonk Jura eene gouden maan. Nu sprak hij den derden geest aan; maar deze weigerde bepaald, zijne prinses vrij te laten. Toen werd Jura boos, pakte den geest en schudde en kneep hem zoo, dat hij in stof wegvloog en dat geen sikkepitje meer van hem overbleef. De derde prinses gaf aan Jura eene gouden zon.

Toen al de drie prinsessen bevrijd waren, wilde Jura haar naar haren koninklijken vader terugbrengen; doch de tweede geest veroorzaakte voortdurend duisternis, tot Jura hem schudde, dat hem hooren en zien verging, terwijl te gelijk ster, maan en zon der prinsessen zoo helder begonnen te stralen, alsof het klaarlichte dag was geweest. Daar nu de helsche geest zag, dat hij niets meer uitrichten kon, begon hij Jura te bidden: „Laat mij niet alleen hier, laat mij met u gaan!" Jura zei, dat hij moest achterblijven. Doch de geest bad nog dringender: „Ik kan niet alleen hier blijven; ik moet met u gaan!" — „Nu," sprak Jura, „kom dan, als ge hier in de eenzaamheid bang zijt. Omdat ge zoo'n ellendige lafaard zijt, moet ge dan maar hier in mijn geweer kruipen."

De tijding, dat de drie prinsessen bevrijd waren, verbreidde zich spoedig door het geheele koninkrijk. Overal werd Jura met de geredde jonkvrouwen met de meeste eer ontvangen. Voor de hoofdstad kwam de koning zelf in eene koets met acht paarden hem tegemoet rijden. Toen Jura nu echter in de koets wilde stappen, brak deze onder zijne geweldige zwaarte. Men moest dus wel een ijzeren wagen doen komen, waarin de sterke held zijn intocht in het slot deed. Op het plein wenschte de koning een schot uit Jura's geweer te hooren. „Houd dan neus en ooren toe, en sta vast op uwe voeten," sprak Jura; „anders kon het u mogelijk wel slecht bekomen." Jura

schoot; toen sprongen al de glasruiten in de stad in honderdduizend splinters, de grond trilde als bij eene aardbeving, en de prinsessen zagen den boozen geest uit het geweer vliegen en wezen hem haren vader. Nu werd gegeten en gedronken, waarbij Jura's gezonde eetlust niet minder bewondering wekte dan zijn meesterschot, en daar de koning begeerig was, een zoo geweldigen held tot schoonzoon te bekomen, bood de koning hem zelf eene der prinsessen tot gemalin aan. Zoo werd Jura koning, en van wat hij verder voor heldendaden verricht heeft, willen wij zwijgen, omdat toch niemand ons waarachtig verhaal daarvan gelooven zou.

De slimme Trine.

Trine was een recht knappe meid en op hare manier slim ook, want ze wou alleen maar eten en slapen en niet arbeiden. Dat de menschen in het dorp haar daarom altijd maar „de domme Trine” noemden, was zeker omdat ze zelve niet veel wijzer waren. We zullen echter terstond zien, hoe wijs en slim Trine was.

Eens, na het middageten, nadat ze een paar uurtjes gedommeld had, zei ze bij zichzelf: „Wat zal ik, eten, slapen of aan 't werk gaan? Kom, 't werk zal mij niet dadelijk wegloopen, geslapen heb ik ook al een paar uurtjes, 'k wil dus maar weer wat gaan eten.”

En meteen haalde zij een groot wittebrood uit de kast, en daarbij een pondje spek en toen nog een gerookt worstje, niet dikker dan haar eigen armpje, en zat daar zoo lang aan te peuzelen, tot alles was opgeteerd.

Toen dit was afgeloopen, voelde Trine zich recht moe en lei zich daarom nog een poosje te slapen. Bij haar wakker worden sprong ze flink overeind, maar nu liep het al weer tegen den avond. Dus troostte zij zich dan: „Zoo laat op den dag kan men toch niet meer aan het werk gaan,” en ze rekte zich uit en raakte weer voor een poosje in den dut.

En toen zij zoo in de zoete rust lag, kwam Hans, haar broeder, voorbij. Die nam een schaar en sneed haar een breede strook van haar kleed af, tot bijna aan de knie; maar zij merkte daar niets van.

Trine werd kort daarna wakker en dacht: „Zie zoo, nu moet ik toch aan het werk gaan,” en dus trok zij dan ook naar het veld.

Eerst onderweg zag zij, dat haar kleedje zoo kort was geworden, als zij 't vroeger als kind placht te dragen. Toen wist ze niet, wat te denken, en werd verlegen met zichzelf. „Ben ik dan ikzelf of ben ik een ander?” dacht zij. Ze wist daar maar niet recht wijs uit te worden en toch begreep ze, dat het een heel bedenkelijk geval was.

Maar Trine was slim op haar manier. Ze bedacht eindelijk: „Ik

zal er toch wel achter komen. Ik ga naar huis en vraag daar, of ik het ben of 't niet ben. De anderen zullen dan wel weten, hoe 't er mee staat."

En zoo deed zij. Ze ging naar huis, tikte op het raam en vroeg: „Is Trine thuis?"

„Ja, die zal wel op haar bed liggen te slapen," luidde het antwoord; want de huisgenooten dachten, dat ze weer sliep, zooals altijd.

„Nu, dan ben ik ook Trine niet," zei ze heel vergenoegd; „dan ben ik eene andere en hoor hier ook niet thuis."

En zoo liep ze het dorp uit en is nog op den dag van heden niet weerom gekomen.

Het hemd.

De groote kalif Harsen al Raochid had vele zonen en onder die was een, die niet gelukkig was. Daarom ging hij een ouden derwisch raadplegen. De wijze grijsaard antwoordde hem, dat het geluk op aarde niet zoo gemakkelijk te vinden is. „Maar toch ken ik een zeker middel, om u het geluk te verschaffen," voegde hij er bij. — „En wat is dat?" vroeg de jonge vorst. — „Gij moet het hemd van een gelukkige aantrekken," sprak de derwisch.

Hierop omhelsde de vorst den grijsaard en ging zijn talisman zoeken. Op zijne reis bezocht hij al de hoofdsteden der aarde, en beproefde de kracht der hemden van koningen en keizers, van prinses en heeren. Vergeefsche moeite! Hij werd maar niet gelukkiger. Nu deed hij de hemden van kunstenaars, krijgslieden en kooplieden aan. Dat hielp evenmin. Zoo dwaalde hij lang rond, zonder het geluk te kunnen vinden, tot hij op een avond bedrukt en bedroefd naar het paleis van zijn vader terugkwam. Daar zag hij op den akker een landman, die onder het ploegen een vroolijk liedje zong. „Dat is dan toch zeker wel een gelukkig mensch," dacht hij bij zichzelf; „of er moest geen geluk op aarde meer bestaan." Hij ging op den man toe. „Vriend," vroeg hij; „zijt gij gelukkig?" — „Ja, heer." — „Begeert gij meer?" — „Neen." — „Zoudt gij uw lot niet met dat eens konings willen ruilen?" — „Nooit." — „Welnu, verkoop mij dan uw hemd." — „Mijn hemd? Ik heb geen hemd aan."

Roodmantel.

er was — een heel poosje geleden al — in de stad Bremen eens een rijk koopman, dien men kortweg Melchior van Bremen of den rijken Melchior noemde.

Dezen bijnaam verdiende hij dan ook ten volle, want hij was onzet-

tend rijk en hield er van, zijn rijkdom ook aan de wereld te laten zien; hij zei, dat die een licht was, dat men niet onder een korenmaat mocht zetten.

Daar de menschen nu overal den naam van Melchior zagen en op de schepen lazen, die hij naar Koppenhagen, naar Amsterdam, naar Antwerpen, ja zelfs naar Barcelona bevrachtte, zoo kregen zij diep ontzag voor den rijken koopheer, die buitendien een grooten staat voerde en bij voorkomende gelegenheden zijne beurs niet gesloten hield.

Maar waardoor de rijke Melchior zich vooral een grooten naam maakte, dat was de bovenzaal in zijn huis, die hij geheel met harde Spaansche daalders had laten bevloeren.

Dit nam echter niet weg, dat er in Bremen ook menschen waren, die het hoofd schudden en meenden, dat dit toch eene wat al te

onzinnige verkwisting was, waarbij zij dan bij de vingers optelden, hoeveel hij daardoor jaarlijks aan renten en interest verloor.

Onze Melchior was nu evenwel zelf ook een zoo knap rekenaar, als iemand denken durfde. Hij wist wel, dat zijn vloer van daalders hem niet ieder half jaar zoo en zoo veel aan rente betaalde, als een eerlijk schuldenaar zou hebben gedaan; maar hij wist ook, wat die hem opbracht, en wel het beste voor een koopman: krediet.

Wie in Amsterdam of Hamburg van die zilveren bevloering hoorde, dacht: dat huis staat op goede voeten en heeft een stevigen grond. Dit was dan ook in alle deelen waar, en toen heer Melchior van Bremen de wereld vaarwel zeide, liet hij zijn zoon Frans als den eenigen erfgenaam van een aanzienlijk vermogen achter.

Frans Melcherszoon was een knappe, frissche jongen, en de hemel had hem een blijmoedig hart gegeven. Gezondheid, blijheid en rijkdom zijn nu, als ze bij elkander komen, drie kostelijke dingen, en menigeen zou wel denken, dat hij, om gelukkig te zijn, niets anders zou wenschen, dan ze levenslang bij elkaar te houden. Dat zou dan ook heel goed zijn; maar de drie blijven nooit van zijn leven bij mekaar, als er niet nog een vierde bijkomt, en dat is het verstand, dat altijd goed de maat weet te houden.

Dit verstand echter, dat goede opvoeding en leerrijke levensondervinding ons geven, dat had de gezonde, vroolijke, rijke Frans Melcherszoon niet.

Dat hij rijk was of toch eens worden zou, dat had hij al bij zijns vaders leven geweten; maar wat hij nooit geweten en nooit gedroomd had, dat was, dat hij zoo veel vrienden bezat. — Wie zou daar niet blij mee zijn geweest? „Vrienden zijn zeldzaam” zegt het spreekwoord; maar Frans Melcherszoon kon dat tegenspreken, want overal van daan, uit alle hoeken en einden kwamen vrienden in menigte voor hem opzetten.

In den vroegen morgen kwamen zijne vrienden al opdagen; ze namen deel aan zijn ontbijt en bleven 's middags aan zijne tafel zitten. Ook 's nachts zochten zij hem op te monteren; want, zeiden zij, als arme wees zijt gij anders veel te eenzaam en verlaten in dat groote huis. Zoo kwam het dan, dat heel de buurt 's nachts in hare rust gestoord werd door 't leven en rumoer, dat zich uit het oude huis liet hooren. Daar straalde in het holle van den nacht het licht der kaarsen uit de daalderszaal; daar lieten het klinken der glazen, de muziek der speellui en 't gejuich der gasten zich tot aan den morgen hooren.

„Hoe lang zal dat duren?” bromden de buren en trokken de slaapmutsen over de ooren, om 'al het spektakel niet te hooren. „De kruik gaat zoo lang te water tot zij breekt; lang duren kan dat niet.”

Maar het duurde toch nog eene goede poos en de bron scheen zoo heel gauw niet uit te putten.

De handel, dien de oude Melchior gedreven had, was lang opge-

geven. Over de lessenaars in het groote kantoor spanden de spin-
nen hare webben uit en de pakkelders en magazijnen stonden wijd
open, zoodat de kinderen van de straat er verstoppertje konden
spelen.

Even stil als het daar beneden in huis was, even veel drukte en
levendigheid heerschte in de bovenzalen en vertrekken. Frans Mel-
cherszoon roemde dagelijks zijn geluk, dat hem zoo veel goede vrienden
bezorgd had; want zonder die, zag hij zelf wel in, zou hij zijn geld
nooit zoo prettig en plezierig onder de menschen hebben kunnen
brengen. Maar de vrienden wisten daar raad toe; want de een wist,
waar een span kostelijke paarden te koop was, de ander hielp hem
aan een nieuwen voorraad keurigen Spaanschen wijn, daar de kelder
van den ouden Melchior zoetjes aan leeg geraakt was en voortdurend
aanvulling behoefde. De derde hielp hem een nieuwen rok kiezen
van rood fluweel met gouden knoopjes en lissen; de vierde had fijne
speelkaarten uit Frankrijk besteld en leerde hem allerlei aardige
spelen, als lanskenet en zwart of rood. Daarbij vloog de tijd om,
maar ook het geld vloog de vensters uit; want de vrienden hadden,
zooals 't vrienden past, groot vertrouwen op hem gekregen en hem
hunne omstandigheden blootgelegd, als het den een hier, den ander
daar haperde, maar altijd en bovenal aan geld. Frans Melcherszoon
wist echter wel, wat men aan de vriendschap verplicht is, en gaf
voortdurend met volle handen, tot hij in 't eind den bodem zijner
geldkist begon te zien.

Dit klaagde hij in vertrouwen aan den een en den ander van
zijne goede vrienden, en ziedaar, die wisten goeden raad.

„De daaldersvloer,” zeide zij, „is met de jaren heel groen en
beschimmeld geworden; dat staat leelijk ten een vloer van bont
Italiaansch marmer zou veel beter lijken.”

Dus werden de Spaansche daalders uitgebroken en Italiaansch
marmer daarvoor ingezet. Voor schimmel en roest waren de oude
daalders nu bewaard, want tot den allerlaatsten toe gleden ze den
erfgenaam en zijne vrienden glad en vlugjes door de vingers.

Nu kwam een dag, die was donker en mistig; zware wolken
hingen aan den hemel en ook in het huis van Frans Melcherszoon
zag het er triest en ongezellig uit.

Hier en daar staken de afgebrande lichtstompjes op de kandelaars,
leege glazen en gebroken flesschen lagen in 't rond, de deuren
stonden wijd open, zoodat de koude, vochtige buitenlucht binnen-
drong en 't in de holle, ledige kamers alles behalve prettig maakte.
Frans Melcherszoon zat in een donkeren hoek; het hoofd was hem
zwaar en hij wachtte vol verlangen op de vreemden, die komen
zouden, om hem door vroolijke toespraak den naren dag te helpen
kortten; maar hoe wijd de deuren ook open stonden, er ging niemand
uit of in dan de tochtwind, geen vriend en geen dienaar liet zich
zien. Frans Melcherszoon bleef alleen, moederziel alleen, tot de

heeren van het gerecht met klerken en deurwaarders kwamen en ten behoeve der schuldeischers op alles beslag legden.

Alles moest verkocht worden : het groote oude huis met de fraaie zaal, de vroolijke tuin buiten de poort, de koetsen en paarden, de sierlijke jachten en gondels, waarmee hij met zijne vrienden placht te gaan spelevaren. Frans hield van al die bezitting nog maar eene kleinigheid over, waarmee hij eene kleine zaak had kunnen beginnen, indien hij lust tot arbeiden had gehad, of om er nog een paar jaren van te leven, als hij zich heel zuinig en sober behelpen wou.

Geld en goed verloren, dacht de jonge man nu ; maar ik heb mijne vrienden nog en die zullen mij wel helpen. Wel heb ik hen in weken niet gezien, maar misschien zijn ze boos op mij, dat ik mij niet tot hen gewend en hunne vriendschap op de proef gesteld heb. Zij hebben ook recht, om dat te vorderen, want geen onder hen, die niet duizendmaal zwoer, dat hij van verlangen brandde, om mij van dienst te zijn.

Zoo ging Frans dan naar zijne vrienden op weg, maar trof het bitter slecht : de een scheen uit de stad te zijn, want hoe vaak hij ook aanbelde, geen mensch deed open ; de tweede kon hem niet spreken, omdat hij zoo'n gruwelijke hoofdpijn had ; de derde kon zich nog maar flauw herinneren, hem ooit gesproken te hebben ; de vierde hield hem eene ernstige strafpreek over zijne verkwisting ; de vijfde schold hem voor al, wat leelijk is, uit ; de zesde lachte hem wat uit, zoodat hij bij den zevende niet eens ging vragen.

Onze arme Frans kon nu over de waardij van de vriendschap gaan nadenken, want aan tijd daartoe ontbrak het hem niet.

Hij huurde nu in een afgelegen, stil straatje een klein kwartier en nam van al zijn vroegeren rijkdom niets meer dan zijn rooden fluweelen rok en zijne luit tot gedachtenis mede. De eens door zijn vader met zoo veel zorg gehouden kantoorboeken had het gerecht hem ook gelaten, maar hij liet die, zonder er een oog in te slaan, in eene kist ingepakt liggen.

Nu begon Frans eens hoogte van zijn omtrek te nemen. Met zijne eigen kamer was hij spoedig klaar, want vooreerst was die niet groot, en ten tweede was er buiten zijn bed, den kacheloven en een paar tuitelige tafels en stoelen niets te kijken. De roode rok en de luit hingen aan spijkers aan den wand en er was weinig vooruitzicht, dat hij dien eersten zoo gauw weer aantrekken of de laatste bespeelen zou.

Toen binnen niets meer te zien viel, opende hij het kleine raam en keek rechts en links op straat uit ; doch daar zag hij slechts scheefstaande gevels, zwartberookte huizen, donkere werkplaatsen en lage kelders, maar bitter weinig, waar het oog met welgevallen op rusten kon. Reeds wou Frans zijn hoofd weer terugtrekken, toen zijn blik op het huis tegenover viel en daaraan bleef hangen.

Dat huis bood wel niet zoo veel bijzonders aan en was slechts een

oud vervallen gebouw met smallen gevel, maar toch kon Frans er het oog niet weer van aftrekken en deed, wat hij zag, hem de donkere straat en heel de trieste, armoedige buurt op eenmaal vergeten.

Boven voor een der gevelvensters hing een losse plank, waarop lakooien, muurbloemen en dwerggrozen in potten bloeiden, maar daarachter vertoonde zich een nog veel, veel kostelijker bloem, en dat was het lieve gezichtje der spinster, die achter die bloemen zat en draad aan draad voegde. Als de lelie lichtte haar blank voorhoofd, haar haar was geel en glanzig als het vlas, dat haar door de vingers ging, en als de helderblauwe vlasbloem was het oog, dat zij zelden, maar toch soms wel van haar werk opsloeg.

Aan het ander venster zat eene deftige oude vrouw met zilverwit haar, den bril op den neus geklemd, en was ook ijverig aan het spinnen.

Frans stond daar en tuurde en tuurde, tot het oog der schoone spinster toevallig het zijne ontmoette. Toen maakte hij de diepste, sierlijkste buiging, die hij ooit had leeren maken, maar kon nauwelijks merken, dat de spinster hem met een licht hoofdknikje weerom groette.

Nu scheen Frans de tijd veel sneller voorbij te gaan, want iederen dag besteedde hij verscheiden uren, om zijn vlijtig buurmeisje te bespieden; en wie zij en hoe haar naam was, had hij spoedig ook al vernomen.

De spinsters, die zoo door haar eigen handenarbeid met moeite den kost wonnen, waren weduwe en wees van een vroeger welgestelden koopman, die in den handel zware verliezen geleden en, toen hij zijn geheele vermogen verspeeld had, van hartzeer gestorven was.

Vrouw Brigitta, zijne achtergelaten weduwe, was eene kloeke, wakkere vrouw en liet zich door al deze slagen niet ontmoedigen. Zij was te trotsch, om haren man met schulden naar het graf te laten gaan, te trotsch, om ondersteuning aan te nemen; zij liet dus huis en hof met al den kostelijken inboedel aan de harde schuld-eischers over en wees de hulp van de hand, die hare familie haar aanbood, om voortaan door eigen arbeid in hare behoeften te voorzien.

Haar gansche leven in staat van behoeftigheid door te brengen, was echter haar wensch niet; zij hoopte integendeel steeds, dat de schoonheid en de deugden harer dochter haar nog eens den weg tot eene betere toekomst banen en haar in de omstandigheden terugbrengen zouden, waarin zij van hare jeugd af verkeerd had. De weduwe en de wijze, waarop die zich in haren tegenspoed gedroeg, hadden dus Frans Melcherszoon tot een heilzaam voorbeeld kunnen dienen, doch deze zag niet naar de weduwe, maar altijd alleen naar haar schoon dochttertje om. Hoe stijf vrouw Brigitta nu ook op haar werk keek, zoo had zij toch tijd genoeg, om den ledigen kijker aan het venster aan de overzij op te merken, en daar zij wel be-

grijpen kon, dat zijne blikken de schoone Meta en niet háar golden, en zeker vreesde, dat het goede kind daardoor in haar werk gestoord mocht worden, wees zij Meta eene plaats wat dieper in de kamer aan, wat het nadeel had, dat de spinster nu minder licht kreeg en men 's avonds de lamp wel een uur vroeger moest aansteken.

Frans merkte spoedig, dat het om hem was, dat de schoone Meta nooit meer aan het venster verscheen, en, ofschoon hij over 't geheel nog zeer onervaren was, moest hij dus ook wel begrijpen, dat hij zich door zijn aanhoudend uitkijken erg tegen de wetten der welgemanierdheid had bezondigd. Hij nam zich derhalve ook vast voor, voortaan meer van zijn venster weg te blijven, schoon 't hem was, of hij het zonlicht ontberen moest, nu zijn blik niet meer op de lieve spinster mocht rusten.

Daar hij nu tijd tot overleggen had, begon hij te bedenken, dat hij de schoone Meta toch wel zien kon, zonder haar lastig te vallen. Hij kocht namelijk een grooten spiegel en gaf dien in zijne kamer zulk eene plaats, dat het venster met de bloemen en de spinster zich daarin afspiegelen moest.

Toen nu een paar dagen verstreken waren, gedurende welke de leeglooper, gelijk vrouw Brigitta hem 'noemde, zich niet aan zijn venster had vertoond, verscheen ook de schoone Meta weer aan de overzij, terwijl Frans, die haar beeld in den spiegel opving, met voldoening zag, dat zij haar hoofdje nu en dan naar zijn kant keerde. Waarschijnlijk was zij blij, eindelijk van den lastigen overbuurman verlost te zijn.

De luwe zomeravonden waren gekomen, al de vensters in de straat stonden open, uit het aam van Frans klonken de zoete tonen zijner luit. Die lieten zich avond op avond in nu eens treurige, dan vroolijke wijzen hooren en de schoone Meta meende, dat zij eene taal tot haar spraken, die zij echter nog niet recht verstond.

Frans evenwel, die in zijn spiegel de schoone, vlijtige spinster gedurig in het oog hield, beklagde haar, dat zij zoo rusteloos arbeiden moest en nooit anders uitging, dan 's morgens vroeg met hare moeder naar de mis. Nu voor de eerste maal berouwde het hem bitter, dat hij zijn erfdeel zoo roekeloos verkwist had, en bedacht hij, hoe gelukkig hij zou geweest zijn, als hij het goede meisje en hare brave moeder aan de armoede had kunnen ontrukken. — Nu begreep hij ook, hoe bitter weinig genot en genoeg hij eigenlijk van zijn rijkdom gehad had, en hoe meer hij daarover nadacht, des te beter zag hij in, dat hij vroeger in een wilden, dollen roes geleefd en niet beter verdiend had, dan dat alle brave menschen hem thans over den schouder aankeken.

Dag en nacht overlegde hij, op wat wijze hij iets voor de weduwe zou kunnen doen. Dat hij hierbij met groote omzichtigheid zou moeten te werk gaan, begreep hij dadelijk wel.

Zoo maakte hij dan nauwkeurig de rekening op van wat hem van

zijn vermogen nog was overgebleven en nam daar slechts zoo veel van af, als hij noodig had om nog een of twee jaren te kunnen leven.

Tot hiertoe had de huiswaardin hem haren stommen huursman genoemd, maar nu werd hij op eens spraakzaam, en wist spoedig het gesprek op de twee buurvrouwen te brengen. Zoo vernam hij, dat vrouw Brigitta zelve hennep en vlas placht in te koopen en dan bij den verkoop van het gesponnene nog eene kleine bijverdienste had. Maar nu, zeide zijne huiswaardin, had de buurvrouw haar verteld, dat hennep en vlas dit jaar slecht waren uitgevallen, zoodat aan inkoopen niet te denken viel.

Dit bracht in Frans het bloed van den ouden ondernemenden Melchior in beweging en hij hoopte, door een tijdigen vlaskoop aan de weduwe het gewenschte voordeel te verschaffen; want niets griefde hem meer, dan dat hij de schoone Meta 's morgens in een zoo armoedig, afgedragen kleedje naar de vroegmis zag gaan.

Voor het eerst in langen tijd verliet hij dus weer eens het huis en kocht, daar juist een schip met het fijnste Vlaamsche vlas was aangekomen, voor veel geld een goeden voorraad daarvan in.

Door eene onderhandelaarster liet hij daarop aan de weduwe dat dure vlas voor eene geringe som aanbieden en was met zijne list zeer ingenomen, toen hij niet lang daarna Meta in een nieuw goed kleed van Leidsch laken en met een keurig kanten mutsje voorbij zag gaan.

Vrouw Brigitta was eerst met haar goedkoop vlas zeer blij geweest; maar toen zij het vrouwtje, dat haar daaraan geholpen had, bij gelegenheid weer eens te spreken kreeg, gaf het eene woord het andere, tot de weduwe er eindelijk achterkwam, hoe haar tegenoverbuur daarbij de hand in het spel had gehad. Dit was nu niet naar haar zin en wat Meta ook schreide, toch moest het lakensche kleed en de kanten muts naar den kleerkooper, terwijl vrouw Brigitta ging zitten en tot een penning toe uitrekende, wat winst het vlas haar had aangebracht. Toen zij dat goed had uitgereken pakte zij al het geld netjes in en schreef er een brief bij zonder naamteekening, maar inhoudende, dat een der vroegere schuldenaars van den ouden Melchior zijn geweten plaagde en dat die de oude schuld nu aan den zoon uitbetaalde. Zij deed brief en geld door een vertrouwden bode aan Frans Melcherszoon toekomen en zag toen voor zich en hare dochter naar een ander kwartier om, zoodat de arme Frans op een morgen in zijn trouwen spiegel bij de buurvrouwen de ramen open staan en hare woning verlaten zag.

Dit maakte den goeden jongen, die nu zijn beste tijdverdrijf verloren had, bitter treurig en bedroefd. Wel kon hij spoedig te weten komen, waar de beide vrouwen heengetrokken waren, maar vooreerst was tegenover hare nieuwe woning geen kamer te huur en dan ten tweede was Frans niet onbescheiden genoeg, om zich aan de vrouwen tegen haar zin op te dringen.

Dat de schoone Meta zedig en vroom was, had buiten Frans nog een zeker iemand bemerkt, en dat was haar tegenwoordige buurman, een jong weduwnaar, brouwer van beroep en een braaf en vermogend man. Diens rouwjaar was juist afgelopen, zoodat hij vrijheid had, om naar eene tweede vrouw om te zien. Nu kwam Meta hem daartoe bijzonder geschikt voor en toen hij zijn wensch aan vrouw Brigitta mededeelde, was deze van dezelfde meening en begreep, dat hare dochter en zij het in dat deftige, voorname huis toch veel beter zouden hebben, dan nu in de donkere kamer en dag aan dag maar zoo stijf bij het spinnewiel.

Dit stelde zij nu aan hare dochter in ernstige woorden voor, doch voor de eerste maal sprak zij ditmaal voor doove ooren. Meta wilde van dien rijken brouwer volstrekt niets weten, en wat hare moeder ook praatte, het hielp geen zier.

Het werk viel haar niet zuur, zeide zij, en het kamertje was haar niet te gering; maar daar ginder in het groote deftige huis zou zij met tegenzin wonen en geen gelukkig uur meer hebben.

De moeder kon maar volstrekt niet begrijpen, hoe men zoo tegen zijn eigen belang handelen kon, en zij bracht Meta al de voordeelen onder het verstand, die zulk een rijk huwelijk haar zou aanbrengeu, maar Meta bleef doof en zong voor zich heen de wijzen, die zij van haar voormaligen buurman Frans Melcherszoon gehoord had.

Zoo moest de moeder zich er dan in schikken, dat de rijke buurman met eene andere vrouw naar het trouwaltaar ging.

Frans zat ondertusschen thuis en zijne luit hing weer stom aan den wand; het uitzicht op straat had niets aantrekkelijks meer voor hem, en droefgeestigheid en verveling waren zijn eenig gezelschap. Daar viel zijn oog eens toevallig op de kist, waarin zijns vaders handelsboeken lagen, en tot tijdkorting nam hij er een van en bladerde daarin.

Eerst zag hij niets dan blauwe en roode lijnen en fraaie letters in door den tijd al wat verbleekt schrift; maar spoedig las hij ook namen en cijfers, waarin hij zich zoo zeer verdiepte, dat hij er het eten bijna om vergat. Vervolgens maakte hij allerlei aantekeningen, want hij had uit die oude boeken opgemaakt, dat hier en daar nog gelden uitstonden, welke dit en dat huis aan zijn vader was schuldig gebleven.

Deze ontdekkingen gaven hem weer zoo veel goeden moed, als hij in langen tijd niet gehad had, en hij begon zich aan droomen over te geven en plannen daarop te bouwen, want dat het zoo op den duur niet kon voortgaan, had hij lang al begrepen.

En al zijn 't ook maar een paar tarwekorrels, dacht hij, zoo kan ik die toch uitzaaien en spoedig den oogst inhalen; met wat mij naar recht en billijkheid toekomt wil ik dan een kleinen handel beginnen, en daar ik thans geleerd heb, hoe men niet moet doen,

wil ik nu al gaan sparen en werken, zoodat ik Meta en hare moeder eens een onbezorgd bestaan kan aanbieden.

Hij was met deze gedachte zoo ingenomen, dat hij er den geheelen nacht van droomde en den volgenden morgen opstond met het vaste voornemen, om onverwijld naar Antwerpen te reizen en de nalatige schuldenaars daar te manen.

Al, wat hij nog aan geld en goed bezat, besteedde hij, om zich

Frans scheert den geest.

een rijpaard aan te schaffen en in de hoofdkerk eene voorbede voor een jongen reiziger te laten doen, die hoopte, dat God zijn voornemens zegenen mocht en hem behouden doen terugkeeren. — Toen dit gedaan was, hield hij slechts weinig geld in zijne beurs meer over, doch was welgemoed, daar hij die in Antwerpen wel weer gevuld dacht te krijgen.

Zoo trok hij dan zijn rooden fluweelen rok aan, zette een hoed

met breede randen op, gespte zich den degen en reismantel om en was dus reisvaardig.

Daar hij nu echter Bremen vaarwel wou zeggen, kon hij onmogelijk nalaten, Meta's huisje voorbij te rijden, en toen, door het paardengetrappel opmerkzaam gemaakt, de schoone spinster zich daar aan het raam vertoonde, wenkte Frans haar een vriendelijken afscheidsgroet toe, dien zij met alle vriendelijkheid beantwoordde

Zoo draafde hij dan nu den weg naar Brabant op, terwijl, als in Bremen de priester voor den jongen reiziger bad en hem Gods hoede aanbeval, de vrome Meta aandachtig meebad en hem met hare beste wenschen vergezelde; want zij dacht, dat het alleen Frans kon zijn, wien deze bede gold, ja, zij deed nog meer en nam hem en zijne voornemens iederen avond in haar gebed op.

De reiziger kwam slechts langzaam voort, daar het in die dagen met wegen en straten nog ellendig gesteld was. Zoo reed hij ook eens in Westfalen op zijn mat paard langzaam door het zware zand; de dag was drukkend heet geweest en nu dreigde tegen den nacht een zwaar onweder. Lang zag hij naar eene geschikte herberg rond, maar nergens vertoonde zich eene, en als half in slaap stapte zijn paard gedurig langzamer, terwijl het onweder met bulderende windvlagen en vele bliksemstralen nader en nader kwam.

Eindelijk dook aan den rand eener barre heide eene woning op, weinig uitlokkend op het oog, maar wier in den wind knarsend uitgangbord haar toch als herberg deed kennen. Frans stapte af en trad binnen; maar was het huis van buiten weinig behagelijk, van binnen zag het er nog ellendiger uit.

In de lage gelagkamer zaten vreemde voerlieden en reizende gezellen dicht opeengepakt; ook het huisgezin van den waard met al het vee hield zich daar op; oliedamp en stinkende kwalm verpestten de lucht, en de zwoelheid van den avond was er benauwende hitte geworden door een groot vuur, dat midden op den haard brandde en waarboven kokende ketels hingen, welker vochtige damp alles in nog dichter nevel hulde.

Frans vroeg den knorrigen hospes, of die hem geen kamertje kon geven, waar hij, zonder hinder van drukte en rumoer, het hoofd rustig neerleggen kon, maar 't spotachtig antwoord was, dat de herberg op voorname heerschappen niet ingericht was; beviel het hem hier niet, dan moest hij zich maar bij ridder Eberhart van Brackhorst vervoegen: daar waren zijden bedden voor de vermoeiden, hertebokken en snippen voor de hongerigen, malvezier en rijnwijn voor de dorstigen, en ieder die kwam werd gaarne opgenomen.

Onze reiziger luisterde met beide ooren, doch de gasten in de gelagkamer stieten elkaar met de ellebogen aan en lachten. „Er is maar één leelijk ding bij,” zeide de waard eindelijk grijnzend: „voor niet komt gij niet te recht, de ridder laat iederen gast zijn gelag betalen.”

„Dat is niet meer dan billijk,” zeide Frans; „en dat wil ik ook gaarne naar mijn vermogen doen.”

„Ei, daar komt het den ridder niet op aan,” riep de waard spottend; „geld heeft hij zelf genoeg en dat verlangt hij ook niet, maar hij is galachtig van natuur en mag zich gaarne eens eene gezonde beweging maken. Daarom laat hij zijne gasten bij hun vertrek duchtig afrossen en helpt daar zelf wel eens een handje toe; maar buiten de bulten en blauwe plekken, die ze meekrijgen, hebben ridder Brackhorsts gasten 't zoo goed als ze 't maar ergens op de wereld vinden kunnen.”

Dit klonk nu wel niet zeer uitlokkend, maar toch dacht Frans, dat die bulten en blauwe plekken nooit erger konden wezen, dan de ellende, die hij in dit vuil, rookerig nest zou hebben door te staan, en buitendien kon hij daar als pleister de herinnering aan 't goed onthaal op leggen, dat hem volgens de verzekering van den waard stellig te wachten stond.

Zoo nam hij dan een kloekmoedig besluit en reed op het nabij gelegen slot van den ridder aan. Hij kwam daar juist aan, toen de eerste droppels der onweersbui begonnen te vallen, en verlangde toelating. Terstond werd hem opengedaan; gediensstige knechts hielpen hem uit den zadel en brachten zijn moe paard op stal, terwijl een edelknaap hemzelf naar het vertrek van den burgheer voorlichtte.

Terwijl Frans de trappen opklom, nam hij zich voor, het pak slaag, dat hij toch niet ontgaan kon, eerlijk te verdienen en geen onderdanigheid te betoonen, maar zich te gedragen als een gast, die weet, dat hij een hoog gelag heeft te betalen.

Met dit voornemen trad hij den goeden ridder, die hem vriendelijk ontving, stout onder de oogen, stak hem de hand toe, knoopte, toen de gastheer hem uitnoodigde, er zijn gemak van te nemen, mantel en rok los, wierp zich in een armstoel en sprak: „Kom, heer ridder, laat uw volk nu maar eerst voor een kleine hartsterking en een glas besten wijn zorgen, want op mijn woord, ik heb honger en dorst. Ook moet mijn paardje vooral goed hooi en haver hebben; want het heeft van daag trouw zijn best gedaan.”

Toen glimlachte de ridder en liet goeden wijn en gebak opdragen. — „Hoe smaakt dat, mijn waarde gast?”

„Hm, hm,” mompelde deze, „die wijn is niet kwaad, als hij uw minste is, maar is 't uw beste, dan krijg ik een slechten dunk van uw smaak. Ook is zoo'n gebakje mij wat al te lichte kost; hebt gij geen stevig stuk wildbraad of een flinke ham, die wat meer kracht geeft?”

„Gij bevalt mij, man!” riep de ridder; „maar altijd ronduit spreken, zooals men 't meent, daar houd ik ook van,” en hij liet opbrengen, wat keuken en kelder maar leveren konden. Zoo bleven de beiden dan tot laat in den nacht aan tafel zitten en toen Frans

zich eindelijk op een kostelijk bed neerlegde, mocht hij zichzelf zeggen, dat hij niets gespaard had, om zijn pak slaag eerlijk te verdienen. Hij sliep als een roos en werd eerst wakker, toen de zon hem vlak in het gezicht scheen.

Nu stond hij op, riep door het venster den knecht toe, zijn paard te zadelen, en maakte zich in gedachten klaar, om wat hem boven het hoofd hing moedig te ondergaan.

In de zaal stond de ridder. Frans groette dien en sprak: „Zoo wil ik dan nu met God mijne reis vervolgen, als gij er niet tegen hebt.”

„Doe, zooals gij verkiest,” antwoordde de ridder; „maar eerst moet gij nog een beker tot afscheid met mij drinken.”

Daar had Frans dan ook niets tegen, en toen hij den beker geleidigd had, sprak hij: „Maar nu is het mijn tijd, want ik heb een verren weg voor mij.”

„Dan wil ik meegaan en u tot de poort uitgeleide doen,” sprak de ridder.

„Nu komt het!” dacht Frans, maar liet geen angst blijken en volgde den ridder over het binnenplein tot aan de poort, waar zijn paardje al gezadeld stond en hem met vroolijk snuiven begroette. Een knecht hield den beugel. Haastig wiep Frans zich in den zadel en schudde de ridder de hand, die deze hem toestak. Nu zal 't komen! dacht hij.

Maar de ophaalbrug viel neer en men liet hem ongemoeid daarover rijden. Dan zullen wel eenigen buiten bij de gracht staan of mij achter de struiken opwachten, dacht Frans; maar hij kwam ook ongehinderd de gracht voorbij en in de struiken roerden zich alleen vogels.

Dit nu verwonderde onzen held zeer en daar hij den ridder met zijne knechten nog bij de poort zag staan, keerde hij zijn paard om en reed terug. — „Hebt gij iets vergeten?” vroeg de ridder.

„Niet ik, maar gij,” antwoordde Frans en vertelde nu naar waarheid, wat hij in de herberg gehoord had. Toen streek de ridder zich eens lachend den baard en zeide: „Welnu, 't is geen sprookje, dat men u daar verteld heeft, — ja, ik heb al menig-een met een warmen rug laten gaan, maar weet je waarom? — Zie, ik houd van eerlijkheid en oprechtheid in daad en woord, en daarmee is ieder reiziger mij lief en welkom. Maar femelaars, pluimstrijkers, mooie praatjesmakers en al zulk volk haat ik als de pest. Wat ik goedwillig geef, laat iemand dat aannemen, en daarmee basta! Gij hebt u zoo gehouden, als ik in uwe plaats ook zou hebben gedaan; daarom heb ik met u ook geen afrekening gehouden, zooals ik ongezouten doe met die voor mij het diepst bogen en kropen. En nu, goede vriend, rijd door en houd me hier niet langer op. Nog eens goede reis!”

Na nog een kort woord van dank voor het gastvrij onthaal gaf Frans zijn paard de sporen en overlegde onderweg, dat men toch

niet alles gelooven mag, wat de eene buur aan den anderen vertelt.

Nog verscheidene dagen reisde hij zoo door, tot hij eindelijk met een nagenoeg leege beurs in Antwerpen aankwam. Die stad was toenmaals de koningin van den handel; hare nijverheid bloeide en rijkdom en welvaart stroomde uit alle zeeën haar toe. De vlaggen van alle naties waaiden in hare haven op de Schelde, de paleizen harer kooplieden, hare gemeentehuizen en trotsche kerken onderscheidden zich door vorstelijke pracht. Frans was door al den glans, dien hij zag, geheel verblind, maar tegelijk ook verblijd, daar hij dacht, dat het hem hier in den zetel des rijkdoms toch wel niet moeielijk zou vallen, de nalatige schuldenaars tot de vervulling hunner verplichting te bewegen en zoo tot zijn doel te komen.

In de herberg, die hij had opgezocht, vroeg hij vervolgens, toen hij met een talrijk gezelschap aan tafel zat: „Kan ook iemand mij zeggen, hoe het met Peter Maertens gesteld is?”

„Ei, dat is een vermogend man en hij wordt nog bij den dag rijker.”

„Is Fabiaan van Ploers ook nog welvarend?” — „O, die weet met zijn geld geen raad.”

„En Jonathan Frischbier, hoe staat die met zijn zaken?” — „Ei, dat gaat wel; hij zal zijn schaapjes al goed op het droge hebben.”

En zoo kreeg hij van ieder, naar wien hij vroeg, goede berichten, zoodat hij met een verruimd hart naar de kantoren der rijke handelaars stapte en geen oogenblik twijfelde, of hij zou als een geborgen man de stad weer verlaten.

Hoop en vervulling lagen nochtans ver van elkander, want waar hij aanklopte, overal vond hij een onheusch bescheid.

Peter Maertens kon zich den naam van een Melchior van Bremen volstrekt niet meer herinneren; Fabiaan van Ploers hield hem eene hooge tegenrekening voor; Jonathan Frischbier wou nog geld op den koop toe hebben. Geen enkele der schuldenaars betaalde hem ook maar een duit. Ja, de zaak werd nog veel erger, want de hardvochtige Antwerpenaars begonnen nu uit een ander vaatje te tappen en verlangden van hem de betaling eener hooge som, die Melchior van Bremen hun nog zou zijn schuldig gebleven; in plaats van met schuldenaars kreeg hij met schuldeischers te doen, en daar de arme Frans niet betalen kon, zat hij spoedig in den gevangentoren achter slot en grendel en had tijd, om over den loop der wereldsehe dingen na te denken.

Ach, wat viel de tijd hem daar ontzettend lang en hoe vurig wenschte hij, dat hij die noodlottige reis naar Antwerpen nooit had ondernomen. Als hij daarbij nog aan Meta dacht, werd zijn hart met droefheid en bitterheid vervuld. In plaats van haar een gelukkig lot te bereiden, moest hij hier nu misschien de beste jaren zijns levens in die akelige gevangenis doorbrengen.

Evenwel schenen de heeren van Antwerpen het toch nog zoo heel

erg niet met hem te meenen, want na drie maanden werd hem aangezegd, dat hij binnen vierentwintig uren de stad en het stadsgebied had te verlaten. Uit mededoogen met zijne onrijpe jeugd en groote behoefte wilden de gestrenghe heeren het ditmaal hierbij laten berusten.

Daar stond hij dan nu zoo goed als een bedelaar. Zijn paard had de herbergier, bij wien hij zijn intrek had genomen, op de markt verkocht, zijn roode fluweelen rok was deerlijk kaal en versleten en al, wat hij van klinkende munt bezat, waren de vijf gulden reisgeld, welke de gestrenghe justitie hem uit barmhartigheid had toegestaan.

Zoo ging hij moedeloos zijns weegs, sprak geen mensch toe en trad geen herberg binnen. Waarheen hij zich wenden of wat hij beginnen moest, wist hij zelf niet. De Duitsche grens naderende, kwam hij eindelijk aan een stadje, dat Rummelsburg heette, en hier voelde hij zich zoo flauw en mat, dat hij de herberg wel moest binnengaan. Het huis was vol Luiksche voerlieden, die met kostbare vracht naar Keulen trokken, en de arme Frans zag er na zijn verblijf in de gevangenis en zijn bezwaarlijke voetreis zoo haveloos en ellendig uit, dat de waard en zijne gasten hem voor een gemeenen landlooper hielden en hem weinig vertrouwen schonken. Een oude voerman meende zelfs, dat hij wel een spion van de gauw-dieven en roovers kon zijn, die den weg onveilig maakten, en wilde dus, dat men hem niet op zou nemen. De kastelein, die zich van den armen sukkel weinig voordeel beloofde en daarentegen de voerlui, die doorgaans veel geld bij hem verteerden, te vriend wou houden, weigerde dus, hem in huis op te nemen, maar voegde er bij: „Hebt ge evenwel moed, om in een eenzaam huis te overnachten, dan kunt ge daar boven in het slot Rummelsburg wel eene dragelijke legerstee vinden. Het slot staat leeg en ik heb er de sleutels toe; maar ik zeg je vooraf, dat ge daar geen levende ziel vinden zult.”

„Als 't anders niet is, geef mij dan de sleutels maar,” zeide Frans; „ik ben toch op het gezelschap van menschen zoo bijzonder niet gesteld.”

„Nu, dan wil ik zelf je er heen brengen en ook wat eten en een flesch wijn voor je meenemen. Dat is een goede troost in de eenzaamheid,” zei de herbergier.

Hoe goedhartig deze zich echter aanstelde, was hij in zijn hart toch een schalk en wist zeer goed, dat het binnen de oude muren niet pluis was. Daarom was de slotheer dan ook voor jaren weggetrokken en had het oude roofnest aan den geest, die er in woonde, overgelaten.

De waard stak eene lantaarn aan, hing zich het zware etensmandje aan den arm en ging zoo met Frans het smalle pad op, dat naar den Rummelsburg leidde. Boven aangekomen, sloot hij de poort open, en de beiden traden op het voorplein, gingen eene door den

maneschijn verlichte, vervallen trap op en kwamen in een nog vrij goed bewoonbaar vertrek, welks breede boogvensters op het stadje uitzagen en waar een groot ledekant, eene tafel en eenige breede leunstoelen stonden. Zelfs hing in den eenen hoek een kleine Venetiaansche spiegel, waarop nu juist het maanlicht viel.

De herbergier haalde twee waskaarsen uit zijn mandje en stak die aan.

„Laat dat maar,” zeide Frans; „ik heb genoeg aan het licht van de lantaren en, als dat uitgebrand is, heb ik altijd de maan nog.”

„Maar de menschen zeggen,” begon de waard nu, „dat hier in den Rummelsburg een geest omgaat, en daarom heb ik dan ook deze gewijde kaarsen meegebracht. Ik voor mijn part geloof niet aan zulke spokerij, maar ge mocht toch misschien wel eenig tumult en rumoer hooren, en in dat geval heeft gewijd was altijd bijzondere kracht.”

„Ik ben zoo doodmoe, dat ik, eens in slaap, van geen rumoer iets hooren zal,” antwoordde Frans.

„Dan wensch ik u een aangename nacht,” sprak de schalk, want hij wist recht goed, dat het met die spokerij geen gekheid was.

Frans bleef nu alleen; hij at, dronk en voelde daardoor zijne krachten eenigszins herleven. Eindelijk trad hij aan het venster en zag op het door de maan beschenen stadje neer. Beneden in de herberg werd nog luid geschreeuwd en gezongen; maar verder was alles rustig en stil en scheen in diepen slaap verzonken. Wel hoorde hij buiten den wind door de holle gangen suizen en nu en dan 't gerucht, dat de ratten en muizen achter 't beschot maakten, doch daar stoorde hij zich niet aan en, vermoeid als bij was, legde hij zich op het bed neer en sliep spoedig in.

Daar op eens werd hij wakker; 't was, of een kille adem hem over het voorhoofd streek, en eene koude rilling liep hem door alle leden, ofschoon hij zelf nog niet begreep, wat hem zoo angstig maakte. Hij was volkomen wakker en bij zijne zinnen; hij hoorde het ruischen van de beek en de torenklok van het stadje, die klikte, om middernacht te slaan; hij zag de beide kaarsen, die hij vergeten had uit te doen, flauw branden; hij tastte naar voorhoofd en pols; van koorts was niets te merken, en toch stond hem het ijskoude angstzweet op het voorhoofd.

Nu hoorde hij beneden voetstappen; met langzamen, slependen tred kwam het de trappen op, slofte door de zalen en nu...

Het was een lang, mager man met een geel gezicht; een ruige, verwilderde zwarte baard hing hem tot op de borst, lang, kroes hoofdhaar kwam onder zijne muts te voorschijn, over een rok van onderwetsch fatsoen had hij een scharlakenrooden mantel hangen. De geheele verschijning was zoo, dat Frans aan geen levende denken kon, maar dadelijk begreep dat hij een geest voor zich zag. — Hij wierp een blik naar de gewijde kaarsen; de geest deed dat ook, en

Frans hoopte al, dat haar roodachtig schijnsel het spook verdrijven zou, maar de zegen, die over de kaarsen was uitgesproken, scheen niet krachtig genoeg te zijn geweest, want de roodmantel trad langzaam naar de tafel, nam den daarop liggende snuiter en snoot de kaarsen, niettegenstaande hare heiligheid. Toen dit gedaan was en de lichten helderder brandden, hing hij zijnen rooden mantel over een der stoelen, stroopte zijne roksmouwen op en haalde uit een zak, dien hij onder den arm had gehouden, een scheermes en een slijpsteen voor den dag.

Frans op zijn bed zag dat alles roerloos aan; hij voelde, dat zijn hart dreigde stil te staan, doch hij vermande zich en wachtte bedaard af, wat verder zou volgen.

De roodmantel had het blinkend staal aangezet; hierop haalde hij een scheerbekken en zeep uit den zak, goot daar uit de op tafel staande flesch water op en begon met zijne lange, gele, magere hand de zeep tot schuim te slaan. Toen dit gedaan was, droogde hij de handen aan een handdoek af, schoof een stoel voor en gaf Frans een stommen wenk, om daarop plaats te nemen.

Onze held begreep, dat hij hier gehoorzamen moest, kwam, hoe ongaarne ook, uit zijn bed en ging op den stoel zitten.

Nu bond de zwijgende roodmantel hem een servet om den hals, zeepte hem in en schoor hem met vlugge hand den baard glad. Daar Frans' baard in de laatste maanden zeer verwilderd was, moest hij dit eigenlijk als een liefdedienst beschouwen; doch de zonderlinge barbier deed nog meer.

Eerst vielen Frans' volle bruine lokken onder de schaar; vervolgens werd hem het hoofd ingezeept en zoo goed geschoren als een ei.

Het was te zien, dat de geest zijn handwerk glad verstond, want alles ging hem even vlug van de hand. Zelfs de wenkbrauwen schoor hij den jongen man af, waarna hij het servet weer losknoopte en Frans een teeken gaf, om op te staan.

Die was uiterst blij, er, zoo al niet ongeschoren, dan toch met het leven te zijn afgekomen, en maakte onwillekeurig eene dankbare buiging voor den geest.

Deze bleef staan, zag hem treurig aan en streek met de hand over zijnen langen baard — — vervolgens ging hij een paar stappen verder en herhaalde die beweging — eindelijk stond hij onder de deur tot weggaan gereed, maar keek nog eens den jongen man met een diepbedroefd gezicht aan en streek veelbeteekenend over zijn baard. Frans meende nu te begrijpen, dat hij den dienst, dien hij hem bewezen had, nu wederkeerig van hem verwachtte, en, medelijden gevoelende, wenkte hij den stommen barbier naar den stoel.

Daar nam het diep treurige gezicht op eens een vroolijke uitdrukking aan; de geest ging zitten en Frans bond hem het servet voor.

Frans begon zijn werk en verrichtte dat zoo goed, als zijne onge-

oefenden handen daartoe in staat waren. Dat hij niet gewoon was, met het scheermes om te gaan, kon men wel uit de pijnlijke wijze zien, waarop de patient onder zijne behandeling het gezicht vertrok, maar hij hield toch moedig vol, tot de oude even kaal geschoren was als hij zelf ook.

Nu, toen het laatste haartje gevallen was, begon de geest ook te spreken. „Goede jongeling,” sprak hij, „heb dank voor mijne verlossing. Zoo honderde jaren rond te gaan en menschen te scheren, inplaats van rustig in het graf te liggen, was eene harde straf, en die vloek trof mij. — Voor langen, langen tijd woonde hier een grimmig roofridder, die ieder, die hier voorbij kwam, gevangen nam en beroofde. Ongeschoren liet hij niemand gaan, en ik was zijn barbier. Menig braven man heb ik tot tijdverdrijf van mijn ridder ingezeept en glad geschoren, en zoo ook eens een vromen monnik, wiens gezalfd hoofd ik zelfs niet ontzag. Die echter sprak den vloek over mij uit, dat ik na mijn dood mijn bedrijf moest blijven uitoefenen tot iemand kwam, die ongevraagd mij deed, wat ik hem deed. Ach, vreemdeling, ik heb sinds dien dag al vele duizenden geschoren, maar niemand toonde zich bereid tot wat gij nu gedaan hebt, en daarom zeg ik u dank, ofschoon gij mij met geen heel zachte handen hebt aangepakt. — Dus raad ik u dan ook, ga nooit tot het barbiersvak over, want ik moet u zeggen, dat ge daar geen talent toe hebt, al hebt ge mij ook nog zoo'n grooten dienst gedaan. Als ik over schatten kon beschikken, zou ik u die gaarne geven; maar ik ben altijd een arme drommel geweest. Evenwel wil ik u toch een goeden raad geven. Blijf hier, tot uw haar weer is aangegroeid, maar ga dan naar Bremen, en als ge daar in den herfst, als dag en nacht even lang zijn, op de Weserbrug wacht, zult ge een vriend vinden, die u weer tot een gelukkig en vermogend man maakt. Als echter mijn woord vervuld wordt, denk dan aan mij en laat alle jaar drie missen voor de rust mijner ziel lezen.”

Na deze woorden verdween de geest, en de nacht ging verder rustig voorbij. De morgen kwam, en toen de zon vroolijk door het venster scheen, zag Frans, dat hij niet gedroomd had, maar dat alles volle waarheid was geweest, want zijne rijke lokken lagen op den grond verstrooid en in den spiegel kon hij zien, dat hij geen enkel haar op zijn hoofd meer had overgehouden.

Nu herinnerde hij zich ook den raad, om op de Weserbrug naar een vriend uit te zien, en ofschoon hij op vrienden weinig vertrouwen meer stelde, bedacht hij toch, dat het misschien een kon zijn, dien hij vroeger vergeten had, op te zoeken. Terwijl hij nog over dit alles nadacht, klopte buiten de herbergier op de deur en verzocht hem, antwoord te geven en open te doen, indien hij nog leefde.

Toen Frans open deed, hield de waard zich, alsof hij een doodschrik op het lijf kreeg. „Dus heeft die drommelsche roodmantel u toch onder handen genomen!” riep hij schijnbaar verwonderd. „Zoo

waar als ik leef, hij heeft u geen haartje meer overgelaten."

„Ja, de roodmantel verstaat zijne kunst," sprak Frans; „en dan kan ik u verder zeggen, dat dit slot voortaan van hem verlost is, maar tot loon voor wat ge mij gedaan hebt wil hij daarvoor bij u komen, u 's nachts duchtig plagen, u 't heele huis onderst boven keeren, uw veestal in oproer brengen en u den wijn in de vaten bederven."

„Och heer! Och heer!" riep de hospes en werd bleek van schrik; „en is daar volstrekt geen middel tegen?"

„Dat zal ik je zeggen," antwoordde Frans. „Er is geen ander middel, dan dat ik hier in het slot blijf wonen, tot mijn haar weer is aangegroeid, en dat ge mij al dien tijd vrijen kost en onderhoud geeft, zooals een jonker dat maar kan verlangen."

„Ge zult een leventje als een prins hebben," riep de waard, „als de verwenschte roodmantel mij maar van 't lijf blijft."

Zoo bleef dan Frans tot zijn haar weer de behoorlijke lengte had op het slot, waar de kastelein hem kostelijk onthaalde, en toen hij vertrekken zou, haalde deze nog een flink opgetuigd en gezadeld paard uit den stal, dat een mantelzak met linnen en kleeren achterop had gebonden en een geschenk van den slotheer was uit dankbaarheid, dat Frans zijn kasteel van dien akeligen baardscheerder bevrijd had. Deze scheen nu werkelijk rust te hebben gevonden, daar men later nooit weer iets van hem vernomen heeft.

Zonder tegenspoeden kwam Frans Melcherszoon juist op den dag voor de herfstdag- en nachtevening in Bremen aan. Hij ging in eene eenvoudige burgerherberg, en 's morgens al vroeg stond hij op de brug. Er was daar nog weinig beweging, en de eersten, die zich vertoonden, waren de bedelaars, die, de een hoestend, de ander blind, de derde met een stijf been, hunne vaste standplaatsen innamen. Spoedig echter werd het levendiger; de boeren trokken naar de markt, ambachtslieden en dienstmeiden stroomden voorbij, vervolgens kwamen de kinderen, die in troepjes naar de school gingen, en met langzamer tred volgden de kooplieden, die hun kantoor opzochten, de scheepskapiteins en later op den dag mooi opgeschikte vrouwen en allerlei volk in bont gedrang; maar wie kwam, de vriend, van wien de roodmantel gesproken had, wou zich maar niet vertoonen.

Het werd middag, maar Frans had den moed niet, zijne plaats te verlaten. Namiddag werd het, en nog vertoonde zich niets. Zoo hield hij den geheelen dag vruchteloos de wacht, tot eindelijk de zon begon te dalen. Nu werd het stiller op de brug, het werd donker en de avondklokken begonnen te luiden.

Frans stond nog altijd, hoewel nu moedeloos en verslagen, op de brug en zag, hoe de laatste bedelaars zich klaar maakten, om hun boeltje op te pakken en naar huis te gaan. Niet ver van de plaats, waar hij stond, had een oude krijgsknecht met een houten been gezeten, wien hij, omdat het gezicht van den grijskop hem

beviel, eene rijke aalmoes gegeven had. Die kwam nu ook overeind, om evenals de anderen heen te gaan.

„Het wordt laat,” sprak hij in 't voorbij strompelen tot Frans; „zijt gij met uw werk nog niet klaar, jonge heer? 't Heeft mij al verwonderd, hoe gij hier den ganschen dag hebt staan wachten.”

„Ik wachtte een vriend,” antwoordde Frans.

„Ei, dan is 't niet braaf, als hij beloofde te komen en houdt zijn woord niet,” bromde de oude.

„Stellig beloofd heeft hij mij het niet,” zeide Frans; „maar ik droomde zoo levendig, dat ik hem hier vinden zou, dat....”

„O, laat u door droomen niet foppen; droomen zijn bedrog,” sprak de grijskop. „Dat heb ik bij eigen ondervinding! Zal ik u eens vertellen, wat ik laatstleden nacht heb gedroomd? Luister maar! Ik droomde, dat een engel voor mij stond en sprak: Berthold, ik zie met verdriet, dat gij op uw ouden dag zoo arm zijt, en wil u een schat laten lichten. Neem morgen avond na zonsondergang houweel en spade en ga over de brug bij 't Sint Jansklooster tot aan het Rolandsbeeld. Neem dan verder uw weg over het Domplein, tot gij buiten de stad aan den vierden tuin aan uwe rechterhand komt. Doe de deur open en treed gerust binnen. Dan zult ge links een druivenkast met daar achter een grooten appelboom zien. Ga achter den stam van dien boom staan, met het gezicht recht naar de maan gekeerd, en dan zult ge tien pas verder een rozestruik zien. Als ge dan onder dien rozenstruik drie voet diep graaft, zult ge een schat, eene kist met goud vinden.”

Ademloos luisterde Frans toe, want uit al de opgegeven teekens had hij zijns vader voormaligen tuin herkend, dien hij met al zijn verder goed verspeeld en verdaan had.

„En hebt gij daar gegraven, oude man?” vroeg hij. De grijskop lachte. „Dan moest ik wel gek wezen,” zei hij. „Droomen zijn bedrog, en als een engel mij wat geven wil, moet hij dat maar op klaarlichten dag doen. Ga dus maar gerust naar huis, jongeheer, en laat u door geen gekke droomen bij den neus nemen.”

Met die woorden ging de oude zijns weegs, en Frans zag hem met een gevoel van dankbaarheid na, daar hij nu begreep, dat dit de vriend was geweest, van wien de roodmantel op den Rummelsburg hem gesproken had.

Den volgenden nacht ging hij met spade en houweel naar zijns vaders tuin op weg, om daar, zoodra de maan opkwam, zijn arbeid te beginnen. Hij vond er alles, gelijk de grijskop het beschreven had, lichtte met moeite de zware steenen zerk op en vond daaronder den schat.

De oude Melchior had op een tijd, toen de goede stad Bremen met oorlogsgevaar bedreigd werd, dezen schat hier verborgen, doch voor zijn dood geen tijd gevonden, om zijn zoon met de plaats, waar hij lag, bekend te maken. En dat was goed, zeer goed ook,

want vroeger zou ook dit geld, evenals al het andere, roekeloos verkwist en verdaan zijn geworden, terwijl het nu eene uitredding uit den nood was. En dat het Frans eerlijk toekwam, bleek uit een door zijn vader eigenhandig geschreven papier, inhoudende, dat deze schat aan zijn zoon en erfgenaam toebehoorde.

Frans had in de laatste jaren veel ondervonden en maakte van die ondervinding nu een verstandig gebruik.

En toen men nu een jaar later in Bremen overal over Frans Melcherszoon sprak, hoe geheel veranderd hij van zijne reizen teruggekeerd was en hoe eerbaar en ingetogen hij leefde, toen iedereen zijn naam met achting noemde en ook vrouw Brigitta en de schoone Meta niets anders dan goeds van hem hoorden, toen gebeurde het, dat hij op een goeden dag, deftig gekleed, maar met een kloppend hart in het huis van de weduwe verscheen. — De lieve Meta sloeg blozend de oogen neder, vrouw Brigitta sprak menig ernstig en hartelijk woord, maar het eind van het lied was, dat weinig weken later een gelukkig bruidspaar voor het altaar trad en daarna blij en vroolijk bruiloft vierde.

Vrouw Brigitta verheugde zich in het geluk van hare dochter en in de achting, die haar brave schoonzoon overal genoot. Deze echter vergat in zijn voorspoed den grijzen krijgsknecht niet, maar zorgde, dat deze niet meer behoefde te bedelen en tot zijn dood een rustig en onbezorgd leven kon leiden.

KB

